

Qualiter electi ⁊ diuina gratia pueni

cedentibus sunt omisse.

Et vtile sit seruo dei in hoc mundo multas sustinere tribulationes.

Et vtile sit passionē xpī iugiter habere in memoria.

Quomodo verus christi discipulus debet se consurgare passionibus ipsius.

Commendatio singularis beate Marie virginis et de dolore eius inestimabili quem habuit in passione filij.

Explciunt tituli.

Incipit liber primus. Et primo qualiter electi quidam et diuina gratia pueni ad deum mirabiliter trahuntur ⁊ specialiter quō quidam iuuenis fuit tractus.

Ancaman et

b exquirit a iuuentute mea. ⁊ q̄siuit mihi sponsam assumere. Erat quidā iuuenis deo notus qui dum in primæ iu

uentutis flore seculi vanitatibus implicari cepisset ⁊ per labentia mundi oblectamenta deflueret. atq; in regionem dissimilitudinis ⁊ statu p̄rie salutis oberrare veller. diuina miserrante clementia modo quodam ineffabili illustratur. ⁊ per blanda pariter ⁊ aspera tractus tandem ad semitas veritatis per amorem sapientie mirabiliter reducitur. Cum em̄ iuuenis prefatus adhuc puerulus ⁊ novicius. necdum amoris aptus quadam vice ad legendum in bibliam se contulisset. occurrerunt inter alia quedam verba ad amorem sapientie inuitantia quibus valde de

ad deum in fraillicier trabuntur.

lectatus. ceteris omnibus pretermisiss. ad cedissam qñ
dam put melius potuit puer ingeniosus p̄dicta verba
transscripsit. dum frequētius post hec lectioni mente in
teresset. audiuit ibidem qualiter diuina sapientia velut
delicata sp̄sa ⁊ dilecta amica se oīmbus exhibet ad amā
dum. Lunq̄ processu temporis aliquantulum creuisset
cepit habere cor valde amozosum. sed quo vel ad quem
finem hunc amorem flecteret quid ve amoz esset nondū
sciebat. Igitur dum crebrius preconium tante sponse
diuine sapientie audiret legere dicentis. Melior est sapi
entia cunctis opibus preciosissimis ⁊ omne desiderabi
le non potest ei compari. Longitudo dierum in dextra
eius. ⁊ in sinistra illius diuitie et gloria. lignum vite est
his qui apprehenderunt eam. et qui tenuerit illum beat⁹
ne dimittas eam ⁊ custodiet te. dilige eam ⁊ squabit te.
arripe illam ⁊ exaltabit te. glorificaberis ab ea cum eam
fueris amplexatus. dicit sapientie. soror mea es. ⁊ pruden
tiam voca amicam tuam. Ex his animus puerilis mo
tus cepit gratiam concipere ad hanc diuinam sponsam
et eam diligere vehementer. Eius autem dilectio adhuc
puerilis erat. quia p̄dicta sp̄saliter put oportuit intel
ligere nequibat. nec tamen in hoc amore quicq̄ materia
le aut impurum intendebat. sed in quendā modum ab
stractiū dulciter amozosum. non pure diuinū nec plene
humanum. hec omnia trahebat. Et hac dilectione miro
ineffabili modo diuinitus pfundebat. ⁊ trahebat quo
dam sapore dulcissimo ⁊ gustu interno. Cepit aut cogi
tare hic iuuenis apud se dicēs. Q̄ multa bona audio
de hac p̄clarissima sponsa Igit quare dissimulas q̄ ob
rem nō probas vtrum eā tibi amicā habere valeas. Q̄
q̄ beatus esses si hanc in sponsam habere posses. Iuue
nis quippe es. ⁊ amor aptus ⁊ nequaquā cor tā viuū dū

Qualiter electi ex diuina gratia pueni

poterit esse solitariū et amore priuatum. Altera quoq;
die cum lector mense libros sapientiales legeret audiuit
cōmendari sapientiam in hunc modum. Sapientia spe
ciosior sole et super omnē dispositionē stellarū luci cōpa
rata inuenit prior. hāc amauit et exquisiuit a iuuetute mea
et q̄sui mihi sponsam assumere. et amator factus sum. for
mā illius habeo propter hanc claritatē ad turbas. et ho
nozem apud seniores habeo per hanc immortalitatē. et
memoriā eternā his qui post me futuri sunt relinquam.
Intrans in domū meā et quiescam cū illa. nō em̄ habet
amaritudinē cōuersatio illius neq; tedium conuictus il
lius. sed leticiā et gaudium. In amicitiā illius delectatio
bona. si dormieris non timebis. Quiesces et suavis erit
somnia tua. dñs erit in latere tuo et custodiat te. His
itaq; auditis iuuenis estuare cepit eius in amorem. Vi
cebatq; intra se. Certē si omnes terras lustraueris. hūc
similam in gratis non poteris inuenire. Factū est autē
vt incensor malorū humani generis inimicus profectui
eius inuidens. cogitationes his contrarias immitteret
dicens. O stulte vis amare incognitum. vis desponsare
inuisum. Melior est pugillus in possessione q̄ vtrāq;
manus plena in sola expectatione. Etenim qui in excel
sis rupibus domicilium sibi collocant. et in amicitiā sua
nimis alte nidificant. sepius spe frustrantur q̄ re exultāt
quā ventum in horreum suum pro pasta congregant.
Nonne melius esset de lignea testa bibere ad sufficien
tiam q̄ de citho aureo sustinere potus inopiaz. Si qui
dem hec sponsa per omnia amabilis esset. si delicias cor
porales non prohiberet. si ad libitum cōuiuari et repulari
permitteret. Nunc autē ita est vt oīa que sunt corp̄i dele
ctabilia eius doctrine videant esse contraria. Ipsa nāq;
dicit. Qui amat vinū et pinguiā nō erit sapiens. Itēq;

ad deum infra bñliter trabuntur •

paululum dormies ⁊ dormitabis. ⁊ paululum conteres
manus. Aduerte nũc si est sup̄ terram sponsa tam cru
delis que hoc faciat vt tor ⁊ tam durissimas leges suis
amatoribus imponat. Ad hec ⁊ similia cogitationũ ten
tamenta quidam internus sapientie gustus sic respon
debat. ¶ Adamande adolescens respice amoroſo corde
q̄ omnĩũ amantũ propriũ est. ob amoris gratiã aduer
sa sustinet. q̄ tor cõche in litore tor sunt in amore dolo
res. Si ergo ira ē. nõne iustissimũ est vt ille amator qui
tam sublimẽ tamq̄ decoraz ac in omnib; gratijs incom
pabiliter perornatã. sibi p̄uilegio speciali vendicat spon
sam. aliqua aduersa patiat. immo cert: incõpabiliter eo
plura ex aio sustinere debet quantũ obiectum magis de
licatũ laboris sui p̄miũ habet. Reuolue nũc innumera ⁊
stupenda que legisti ⁊ audisti. que proch dolor amaro
res huius mundi ex amore vilissimo sustinuerunt. Non
ne ingemisebas cũ ad noticiã tuã peruenit. iuuenẽ quẽ
dam tibi notuz intantũ fuisse festinatũ vt ob amorẽ vni
us puelle ferrũ quoddam carni sue inficium portaret. ¶
stupenda virtus amoris. ¶ Quot sunt ⁊ fuerunt que er
res ⁊ corpus ac animã immortalem discrimini dederũt
et periculis innumeris exposuerunt se amore ligati vel
potius excecati. et illi quidam vt corruptibilem et breuẽ
mercedem reciperent. tu autem incorruptam. Audi fili
mi et accipe consiliũ intellectus. et ne abijcias consiliũ
meum Inijce pedem tuum in compedes illius. et in tor
ques illius collum tuum. Subijce humerum tuum et
porta illam. et ne accideris in vinculis eius. In nouissi
mis em̄ iuuenes requiem in ea. ⁊ conuerteretur tibi in ob
lationem ⁊ erunt tibi compedes eius in protectionẽ for
titudinis ⁊ bases virtutis. ⁊ torques illius in stolã glo
rie. Decor enim vite est in illa ⁊ vincula illius alligatio

Qualiter electi ⁊ diuina gratia pueni

salutaris. Stolam glorie indues eam. et coronam gratulationis superpones tibi. Hodicum laborabis et inuenies tibi multam requiem. vinum et musica letificat cor. et super vtrūq; dilectio sapientie Nullius igitur per suasionem desiste sed procede. ⁊ te in amicitia illius sponse ex toto corde coniunge. Talibus igitur et similibus recreatus consolationibus in sancto proposito confirmabatur. Quadam vice cum subtilissimis argumentationibus ad amorem mundi et dei desertionem vgeret. cor eius amoris impatiens semetipsum coram deo effundebat. et talia verba querula voce precabatur. O felix amator qui de prope inuenit vbi suus amor quiescat. Nam si quis amat quod amare iuuat feliciter ardet. Sed prochdoloz me infelicez qui fructu amoris ac mercede desiderata careo. dum per cuncta mundi climata tanto cordis amorē correspondentem non inuenio. desidi consilium animo inquieto vt ab amore desisteret. et se ad seccam epycuriorum transferrer. quietem carnis amaret. Ecce inquit q̄ feliciter nunc temporis arctes pingues et pascuales oues in pratis virantibus et pascuis vberrimis pascuntur. dicentes non quidem verbo sed facto demonstrantes q̄ gaudia sint stomachi super omnia gaudia mundi. tu autem cum amore tuo amice attenuaris per singulos dies. dum quod queris non inuenis nec de inuentis contentaris Audi ergo consilium sapientis. Sufficiat tibi inquit lac caprarum in vsu ancillarum tuarum. Et recte. Melius est videre quod cupias. q̄ desiderare quod nescias. vel si tibi magis placeret amare. et amore tuo sydereas affectas tangere sedes. saltem hoc facis vt tibi nihilominus hinc inde prouideas. quibus per amorem te coniungas quo redium depellant. et cordi gaudia conferant. Ecce quot amatores

ad deum mirabiliter trahuntur

reperiuntur hoc tempore. qui et diuina petunt et transitio
ria per amorem non desunt. volentes a te diligi. et ta
men nolentes ab amore carnali separari. Vade ergo tu
et fac similiter. Hec inquam discipulus intra se latenter
et quasi furtiue pertrahens. a summa sapientia tale in
tra se intellexit responsum. Erat valde qui celebres epu
lones antique secte dudum reprobate. nouos sectatores
qui curam carnis in desiderio peragunt cum quotidie
splendide viuunt arbitratur felicitate gaudere. nisi forte
pecorum felicitate glorientur qui pecoribus dissimiles
non sunt. At vero hominis rationalis mens generosa
cognitione et amore sursum eleuata illic longe altius per
feciusque felicitatur. vbi suo amato contemplatione et
amore perfecte coniungitur. Nec obstat si hoc quod de
sideratur interdum percius conceditur. quia modicum
de balsamo preciosius est quam multum de aceto. Melior
est enim racemus effraym vindemus abiezer. porro ni
miu delirat qui amori diuino sociam sociare desiderat
En duo amores terreni se in vnum non compatiuntur.
quomodo ergo celestis amor cum terreno sociabitur.
Propterea impossibilia attentat qui tantam maiestatem cum
utilitate tanta copulare se putat. Talem igitur cogitatio
nem diuersa certamina animus predicti iuuenis longo su
stinuit. et nunc huc. nunc illuc animus flexibilis mouebat.
Dum hec ageretur accidit vt hec vel similia legerant ite
rum. Inueni amariorum morte mulierem. quam laqueus ve
natorum est. et sagena cor eius. vincula manus illius quam
placet deo effugiet illam. qui autem peccator est capiet ab
illa. Ecce contrario autem est de sponsa diuina. Ego inquit quasi
exerabitus extendi ramos meos. et rami mei honoris
et gratie. quasi libanus non incensus vaporanti habitatio
nem meam. et quasi balsamum non mixtum odor meus.

Qualiter electi ex diuina gratia pueniunt

Qui me inuenerit. inueniet pacem et hauriet salutem a dño. His auditis iuuenis quedam interno clamore q̃si pre nimio affectu rugiendo dicebat. verum est verum est nec est aliud qđ verius dici possit. Ex nũc fixum est deliberratũ apud me est. Ego certe meipsuz morti exponam vt hanc mihi in amicã z sp̃sam acquirã. ipsa sponsa et ego eius seruulus. ipsa magistra z ego eius discipulus. **Q**uod si hãc predilectã sponfam mihi alloqui liceret. vtinã sola vice daretur ip̃am videre. Ah deus eterne q̃ vel qualis est ista de qua audio talia. Cumq; vehemẽter hic scire cuperet z desiderio estuaret. ecce agnitio quedã ineffabilis affuit. in qua sibi hec sponsa taliter manifestata fuit. **E**ximũ namq; ac miri decoris thronus eburneus in columna nubis apparuit. in qua predilecta sponsa nimum formosa insulsit in vestitu deaurato circumamicta varietate. eius corona fuit eternitas. amictus iocunda felicitas. verba eius dulcis suauitas. amplexus omnis boni pfecta satietas. Cumq; discipulus eam familiariter alloqui vellet. satis ppe esse videbat. paulo post remotissime distare cernebatur iam supra quærum celi sup̃mi statura sua partingebat. nunc nimia q̃ritate apparebat. z in se immobilis existens oibus mobilib; mobilior videbat p̃s erat. nec tñ cernebatur apprehẽdere se pmittere. nec tñ apprehendebatur. ip̃a attingebat a fine vsq; ad finẽ fortiter et disponebat omnia suauiter. Cũ iam putabat haberi velut delicata iuuenicula subito vt iuuenis pulcherrimus inueniebatur. Interdũ quoq; habitũ reuerendissimũ quasi oĩm artũ magistra esset induebat. deinũ venusto aspectu z vultu roseo apparebat. Inter hec cum discipulus obnixe prospiceret cupidosq; amores in suspensio haberet ipsa amicabiliter quasi inclinando se ad eum conuersit. z gratiofo vultu. blandisq; ac ridentibus oculis. diuul-

ad deum mirabiliter trahuntur

missima tamen ad modum et cunctis mentibus stupenda luce ex vultu eius reverendissimo procedente cum salutavit dicens. Prebe fili cor tuum mihi. Quo audito pre nimia amoris dulcedine liquefactus et quasi in extasi positus ad pedes eius procidit gratias agens eius presentia magnifice delectatus. Procedere vero tpe cum hec a memoria excidissent. et rursus cogitationes inique succrescentes cum de benefactis molestarent. ita ut iam pelagi fluctibus pene immergeret. maxime ppter hoc qd et omnibus istis descriptionibus ipsum que diligebat comprehendere nequibat. Contigit ut legeret ap^o Paul^o qui predicta evidenter determinabat. Dicebat namq^{ue} christum dei virtutem et dei sapiam esse. In xpoq^{ue} esse absconditos oes thesauros sapie et scientie dei. que verba tenero animo et palato nondum sano non bene sapiebat. qd christum sapienter diligere. i. scilicet divinitatem adhuc nesciebat magis qd presentia que futura in amore suo querebat. Tandem pluribus annis excursis cum ad etatem iam maturam venisset quadam vice mens eius ineffabiliter illustratur. ita ut totus quodammodo absorptus in spiritui delectatione nimia repletur et tunc de predictis plenissime informatus fuit ita ut facies eius et cordis amor amplius in diversa non mutaretur. In hac visione non apparuit corpus nec de qua corporeum. et tamen omnem delectationem possibilem illud quod videbatur incorporealiter et superessentialiter in se continebat. in hoc fontali principio nec forma erat nec materia aut imago depicta. sed pura ac simplicissima essentia cum personarum distinctione perfecta. sane ipsum per essentiam prout in se est in predicta abstractione non vidit. sed solum quandam divinarum superluculentum radiorum emanationem supernaturalem quam verbis exprimere non valebat in se percepit. Porro obiectum illud

Qualiter electi ex diuina gratia pueniunt

mellissimum omnis boni contentium sibi hac vice monstratum non fuit persona patris tantum. vel solum persona filij. aut spiritus sancti. nec fuit ipsa deitas in sua abstractissima simplicitate accepta. sed fuit ipsa essentia diuina secundum nostrum modum intelligendi prout est summum et ineffabile bonum. summum amabile ac deliciosum. et omnium bonorum in creatis rectorum originale principium super optimum. et hoc intellexit esse predictam sponsam eternam sapientiam. Etiam licet quilibet persona per se accepta sit sapientia et omnes persone simul una eterna sapientia. tamen quia sapientia attribuitur filio. et quia ratione sue generationis sibi conuenit. Quod dilectum patris filium sub eodem significato prout ueritatem accipit. nam quid est ut deum deinde ut hominem ut in utroque prout deuotionis exercitia et amoris solatia inueniret. Postmodum igitur huius discipuli uita et exercitia spiritualia cum deuota occupatione huius diuinitatis me sponsa decurrebant quicquid enim amabile vel pulchrum seu delectabile aut iocundum occurrisset. totum illud reducebat a quo cuncta bona procedebant. Cum interdum quilibet species amabilis et bene compta occurrisset simul et cogitatio adesset. quod saltem hec pulchritudo in sua amabili sapientia locum non haberet respondebat. Esto. Sed nec luminosus radius solaris est lumine tale quod sit ex materia cere vel quouis alio liquore confectum. est tamen lux purior et excellentior omni lumine ex quacunque materia facto. sic est in proposito. nam hec pulchritudo nihil est aliud quam quod est in suo exemplari principio. corde. scilicet diuino abstracto namque ab hoc amabili. quicquid est imperfectionis materialitatis et feculentie corporalis. et saluo eo quod est perfectionis et bonitatis. hoc totum nobilitati et eminentiori modo est in eterna sapientia. quam sit in hac vel in aliqua creatura Ex his et similibus adolescens predictus ad hoc tandem

ad deum mirabiliter trahuntur

peruenit q̄ quandoq̄ audiuit cantulenas amorosas
vel similia. q̄ hec omnia ad suā quam diligebat sapienti
am purissimo cordis affectu tanq̄ amoris ipsius incita
menta retorquebat. Quotiens hanc predulcissimam
cordis sui singularem amicā affectu seruidissimo oculis
dulcis amoris actu stillantibus. brachijsq̄ amoris pre
uiditate extensis intra cordis viscera amplexibz inenar
rabilibus constrinxit. Quis dicere valet amorosos ob
tus quibus sepius ab ea pascabatur. z secreta silentia
quibus dulcissimo gustu eius fruebatur p̄sentia. Inter
dum quoq̄ cum aliqui defratribz dicta nona licentiā
peterent vt ciuitatem gratia visitādi amicos intrare pos
sent. prefatus iuuenis secretū locum petijt. z amicam suā
am alloqui cepit dicens. Eya amoris magistra p̄e cun
ctis visceroſe cordi meo impressa animaduerte. q̄ amor
virtus est vniūsa copulans vel potius transformans
amantem in amatum. Eya queso veni z tu amica mea.
veni intra cordis mei reclusoriū tibi soli reſeruatur. amo
re tuo velut decoze roseo adornatum. veni inq̄ z ibi inebri
emur consolationis tue vberibus z fruamur cupidis
amplexibus. Igitur ex his z similibz frequenter accidit
vt cor suū p̄e amoris vehemētia sensibilibz quodāmo
do eruiere inciperet. z motu ac pulſu vehementissimo vim
amoris p̄deret. z per alta suspiria ardorem ignite chari
tatis aperirer. z quemadmodum infantulus nōdum lo
quele aptus in gremio matris positus matri letabunde
arridere cupit. et motu capitis ac gestu totius corporis
applaudere n̄ritur. Sic z cor istius in medio ventris
eius ad p̄sentiam tante maiestatis quodammodo ge
ſtendo exultabat. z desiderio suo ignito vehementer vt
poterat dilecti sui p̄sentiam demonstrabat. dicebatq̄
verbis mentalibus ad sponsam suam diuinā sapiam

B ij

Quo xpi passio sit preambula

voce gratulabunda. Tu cordis mei nobilissima imperatrix regia speciosissima et gratia omni largitrix. In te habeo diuitias et gloria. delicias et omni bonorum copiam. et quicquid optabile est. per te mihi est. et hec suauiter ruminans statim cepit vultus eius hilarescere. cor subilare. animus exultare. et pre exultatione prozumpere in hanc vocem. Super salutem et omnem pulchritudinem dilexi sapientiam. et proposui pro luce habere illam. venerunt mihi omnia bona pariter cum illa.

¶ Quo christi passio sit preambula ad cognitionem diuinitatis. et qualem christus praxit ex personis sue acerbitate formam.

Altera duz hec agerent discipulus assumpta ad dei fiduciam sua quam desponsauerat amica taliter alloquitur dicens. O amantissima sapientia que sola perfecte nosti cordis naturam amorozi tu manifeste scis quod nemo possit amare incognitum. Ergo ex quo requiris ut te solum diligam et dilectam cunctis amabilem reddam Da ergo amplius te mihi cognoscere ut que iubet et docet melius valeam adimplere.

Sapientia Processus emanationis creaturarum a summo rerum vertice deo secundum ordinem nature fit per descensum ex perfectionibus ad imperfectiora. quia omnes rerum perfectiones quodam ordine a summo rerum cardine deo ostenduntur. ipse autem homo naturaliter ab inferioribus incipiens et gradatim ascendens in diuinam perficit cognitionem rerum Unde si ad diuinitatis cognitionem peruenire desideras. restat ut per assumptam humanitatem et humanitatis passionem tanquam per viam gradatim ascendere ad altiora discas.

ad cognitionem diuinitatis

Discipulus O eterna sapia quæ de ex
celso throno a regalibus se
dis de corde eterni patris in hanc vallem miserate te in
disasti. et xxxij. annis exilij huius mundi perulisti quicq
nima charitate qua genus humanum dilexisti. per amar
rissime passionis et mortis tue misterium ostendere vol
uisti per hanc tue mortis ineffabilem charitatem te ob
secro ex intimis visceribus. quatenus te mihi ostendere digne
ris in forma et dispositione amarissima qua ex amarissi
me passionis tue dolore contraxisti.

Sapientia Quanto ex magno studio
amoris et doloris in mor
te pallens offuscatione quadam mortifera appareo defor
mior. tanto cordi amoroso et menti bene dispositæ ero ama
bilior. nam sicut amans reamari appetit. sic et ab amato
amoris sui manifestationem requirit. quia amor inclus
sus nulli nisi amanti est cognitus. Unde et amantes co
sueverunt conatibus quibus possunt signa et iudicia dile
ctionis ab amatis expectare. et plerumque contingit quod tacet
et lingua vim amoris inclusi dispositio prodit super in
ducta. et quod in corde lateat. signa pronunciant exteriora.
Nonnunquam etiam contingit ut illud quod in amato non aman
tes indecorum indicant. id amantes tanquam singulariter
decorum extollant.

Discipulus In amore quidem huius
mundi ut asseris ita esse ve
raciter cognosco. sed quomodo in hoc crucifixo hec esse possint
nondum clare video. quia licet in amato huius mundi non
nunquam inueniatur quod etiam amari displiceat. sunt tamen
alia plura amoris congrua quæ videtur delectant. Hic autem
dilectus dolore mortis deformatus quomodo amabilis videtur.

IB III

Quo xpi passio sit preambula

Veri possit non intelligo cuius nimirum amoris contraria magis videatur dispositio cum totus ex liuore sordescat exterius iteriusque marcescat ex dolore. et neque speciem neque decorem ullum oculis amantium exhibeat. sed plenus dolore et miseris existat. quomodo ergo tu dicis amabilem quem euidentia facti ostendit miserabilem.

Sapia Veri amatores non multum de spina que rosam gignit curant. dummodo rosam habeant quam habere desiderant. Nec vere sapientes sericea pulchra et deaurata. que tamen in se vilia continent capsulis vilissimis preferunt que preciosissima ornamenta inclusa abscondunt. Sic sponse huius mundi speciem tenus quidem dulcia ac suauia offerunt. postea rursus sunt quasi regulus venena diffundunt. Exterius colore roseo niueoque candore refulcent. Interius autem putredine virulenta et sanie ac spurcicia plene sunt. verbis diligunt. factis autem ut frequentius infidelitatem ostendant. At contra anime tue sponsa eterna sapia. exterius quidem sem faciem humilis abiecta et despectabilis putatur interius autem viue lucis tridinio decoratur. Caro exterius mortua apparet. sed fulgur diuinitatis qui non videtur interius lucet. Caro videtur misera. sed later qualis sit glorificata. Si credis vilia. crede et magnifica. talis est dilectus quem sic a foris deformatum cernis. ut si daretur ipse in decore suo vel ad momentum videre necesse esset te ex lucis amicitia. et faciei pulchritudine. et gaudioque immensitate deficere. Cum nullus homo possit ipsum videre et viuere. Ipse est enim in quem desiderant angeli prospicere. Porro exterior mortificatio corporis dispositio ac forma non est deformitas censenda ut tu putas. sed maxima formositas. quia non qualis apparet qui videtur attendere debes. sed qualis perceptus sit. et unde. et pro

ad cognitionem diuinitatis

pter quid. Si quis vn̄de. constat q̄ ex nimia charitate z dilectione. Si ppter quid. certū est. qz ppter te. vt sua deformitate te formosus faceret. suo limore te sanaret et sua morte perhēns vite tibi immortalitatē tribueret Sic ergo dilectū amoris oculo respiciendo videbis plenum charitate z dilectione. qui nō solum verbis amauit v̄e nōnulle dilectices z nōnulli diligentes. sed et factis se diligere cōprobauit. quia in morte z vsq̄ ad mortem dilexit. Sic ergo patet q̄ exterioris hominis forma et dispositio quā ex passionis acerbitate trahit. magis est amoris expressiua q̄ deformitatis indicatiua. nō obstat si hoc ei q̄ non amat nō videatur. qz oculis egris odiosa est lux que puris est amabilis.

Discipulus Vere z indubitanter sic est. z beati oculi q̄ sic vident. qz hoc nō est oīm sed paucorū. i. seruide amantium fallax proinde gratia z vana est pulchritudo. nec immerito stultus reputabitur. qui s̄m faciem z non s̄m veritatē amat. z quia falsum pro vero recipit ideo fructu oprato carebit **Sapientia** Ad redituam igitur semp tue menti salubrem passionis mee imprimendam memoriam. amorisq̄ mei arcem atq̄ materias ampliorē prebendam deuotissimis auribus tuis quedā de mea passione breuiter explicabo.

De quibusdam christi passionibus. z qualiter verus amator se eisdem debet conformare et quare deus per talem mortē voluit genus humanum redimere

Hec diem festum pasche vltima cena iam facta cum discipulis. instāte tēpore transitus mei ex

B 15

De christi passionibus

hoc mundo ad patrem. Egressus cum .xj. abij in monte
oliuati vbi factus in agonia cum prolixius orassem. 7 in
telligeram tam crudelia suppliciorum genera iam mihi
imminere. tunc factus est sudor meus sicut gutte sanguis
nis decurrentis in terrā. Uix enim credibile esset alicui ho
mini viuenti sub celo. quales angustias et q̃s vehemen
tes ac terribiles mortis pressuras natura delicata mor
tem horrendo in eius presentia tunc persensit. Postea ve
nerunt filij tenebrarum hostiliter qui me durissime cap
tiuantes 7 crudelissime ligantes ad civitatem reducerūt
noctem illam sacrilegi diuersis supplicio 7 generibus in
me excrucierūt. 7 se penis meis satiātes. ludibrijis 7 vbe
ribus. iniurijs 7 obprobrijis innumeras me afflixerunt.
faciem meā amabilem turpiter obscurabant oculos vela
bant. collū cum subsannatione percutiebant. Hanc autē
facto in atrio cayphe veritatem pfitando rei mortis me
esse p̃clamabant. maternis quoq̃ visceribz ipsa que me
genuit super me doluit. 7 irremediabilibz lachrymis fleuit
cum me in tantis obprobrijis 7 angustijs vidit. Deins
ante presidem pylatū fui adductus. accusatus. condem
natus. Inimici mei terribilibus oculis me intuebātur.
et tanq̃ gigantes steterunt contra me. Ego autem man
sucte tanq̃ agnus mansuetus qui portatur ad victimā
stabam demisso capite. patētissimo corde. Post hec ab
herode alba veste indutus tanq̃ farus illusus fui. cor
pus meū formosum flagillis acerrimis verberauerunt.
caput delicatum spinis pungentibz perforauerūt. facies
mea amabilis spuris 7 sanguine defluente sordabat. et
sic tandem condemnatum miserabiliter. cruce humeris
proprijs superposita ad locū supplicij eduxerunt. damā
tes valenter. Tolle tolle. crucifige maleficum

Discipulus O summa pietas si tam
 inchoatio. huius qualis erit tanti doloris exitus et summus
 amara fuit tue passionis
 matio. Reuera animal irrationabile tam crudelia pati
 esset mihi videre miseria. quanto magis te oim creatorem
 et speciosissimū hoīem sustinere tam immania tormentaz
 supplicia. merito proinde ex intimo cordis affectu et totius
 precordiis meis et parietur tibi anima mea Sed vnum
 est qd a te scire desidero. de quo etiam nō desino mirari.
 Ecce querenti mihi tuam diuinitatem ostendis humani-
 nitatem. querenti dulcedinem profers amaritudinē. pe-
 tenti mamillas sugere. das robusta certamina decertare
 O eterna sapia cur hoc facis vel qd per hoc vis ostendere

Sapiētia Non sit tibi qd non dat per
 ueniri ad diuinitatis altitudo
 oīnem vel inusitatā dulcedinē. nisi tractis pio quodam
 fidei ac dilectiois affectu per hūanitatis et passiois mee
 amaritudinē. et q̄to hac neglecta q̄s ascenderit altius tā-
 to cadit pfundius. Hec est em̄ via per quā itur. hec por-
 ta per quā introitus ad desideratū finem p̄cedit. Qua
 ppter deponere nūc oīm cordis tui formidolosum timorē
 et indue animū virilem. Cōstanter age et in acie fortiter
 meū p̄sis. qz nō decet famulū deliciar. vbi viderit do-
 minū suū tam strēnus decertare. Respice oculo mentali
 numerū fortium dauid. inter quos si spūaliter eterno re-
 gi militaturus anumerari desideras. necesse est vt p̄stis
 nam ignauiam deponas et exemplo trium fortium dauid
 inter aspera videlicet et aduersa equanimiter te habendo
 tanq̄ per mediam aciem transeas inimicorum. ac de cū-
 sterna bethleemica aquam hauriendo. potum desidera-
 tum summo regi offaras. et ipsum videlicet exponendo

De christi passionibus

eunctis laboribus vt eius solius pareas b. ne placito vo-
luntatis. Induere sicut gigas stola bellica. accipe arma
turam meā non precedat. sed sequatur armiger dñm su-
um. quia de calice de quo bibi potaberis. z aduersa que
ptuli. tu q̄q̄ pro posse spūaliter patieris. Nampe cor tu-
um ob mortificationem q̄ndianam sensualitatis ratiōi
p̄triantis. z impetū multarū tribulationū te dilectioni
mee disponentiū angustia bit. z quodammodo sudore
sanguineo pfundetur. Ortum quippe plantationū tua-
rum roseis floribz. angustijs vīez et tribulationibus im-
pūguare desidero. Inueteratas namq̄ in te consuetudi-
nes vincedo captiuaberis z quasi ligaberis. ab aduer-
sarijs quoq̄ meis occultas calūnias z manifestas iniu-
rias ac verecūdias sustinebis. Sed z passionem meā in
pectore tuo tanq̄ mater fidelissima in suo pectore iugi-
ter portabis. Reprehensiones z iudicia iniusta a multis
patieris. detractiones multas ab emulis habebis z q̄st
spinis caput tuū coronabitur. cum spūalia exercitia tua
inuidie stimulis sup̄primantur. Post hec mecum extra ca-
stra educeris simulq̄ improperia mea portabis. q̄n̄ tūc
sum z propriam voluntatem z oēs creaturas de salute te
impedientes deserueris pro posse tuo vduz homo mori-
turus cūcta deserit in vltimo exitus spiritus sui. Iḡtur
forti animo esto. z p̄para aiām tuam ad rētationem. qz
que ventura sunt annunciaui tibi.

Discipulus O iudicioz dei abyssus
imscrutabilis. O eter-
ne preordinationis sn̄ia formidolosa. Cur si dicere licet
non decreuisti saluare genus humanū per aliiū modum
magis quietū. O si liceret dicere miseris ad te quare sic
fecisti. nūquid in eua eterna sapiā non potuisti inuenire
aliiū modū per quē z miseris saluares. z tuā nobis dile

et conformatione earundem

erionem ostenderes vt sic ⁊ reipsum a tantis doloribus
nosq; cōpassionibus tantis supportasses. Verito pind
olim ppheta sanctus occulta aiaduersione cōsiliū hoc
quasi impugnare ausus est dicēs. Quare futurus es ve
lut vir vagus. vir fortis qui non potest saluare.

Sapia Diuina substantia oīm formā quā
intellectus humanus attigit sua vir
tute excedit. Vnde sic non potest ipsam apprehendere.
ita nec profunditatem ipsius iudiciorum. per que creata
omnia suū finem sortiuntur poterit inuestigare. Pro
inde a talibus qui a solo diuine voluntatis beneplacito
dependent a nimia ⁊ curiosa inquisitione cauendum est
ne videlicet scrutator maiestatis opprimatur a gloria. In
hac autē immensitate deus per suam omnipotentem vir
tutem humanam naturam multis alijs modis recupera
re poterit. sed stantibus conditionibus vt nunc nullus
alius congruentior modus erat. Autoz em̄ nature in sua
operatione non attendit quid sua virtus preualeat. sed
quid vnicuiq; creature congruum fm suam naturam ex
istat. Cum autē homo paucissimas veritates rerum etiā
naturalium ⁊ inferiorum deductionibus scientificis ob
imperfectionem intellectus humani sciat. ⁊ easdem non
nisi cum maximo studio et diutino labore tandem con
quirat. itemq; naturaliter de visibilibus ad inuisibilia.
de corporalibus ad spiritualia procedat. quomodo que
so congruentius diuina mysteria sciri poterant. maxime
q; illa preclara fidei principia omnem facultatem intelle
ctus excedentia. nisi vt ea sapia diuina carne induta. vt
pote veritas infallibilis reuclaret. vt sic inuisibilia dei a
creatura mundi per ea que facta sunt intellecta conspice
rentur. sempiterna quoq; virtus eius ac diuinitas per
assumptam humanitatem nota fieret. Homo etiā q per

De christi passionibus

inordinatam delectationis gaudia amiserat. qualiter ordinatus est per talem tribulationem amissa recuperare debuerat. Amplius autem cum via que ducit ad vitam sit arcta et semite anguste. et ante incarnationem fuerunt minus trite. qualiter poterat hec via lentior fieri nisi hoc modo ut ipse qui hanc tradidit preiret. et viam laboriosam amarissime patiundo alleviaret. et sic facilior creature fieret. cum ipsam creator precedendo tanta sedulitate calcasset. Perpende adhuc ex temetipso. si morte obnoxius iudicialiter plectendus foret. si quis ictum facientis per te accipiet in corpore suo et te illesum adire permitteret. quo maiorem charitatem et dilectionem tibi ostendere posset. vel debitorem sibi constituere. regis ad reamandum magis incitaret. Interroga singulas creaturas et docebunt te ordinem totius universi et respondebunt tibi. quod secundum nullum congruentiorem et pulchriorem modum servanda fuerat iustitia simul et misericordia ostendenda. natura humana exaltanda. bonitas divina effundenda. denique celum et terra pacificanda. Quod cum dolore passionis tanti mediatoris et amaritudine mortis ipsius. Nec te labor electorum terreat aut adversa pericula frangant. Ipsa namque ineffabilis presentie mee suavitas et amoris dulcedo admiranda aut non sentire aut lenissimè ferre faciet adversa omnia. vocatione magistra Quis enim privilegio spiritualis consolationis aut gratia supernæ visitationis amplius gaudet. quam qui durissimas propter me tribulationes sustinet. amaritudinè teste minus curabit qui nuclei dulcedinè frequentius pregestauit. Item athleta qui sortem et proprium adiutorem in conspectu habere dinoscitur. per magnam partem iam triumphasse sperat. Igitur non contemnat cor tuum. sed passionem meam semper in mente habere. et eam in corde tuo quasi in libro scribere et te

et conformatione earundem

et quantum vales studeas conformare. Nunc vero amantissimum salutare passionis mee tibi affectuosius inculcare cupiens ordinem narrationis ipsius ulterius prosequemur. Eductum me extra castra suspendi sunt in crucis patibulo inter duos latrones. ad hoc solam ut mors mea turpius appareret. Cum sic fixus manerem et sensissimis doloribus mortis circumdatus essem. oculi mei luciferi fuerunt contenebrati. aures diuinae derisionibus replete. Olfactus propter malam odorem afflictus. Os meum dulcissimum felleo potu amaricatum. percusserunt me vulnera uerunt me. et durissimis castigationibus conem meam lacerauerunt. Ita ut atroces ictus sanguinis viderem pendentes sequerentur. et per corpus delicatum sparsim decurrentes. ipsum cruentatum sanguine cunctis demonstrarent. Quod si vidisses me in illa hora tam miserabiliter pendentem in patibulo. defecisset tua anima pro dolore. Et in hora et in tempore illo flebili spaciola terre latitudo mihi defecerat. ita ut non haberem ubi caput miseris sessum reclinarem. sed inclinatum dependebat. Collum meum alapis et percussionebus afflicti. faciem meam elegantem sputis immundam reddiderunt. Pro viuido colore pallorem umbrifus vultum occupauerat. et tota formositas mea intantum extincta fuit et mortua. ut aspectus mihi debitus iam non esset. sed quasi leprosi alicuius aspectus viluisse putaretur.

Discipulus Deus mihi det iam in hac hora tua hac faciem amabilem sub hac lugubri forma iuxta votum prospicere. ipsamque perfundere vehementissimo imbri lachrymarum. Speculum mundicie virtutum et gratiarum omnium pulcherrimum obiectum. in quem desiderant angeli prospicere. iocundissimisque ebruitibus suos gaudet oculos defigere felices

De christi passionibus

rate indefessa. Quis dabit cordi meo raz erimū z precē
puū cōpassionis affectū. vt ex sua immēsitare omnīū sin
gulari amore flagrantīū motiūas superet cōpassiones.
¶ Si posses oīm oculorū vberes lachrymas effundere.
omnīūq; linguarū motiūas z flebiles voces habere vt
passioni tuo tāto efficacius daretur rependere vices

Sapia Nam melius passioni mee repēdit
vices q̃ qui nō verbis solū. sed z fa
ctis ipsam prosequitur qui stigmata. i. crucis opera iugi
ter in suo portat corpe. se meis hūiliter cōformando vti
stīgus. p. Opera videlicet calcans. aduersa nō formidās
q̃ ardenti semp desiderio ad culmen tendit spūalis per
fectionis. Dico tibi q̃ nec tot lachrymarū imbres. quot
aquaarū sunt gurgites coram me essent raz acceptabiles
Quis etiā pie lachryme ex affectu compassionis proce
dentes. amabiles z grates coram deo existunt.

Discipulus Amantissima sapientia
idcirco qualiter me tibi i
p̃dictis passionibus cōformare debeā. cupio edoceri

Sapia Auerte oculos tuos ne videāt noci
ua. aures ne audiāt vana. z pro dul
cibus amara sume. Corporis tui sup̃fluas z inordinat
as amoue delicias cordis tui paces z quietē in me solo
requiras cunctas tribulationes gaudenter recipias. ma
la illata patiēter sustineas. z despectabilis ab omnibus
videri concupiscas. Disce voluntates tuas in omnib;
frangere. z concupiscentias carnis tue ob amorē saluato
ris pro te morientis. iugiter mortificare. Hec sunt fili mi
hoc sunt inq; p̃ma principia que tibi ceterisq; amatorib;
tradidit eterna sapientia. que in hoc libro ap̃erto videli
cet corpe meo crucifixo sicut vides sunt exarata.

et conformatione earundem

Discipulus

Tam copiosa et immensa est redemptio tua tuas delicias et cunctos et excedens ingenia mortalium ut etiam post positis omnibus ceteris beneficiis multiplicibus sola passionis ex amore precedentis tam larga immensitas et tam pia fidelitas subinet totum in se iurerapiat dilectionis affectum. Sed nunc eterna sapientia mea iterato a te audire vehementer sinit. hoc quod miseris tam dulciter sapit. Quid obsecro vult tibi tantus amor vel quod cogitasti quod tam amara pati voluisti. quare tibi ipsi non prouidisti. et propitius tibi fuisti. **Leui** namque absque omni dubio hoc facere licuisset si placuisset

Sapientia

Amoris magnitudo hoc me facere non permisit. Charitatis flamma in tantum desecuit quod in nullo parcere nil condescere admisit. hec namque in tantum in me exarsit ut nullus unquam si tiens tam feruide limpidissimos aquarum fontes desiderauerit. aut moriturus vitam cunctis mortalibus optatam affectauerit. sicut ego ex amore sitini peccatores saluos facere. et me eis amabiles exhibere. Facilius dies iam preterita reiterabitur flores ab initio mundi arefacti reuiuiscerent. plumarum gutte innumerabiles recollerentur. quam mensurari aut estimari possit charitatis et dilectionis mee immensitas incomprehensibilis. Unde et corpus meum formosus doloribus innumeris tandem quibusdam amoris signaculis tam multipliciter conflagratum fuit quod non inueniebatur nec spatium unius puncti in meo corpore crucifixo quod non dolore et amore singulari reluceret. et hoc tam in presenti tibi aliquammodo videre dispensatiue pcedit. Uide nunc manus meas utrasque longas et pulchras. clauis acerrime perfossas. brachia atrociter extensa. pedes perforatos. crura admodum fessa. et

De perditione sponsi anime

violenta quedā cancellatione p̄stricta. Respice dilatata
corporis mēbra tam arte inclusioni mācipata. sanguine
q̄ respersa et p̄fusa. Corpus meū iuuenili decore venus-
tum a flore suo decidit et emarcuit. Asperrimū crucis li-
gnū erat delicati dorſi reclinatozū. corpus meū ponde-
rosū clauis p̄fixū. deorsum sua mole trahēbas. et in d̄
dolor vulnerū meozū augebat. Quid plura a plāta pe-
dis vsq̄ ad verticē scissimis vulneribz et amarissimis
doloribus repleuerūt me. Deduxerūt in lacū mortis vi-
tā meā. nō p̄ceperūt sed inebriauerūt me amaritudine. et
exsiccis cruciatibz regem glorie verauerūt. Et hec om̄is
amoris vulnera cū magno sustinui cordis desiderio. vt
meo liuore pctōrum vulnera sanare. p̄ pctōribz miseris
latissacerē. et oēs redire volētes patri celesti recōciliarem

Qualiter aīa que sponsum per pctm̄ per-
diderat ipsum sub cruce p̄feruidam penitenti-
am inuenit christi passione adiuuante.

Effundite lacrimas oculi mei plorate et nolite
deficere. leta huius mundi vniuersa abscedant
Cūcta que mihi solatiū videbant esse p̄cul rece-
dant. et me solitudine meroris amica. tristitie sociam q̄ re-
re sināt. vt deflere possim repentina mala q̄ mihi ex pec-
catozū nebula supuenerūt. et me quondā letis successibz
gaudentē. et iuuenili florentē decore ad p̄ntem miseriam
deduxerūt Ad emetip̄am igit̄ o aīa mea introzū recur-
res et labētia cūcta suggredies vastam solitudinē p̄fusa
dissimariū tristitiarū p̄quire. et excelsos mōtes rememora-
tarū miseriarū pete. cor decq̄ sauciato. voce flebili. et ciula-
tu inisabili exclama tā valide vt mōtū et collū alta cacu-
mīa aerisq̄ excelsa auspicia vsq̄ ad sup̄mi celi p̄uexayox

et de eiusdē sub cruce inuentione

ista lamentabilis pertingat. ⁊ ad aures illas pietate ple-
nas celestiuū spirituuū pueniat. talibusq; clamorib; eosq;
aggredere ⁊ dic. **O** lapides vni. montes excelsi. campi
luminosi syderearū mansionū q̄s mihi per vtrigñs ille
vehementissimus calore nimio precordia mea adurens
et lachryme amarissime vbarume iaz pfluente vos mo-
ueant ad cōpatiendū mihi. ⁊ ad leniendū dolorē meū.
dolorē vtrigñs incōparabilē cordi meo vim facientē anie
viscera cruciantē. ⁊ me prementē medullitus **Heu** me in
felicis siquidem sponsus ille celestis me sua charitate
preuenerat ⁊ enutrierat. in sponsam elegerat. anulo suo
subarrauerat ⁊ ornauerat multipliciter. **Del** ⁊ lac ex ei⁹
ore mellifluo frequentius suscepi. **O** sculo oris sui inter-
dum pfructus sum. **Nō** nunq; etiā me amplexu spiritua-
li spūalis ille spōsus liliorū amator lenierat ⁊ repleuerat
multiplicib; bonis. **At** ego misera oib; his ingrata cuz
i honore esse; nō intellexi. s; ab ip̄o aufugi. recessi. apostata-
raui. ve mihi quia ipsuz perdidī. ve mihi quia vnicū cor-
dis mei gaudiū dereliqui. dereliqui venā aquarū viuē-
tium dominū. **A** dilecto dilecta quondā me alienauī. ab
ip̄o me infideliter separauī. **Heu** me miseram. ad quid
hoc facere volui. **Cur** ipsum deserui. **E**ya quot ⁊ qualia
cū ip̄o pdidi. **D**e ipsam etem amisi ⁊ oēs celestes spī-
tus offendi. **T**ristia venerunt. solatiofa queq; me dereli-
querūt. **S**edeo nuda vana ac desolata cōfusione ⁊ igno-
minia plena. qz mei falsi amatores immo verī decepto-
res prochdolor deceiverūt me ⁊ mirabiliter dereliquerūt
et omnib; bonis quib; a dilecto ditata erā spoliauerūt.
O honoris amissio. gaudiōz pditio. omniumq; consola-
tionum priuatio quia vna hora venit vniuersorū deside-
rabilium meorum plena destitutio. de cetero consolari
non potero. sed hec erit mihi maxima cōsolatio nullam

L

De perditione sponsi anime

consolationē reciperas sed semp gemere ac flere donec mi
serabili morte perfungar. **V**le mihi quo me vertam. Ad
quē ibo. Quis me consolabitur. Ecce em totus mūdus
me dereliquit. quia dilectū meū dereliquit. **H**eu me qua
re hoc feci. **O** quā miserabilis hora. que huius quidem
malī extitit haud nescia. **O** rubescētes rose z lilia albescē
tia ac viole inuolate. anie videlicet sancte z immaculate.
intuemini nunc quem prefero serotinum florem. atten
dite z videte me spineto consimilem z ponite ad cor q̄
citissime marcessit z decipit flos ille quem hic mūdus
carpit. q̄ia de cetero nil restat vt viuus moriar. flos n̄
marcescam. inuenis ante tempus senescam. z sanus lan
guidus fiam. sed hec omnia dissimulare leuiter possem.
at hoc solum q̄ tuā amabilem z paternā faciem offendi
et te dilectū contristauit. hoc mihi infernus est z dolor su
per omnē dolorem. **O** mi dulcis mente deficio cum res
colo quanta me charitate z dilectione preuenias. cum
quāta dulcedine admonebas. z q̄ amicabilis me ad te
quondā trahebas. **D**e premit dolor eo q̄ omnibz his
ingratus fui. q̄ tanta bona tam modicum curauit. tantū
thesaurum tam leuiter abieci. **O** mortis infelicitis opus
ta presentia ad quid retardas. cur me nō tollis. **O** cor
dis mei humani fortitudo preualida quia tanta patien
do nō deficio. **O** cordis mei duritia ferrea quare nimio
dolore p̄mor z nō dirūpor. **O** baudite me diuini flores
et cōdolete oēs p̄i amatores. Ego illa quondā dilecta
noīe excellentissimo decorata spōsa summi regis appella
ta fui. **O** liuā pulcrā. vberē fructifera. speciosam vocaue
rat dñs nomē meū. **H**eu me infelicē. qz n̄c nō suz digna
vocari ipsius focaria lotricis officio deputāda. **O** culos
meos p̄ rubore z verecūdia nequaquā de cetero audeo leua
re. sz neq̄ os meū amplius ad ip̄z aperire. **O** cordis au

et de eiusdem sub cruce inuentione

gustie. Angustie nāq; sunt mibi vndiq; Et quid eligā
 ignoro. Dilectū est absq; spe recuperandi perdidisse. gra
 uius est omni morte ipm vero sicut p̄us rehabere. apud
 tristissimā aiām meam iudicatur impossibile. En quō
 vndiq; coartor in totius mūdi latitudine spaciōsa. At
 q; vtrāq; in solitudine vastissima essem. vbi oculus hūa
 nus nō me videret. neq; auris audiret vt me liberius cla
 moribus et flitibus satiare possen. q; hoc finis solatōis
 mee existit. O p̄ctm quid mibi contulisti O infelix culpa
 et laboriosa voluptas. ad quē me miserū statū pduxisti.
 O mūdus immūdus. deceptione et fallaciā vertigine
 plenus. ve ei qui tibi famulatur et volūtati tue se subijcit
 O quātis hic tribulationib; et miseris angustiaib; nā
 cessi exterius blandiri videar. interius latet tū qd morde
 at. Et si a foris serenus videar. infinita tū occurrent que
 aiām miserā iugiter affligant. Ne uenit deceptrix q̄nta
 mibi in initio pmisisti duz me decipere voluisti. dulcib;
 litteris. crebrisq; munusculis mibi insidias posuisti. ver
 bis suauissimis et ad alliciendū ppositis. velut syrenaz
 vocibus. fistularūq; dulcissimis modulationib; sensus
 mibi abstulisti. vultu meretricio. guttore nitenti. ridenti.
 busq; oculis. cor stulti transfixisti. Si quā petenti. vtre
 cū lacte aperuisti. et me dulci toxico et suauī absinthio ine
 briasti. Pomella pulchra et suauia ob solaz gratitudinē
 fulgentia manu propria exhibuisti. Rosas de rosario p
 munere dedisti. Iurasti q; valide q; me summe diligeres
 nec vnq; mibi letis successib; prosperisq; euentib; desi
 cere velles. O callida vulpecula. o vipera venenata. Ec
 ce hys alijsq; innumeris falsis blanditijs me irretitum
 post te in mortē traxisti. sicut cū ovi ramus viridis ostē
 ditur. et ad mortē lera gaudensq; pductur. O fera pessi
 ma. o bestia cruenta. nunc pungis crudeliter quē leniter

C ij.

De perditione sponsi anime

vncti. atrociter allidis quē leniter leuasti. vocē syrene si
mulans. aculeū te habere prodīs z ecce oīa versa sunt in
contrariū. dum in sinu tuo me tutius relescere puto. capil
li absconduntur. oculi erunt. recedit spūs. robur tollitur. z
inimicorū gladīs inermis occubo Hec recolens. hec mē
te ptractans. in memetipso marcesco. factusq; sum mihi
metipso grauis. Felix pinde aīa. regina merito diuiciarū
nūcupanda. quā aliena reddiderūt pīcula caurā. n̄ suam
mētis z corporis seruaue innocentia **O** quāta felicitate
talis etiā nesciens pfruit. Gaudeat vita pura. letet z aīa
a cōcupiscentijs mūdantis aliena. qm̄ semp psumit seua
p̄turbata cōscientia. Hec plūbo grauior. leone ferocior.
tonitruo terribilior. absinthio amarior eē p̄probat Hec
est vānis interiora corrodens q̄ nō comedere nec desce
re sinit. sed plerūq; etiā dormiētes horrore pcutit. Tor
z tanta sunt q̄ inq̄natam p̄scientiā ledunt. q̄ hec coinqui
nati vir credere possent Creatura eīa tua tibi factori des
seruiens exandescit in tormentū aduersum iniustos. z le
nior fit ad benefaciendū his q̄ in te p̄sidiūt Hec dicit. q̄a
hec dicere experiētia docuit. z p̄is amaritudo cordis mei
amarissima ad hec me puocauit. Jam eīa miseria me q̄
ueniente cogor exdamare z dicere. qz malus z amarū mi
hi est reliquisse sponsum meū. z p̄ceptis eius nō obtem
perasse. q̄s mihi det mēbranas celi habētes latitudinē.
atramētū maris excedēs quantitatē. z calamos tot q̄t
sunt arborū folia z pratorū gramina. vt perstringere pos
sem dolorē. simulq; damnum irrecupabile q̄b incuti. q̄a
dislectū meū dereliqui. Heu vt q̄d in hūc mundū nasces
bar. Cur in vtero matris nō perij. totus deficio. z q̄d a
gam ignoro. q̄d amplius meorū. q̄d circūbor. q̄d ploro
q̄d amplē restat nisi vt meipm̄ despiciā. z in baratū in
felicias. desperatiōis a facie gl̄ie dei me p̄jctam desolantū.

et de eiusdem sub cruce inuentione

Sapia An ignoras qm̄ periculosa res est
desperatio. Desperare etenim de salu-
te tua nullatenus debes. quia ego veni in hunc mundū
querere et saluū facere quod perierat.

Discipulus Quid est hoc quod au-
dio qđ taz dulciter sonat
in auribus meis. in homine misero et cane abiecto

Sapia Quid factū ē. qz me nō recognoscis
quō sic corruēs in terra collapsus es
nūqd p̄ dolore nimio alienationē mētis fili mi pateris.
O dilecte mi. Ecce ego sum illa eterna sapia. cede. Ois pa-
tris fili. misericordie baiulus. clemētie dux. et legis pie-
tatis. qđ abyssus misericordie oīb; creatis spiritib; ex sua
infinita incōprehensum aperui capm̄ oīsq; ad me redire
volentes sumi p̄ssimo recepturus Agnosce vultū meū.
ego enī sum qđ paupertatem sustinui vt te ditarem mortē
petuli amarissimā vt te viuificarē Ecce ego hic sto medi-
ator dei et hoīm. reseruata habēs stigmata crucis. iterpo-
nens ip̄a districto iudicio eterni patris et cunctis pctis
tuis Nūc noli ergo timere. En ego sum frater tuus sp̄s
suis tuus paratus tibi miserari et tegere pctā tuā. et p̄ice-
re in p̄fundo maris. et sic remittere qsi nūq; fuerint dñs
modo conuerti et de cetero tibi volueris cauere. lauare in
sanguine meo. sanguine inq; agni immaculati. amore ple-
nissimi et roseo colore p̄fulgenti. Leua de terra caput tu-
um. aperi oculos tuos et anime quiesce esto. Ecce p̄fert tibi
stola p̄ma. datur anulus intelligētis. et calciamēta ex
bibent. vitulus saginatus occidit. nomē amabile reddidit
vt sponsa eterni regis sis et appellaris. Etenim nō corrup-
tibus auro et argēto. sed p̄cioso sanguine meo te redemi
et enī tanto labore acquisiuit. vt non immerito debeā gau-

E iū

De perditione sponsi anime

dere de salute tua. et ad ventā esse facilis. **D**irū est et val
de mirandū qđ dicere volo. certissima tñ et indubitata si
de tenendū. Ecce si totus mūdus cēt globus igneus. et
in medio ei⁹ de stipula lini pugillus vnus hic ex natura
li sua inclinatioe nō tam cito flāmarū incēdia reciperet.
sicut abyssus miserationū mearū pctōrem penitentem et
conuerti volentē. qz in illa actione naturali aliq̄ lis licet
miniaz in pceptibilis rediret morula. sz illa penit⁹ mo
ra inf penitentē remittē iter gementē et gēit⁹ exaudientē

Discipulus

Patēnoꝝ viscēri pie
tas inaudita. **F**raterne
fidelitatis dilectio stupēda. **V**nicū cordis mei gaudiū
tu ne illū abiectū pditiōis filiū dignaris adhuc recipere
nundā non mihi reo mortis oībo iniquitatibus obnoxio.
gratiā vis impēdere. **G**ra singularis. **B**enignitas
inennarrabilis. **D**iuine misericordie pelagus infinitū.
cūctis mortalibz incōprehensum excedēs ingenia. super
rans vota. deniqz sup grediens merita vniuersa. **H**uius
ergo rei grā flecto nūc genua cordis mei ad te pater mise
ricordiarū. et in terrā puolutus p̄sterno me corā pedibz
tuis demētissimis. grās agēs ex intīmīs p̄cordijs et pe
to vt respicias vnigenitū filiū tuū. quē ex nūmia qua nos
dilexisti charitate i mortē tradidisti vt ppter mltitudinē
dolorū eius oīm iniquitatū mearū obliuiscaris. **R**ecorda
re qđo misericordiarū tuarū et pmissionū antiquarū. **E**q
dem tu ore tuo scđo qndā mūdo p diluuiū pdito signū
recoaliatiōis tradidisti dicēs. **P**onā arcū meū in nubibz
et recordabor federis mei qđ pepēgi vobiscā. et erit
signū inf me et terrā. **E**ya respice nūc pūssime pater arcū
illū tūc pfiguratū. s. dilectissimū filiū tuū in cruce suspen
sum. **C**onsidera diligētissime quō ex oī pte est expansus
et p̄tensus. vt libeat denumerare oīa ossa eius. **E**cce qua

et de eiusdē sub cruce inuentione

litter manus eius et brachia ceteraq; mēbra validissime
sunt extēta. vulnerib; attrita. sanguine perfusa. Nec q̄so
intuere et p̄ ipsius vulnera tu nostra sana vulnera. ac dis
mitte peccata. Demēto dñe quare misericors et pater
misericordiarū dicaris. Nā ex eo videlicet q̄ omnium mis
serator miseris. et iniuriarū in te cōmissarū nō memine
ris atq; p̄cōrū obliuiscaris. Non em̄ p̄pter iustos q̄ nō
indigēt penitētia. sed p̄pter nos q̄ peccauimus et inique
egimus misericors appellaris. aut nūquid solos iustos
et innocētes quorū vita eximia et celibata nobis cōtinue
in exēplū relegit. auricularios in secreto ponere decessisti
et eos solos gratia et amicitia sua singulariter decorare
disposuisti. aut nūqd innocentū dñs tm̄. nōne et penitē
tiū. immo et penitentiū et eorū q̄ cōuertuntur ad cor. Non
ne vbi abūdauit delictū. et gratia sup̄abūdare consuevit.
Iḡit ad te patrē misericordiarū cōfugio. p̄tectionis tue
gratiā queto. In sup̄ affectu quoq; feruidissimo āplexu
p̄cordialit̄ fili regis eterna inter extēta et nuda p̄stringo
brachia tua sanguine cruētata. nolēs a te neq; viū neq;
mortuus vnq̄ separi. Q̄obzē o dulcis et p̄le pater remit
te mihi Remitte mihi p̄pter amorē vnigeniti tui peccas
ta mea. quibus irā merui et malū corā te feci. quia tātus
est mihi p̄ peccatis meis dolor. vt potius mille mortes
vellē sustinere q̄ te p̄f̄ssime de cetero vnq̄ offendere
Oēs nāq; calamitates quas patior. seu etia; infernus
quē demerui. aut purgatoriū seuiissimū nō tm̄ p̄dēro.
nec me tm̄ p̄tristant sicut offensa qua te creatorē meū of
fendi. Te inq; o dñm meū et deū meū redēptorē meū et
vniciū cordis mei gaudiū q̄ te p̄tristauit vel aliquā irre
uerentiā exhibui. Vñ etsi possem nūc oēs celos replere
clamorib; irremedialib; et tantā vim cordi meo inferre vt
mille scissuris frangeret. hoc mihi esset oprabile p̄re oībo

De perditione sponsi anime

solatus ē q̄ habui oīto dicto vice mee. z quāto mītius me
cū agis tāto ampli⁹ lachrymosus animus affligit. eo q̄
tū pio amico z patri fidelissimo tam ingratus fui. Sed
nūc tu docuit discipline dñi. o eterna sapia voce me obse
cro porre tua stigmata dulcissima z suauissima in cor
pore meo deferā qualiter ipsa iugiter in memoria retine
re debeat vt saltē per hoc ostendā celigenis z terrigenis
quā gratiā referam pro tam innumeris bonis z super
abundantiā pietatis tue largiter mibi misero collatis

Sapia Te ipsuz z oīa tua mibi offeras. nec
oblata aliquādo resumās. z nō so
lum sup̄ suis sed etiā interdū a licitis abstinēas. z ecce
manus cōfixas cruci mee exhibuisti. Quod bonū est de
bes facere. z mala illata equanimiter sustinere. animūq̄
eū mutabilē ac sperfas cogitationes debes recolligere
et recollectas in me summo bono firmare. z pedes tuos
cruci affixisti. Virtutē animi z corpis nō permittas ac
cidiose tepescere. sed ad similitudinē brachiorū meoz iu
giter in meo famulatu extēdere toto conamine stude. ses
sus z fatigatus ex labore quocūq̄ gratias age z patien
ter sustine. Dorusq̄ sensualitatē viriliter restringe. z sic
lassitudini z violētiē quā crura patiebatur respōdebis.
Porro caro mea refloreat p̄ carnis tue deuotā rationa
bilēq̄ mortificationē. Sz z dorso meo crucē exasperita
te afflicto. dulce redinarorū ad quiescendū facias p̄ di
uulorū incōmodorū voluntariā p̄pensionē. animūq̄ cor
pore p̄grauatū sp̄ sursum ad dñm habeas. mēbra tua iu
sticie z sanctificatiōi exhibeas. sicut ea prius iniusticie ex
hibere solebas cor p̄p̄tū tibi sit ad oīa aduersa sustinē
dum p̄ noīe meo. z sic tanq̄ fidelis discipulus cū dño
suo spiritualiter crucifixus z quodāmodo sanguine cō
passionis respersus. mibi similis amabilisq̄ efficiaris.

De planctu super extincto sermone

Planctus sup extincto sermone deuotionis in diuersis personis vtriusq; sexus modernis temporis. quos christus per suam passionem reuocat ad verum amorem

Homodo sedet sola ciuitas plena populo. facta est quasi vidua domina gentium &c. Dum quidam vice discipulus sapientie mente lugubri perculosum statum iam huius mundi reuolueret. & quantum amor diuinus suis temporibus defecisset simulq; amor per uatus in plerisque locis sub forma religiosa surrexisset. Accidit ut inter lachrimosas preces ad dei sapientiam effusas. spiritali quodam ac dulci sapore opprimeret. Et ecce similitudo quedam subito affuit que eum de predictis plenius informauit. Nam in visione apparuit peregrinus pauper quidam & exul foris status. baculum in manu gestans. miseria & egestate plenus. iuxta quem videbatur quasi ciuitasdam antiquissime ciuitatis ruine. cum muri & edificia quondam pulcherrima. turribusq; ac fossatis portis & seris ceterisque armaturis firmata fuerant. His autem qui deintus erant negligenter agentibus per quedam ciuitatis hostium incursum dirupta est. quedam autem ex negligentia inhabitantium corruit. ea vero pars que manserat ruinam minabatur. Hinc inde adhuc rupturis quibusdam in altum prominentibus. In hac ciuitate apparuerunt quedam animalia videlicet nostra marina in effigie humana a quibus peregrinus ille auxilium petens indignanter repellebatur. eius auxiliari cupientes & nonnullis prohibebatur propter quod turbatus & mortuus ab eis repulsus recessit. & celum ac terram contra eos in testimonium inuocauit. Hec inquit discipulus vidi et eius significationem mihi per te ostendi a teo eterna sapientia que cuncta nostri mysteria & omnia scis occulta

Planctus super extincto seruiore

Sapientia Res mirāda et ppassiōe
dignissima. Ecce ego serz
peregrinus ille huius ciuitatis destruce. quondā pnceps
inditus et spūsus pclarus. Ciuitas autē hec quā vidisti
ruinosam ipa est mater religio christiana. quondā ferui-
da et deuota in qua tot fideles ab initio nascentis ecclesie
vnanimiter et cordister cū deuotione picipua scām et do-
placentē vitā religionē plenā duxerūt qui spretis oibus
mūdānis in solo pditionis amore flagrabant. q̄ scriis me-
ditationibz et bonis opibus semp intēti seipos et prios
edificabāt neminē circūuientes. neminē ledentes. sed
in simplicitate et sinceritatē vitā beatā ducebāt. carnem
suam cū vicijs et cōcupiscētjs crucifigebāt. exercitia ma-
gna et suetudines deuotiōe plenas hñtes. diuersoz mo-
nasteriorū et solitudinū ac religionū viri. viri vtiqz p̄u-
tum fortissimi ac strenuissimi bellatores p̄tra spūales
neq̄cias inimici. semetipos quoqz pro defensione verita-
tis iusticie in mortem vsqz tradētes Tales in quā ciues
illustres ac filios pclarissimos p̄dicta ciuitas scā mater
feruida religio parere et nutrire et ad p̄uētū vsqz pduce-
re solebat. Sed prochdolor multis iā in locis his rēpo-
ribz ac regionibz p̄dicta ciuitati nō modicū incipit ex-
cidij imminere. Ciuibz nanqz q̄busdā ac eorū rectoribz
negligenter se habētibz. tota structura spūalis edificij in-
firmata est et concussionibus vastata vt hoc modicū qd
adhuc stare putatur p̄tinuis defectionibz perire videat.
Ann em pleriqz eiusdē religionis sancte filij ac p̄fessores
in tantā p̄teritiā p̄tra suos superiores prozumpere ausi
sunt. vt pene nullus correctioni locus pateat. sed si deli-
cto adhibeat correctio. peior. scissura fit. Armati em sub-
tilitatibus philosophicis ac allegatiōibz iuris supfluis
in mediū adducti. manus corrigēis nequaquā admittūt

Deuotionis in diuersis personis

Ted saltum ultra terminos quos posuerūt patres eoz facientes. Præcautionibz piculosis seipfos & alios inuoluūt. **O**cernū iudiciū exterminij huius edificij spūalis. **O**uerissimū p̄sagium future in primo calamitatis. Q̄d iū putas edificij hoc spūale poterit stare submoto lapide angulārī. & colūna subuersa totā structurā spūalem p̄seruāte. Cū vicz promptaz humilis obediētia picta fuerit. & vnusquisq; hoc q̄d sibi placet vel libet fecerit nec quisq; dicere audeat quare sic facis. **N**u heu vbi est obediētia paup̄i simplicis. mauri & quorundā discipuloz p̄banissimozū quā antīqs patribz impossibilia imperatibz deuotissime obēperauerūt. Sileat nūc de hoc loq; lingua. s; deuota gemant corda vniuersa. neq; em̄ de hoc loq; p̄derit. p̄derit tñ tacuisse. nā bene tacuisse in hac materia est philosoꝑhatū esse. **D**e paup̄tate aut volūtaria q̄ nutrit et fomentū est totius religiōis. quā q̄dam scrōz patrū i sponfam elegerāt. q̄dam etiā dominā suā appellabāt. q̄dam etiā p̄ testamēto suis charissimis eā legabāt. q̄d dēcam. Neq; em̄ iā a plerisq; vt sponsa amat. sed velut ancilla Saray foras eijcitur. dū plores ipsius p̄tra oēs. et manus oim̄ p̄tra eā eē vident. **N**ulle em̄ artes lucraudi querūtur. & artes salutis operatiue i artes lucratiuas trāfieriūt. itavt argutissima ouicula sit que vlt̄ modicū de lana p̄tra frigoris asperitatē sibi obvenatozū calliditatem ac consozū cupiditatē reservare possit. & q̄ sub forma pecunie reservari indecēs indicatur. dū in aliū vsum pietatē q̄dem p̄ferentē. re aut vera cupiditati deservientē comitatur. de eo quodāmo q̄si idoli fabricat. Neꝑe peculūz ad hoc in aliā speciē. s. libozū vel pamentozū ecclesiasticorū transferunt. vt dum iam habita defecerint. quasi deus non sit in israel deum accharon quem in marsubio repositum habent consulere possint. **D**e castitate autem

Dij

Planctus sup extincto fervore

que virtutū decoꝝ est psequi nō expedit nisi tan illuz. q
pcho dolo: agni nouelli dū seuos iā lupos fugiunt. z ad
pastorū pfectionē cōfuginnt. in muscipulā deteriorē ca
dunt z dū dētes lupinos declinare cupiūt insidiosis ma
sticationibus arietū letaliter vulnerātur. aut penitus occū
bunt. Quidā enī spēs hñtes pietatis. p̄tutē aut abnegā
tes. dū notā inhonestas et p̄ditionē solis timēt incurrere
studēt clāculo latrocinia aiarū exercere violasq; celestis
spōsi violare vel cōtrectatione inhonesta maculare. Hi
exēplo q̄rundā sacerdotū moysay: legē mittūt fusciculā
in ollā. z de his q̄ dō o offere deberēt rapinā exercēt. z qz
totū sacrificiū plūm re nō audent. saltē libamina sacrifi
ciorū qualif sapiūt p̄t p̄t degustāt. Porro de charita
te q̄ est cōnexio totū spūalis structure qd dicā erinanica
est. Erinanica est vsq; ad fundamentū in ea Omnes ei
que sua sunt querūt. nō que aliorū. magisq; nūc locū ha
ber periculosa detractio q̄ sincera dilectio. z fraternum
odium fraternā charitatē supplantauit. Immo z verius
dicā prostrauit charitatē. vt merito exclamare libeat cui
gemitu a labore ac dicere Unusquisq; a suo proximo
custodiat z in omni fratre suo nō habeat fiduciā. qz ois
frater supplantās supplantabit. z ois amicus fraudulen
ter incedit. Vt fratrē illū deridebit. z inimici hoīs do
mestici eius. Sagitta vulnerās ait propheta lingua eo
rum dolum locuta est. In ore suo pacē cū amico loquit
et occulte ponit insidias. z quis se inuicē mordent. p̄uo
cant. inuident. lacerant. timendum n: tandem ab inuicē
consumantur. neq; autē ista et similia adeo occulta sunt
vt non sciantur vel vt hec tanq; abscondita in luce pro
ducantur. Sed heu in omnē terram exiuit senus eorum
et in fines orbis terre verba eorum. Sanctas autēz con
suetudines z pietatis exercitia iuxta antiquōū semitas

Deuotionis in diuersis personis

patrum. si quis iam seruire voluerit derisioni patebit. et inter ceteros notam singularitatis incurrens. vix potest dissimiliter alijs viuens non modicas iniurias sustinebit. Que omnia viginte adhuc pie memorie sancta ac seruida religione in statu erant bono atque perfecto fueruntque tunc per certo aurea tempora. dies vtriusque salutis. quia a superfluis sibi cauebant. nec adulationibus inserviebant per aliena damnatione. nec contentionibus nec brigis intendere permittentur. sed operibus virtutum sanctisque studiis ac meditationibus tempus suum occupabant. Et erat illis cor vnum et anima vna in domino. in communi viucentes. et non singuli sibi ipsis conquirentes. et ideo erant viri in omni virtute perfecti. de predictis autem spiritualibus exercitiis non remanet nisi modicum ibi. Quedam neque consuetudines antiquae velut huius spiritualis edificii partes qualescunque adhuc stare et sursum promerere cernuntur. in quibus tamen non tam modernorum deuotum perpenditur exercitium quam antiquorum laudabile studium commendatur. Quod autem vidisti ibidem multitudinem copiosam quorundam animalium. quae velut monstra marina in effigie humana apparebant. ipsa sunt corda secularia sub habitu religioso latrantia. quae honestatem habitus exterioris praefant. interioris autem gratia et deuotione vacui sunt et dum sic deformes intus et exterioris existunt. monstruosos vtriusque animalium dissimiles non sunt. quae velut asina balaam voce quidem humana resonantes per haec abstractiua et vocum menta spiritualia perferunt. sed praeterea et carnaliter viuunt. quod quod per his et habitu praedicant moribus impugnant. Ex his sunt quae penetrant domos curiosae agentes. ac mulierculas captiuas ducentes semper discerentes et nunquam ad scientiam veritatis peruenientes. qui per veritatis infantiae falsas a corde suo et aliorum me excludunt. Sed quod vidisti ibi quosdam in habitu et forma decet qui mihi manus praebuerunt. signae

D. H.

Plañctus super extincto fernoze

numeri dectorum qui iuste et pie inter alios peruersantes
eorum exemplo non deprauant. sed in medio nationis prauae
et peruerse velut luminaria lucētia in hoc mundo caligino-
so. verbo vite primos quosque illuminant et inſamant.
Qui licet in magno adhuc numero inueniatur in omni
ſtatu et religione. acerate vtriuſque ſexus. p̄patione tñ cete-
rorū pauci ſunt. q̄ re vera plures ſunt q̄ p̄ latam et ſpaci-
oſam viam que ducit ad mortē ingrediuntur q̄ q̄ per ar-
tam viā et anguſtā portā intrare p̄tendūt. et hī inter ali-
os ſicut agnī inter lupos ſe habētes Sicut liliū inter ſpi-
nas odorem ſuū ex tollerātia reddūt aduerſitatū. Hī
ſunt q̄s reſeruauit ſibi dñs q̄ non curuauerūt genua ſua
corā baal. qui nō fecerūt curam carnis in deſiderijs. qui
habent thau ſcriptū in frontib⁹ ſuis. videlicet mortifica-
tionē ieſu chriſti vbiq̄ circūſcrētes in corpe ſuo aliorum
transgreſſiones quas emēdare nequeūt genūt ac lugēt.
Hī p̄pter innumera aduerſa que emergūt p̄t dicere cum
ap̄lo. foris pugne. intus timores. et poſt oīa alia picula
habuiſſe ſe picula in falſis fratrib⁹ p̄cludere poſſunt. ra-
les nō immerito martirib⁹ p̄pantur. q̄ exceptis alijs af-
ſictionib⁹ multiplicib⁹ quot transgreſſiōes p̄tra dñi vel
iuſticia fieri viderint. q̄ tot gladijs. intimi cordis trāſ-
uerberātur ſed nō ad inſipientiā ſibi. ad ipſos nanq̄ eſt
vox q̄ dicit Dicite iuſto qm̄ bene fructū adinventionū
ſuarū comedit. ve impio in malū. q̄ retributio operū ip-
ſius fiet et Ip̄i eſuriēt et vos comedetis Ip̄i ſitiet. et vos
bibetis. et quāto ex oī p̄te difficili⁹ eſt eorū p̄greſſus. ut
pote cōmilitonib⁹ a dextris et ſiniſtris eos nō adiūuātib⁹
ſus. ſed p̄chdolor p̄te aduerſam fauentib⁹ tāto multis
p̄deceſſorib⁹ q̄ in nūeros coadiutores ſui p̄poſiti habue-
rint. maiorem in futuro mercedē ſui ſuū laborem recipi-
ent. Unde q̄s in p̄dicta ſimilitudine viderūt quosdam

deuotionis in diuersis personis

qui nonnullos ad me accedere volentes prohibebant. significat eos qui ceteros bonum propositum habentes suis malis deprauant. Nilis vel exemplis adinstar phariseorum ad vitam non intrant. nec introeuntes sinunt intrare. id etiam dei sapientiam ore impyissimo blasphemabant. et ceteros in ipsum credentes modis omnibus querere cupiebant. seductorem eum appellantes. Sic plerique non vigente conscientia. sed stimulante inuidia alijs ingratis se preferentes de bono ope lapidant. dum corum bona opera coram multis donare non cessant et ubi factum in se propter bonitatis euentum querere non possunt. saltem intentionem inuidi detractores calumniari conantur. ut sic quidem eos quos possunt sibi equare non poterunt. saltem priuatiue concedant. Inuidia namque diaboli intrauit mors in orbem terrarum. ipsum sequuntur qui sunt ex parte eius. Baculus quem me portare in habitu peregrini vidisti mortem quam in cruce petuli significat. quam in signum amoris profero fidelibus ut amorum terrenum deserant. et se in toto corde suo ad me conuertant. Lamentum quod audisti seueritas est iusticie mee super hos qui nec timore nec amore puncti peccata deserunt. sed in eis pertinaciter usque ad mortem persistunt.

Discipulus Dum hec attendo corde audio. et ita esse veraciter cognosco. magis flere libet quam aliud dicere. Quis enim non lugeat. quod non ploret. et gemitus videns angustia nata et fructu in tanta sereno loco suborta. videns promittite ciuitatis splendidas delicias et spirituales diuitias gratie copiam vneris et deuotionis. et omnium carismatum diuino et abundantia nunc autem inopia tantam modicum gratie malicie plurimum quod non suspirare et pro dolore exclamet. Heu quomodo sedet sola ciuitas plena populo et illud. Quomodo obscuratum est aurum mutatum est color optimus durus est valde et irreligiosus. quod hec dona

D iij

Placetis super extincto feruore

diligenter perpendit. et non ex toto corde gemit. et ecce materia huius tristitie et fletus angel dum iam totus mundus in maligno posuit. aspiciat et hostis antiquus appropinquante eius terminio tunc dualere apud multos euidenter agnoscat

Sapietia

Alibi tibi ad presens de his que foris sunt qui in plateis aras edificat et carnes suillas immolant. qui in omni loco sublimi. et sub omni ligno frondoso se impudice prosterunt De huius mundi apte cultoribus loquor. qui manifesta peccata scilicet adulteria. furta. et filia promittere non verentur Sed excidium ciuitatis scilicet defectum vicis feruoris promittunt religione te cupio ad cor ponere et pie desistere atque pro eius reauraribus ac bono statu orationes ad deum effundere lacrymosos. Si idem ipsa est ciuitas supra montem posita. laeterna super candidabrum locata. et sal spirituale per quod condendi sunt homines terreni. spectaculum mundo et angelis et hominibus eius quippe per hoc exemplo ceteri consueverunt illuminari ac sapientia perdiri Cum autem ciuitas hec malum exemplum dabit. cum lumene extinctum fuerit. et sal infarsus habet. heu heu quomodo tunc stabit in mundo Cum huius mundo hoc abrenunciauerint. toto nisi mundana sequuntur. Cum huius qui spirituales dicuntur carnalia desideria sectati fuerint. et se multiplicabunt secularibus negociis O sacrosanta mater ecclesie quanta tunc erit tribulatio tua. quod est qui surgat et teneat iudicem iratum Nam et in presentia quocumque tempore multi qui ipsum placere debuerant non minime ipsum offendunt Sabbatum eorum odium ania mea Amor namque spiritualis eorum transiit in carnalem et carnalis in caute palliat sub specie spirituali. sicut zizania sub tritico et admittance eius vult sicut balsamum sophisticatum violibus liquoribus. sacrificium deos offerunt fermentatum. nam ambitio versus quocumque in cordibus eorum dualuit et regnat supra modum. dum gloriam in placionibus querunt tam solliciti

Deuotionis in diuersis personis

regalem. et dum quidam eorum hec iuxta votū habere nō pōt.
aīo mori sectas introducere nō metuit. et veluti p̄uacari
torres iudaici ppli gymnasium in hierosolimis facere ques
uit. et se ac alios ad instituta gentiū transferre p̄tendunt
terminos transgredientes quos posuerunt patres eorū.

Eteram qđ silentio transire cogitauerā vt sūt cum
materia tristitie. crescat et materia pie p̄ passionis et
deuote orationis. **E**rat in ciuitate predicta vicus
quidā precipuus vnus de principalioribz ceteris contri
bulibus sapiam ac doctrinā p̄clarissime amministrans.
Multi autē de senioribz ppli illius morientes de medio
sublati sunt. Fuit p̄terea ibi quidam hō dī qđ p̄ salute loci
deū assidue dep̄cabat. Aspiciebat igit in visu noctis. et ec
ce quasi de tpe loci eiusdē accidentaliter aries vnus de gre
ge surrexit habēs duo cornua. et in capite sua coronā fer
ream. et data est ei p̄tās vt regnaret in p̄dicto loco. quem
sequebant q̄si. lxx. vulpecule vel amplius ad herētes arietē
qđ et ipse singulas coronas accipiebāt qđ multitudo di
uersoz aialū vtriusqz sexus iūcta erat. qđam hō ex timo
re. qđam ex cupiditate. nōnulla etiā simplici quodā aīo
multitudinē sequebātur. Igīt aries volēs sibi suisqz im
periū loci vsurpare. circuibat in manu valida. deseniens
in oēs qđ sibi resistebāt. potētes deliciebat. magnates hu
miliabat quosdā exilio dānabat. Et factus ē timor eorū
magnus sup oēs incolas et puicaneos loci eiusdē. No
lentes enī siue p̄ fas siue p̄r nephas p̄esse nulli obfistē
ti p̄cebant oīno nec sexui aut etati. cuiuscūqz existēt me
ritū vel vitē. Vñ et pleriqz metu victi eis iūcti sunt. nolē
tes exterminari de terra. Nōnulli tñ de p̄plo relictī sunt.
qui magis deū qđ hoīes timētes in tribulandibz maris
viriliter et p̄stanter p̄stiterūt. parī pro patrīs ac dei legi
bus mori fortiter qđ p̄uacatoz parere volūtati. p̄ quo

Planctus super extincto seruoze

rū lasciuias z trāsgressiones locus idē statim in nihilū redigi poterat Licet autē z inter hos eēt qd ad viā vitā nō recte ambularēt. neq; sanitas iusticie z eq̄tatis vt opz obsequarēt. malis tū grauiorib; q̄ p aduersam p̄tē sub introire cōparāt. obuiare cupiētes se eis dē pro posse opponēbāt. q̄bus in adiutorū fuit dux filiorum dei loci eiusdē sup̄mus gubernator vir vtiq; p oīa laudabilis z magnanimus. iusticieq; zelator. diuersi quoq; qui fugiebant mala additi sunt ad eos. factiq; sunt eis in firmam mentē Igī aries niscus est cornib; suis imperare duces gentis sue. eliq; modis q̄b; poterat deicere nitebat **H**ic vero dū multissimē stabat Quo viso aries cū q̄busdā de suis ad p̄ncipē totius multitudinis se trāstulit ac ipz cōtra ducē populi sui interpellabat. Dolo siq; suggestio nibus aures ei⁹ innocētes nec fraudis cōscias interpel lans p̄ncipatū sumpsit in p̄lo suo Qd audiēs ecclesia fidelīū altius ingenuit. z nōnulli lacrimātes vociferabā tur in celū. minimā quidē curā pro se habētes maximāz autē p sanctis dei legib; patrūq; traditionib; quas viola ri apte nō sine scandalo multoz vidēbāt. supplicātes au ribus diuinis. vt si fieri posset cor p̄ncipis multitudinis sanius informaret Cūq; durissimo famulatu multi in nocēta p̄merēt clamauerūt ad dñm. z clamor eoz pue nit ad deū z audiuit gemitū eoz. descēditq; liberare eos adhucq; inuēta sunt bona opa in israhel. quodā igitur tpe in insula quadā puenerūt impj aduersus filios ob edientē in manu forti z multitudinis preualida in frute sua cōfidentes Quod vidētes ex aduerso hī q̄ erant de ppe de pte dñi v̄benēter extinguerūt. z desperabant se posse euadere Erat enim congregatio magna z fortis. et hī docti z parati ad p̄liū. Paucissimi s̄o ex aduerso erant relecti simplices. nec armorum consuetudinem ha-

deuotionis in diuersis personis

bentes Unus aut de his qui prem dñi adiunabāt. cete
ros timore pterritos ad p̄stātiā cōstanter aīabat. z ad
orōnum suffragia p̄fugere hortabāt. Et ip̄e quidē ad lo
cū orationis se p̄ferens. p̄stratus ad terrā hec z his filiis
in oratiōe dicebat. Dñator dñe rex celoz z terre. in vo
luntate tua cūcta sunt posita. nō est q̄ possit resistere vo
lūntati tue cū scis. qz illi veniūt ad nos in sua audacia et
multitudine cōfidentes volētes regnare nō ex te. z patri
as ac dei leges violare z nos miseros de terra disp̄gere
cupiūt. Eya dñe deus aperi oculos tuos z vide tribula
tiōē nostrā z sc̄tē cōgregatiōis tue cōuertere luctū nostrū
in gaudiū. disp̄ge illos in p̄tute tua z depone eos. vt eq̄
gnoscat. te adhuc curā tui populi gerere. Ostende nunc
qz victoria nō est ex multitudine sed ex tua voluntate. et
miserere nobis. vt hāc magnā tribulationē quā pro pec
catis nostris patimur. te adiunāte vīcamus. z quē ad
modū patres n̄ri. sic z nos tibi i pace z tranq̄llitate fūia
mus. His itaqz gestis deus qui nunq̄ deseruit speran
tes in se. vocem suozū seruoꝝ ad se clamantiū ep̄audiuit
z virtutem aduersariorum eliminauit. Nam in crastino
eodem loco in p̄spectu multitudinis cōgregate. aries in
terram corruit. z vnū de cornibz suis confractū est oībz
deum laudantibus. z exinde cepit potestas eius deficere
ac decrefcere de die in diem. Nā multi intelligentes frau
dam ip̄ius. penitētia ducti ceperūt ab eodem recedere. et
pars filioꝝ obediētie crescere cepit z p̄ficere. adiunā
te domino populum suum. inimicos autem pacis perse
quente. per omnia benedictus deus Amen.

Discipulus Res stupenda pariter z
mirāda. q̄ imp̄scrutab
lis ab yssus iudicioꝝ dei electos suos sic tribulari per
mittit. nec tamen vsquequaqz deserit. sed tam paterna

Planctus super extincto feruore

liberat et protegit. sed vellent cunctius noscere mistis
um similitudinis huius

Sapientia Intelligentibus satis dictum
est tu amplius querere noli.
fructum tamen non modicum ex his colligere debes. **Primo**
ut discas in nulla vnquam aduersitate desperare. sed omne
spem in deum ponere. et orationis refugia querere in tribula-
tionibus cunctis. nec viam iusticie propter rabiem cuiuscunque
persecutionis seuicis deserere et super omnia cautelam et circumspice-
ctionem debitam negocijs pertractandis adhibere. **Prela-**
tus enim vel rector fratrum tuorum cum tu sis. licet in minimo
gradu. discas ex his non statim adhibere fidem. quod ceteros
deserre consueverunt. nec primorum suggestioibus quibuslibet
in patrocinium conductis semper velle acquiescere. nec facili-
ter accusationem aduersus approbatos recipias. quia ex
his disciplina omnis persternitur. et pestilentiis audacia
resistendi perfertur ac vigor destruitur religionis. Sed cau-
sam quam nescis diligentissime inquiras. vel per teipsum vel
per viros iustos et prudentes ac deum timentes. et sic tandem
veritate comperta cum debito liberamine sententiam pro-
feras iustam et sic proculdubio nonnunquam inuenies acto-
res cause in causa obnoxios esse. Nampe interdum gra-
uamina indebita superiorum pretendunt. qui censuram mo-
nasticę discipline effugere cupiunt. et se pugiles iusticie ac
defensores veritatis inaniter mentiuntur. qui se a correcti-
onibus prelatorum suorum eximere volunt ac ceteris inani-
ter preesse concupiscunt. Sic te decet causam quam igno-
ras inquirere. inuentam plene discernere. et impijs hoc quod
contra iustos cogitauerunt reddere in caput ipsorum. ut sic
gladius eorum intret in corda ipsorum. et arcus eorum confrin-
gatur. Sic in iniquis suis capiunt impij. sic lapidant duo-
fences pleni iniqua cogitatione. quod sugannam in domino perfident

denotionis in diuersis personis

tem cupiebant lapidare Sic perit amant hostis et aduer-
sarius impiissimus iudeorum. que per iniquas regi factas
suggestiones populum dei perire laborabat Sic et saul
superbissimus gladio proprio occubuit. qui iniuste per-
sequi proximum non formidauit.

Discipulus O omnia pissima modera-
rix causarum eterna sapia.
quae electis tuis et bona et mala in bonum conuertis. hoc solum
modo mihi humilissimo famulo tuo in hac materia facien-
dum estimo. recurrere. scilicet ad orationis subsidia corde deuotos
Igitur o pater misericordiarum et deus totius solationis pe-
to humiliter ut miserere pro tuo et hereditari tue. et da pa-
cem cordium et tranquillitatem temporum in diebus nostris. Sed et
his quod oderunt pacem miserere pro nomine tuum benedictum. Un-
de finde eis quod spiritum bonum. ut ab erroribus suis resipiscant. et
ad unitatem et pacem redeant. ut tibi omnes in gremio matris
ecclesie catholice unanimiter seruiamus et ad ciuitatem glo-
riosam celestis patrie peruenire valeamus. Amen

Qualis sit diuina sponsa eterna sapientia et de qualitate amoris ipsius

Qualis est dilectus tuus ex dilecto. o pulcherrima
mulier. Si quis solutionem tibi audire desiderat
aures nunc prebeat diuini amoris Da amantem. da singularem
amore seruentem. et intelliget quod dico. Ex amore enim quicquid
loquens non amas. ebrius potius quam sobrius estimabit quod
non in terno gustu uini amoris percipit. sed in barbatu resonare
audit. et bene quod ebrius. sed non a uino in quo est luxuria.
sed in quo est spiritualium exuberantia gaudiorum. Nobis igitur ta-
mentibus quod a tali amoris superfluentia adhuc longe dista-
mus. prope autem fieri toto corde desideramus. animus amo-
rosus in mediis procedat. mens in affectum diuinum pro-

Qualis sit diuina sponsa

pat. dicatq; nobis modū qualiter a dilecto puenit. et
quō ad amorē ipsius tractus sit. vt simul ex hoc pateat
qualis sit ex dilecto dilectus. nec se occultet nimis. quia
amor intēsus seipm etiā p dēre p̄suevit inuitus. Venite
inquit animus amozosus audite quāta fecit dñs aie mee.
Cum me flores inuēctus z recens aīmus tpe vernali ad
prata virētia z floz diuersa germīna cū sodalibz coeque
uis vtriusq; sexus ad p̄fructū desideratis solatis dul
citer inuitaret a plerisq; inter diuosos ludos vor lasciu
ens p̄strepēbat. Caput eū mouentes manibz plauden
tes. z vtut arietes ouīū exultātes saltus quosdā dabāt
sicq; tripudiando atēbant. Exiguū z cū tedio est tēpus
vite nostre z nō est refrigeriū in fine hominis. z non est
qui agnit^o sit reuersus ab inferis. quia ex nihilo nati sum
us. z post hec erim^o quasi nō fuerimus Venite ergo
et fruamur bonis q̄ sunt z vtamur creatura tāq; in iuuē
tute celeriter. vino p̄cioso z vngentis nos repleamus. z
nō p̄rerat nos flos t̄pis. Coronem^o nos rosis anteq̄
marcescāt. nullū pratiū sit qd nō p̄trauseat luxuria nostra
vbicq; relinquamus signa leticie. qm̄ hec est pars nostra
et hec ē sors nostra Talia inquā z similia dicētes. frenū
cōcupiscentie laxabāt. z flores quos poterāt singuli car
pebant. Ego autē cū paululū in meipso substitissem. et
quid nam facere in aīo meo hesitatē. Ecce flores humo
nati quos p̄nali amenitate decorez viderā z recenter in
vere cōspexerā. subito arefacti deciderūt. z decorez omnis
perierat. Lūis nouitate visionis stupefactus. z in me
reuersus cepi denegare qd nullū ex floribz caducis vellez
adamare. quos tā breui tēpore florere z extingplo arero
cōspexerā. Quadā igitur die duz animus inquietus cir
cum quaq; aspiceret. z velut hymnulus vmbrosū locū
petere ad quiescendū. seruoze declinās in ridianū. ecce

eterna sapientia

e regione in fumis excelsisq; verticibus apparuit quasi
 flos cāpi cōspiciuus. ⁊ ad videndum dēcrabilis. omni
 busq; quos ante vidēā floribus incomparabiliter pul
 chrior apparebat. Ad quem videndū cū festināsem. ec
 ce subito immutatus non cōparuit. sed quasi dea totius
 pulchritudinis ante me stetit. que velut rosa rubens et
 candore miro refulgens sole dārius rutilabat. ⁊ eloquia
 pulchritudinis dabat. hec cunctoꝝ in se summā optabi
 lūm pferbat. odoreq; suauissimo ad modū panthere
 longelateq; diffuso circūquaq; ad amores suū cunete s
 trahēbat. voceq; dulcissima sic dicebat *Transige ad me*
omnes qui concupiscitis me. ⁊ a generationibus meis
adimplemini Ego mater pulchre dilectionis ⁊ timoris
 et agnitionis ⁊ sancte sp̄i Quib; auditis steti attonit⁹.
 fixisq; oculis i terrā obmutui. Stupor eīm circūdederat
 me de rāte pulchritudinis immēsitare vt omnino respo
 dere non possem. Que clementer manū extendens cor
 meū tetigit. ⁊ ad loquendū confortauit. apertisq; oculis
 in eam curiosius intendebaz ⁊ hec tacitus in corde meo
 volebam. Non est huic similis sup terrā in aspectu. in
 pulcritudine. ⁊ in sensu verborū. Dixiq; intra me Ecce
 vere abyssus amoris. abyssum nūc reperi totius pulchri
 tudinis. qz qd̄ diu quesisti nūc inuenisti. quinimo vltra
 q̄ cogitare potuisti reperisti. Sicq; tandē ad eā cōuer
 sus cordis in iubilo dixi clara voce. o pulcherrima tot⁹
 vniuersitatis oīm creaturaz q̄ ex aīo letabūdo p̄ditoris
 vniuerso p̄dixisti Edicito nobis nomē ⁊ p̄geniē tuam
 vtrū ne p̄digna sint ⁊ cōgruentia rāte formositati. Ipsa
 autē vultu sereno micātib; oculis. labijs mellisuis ver
 ba depromebat. q̄ auditū corporeū penetrantia ad cor
 dis tridimū vclut sagitte ignee quolauerūt ⁊ ad animā
 amoris dulcedie liquefactā sic dicebat Quoniā vir deli

Qualis sit diuina sponsa

Oratorum tu es. Ideo thesaurū absconditū cūctorum des-
siderabilium punctū z circumferentiā omnium concupisci-
billum. longitudinem. latitudinē sublimitatē. atq; pro-
fundum vniuersorum amabiliū veni ostendere tibi In-
primis ergo rationē z interpretationem nois mei si vis.
sapientiā eternā me appellari a terrigenis cognosce. qđ
vtriq; mee congruit per optime nobilitatē Nihil enī est
in entibus creatis quod tantū in corde conditoris. cum
eozumq; perfecte amantium dulcius possz sapere. neq;
enī sonitus tub: ac fistule ac cythare sambuce z psalterij
et symphonie dulcisonē seu vniuersorū genera musicorū.
non phylomene cantus. oīm q; audiū suauissimus contē-
tus. aures iuueniles tm demulcet nec terrestris vnq; me-
lodia vel celestis armonia gaudiorū vnq; prebere mate-
riam ampliorē Sapor nominis mei velut botrus ci-
pri in vineis engaddi Cipri cū nardo nardiz croci. fistu-
le z cynomoni cū vniuersis lignis libani. mirre z aloē cū
oib; p̄mis vngentis aromatibus p̄ciosissimis. quasi
libanus nō incisus vaporauit habitationē meā et quasi
balsamū nō incisus odor meus Et hec qđem de nomi-
nis mei interpretatiōe. Porro qz amor tuus alta perit.
nec coquestrū z panificū vel vnguentariozū alienozūq;
similiū ac dissimiliū amore p̄tētus. ingenuitatē ac p̄dari-
tatē generis mei inq̄ris. Ad hec qđem respōdē nō im-
merito rōnis ordo exposceret si facultas adesset. z ipossi-
bilitas nō obstarat Sed tāta generatiōis mee pfunditas
vt cūctorū mortaliū ingentia excedat Ego nāq; sum
illa de q̄ scriptū est Generationē eius qđ enarrabit Ego
ex ore altissimi prodij. p̄mogenita ante oēm creaturā Et
egressus meus sicut a p̄ncipio eternitatis Ego q̄si flumi-
us doric sicut aq̄duct^{us} exiui a paradiso Ab eterno ordiata
sum z ex antiq̄s aūq; frafiaret Nec pū erat abyssi. z ego

eterna sapientia

iam pcepta crā. necdū fontes aquaz eruperāt necdū mō
tes graui mole pstitērāt. aſi colles ego pcuriebar. Adhuc
terrā nō fecerat z flumina z cardines orbis terre qñ ppa
rabat celos ad crā. qñ certa lege z gyro vallabat abyſſos
qñ etbera firmabat ſuſſuz. z librabat fontes aquaz. qñ
circūdabat mari terminū ſuū z legem ponebat aquis ne
transirēt fines ſuos quādo appēdebat fundamēta terre.
cū eo erāt cūcta pponens. z delectabar p ſingulos dies
ludēs corā eo oī tpe. Ludēs in orbe terraz z delectie mee
eſſe cū filiis hoīm. Beatus hō q me audit. q uigilat ad
fores meas quotidie. z obſeruat poſtes oſtij mei. q me
inueniēt inueniet vitā z hauriet ſalutē a dño. Sic igit
dilectus in dilecto ſp erā manēs ac dilect⁹ ex dilecto ſp
manans. cū dilecto ab eterno ludens erā. Habet igitur
q ſim z vnde pceſſi. Porro qd ſim in eſſentia qntū ad
plenā cōprehēſionē. ab huius pſcuratione iubet ratio
quieſcere. cū natura ordinata nō tēdat ad ipſoſſibilitā.

Discipulus

Dū hoc ſummū affectu
cū audio. vir meīpm pre
cordis iubilo cage valeo. totuſq ſpūs me⁹ exultat vebo
mēter in dño. Quis mihi det te dilectū ſponſum ex di
lecto genitore pgenitū. vt inueniā te foris z deoſculer ta
et iā nemo me deſpiciet. Sz obſecro te dilecte mi. qd cau
ſe q tā crebro rebo te corpaliſus in amore tuo ppare cō
ſuſuſti. cū tamen ſm pba tua z ſm ſententiā oīum bene
philosoſp hantiū nec corpus ſis nec virtus in corpe.

Sapia

Rerū altiffimarū ſitantes in ſua ſim
plicitate acceptas intellectus huma
nus cage nō pōt. Et ideo necē eſt eas tradere per imagi
nes z pſueras ſilitudines. Pulchritudo qppe mea tanta
eſt. vt ſi qd magnis cruciatibz multis qntis ſe exponere

E

Qualis sit diuina sponsa

vt vñ ad tectū oculi mei i tāto decorez spicere posset absq
omni dubio labor p̄mio minus adhuc responderet.

Discipulus Ex quo vt asseris de sup
celestibz diuinis rebz ali
ter loq nō possum? nisi p modū corpaliū liceat simplici
discipulo ingro prudētissimo p̄bū simplex pponere. cu
ius declarationē habere cupio En spēs celi. glia stellaz
atqz venustas cāpi ex multitudie ppendit floz Sic nō
nūqz decor iuuecularū seu sponsaz terrigenaz ex orna
tu attenditur vestimentozū. Unde z auro recte. gēmis
choriscātibz infuse. subtilibus indure fertis micātibz
redimite pulcre procedunt. tu vero quid.

Sapia Prudēs pctor vbi subiectū deficit.
accidētia multiplicare p̄suevit. z qd
maculosum esse cognouerit. rubrica linire festinabit. vt
et so phibitica forma ignoret qz later anguis in herba.
Ridire apparenter cogit. qd nec sensibile quidē est. sicqz
oculos hūanos decipit dū qd deforme sub tegmine est
colorifero splendore pliniēs reddit formosum In quo
tū magis artificis qz artificiat p̄coniū iure p̄fertur Ere
gione p̄o sol radioz suozū circūdatus fulgoribz. aliena
nō egit in dīcata formositate. quē in essentia sua lumino
sitas tā immēsa inuestiuit Sic sapientia eterna sol iusticie
quinimo ip̄a cui? pulchritudine sol z luna mirant. lucē
habitās inaccessibile in splendoribz scōz ex vtro aū lu
ciferū genit? fulgoribz imensissimis circūdatus. aliena
forinsecus ppositiōe nō eger. q est totū qd est. qd pulcrū
est. qd speciosius. qd decorū Lūi idē est esse qd pulcrum
qd delectabile esse Dis nimir glia eius abintus in sim
brīs aureis circūamicta varietate Amictus nāqz lumi
ne sicut vestimēto. tanta ex oī pre luminositate pulchra

eterna sapientia

ordine respicitur ut sui fulgoris excellentia humanus oculus
fate non posset. Non enim inquit videbit me homo et vivet. De
nunc ois creature decor quod aliud est. quod dicitur speculum
in quo summi operificis reducit magistrum. quod si lilius ut al
scris decoris eiusque indumentis nitore miraris cur non mira
ris liliorum autorem. Si venustus aspectus ac deceter orna
ta facies oculis tuis mundanis quondam sic complacuit. o quam
digne pre dictis ineffabiliter pulchra et per essentiam deco
ra. cordis oculis placebit. Neque est recte inspecta is orna
ta cuncta cum suis ornamentis. ipsius sunt pre conia qui substā
tiam cum qualitate et ceteris generibus produxit in esse. Pa
ter igitur quod ea que te vanitatis tempore ad creaturam trabe
re solebant. potius ad horum omnium creatorem trahere de
beant absque eo quod intrinsecus later.

Discipulus Et quid est hoc quod in
trinsecus later.

Sapia Simplicissime essentie mee iocundis
fima visio super substantialissime divi
nitatis mee percepta fruitio. ineffabilis vite tota sit et
perfecta possessio. In his enim cunctis bonorum spirituum agminibus
rata datur iocunditas. rata gaudiorum materia geminatur
ut per amoris magnitudinem et exultationis imenitate mille
anni sint anni oculos eorum tanquam dies que preterierunt. Siquidem to
ta celestis frequentia continue cernentes tot mirabilia novaque
audientes cantica. oculos in me iungit desiros habent. statim sus
pensis vultibus. recordibus amore flagrantibus in me intendunt
pedes habent obliquos quasi ad iubilandum. faciem reductam ad
preplandum. sicut sursum corda levantes invehunt ore cordis
propter in superna fluente fontem vite. Quod beatus qui huius feli
cissime iocunditatis. et iocundissime felicitati interfuisse merue
rit. qui choris intererat celestium puellarum. qui mecum choreas

E ij

Qualis sit diuina sponsa

Ducētes in celestibus locū dant feliciter ubi chorus sacra-
virginū post me canētes cursitant. ymnosq; dulces pro-
nant. En vnicū amoris verbū de labijs mee charitatis
egressus ad cor amoro sum. omniū supat angeloz cytha-
rizantium armonias. oīa deniq; instrumēta musicalia z
symphonias q̄so mentis nūc in iúbilo q̄ abilis sim ad
amandū. q̄ affabilis ad amplexandū. z ad osculandū
aīe sincere q̄ summe delectabilis. **O** dulce z p̄ciosissimū
osculū labijs mellis suis affectuose imp̄sum. **O** q̄ beata
aīa cui vel in tota vita sua saltē vnica vice fuerit hoc con-
cessum q̄ si p̄pter hoc etiā mori p̄tigerit. Graue nō erit.
Sū deniq; sp̄ p̄sto amāti ad reamandū. p̄ns in choro.
p̄ns in choro. in mensa. in via. in claustro. in foro. ita vt
nō sit locus ubi nō sit p̄ns caritas deus. vbiq; amāti p̄
amorē correspōdens. Singulare q̄ppe hoc sibi diuina
sapiētia p̄riū inter cūctas vendicat sp̄sas vt ad votū
amātis vbiq; p̄ns esse possit z cūcta p̄ se emissa suffi-
ciat. desideria imissa. facta seruitia in presentia norit. p̄pter
hoc p̄uidebā ait quidā amator sapie dñm in conspectu
meo semp̄. **E**terū. Propter hoc leratū est cor meū. z ex-
ultauit lingua mea. Rursus tāta est bonitas mee p̄roga-
tiua singularis vt si q̄s ex ea vel modicā guttā ad gustā-
dum susceperit. de cetero oīa huius mundi oblectamēta
tanq̄ stercus reputabit. Amor me⁹ p̄ctoꝝ sarcinis oner-
atos exonerat cōscientiā purificat. mentē cordeborat. p̄-
fectis libertatē donat. z ipsos sic eterno copulat p̄ncipio.
Quid plura. Qui me sibi in sponsam accipit. meq; sup̄
oīa diligit. viuūt cū trāquillitate. moritur cū securitate et
quodāmodo gaudia in p̄nti inchoat q̄ p̄ eterna secula
durant. **V**ulta dicim⁹ z p̄bis deficimus. q̄ eminentiā
amoris mei nulla lingua hoīz vel angelozū sufficit enar-
rare. **E**xpiri pōt fari nō pōt. **H**ec tamē quasi ex abrupto

eterna sapientia

pietra potius q̃ dicta sunt de qualitate diuini amoris

Discipulus **O** imensum cordis mei tripudiū Nunqd cū nō vere ista est hora salutis. hora leticie spūalis. tempus visitationis et gratie. Dies quā fecit dñs. in qua melliflui facti sunt celi. in qua timor transiit in amorē et familiaritatis tue grā expientia fiducia p̃stat loq̃ndi pleniorē. **A**periā igit os meū. et secreta q̃ rāto tpe in cubili cordis mei clausa tenuerā tibi nūc referabo. **V**ulnus quoq; amoris diu indusum deregā in corde languētis **T**u scis **E**xp̃tissimū eī alloquor in arte amādi. qz amor int̃sus sociū nō parit. non sustinet pluralitatē **R**egna q̃ppe et amor sicut olim audiuim⁹ socios nō p̃pariunt. **N**ā et fluiuius magn⁹ in plures riuos diuisus minorat sic et amor dū socios q̃rit minuitur et deficit **V**nicus et singularis cordis mei possessor. nunc ita se h̃z ad te cordis mei ip̃e tuos affectus vt vnice te diligens vicē sibi singularis rependi affectet amoris **O** q̃ oprabile hoc mihi est vt mater noie cognosceres. cognitūq; singulariter diligeres. ac dilectū inter specialissimos amicos tibi ip̃si eligeres. **O** deus me⁹ vtinā oculo clemētie tue gratiose me respiceres oia opa mea dirigeres. et familiarissimū amicū me tibi ac seruū faceres **O** q̃ letus existerem. si hec mihi iuxta votū puenirent **E**go certe cressi diuitias. et oim hominum me habere estimarem. **N**unc autē qd et cum gemitu cordis dico te solū et vnicū diligens oibus amoris legibus cogor cōtentari. **Q**ueso oēs p̃j amatores aures vestras prebete. mihi q̃ descendite. et inter me et dilectā d̃iudicate **E**cce dilectus meus vnicus thesaurus mihi est. et amoris speculum ipsum mihi constitui. facilius possent saxa moliri q̃ mea mens ab eius amore reuocari. **Q**ui si dimiserit me ego cum non dimittam. **V**

Eiij

Qualis sit diuina sponsa

uis dñs. si sp̄auerit me ego fidelis ⁊ cōstans existā. **Ue-**
 lut turtur solitaria sedebat quousq; dilectū reciparabam.
 Ego nullā recipiā p̄solationē. ad nullū intendā p̄solato
 rem. qñimo onerosi erunt mihi Ip̄e solus est quē quero
 ab ipso solo p̄solari poterō. p ipso elegit suspendiū aīa
 mea. ⁊ mortem ossa mea. Si abiit cor meū feci trahi
 si redierit. os meū iubilō replebit. Siue comedā siue bib
 bam. vel aliud quodcūq; faciā ip̄e mihi p̄ns est Ip̄e est
 quē intendo Ip̄e est quē redō Insuper factus sum
 amor me coegit Ecce dilectū diligere nō expectaui quo
 usq; senio frigererem ac virib; fractis deficere. quousq;
 decor vultus rosei deperiret. ⁊ ruge faciem operiret. ⁊ sic
 erosus factus ⁊ amorī terreno ineptus. necitate cogente
 ad ip̄m amandū p̄fugerem. q̄ aliā quā diligerē vlt̄a qua
 diligit cupere nō habet **Quinimo** cū in flore iuuentutis
 etas ad huc tenera lōgenitatem annorū pmitteret ⁊ soci
 orū grata p̄sortia adessent. ⁊ naturalis p̄plexio amorī ar
 rideret. multasq; rogātes ac retrahētes habere his oib;
 sp̄etis violas pulcherrimas mihi dulciter arridētes cō
 temnebā. faciesq; auersa cū gemitu auersabar letus oīa p
 ieci. ⁊ te mihi incedē amoris p̄stitui. ad amorē tuū cō
 fugi. teq; mihi in dilectū elegi **Quid** igit o amatoz me
 us gaudiū meū ⁊ dulcedo aīe mee. impiū esset vt me sin
 gulariter nō diligeres ⁊ amorī tuo tanto tantillū respon
 dentes. nō quidē p̄e cētis solū diligendo. sed inter cum
 ctos amorē familiarem impendendo **Hoc** est pro certo
 quod me angit ⁊ sollicitat. qz tot sunt corda te amānti
 ma charitate amāntia. que me in amore ⁊ omni amorosa
 exhibitione antecedunt **Hec** heu quid ergo erit de me.
Timeo em̄ vehementer cum inter lilia liliorum amator
 pascaris **O** me miserum ⁊ redolentiam eorum odore
 me forte cordons vel vitte obliuiscaris. ⁊ sic dñum et

eterna sapientia

moris tui altorum ex amore incurra Ignosce o dilecte q
sic loquor Hoc est vt nosti sibi vis amoris intensi ven
dicat. vt legem p̄bis imponere nesciat. nullūq; nisi dile
ctū cum dilecto occupatū aduertat Valde si audeo dice
re sparsus amator es En sexaginta sunt regine. ⁊ octua
ginta p̄cubine. ⁊ adolescentularū nō est numerus Vtū
tamē vna est columba tua p̄fecta ⁊ immaculata tua. que
ceterarū oim sibi vendicat principatū Deniq; in oib; si
nib; israel querūtur adolescentule p̄gines. ⁊ ab ysag sola
eligit ⁊ ad regē introducitur Sic ad assuatū multe introdu
ere vna oib; p̄fertur. ⁊ ad imperiū p̄fortiū sublimatur. O
vna que vna es. ⁊ secundā nō habes. q̄ feliciter creata.
q̄ eximie dotata es. vt vnicū illū thesaurū ad cordis vo
tum possideas Quis mihi det saturari saltem de micis
que cadunt de mensa reliquiarum tuarum **Sapi**
entia. Valde in excessu mentis ex amore positus es.
quod ⁊ verba affectuosa ⁊ facies lacrymosa ostendit. sz
nunc si tibi ostenderem q; te singulari amore diligere
iuxta omne desiderium cordis tui quid facere velles

Discipulus Te milies amplecti vel
lem. et decies milies affe
ctu gratulabundo posculari cuperem. ⁊ quicquid vnū
aduersi amor sustinere preciperet libens cuncta ferem.
En anima mea dñe mi ad verba tua tota suspensa erigi
tur. ⁊ verbū p̄solatoziū prestolatur O desiderii aiemee.
Requre cor sequi tui O pio p̄solator cur me puocas. cur
iam amore languidā differēdo affligis En amoris im
patiens est nec diutius expectare potest Nam desideria
dilata affligunt animam.

Sapientia Amor tu^plicet intēsus sis
secuties tñ aliq̄liter vides

Qualis sit diuina sponsa

esse, qui de diuinis et supercelestibus per modum terrenorum sentiendum estimas. ideo quasi per caliginem iudicas Sic autem non est Admirum dei sapia amor est. Unde sicut essentia sua in cunctis existens non maior vel minor ex hoc in singulis redditur sic nec amor suus licet cuncta diligat quod fecit minoratur. Sic enim intendit singulis ut a cunctis vacare videatur. et sic cunctis persideret ut a singulis vacare putetur. Nec est sic imaginandum quasi tu iuuenis amorem meum pueneris et propterea a me diligere ex iure velis. sed reuera eodem modo est. Etenim quod te ab eter no dilexi. et te ex nomine noui. et affectu singulari prelegi. ideo diligis. licet ex consequenti effectus predestinationis effectum requirat dilectionis. Unde sine preiudicio omnium ceterorum amantium hoc firmiter teneas. me circa te omni tempore et hora tam amoro se esse intentum. ac si cunctis postpositis tibi soli vacarem ut amori tuo singulariter responderem.

Discipulus Felix sermo et omni accessione dignissimus nunc aia mea magnificata est pre omnibus diebus vite mee. Quam obrem vna mecum iocundetur scilicet gaudeat et gratuletur orbis terre et plenitudo eius. pro dilecti tam pio amore et tam immensa et operabili dilectione. Eya dilecte mi auerte oculos tuos a me. quia ipsi me auolare fecerunt. Lulus namque cor tam ferreum. sateusque pectus vba tua sintillifera audire possit. et non subito amoris tui ignem accipiet. Quis deus nunc tam frigidus vel tepidus exultet quod sibi te in tanto de core coram oculis cordis sui sisteret. suique amoris oculos frequenter in te defixos haberet. et ignitum colloquium tuum vehementer sepius audiret. crebriusque eadem rauoluere. quod non in tima amoris facula iardesceret. Sicut enim sol ad emisserium nostrum ascendens. et circulum meridianum describens. terram suo adiungit calore. sic colloquium tuum flammam. corda frigidam suo accendit in amore. O vos sitientes. venite nunc ad

eterna sapientia

fontē totius amoris. ⁊ ad fructū desideratū locū dīssimū
dilectiōis Quare em̄ expenditis res. corpus sūq; aīam
p̄cūlo eterno exponitis ⁊ tā inuani laboratis Nam in
ydropica ariditate p̄sistitis Os aridum p̄pter saporem
carneū tenuem in eo relicū dentib; vestrīs rodīt. O mī
seri vere miserā amatis. dū hoc qđ queritis iuxta votū
nō inuenitis Cernite qđo cernite qđ bonū et qđ iocundū
sit summū bonū diligere sup̄remam sponsam ad amare
Redite amatores dulcissimi ad cor. ⁊ p̄pendite qđ bonū
qđ relicū oībus in hāc p̄sentit. eiq; soli cācta seruitia amo
ri dedita corde deuoto impēdit Quāta puratis hic p̄so
latione atq; interne suauitatis dulcedine. sibi qđdem soli
nota. ab oculis aut cācroꝝ viuētū abscondita p̄fruetur
feliciter Proinde o delicata amatrix eterne sapie brātissi
ma agnes. virginū gēmula pulcherrima de tanti sponsi
p̄conio iactasti te dicēs Anulo suo subarrauit me. ⁊ im
mensis monib; ornauit me Ad ⁊ lac ex eius ore susce
pit. ⁊ sanguis eius ornauit genas meas Utere faretor dile
cte mi. qđ p̄mo tuus dulcissimus igneo amore respersus
exḡfecit dormitantē aīam meā liq̄fecit ⁊ refecit tristē
mentē meā. illūtauit tenebrosa. clausa reserauit. ⁊ totā p̄
positū meū ad hoc deduxit vt totis virib; cupiā et ego
dignus inueniri tua dulcissima desponsatiōe Sicut em̄
audiuimus sic reꝑti sumus qz nō est p̄sonarū acceptio
apud te. cunctos ad amorē tuū inuitas. oēs satias. ⁊ eis
pocula salutis p̄pinas. Adiuo vos oēs o eterne sapie
ardētissimi amatores. hui⁹ diuinissime spōse felicissimi
dilectores. vt me vestrīs p̄cibus ad ipam dignemini p̄
mouere Jam nūc o corpus quē sustinetis. q̄re negligit
cur tā diu a tā salutari proposito retardat. Deponam⁹
veterem hoīem nouū induamus ⁊ corpore negligentia
vos a tātis impediētē bonis excuriamus Ut qđ etiā

f

Qualis sit diuina sponsa

nati sumus Nos em̄ vita viuimus tantū Surgūt sim-
plices illitterati et indocti. et secundissima amoris plenit-
tudine inebriantur. et nos subtilia terentes ac veritatis
viā hortaris demonstrantes. eosq; ad poculum interne
suauitatis inuitantes. in ariditate mentis perduramus.
Eya agite confratres et consodales. quia potens est de-
de lapidibus istis ignē procreare diuini amoris. Quis
scit si cōuertatur et salutarionē gratiosam poscentibus p-
ticiat Quis scit si benignā post se relinquat benedictio
nem Ut et nos miseri participes amoris ipsius effecti.
inter dilectos et electos eius sortē habere possimus De-
lectat valde huius speciosissime memoria sponse eiusq;
preeminentiā ac dignitatis prerogatiuā recolere singula-
rem. sicut musica in cōfusiō vini. et sicut odor suauitū vi-
gulentorum Sunt em̄ qui se aliquid putant esse et nihil
sunt. sed seipso et incautos quosq; decipiūt Quoties
minus cognitū amatur qđ plene cognitum minus cura-
tur. et cuius pñtia pre amoris vehemētia vix expectabat
iam habitū ad libitum. ex odi magnitudine ardentius
eū citur. qđ nō habitum prestolaretur. Fateor me ista die-
bus vanitatis mee curiosius inspectasse. et inuenisse hoc
quod in prouerbio vicitur Qui caruere n si nō sunt oar-
lis mihi visi Quocūq; em̄ me vertebam defectū aliquē
amori contrariantē inueniebam. Nam si aderat pulchri-
tudo corporis. deerat formositas mentis Subiectum
delicatum nōnunq; morum incompositione vel inepra-
quadaz et amoris pñtia stoliditate patebat Hunc aq̄u-
lum nasum aut simū. nūc dētes retroctos aut crines abra-
sos aut sordidas vestes habebat. qđ si hec ad votū erant
egetate multa amoris contraria premebatur. qđ si opulen-
tia et pulchritudine florebat. rusticitas generis ipaz odio-
sam reddebat Hanc melancolia. hanc colera ira plena.

eterna sapientia

hanc fama edipctica denigrabat. Ubi vero hec omnia
aderant congruentia impossibilitas propria deerat. vel
malicia hominū vel detractio linguarum que poculum
dulce amaritudine quadā perfundebant et me ab huius
amore pstringebat. Animus meus amore spiras rosas
habere spinā cōquerabat. lilia aut violas rusticorū vsus
ac pecorū pascue deseruire sicut principi attediebat. Na
uonē aurea veste nitentē deformes habere pedes mole
ste ferebat. Quid plura. Lūtra percurrēs singula macu
losa inueni ac defectuosa. Dixitq; in cordi meo. ab inqui
sitione amoris nunq; velle desistere. donec amatum omni
carens defectu cōtingeret inuenire. Quid multis morer
Ecce nūc abyssus abyssum reperit. Abyssus desidio
rum abyssum introiuit omniū gratiarū atq; pfectionū.
Quid em̄. Ecce tu pulchra es amica mea suavis ac del
cora sicut hierusalē. virtuosā honorosa ac generosa. In
diuitiis cunctis precellis. In gloria omnes antecedis.
non solum sapiens. sed et ipsa sapientia existis. Nec est si
milis tui in amoris facultate et arte amandi nec timore
quidē aut pudore sollicitabitur q te diligere seu despon
sare voluerit. Familiaritas tua nō parit odiū vel cōtem
ptum sed quanto amatores tui perfectius te vidēt. tāto
tibi per amorē intensius adherēt. Nampe celestis artifex
totius nature dilecti mei lināmēta ac speciē plene artis
sue circūdo descripsit omne superfluum inde refecans. totū
pulchritudinis formā dereliquit. ac in eo summā amoris
collocauit. Quis nāq; est q̄so edicite. cui⁹ mentē p̄p̄is
oculis oblata eius pulchritudo auolare nō fecerit. cuius
auditiū eius dulce eloquiū nō inebriauerit. cuius cor ei⁹
amor vi sibi nō subiecerit. Via eius supereminēt eloquiū
verborū metro metiri nequeūt. amātis tñ affectu claudē
volunt. et dilectū reficiunt et huius oīa mea venūdata gra

EX diuina sapientia

etis eius perpetuo obsequio se deputarunt. iurauerunt p vñe
tem in secula ab eius beneplacito nolle declinare. O mi
dulcis q̃ p̃dulcis est amicitia tua que me vagā extra me
nō repulit. sed se meo amori mercedē desideratā p̃buit
O q̃ felix affectus mei cibus cuius gustus oia suauia
reddidit amara. amaraz cūcta reddit p̃re dulcia. Veniat
dilectus meus in ortū suū. ibiq̃ reficiatur dulciter ab ea
quā afficit vehemēter. Veni dilecte mi. colligamus sit
rosas o rosario pomellagz tibi soli resuata exhibebo nec
p̃hibeo gustū oim desiderabiliū ibi nascentiū. En video
dilectū meū itantē trecētis iuueculis. totius dulcore pul
chritudinis delicatissimē vallatū. ipi quoq̃ induti sub
tilibus z vnusquisq̃ p̃cinctus zona aurea ad mamillas
Loma quoq̃ cuiuslibz fulua velut aurū radios solares
reuerberat. vt viuelucis tridiniū inhabitare videat. Ip
se aut in medio eoz colore roseo. nūūq̃ cādozevultus
infusus relucet nomen suū z memoriale suū in desiderio
aie. O quis mihi det vt z nomē eius mellissimū. litteris
aureis sup latitudinē cordis mei subscribatur qđ z pro
amoris remaneat signaculo. nec vlla vnq̃ de cetero ip
suz tollat obliuio. O mi dulcissima sapiētia. peto vt me
a te nec vita nec mors nec vlla fortune fors sepet sed per
maneat morte fortior noster amor in eum. Amen

EX diuina sapientia amabi lis sit simul et terribilis.

Etio quodā tpe cū sol esset sub nubilo. qui prius
admodū dare resulserat. et gelu noctis ridētibus
flosculis silentiū imposuisset. pcellisq̃ tonātibz nauicu
la in medio maris iactaret fluctibus timor z tremor in
quit discipulus venarunt sup me. z p̃terierūt me tenebre.
sedebā solitarius. ceptiq̃ recogitare oēs annos meos in

amabilis sit et terribilis

amaritudie anime mee Quodā igitur modo ineffabili
 oculo intellectuali pposita fuit visio illa pphetica in q̄ le
 gitur q̄ throni positi sunt et antiquus dierū sedet. vestis
 mentis eius quasi nix candidū. et capilli capitis eius qua
 si lana mūda. thronus eius flāma ignis accensus. fluvius
 igneus rapidusq̄ egrediebat a facie eius. et ex ore eius
 gladius ex vtracq̄ pte acutus pcedebat Stupescit igit
 nimio terrore pensus inhoruerūt oēs pili carnis mee
 Via namq̄ peccata mea et delicta iuuentutis mee a puo
 vsq̄ ad magnū. cunctis cernētibz corā me apte videbā
 Legentibz aut nūcqs et festinantibz. merentē me ac dolen
 tem an irati iudicē p duxerūt Eū vero rex in impatoria
 maiestate sedens facie eleuasset. et ardentibz oculis furore
 pectoris indicasset corruī et ad terrā vsq̄ plapsus caput
 inualidū supra brachium put potui reclinari Cūq̄ ad
 horā nimio terrore correptus tacuissē. tandē ad meip
 sum rediens aīz gemitu multo hec intra me dicebā. Ele
 ue ambulanti bz postp̄cupiscētias cordis sui Ele oibus
 opantibus iniquitatē. qz si cognouissent futurā eis pa
 ratā penā atq̄ strictā irati iudicis sententiā ptra ipos p
 ferendā. et quō decreuit hec incipe a sanctuario suo vtrq̄
 melius sibi a peccatis cauere. quā potius omnē penā
 temporalem sustinerēt. q̄ oculos iudicis huius offende
 rent. Heu dominator dñe. q̄ terribilis est facies tua ni
 mis. q̄ pcellosa et acutissima p̄ba tua. Totus tremo ad
 tantā indignationē V̄ visio horribilis et metuenda ni
 mis. et summa cū diligētia p̄cauenda. Rogo et obnixte re
 flagito rex omnipotens per tuā bonitatem immensam
 tuere me q̄so ab hac visione horrēda. Fac mihi in hoc tē
 pore quicqd tibi placuerit. Impone leges. adauge tri
 bulationes. aduersitates multiplica. infirmitates centu
 plica. quicquid tibi placuerit. libētissime feram Hoc sō

F m

De vicissitudine

lum supplicās vt a facie furoris tui p̄cere mibi dīgnēris
Siquidem tātus est mibi timor dñi. etiā cū solū leuis sus-
picio occurrat. q̄ culpis meis erigētibz faciem tuā pau-
lis per auertas a me. z q̄ te iudicē meū offenderim. vt oī
no quiescere nō valeam. sed totus p̄re dolore z merore ī
memetip̄o p̄abescēbā. z quō possem sustinere illam ter-
rificam faciem plenā ira z indignatiōe **U**e miseris z ob-
duratis p̄cōribz **U**e infernalibz z dānatīs anīabz ac
pueris sp̄itibus. qui hāc facie furibundā in sua terribi-
li dispositiōe absq̄ omni spe gracie visuri sunt. z auditu
ri illud horrendū conitruū **I**te maledicti in ignē eternū
Q maledicti eternū. **O** b̄p̄obriū sempiternū qd̄ nun-
q̄ delebitur **Q**uis cogitare sufficit diem istā tremendā.
Deniq̄si tam intollerabilis ē paternē faciei tue ad emen-
dandū non ad p̄dendū filios tuos seueritas stupenda.
vt inferno filis esse videatur **Q**uis ergo tuā faciem ter-
ribilem omni spe p̄uatus videre poterit **S**uadeo p̄inō
oibz hoībz maxime p̄cōribz. ne se silentio tuo vsque
quaq̄ cōmittant **T**aces esū z p̄cā videre dissimulas.
Cū p̄o arripuerit iudiciū manus tua. reddis vltionē ho-
stibus tuis. z his q̄ oderūt te retribuīs **Q**uō q̄so o p̄s
sima bonitas v̄z eē poterit te eē amabilē. cū sis terribilē

Sapiētia **T**erribilis quidē sum p̄cō-
ribz. amabilis autē iustis ac
me diligentibz. **E**go deus q̄ nō mutor scdm̄ qualiterem
z diuersitatē me aspicientiū dissimilis videbor **E**lectos
meos in hoc mūdo timorē p̄ter z amorē iugiter habere
expedit. vt z timor semp aīam sollicitans a noīis retri-
bat exēssibz z amor lētificans erigat ad sup̄erna.

De vicissitudine visitationis diuine
et qualiter anima debet se tunc tenere.

De
in
us
dum
ge
trac
esse
Qu
tun
p
p
Z
q
q
t
p
d
q
p
t
f
S
D
D

vi itationis diuine

Sanctissimus dñi habitabit in eo p̄fidenter. q̄si
in thalamo tota die p̄morabit et inter hūeros illū
us req̄scent. Hec et his siliis q̄ p̄fecro amori alludūt p̄ba
dum aure cordis p̄cipio vehemēter suspiro. cū me t̄a lon
ge a fructu d̄siderato huius amoris eē cognosco nā sub
tractio dilecti p̄tra votū diligētis quā sepius exptū me
esse fateor. p̄cipuus mihi videt in amore labor et dolor.
Quantū em̄ quis de dilecti letatur et gaudet p̄t̄ia. tan
tum de eius absentia dolet et tristatur. Et hoc est illa infir
mitas amoris reglā nimīū afflictūa. quā in terreno amo
re declinare volui. et nūc ipsam quoq̄ in amore diuino
inueni. Hoc est ergo qd̄ habeo aduersum te mater pul
chre dilectionis eterna sapiētia impugnās tuū amorem
quem nudius tertius tū extulisti. Tristitudo nāq̄ pre
victa nō solum in terreno amore. verū etiam in tuo vide
tur habere locū. Frequentissima em̄ dum mens amātis
in thalamo cordis quiet⁹ te habere putat. et sedere sem
piterno brachijs amoris te sibi p̄strinxisse inseparabiliter
estimāt. subito q̄ putabaris adesse. nescio quo aufugio.
qui estimabaris p̄strictus esse. longius recedis et nō cō
pares. Sed aiā dolore plenā post te derelinquis. et
dum cor amātis post te ardet. aīa te sitit et corpus in
firmū languescit. te solū vnicū cordis gaudiū totis cu
piens visceribus dissimulas et quasi aspernādo nullum
omnino das intelligibile responsum. Quid est hoc. Nū
quid non ipsum impiū ac crudele est nimīū condescen
dere nolle ei quem ipse vulnerasti.

Sapia Magnitudo et pulchritudo cuiusli
bet creature poterit p̄ me respondere

Discipulus Nunqd̄ hoc sufficit ante
amoresc. Licet ei tuā po
f itq̄.

De vicissitudine

gentiā sapientiā z bonitatē mibi relucere indubitāter co-
gnoscat. z te p h qsi p qddā vestigiū sūme pulcrū z bo-
nū eē intelligat. lō gātū adhuc distat a suo fine desiderato

Bapia Si hoc non sufficit saltem de sacra
scriptura z contenta sit. vbi me suffi-
cienter diligēs fuerit poterit inuenire Quālibet paginā
p littera amoroſa tanq̃ i amorē solariū per me sibi trans-
missam suscipiat. Quia quęcumq; scripta sunt. ad conſo-
lationē ipsiꝝ scripta sunt ad subleuationē spei z instaura-
tionem caritatis Nonne hec tibi videntur augmenta di-
lectionis amanti sufficere debere.

Discipulus O totius mēgrā amoris
ac dilectiōis. quare sic lo-
queris. nūquid nō es verus amator. nūquid nō z prece-
ptor amoris. z vt melius dicā certe amor ipse es. Igit̃
vere z indubitāter nosti pditiones cordis amoroſi. z iō-
tā alieno modulo qui de amora te nō puenit Tu scis o
amator eterne qz amāti nimis pazeſt q̃quid hoc cū qd
suū amātū nō est Nihil em̃ amāti sufficit nisi ipm ama-
tū cū pñs fuerit En factus es in corde meo quasi ignis
estuū claususq; in ossibꝝ meis. z deficio ferre nō sustinēs
O amantissimū amoris obiectū. tu cordis mei tā potē-
ter possides domiciliū. te in armariolo cordis mei tā de-
licate teneo repositū z me totū sic amor tuus pstringit vt.
vt etiā si lingue hoīm z angelorū cunctoz te mibi pco-
mis extollerēt singulari. z multa de te narrarent. seu sc̃pta
amoroſa d̃mōstrarent. minime pficerent Quin potius
amantis affectū interdū impedire possent implere autē
desideriū nō valerent. Sed illuc tota pergit cordis mei
intentio vt te solū vnicū cordis mei thesaurū inueniat. z
in te solo vero bono iugiter conquiescat modica perula

visitationis dulcine

absq[ue] tua felicissima p[re]sentia mihi anni vnus spaciū vide
 tur habere. Vno pia dulcedo noli q[uo]d indigno famulo
 tuo esse aliena. Nepe cu[m] vnica die te mihi solito magis
 alienū sentio. q[uam] si mille annoꝝ curricula. longiq[ue] platoꝝ
 nūcū annū. me cū tedio multo exulasse deploro. Tu es ei
 paradisu[m] voluptatis. tu paradisu[m] superestis. Quin
 omni paradiso optabilior. Nā te iuxta votū habere est
 p[er]fecte beati esse. Nūc igitur si pietate atq[ue] clamētia cum
 ctos decet ēē ornatos q[ui] in potestate positi sunt. Etoma
 gis ergo decet maiestare tuā miseratio magna et passio
 multa. Quare ergo o benigna ac eterna sapia clementer
 nō p[re]sideras. q[uia] misera illa amorosa corda que ad te sur
 sum respiciūt. p[ro]fundissimos gemit[us] emittūt lachrimas
 fundūt vberimas. clamātes post te plena voce. reuerte
 re reuerte dilecte mi. vt intuemur te. Redde nobis leti
 ciam salutac[i]s penitētie tue. flentq[ue] incōsolabūiter timē
 tes. ne forte offenderint facie[m] desiderabilē bonitac[i]s tue.
 sedent sole ac solitarie. quoniā amaritudine replere sune
 et in secreto cubilis sui secū p[re]fabulantur et aio desiderāt
 et suspirāt hec et similia dicūt. O quādo veniet. quādo
 redibit putas videbo. putas cordis mei oculi videbūt.
 in quē angeli oculi p[ro]spicere cupiscūt. Mihi quoq[ue] om
 niū te amantiū minimo res hec tristis nōnunq[ue] accidit.
 vt dum dilectus meus me in seio ac dulci sapore oppresso
 abisset. Ego flens dicebā. Heu quo abijt dilect[us] ma
 us. Heu vbi requiram illū. putas ne videbit q[uo]d cū alli
 ciar. affectumq[ue] eius p[ro]funditas. eius regressus ad mere
 tarder. Heu p[er]ch dolor quare nō vigilauī. quare non res
 nui illū. Si dulcis ostendete mihi. redde te mihi. Le
 dit nāq[ue] nimis absentia tua quē letificauit p[re]sentia. vt
 assitudo accessus ac recessus me affligit vehemēter. In
 dica ergo mihi ymbra culū sub quo cubas. refrigerium

f v

De vicissitudine

querens. estum deuicatus quia ascendit sol. ne itrumq;
tra me vagari incipiam qui me in te repperam. Heu q̃
dū carebo hac. qua sola habita cuncta desiderabilia pos
siderem Ad me eam supplico mī dilecte declinā cōpel
lat. imperus cordis mei ad te. Huius nāq; motus vio
lencia meipsum spoliāns. actibi deferens. cuncta ioco
sa mihi reddit onerosa. Deniq; z meipso carēs oneri mi
hi sum hec p̃s oculis intuerē. Jam enim deficio. amo
plius stare non valeo. Da ergo te vt in te me recipiam.
qui me p̃r te perdidī. O mira virtus amoris. ego vere
dico. quia fortis est vt mors dilectio. Etam cor mihi o
amor abstulisti et dilecto dedisti. eiꝝ ipsum tam inset
perabiliter conglutinaſti. vt me certis temporibus quo
dammodo reliquiſſe putetur. z iam in dubium vertatur
cuius sit. vtruz subiecti quod viuſificat. vel obiecti quod
estu feruidiſſimo amat. O cor dic mihi queſo cuius sis.
vtrum ne illius quem totis amas viſceribus. vel illius
cui vitam das Si meum es. o q̃ parum mecum es. O
quotiens alibi es. Nescio vbi es. si non es cum eo cuius
es. Ego vero nulli tam libere te dimitterem niſi dilecto
quem plus q̃ vitam propriam diligo Et quia eū plus
q̃ me diligo. ideo tantomagis mē es. q̃ro plus eius
es. cuius et ego. Namq; non solum te ſibi approprias.
sed z me totum quoq; ſimul tecum trahendo ſibi vendi
cas cum effectu. Si ergo eius es. immo vero eius es. nō
ſolum creatione. ſed redemptionē z ceteris ſimilibus cau
ſis ſicut z alie rationales creature. ſed z eius es quodaz
ſingulari priuilegio. ſcz voluntaria ac libera donatione
Siquidē tu es illud locale qđ inchoantib; amoroſe ſui
uentutis mee tēporib; oībus mūdialib; terreniſq; amo
rib; priuatū ſibi pro arra amoris. p̃ locali dilectionis
et pro ſigno charitatis obtulī. z ipſum ſui nominis līra

visitationis diuine

sanguineis signās. thronū eburneum. reclinatoriū aureum. ac thalamū nuptialē ad regescendū in eo sibi cōstitui. Igicur dīc mibi qualiter recipie vis illā tuā amicā et spūalem sponsam eternā. s. sapiām cū redierit ad os tui cordis stādo ac pulsando sibi petierit aperiri. Ego inquit nō dū tardabo nec dilectā tūc ius expectare permittā. sed in occursum eius festināter occurrā z brachijs desideriorū meorū affectuosissime extēdis. dilectū vtorū meorū inter salutationis verba intimo amplexu pstrin-gam. z sicut clausus iohānes in vtero matris ad presen-tiā eterni regis tūpudiando salauit. sic z ego clauso er-gastulo ad tāte spōse pñtiam medullitus exultabo. cāq; in voce exultatiōis z iubilatiōis talib; verbis ex thēsauro amoris assumptis salutabo dicēs **O** dilecte mihi abys-sus pfundissima desideriorū meorū. z pñtus medullarū meorū. toraq; simul pgenes viscerū meorū. te salutāt ex intimis z pcordialissimis aīe affectib; tibiq; demādant tot salutationes ac deuota seruitia. quot in arborib; folia. et in celo fulgent sidera. z quot arene maris circa littora. sicq; deuote receptū introducāz ad locū pñtū scz cordis tridiniū. spūalem thalamū Sed pch dolor hoc est qđ me ante factū gemere pcellit. vicissitudo scz accessus z recessus ipñus. Hec nanq; valde affigit aīam nondū pfe-ctissimo amoris gradu solidatū. Hec z hīs filia cordis suspīria z amoris colloquia o eterna sapia audis nec at-tendis. sed nec aduertere quidem aut curare te simulas.

Sapientia Video singular z attento cordis desiderio pspicio vniuersa sed expecta paulisper z iudica mibi verbū qđ a te quero. Nunqd eīn q multa loqitur ipse nō audiet aut qui multa interrogat ipse non respondebit Responde ergo z tu mibi qđ qro Quid est hoc qđ potissimū cele-

De viciitudine

Res spiritus querere et intendere debet in sua operatione.

Discipulus O omni prudētissima pōderatrix et tūtā eterna sapientia qñō simplex et imperitus ad hanc interrogatio- nem respondere potero Sed tu summa celestis discipli- ne magistra responde pro me obsecro.

Sapia Scire q̄ debes q̄ angelici spūs et via- tores pfecti. nil tm̄ in sua opatione q̄rūt quantū pformitatē oīm actionū suarū ad meā vo- luntatē Deus in dī diuina sapia cū est. vt factā volun- tatē patris mei q̄ est in celis Hic est cibus angelorū silq̄ pfactorū viatorū. vt delectētur voluntatē suā dñi impleri in se. et vniuersalit̄ in oībus creaturis Unde et ad opus vile de suo genere delectabilius ferentur. q̄ ad honoris- centius si voluntati mee id magis foret acceptum

Discipulus O sūma sapia q̄ oculi- ra suggestatione tua nūc respōsione impfectionē meā patris Intēdis em̄ (ni fal- loz) q̄rulositatē meā modo vrbano reprehēdere. defectū longanimitatis dānare q̄ dulcia q̄ro aspera quo ad pos- sum fugio **Sapia** Tanta deberet esse abso- lutio affectus pbatī discipuli. vt nō solum corporalibz delectationibz nō esset alligatus. s; neq; p spūalibus tm̄ ibīaret vt eas cari⁹ q̄ ip̄z summā bonū in seip̄o acceptū querēdo appeteret Cōsidera q̄ tēp̄m qd̄ q̄ras aut qd̄ dī- ligas Impfecti em̄ quicq; ea. q̄ dilecti sunt nō ip̄m q̄rūt Huc em̄ incōmoda dedināt. sicut fūi vel sua lucra secūt sicut mercenarij Vt autē vt interrogacioni tue pncipali de viciitudine visitationū mearū q̄ aliam vt dīc̄ affliguat amozosaz plen⁹ respōdeā. scire debes q̄ interdū frequē- tibus alijs causis p̄mittis. sp̄a aīa huius subtractionis

visitationis diuine

et existit. dñ radio solari fenestra p opaca qdam pcludit
vel hospiti tñro irruerētia exhibet. vt p inde exire de dilec-
lecta atq; in hoc mūdo nō dilecta cogat. ipse autē delicia
sunt esse cū filiis hoim Interdū quoq; adueniēs exulta-
tionē tribuo mansionē faciēs apud dilectā. nō manifesta
quidē sed occulte atq; latēter ita vt paucissimi z nō nisi
expertissimi queant pñtie tante misteria cognoscere.

Discipulus Domine vt video peris-
tissimus amator es tu.
Oro igitur z desidero vt mihi aliqua intersignia tue se-
cretissime ac certissime presentie ostendere digneris.

Sapia Si pñtiaz meā desideras cognosce
re. teipm qualis sis in absentia grē
debes diligēter examinare. z statim qd queris inuenies
Summū nāq; cū sum bonū presentia mea cūcta bonita-
te adimpleo Ideoq; sicut causa p suū effectū cognoscit.
et sol in se inuisibilis. p radioz suozū repañtionē visibi-
lis efficit sic z presentia mea deprehendit p suā secundis-
simā bonitatē. Hūc igit si bonitatē presentie mee vel ab-
sentie sterilitatē probasti. profer in mediū. vt instructus
inter gramina valeas cognoscere flores.

Discipulus Si cūcta corpis me mē-
bra in linguas verterent
et oēs artus huana voce resonarent nō possent expmire
neq; pfecte enarrare hoc qd a me qris. Sz vt verū fate-
ar. hui⁹ rei causa in amplitudinē mirabilū dei sepissima
ad cor altū exurexi. vt exaltaret deus dicēs in memetipso
Si talis est pñtie dei tā imensa bonitas in hoie pctōre
cuius vita minima z exercitia nulla. qd ergo est in alijs
vbi vite innocētia. z grārum ac virtutū copia tā immen-
sa. Verūtamen hoc modicū qd expertus sum prout pceda

De vicissitudine

etis proferam. ut in huiusmodi pleniorē a te habere possim directionē premissoꝝ. Igitur o summa bonitas cui faciem tuā gratiosam. bonitate et suauitate plenam a me queris. cū internā solariēdem subtrahis. et lumē in manibꝫ abscondis. tūc aīa misera subito immutatur et velut languida et tabescens afficitur. Lassitudo exinde corpꝫ sublegetur et cordis duricia ac spūs tristitia sentitur. **Le** diū quoddā virulentū occupat fines meos. ita vt tades et aīam meā vīte mee. **O**īa que vidētur vel audiunt. et si bona fuerint nauseam tūc puocāt spūalem. Recessus etiam tuus horrozē loci. celle fastidiū fratꝫ. pariter mecū cōmemorantiū aspersionē inducit. et aīa mea dormitas reincipit pre tedio vt interdū et pusillanimitate spūs ne sciat vñ veniat aut quo vadat. **E**xperiētia insup crucis ma psumum habeo. me tūc esse ad vicia pcliniozem. ad resistendū rērationibꝫ debilem. et ad oīa exercitia spūalia minus valentē. **O**īs qui me illo in tpe quæserit. vacuaz domū inuenit. qꝫ bonus paterfamilias oēs domesticos bñ dictione et hilaritate replens abcessit et domiciliū vacuū dereliquit. **A**t vñ cū pclarus ille oriens splēdor et relucis in medio tenebrarū cordis mei erurgens et pceci dens pulchre erexit. **M**utatio deterrere excelsi. tunc oēs melancolice pplexiōis nebulosa pgeries dissoluit. et not caliginosa sicut dies illuminat. tristibꝫ cunctis submot. **E**t ecce cor risu pfunditur. os iubilo replet gaudet aīa. ce renatur psciētia plaudūt cū tripudio oīa ossa mea. deū si mul laudātia ac dicentia qm̄ bonus. qm̄ in seculū misericordiā eius. et cantent in vñs dñi. qm̄ magna est gloriā dñi. **T**ūc incipit volūtas p gaudio festinare. ratio p exultatione solēnizare. ita vt cātis gaudis infusus. nōnum qꝫ iurassē qꝫ hāc diē luminositare tam insignē resurrectionis dñice ob pcontium orbi taraz. **S**tellifer orbis ad

visitationis diuine

durisset. nimirū cui me extinctū putauerā oriebar vt luc-
 fer. ⁊ habitantibz in regione vmbre mortis lux orta ē eis
 Tūc oīa q̄ prius dura ⁊ aspera ⁊ quodāmodo ipossibi-
 lia videbātur dulcia reddebātur ac laeta. Ieiuniū dulce.
 vigilie breues. ciuitasq; exercitia quae videbātur p̄ amoris
 magnitudinē In ea quoq; hora gr̄e sp̄ualis. vitā emens
 dare. mores corrigere. ac multa bona facere ppono. que
 gr̄a recedēte heu minime ad effectuz pduco. aīa repletur
 charitate ⁊ firmitate. ac dulcedie tāta pfunditur. vt pene se-
 ip̄am ⁊ oīm ceteroz obliuiscat meditatiōes melliflue ad-
 libitū pfluūt. lingua infantulis disertā efficit. corpus pi-
 grū ad mādata dei promptū reddidit. ⁊ vt breuiter dicam
 tāta est gratie copia ex oī pre vīstillas. vt oīs q̄ petit acci-
 piat. ⁊ q̄ querit inueniat. ⁊ pulsantibz aperiat. Tūc am-
 ctis visibilibz alior effect⁹. oīa r̄galia calasse. ⁊ in ar̄is
 celestis hierusalē me stare arbitroz. ita vt auspicia quedā
 ⁊ initia futuri seculi quodāmodō incipitā p̄gustare. Oīs em̄
 effect⁹ i amoris gaudio vniti. in solaz ditorū fructione quē-
 escūt Hec inq; ⁊ his silia in penetrabilibz cordis genit
 vtrū aut ex me vel ex te peto informari. **CSapia.**
 Perditio tibi ex te. in me tū auxiliū tuū ex te non nisi de
 fides. ⁊ ad nihilū tendis Hec autē ⁊ his silia p p̄ntiam
 meā tibi noueris pceda Nā hic est ludus amoris quē in
 ania formosa hīc p̄sueui Discipulus Et q̄s est lu-
 dus amoris **CSapia** Ludus amoris ē gaudiū
 ⁊ dolor. q̄ sibi inuicem ex p̄ntia vel absentia dilecti succe-
 dūt. Hoc ei p̄riū amoris eē solet. vt q̄nt⁹ sit p̄ntē ama-
 bili lateat. recedēte p̄o magis p̄cipiat Discipulus
 Hic ludus amoris nō mibi videt esse gaudiū sed mero-
 ris. Sz obsecro te. putas ne si ab hac vicissitudine visita-
 tiōis in hoc tpe aliq̄ viatores p̄uilegio singulari excipia-
 tur. Sapiētia Paucissimi nimirū. tanta diuinarū

De viciissitudine

in hōie p̄sc̄p̄o stabilitatis est q̄si q̄dā inchoatio erecti-
tatis. ¶ **D**iscipulus. Q̄ sunt illi vel cuius cō-
ditionis. q̄ ad tantā cōformitatē pueniūt. ¶ **S**ap̄ia
Hū sunt q̄ vsq̄ purissimis affectib⁹ ab infimis abstracti
et longo iaz vsu z exercitio deiformes quodāmodo affe-
cti. diuinis rebus p̄tinue vniūtur. qui p̄ excessum mētis
p̄fectissime omne mediū diuidēs deū z aiām. tota alacri-
tate deposuerūt. ¶ **D**iscipulus. Dum h̄caudio.
altius ingemisco. eo q̄ a talib⁹ in vita z experientia adhuc
tam longe me esse cognosco. proinde quia h̄ec perfectio-
nis summa facultatē meā excedit. volo a te scire qualiter
discipulus inerp̄tus in h̄mōi v̄sitationē se debeat tenere.

Sapientia In die bonorum ne imme-
mor sis malorum z econuer-
so vt sic te quidē nec in p̄ntia gr̄e vltra modū extollas.
nec in absentia vltra q̄ expediat desinas. s̄z velut ap̄och
vtraq̄ manu vtaris pro dextera. Si ad buces nouella
plantatio. z assidua irrigatione necessarius es. saltē hoc
facias vt hanc viciissitudinē non impatienter feras. licet
faciē meā semp̄ inquirere debeas diligēter. ¶ **D**iscip-
ulus. Si inspicere velles scires vtriq̄ quia diutur-
na dilecti expectatio magna cordis est afflictio.

¶ **S**apientia. Haud dubiū hanc rotam amoris vo-
lubiles sustinebit quicūq̄ amara voluerit. nec mirū neq̄
cū mūdi huius amatorib⁹ sp̄ p̄spera sed etiā interdū suc-
cedūt aduersa q̄ si forte minus exp̄tus es. interroga quē
piam ex eis. dicet tibi quia laborabit omnis qui amara
voluerit. Sunt quidē nōnulli amatores nimīū vtriq̄
molles qui dum amorē ad horam inseruūt vt amato-
res sed sine labore esse volunt quibus si statim iuxta vo-
tū aura optata nō arriserit. a ceptis p̄tinuo desistūt z hū
ad fructū amoris minime pueniunt. eis tanq̄ indignis

visitationis diuine

discip. militie species amor est. discedite segnes Proinde
 feruidus amator vt ad fructu amoris desideratu perue
 niat. debet esse sedulus longa nimis obsequiosus. nec fa
 cilliter desistere debet. etia si mille viabo repulsam patiat.
 semp existens bone spei. cogitans. qz labor improbo omnia
 vincit. quid mollis aqua. qd lapide durius. z sic frequ
 ti ictu gutta cauaf. Et vt rumores tibi bonos. z veris
 amatoribz ad audiendu delectabiles subinsera. noueris
 qz hec diuinissima p qua laboras sponsa. rogari vult et
 obsequijs delectat. quisue ta subito in rebus caducis obti
 ner qd amori placet Roget pinde z postulet z obseruet
 nec etia desistat Et ego ei vere introitu iuxta cordis vo
 tum pmitto Non est em inueta in oibz finibz israhel. que
 ta facilis sit ad exoradu ta pmptra ad exaudiendu. et ad
 reddendu ta pia. sicut hec tua diuinissima spola En em
 premagnitudine amoris se cohibere no valet. no pt ex
 pectare donec roget. sz poccupat se qrentes. z se poret eis
 ostendit Stat in foro i medio plateaz. in foribz portaz.
 dat voce sua oes allicies z ad suu trahes cunctos amore
 q me amare voluerit oi tpe me sua amabile spectare stu
 deat sicut z ego iugis meu amatores spectare pfueri Si
 quide nescit vtru ab oriēte vel ab occidentē seu a septētrio
 ne aut meridie vniat qua pistolaf Ignorat etia an ma
 ne aut meridie aut galli cantu ostiu pulsar z aperiri petat.
 Na sepius du aimus me querēdo anxius existit. queren
 do no inuenit sed cu minime putauerit dilectu patem. sz
 em cupio dilecta amori esse apta z parā nec etia de suis
 plus qz de mea dignatione volo pfidere porro no suffi
 cit vna horula tps cu dilecta expēdere sed necē est sepi
 vacare z videre. q etius occulta susurria vult intelligere. z
 pntia ei potiri desiderat piosa Et vt dulcibz his sanno
 alio pba inreparozia Non tā min amatozia miscemus.

Quare diuina sapientia

arguit valde te opz qz vere de hmoi exercitijs amoris res
prehensibilis es. Cur prochdeloz tu q militiā amoris as
sumpsisti q hanc nostrā pphetiā pfessus es. ⁊ ei⁹ dulci
iugo humerū tuū supposuisti. cur inqz vagabūdo corde
⁊ oculis tremulīs ac in finē orbis terre rotatis stare corā
tāta sponsa psumis. Que indefesso aspectu. serena ⁊ gra
tiosa facie iugiter te pspicit. nec oculos suos vnqz a te
auertit. qz verecundū est singlis quibusqz auditū pberē.
vt nō possis q dei sapiētia in te loquitur audire. Q qz tur
pe est discipulo amoris seipm tantū obliuisci vt eius nō
aduertat ⁊ ba interna cur⁹ vbicqz circūdat pſentia. Scri
to pinde tanqz ab indigno se subtrahit. cū te nō in te nec
in se. s; extra te ⁊ extra se in mūdī strepitu inuenit. ⁊ ideo
queso hoc emēdare memēco. ppende qz indecens existat
si aia quicqz in exterioribz querat que regnū dei intra se
portat. regnum quippe dei intra nos est. quod est iustis
cia pax ⁊ gaudium in spiritu sancto.

Quare diuina sapientia suos charos in hoc mundo pmittat tā multipl̃r tribulari.

Ustus quidē tu es si disputē tecū. verūtm multa
loqr ad te. qre via impiorū. pſperat. bene est oibz
qui pvaricātur ⁊ male agunt. plantaſti eos ⁊ radicē mise
runt. proficiunt ⁊ faciunt fructum. Materiam multifa
riā ventilatam ⁊ frequenter discussam ac reuersam opus
non esset resumere. sed refectio tribulationum. aduer
sificatum iteratio. replicationē querulosam quoqz aduer
sum te rector orbis exposcit. Nunqd em vane ostentatio
nis spū hoibus suadeo. deus scit. aut nūqd cōtra hoies
disputatio mea. aut ad hoiem. ⁊ nō magis ppter refrige
rationē ardoris cordis contriti ⁊ humiliati. ⁊ a pueritia
vsqz ad hāc diē passionibz ⁊ miserijs vexati. aut qd non

suos charos permittat tribulari

illa vel maiora passus spati sciret sicut tu q̄ ex his qui
 passus es cōpassionē didicisti. sicut em̄ cecus natus de
 nō visis coloribz impfecte silo gizat. sic qui nō est passus
 aduersa tanq̄ inexptus minus pfecte de tribulationibz
 iudicat. Aut quō possent credere hī quoz domus secu
 re sunt z pacate. z nō est x̄ga dei sup eos q̄ ducunt in bo
 nis diebus suos. delicate nutriti. in solacijs educati. robu
 sti. sani felices. dignitatibz honorati. gradibz subleuati.
 bene p̄ntati. quoz viscera plena sunt adipe. z medullis
 affragant. his q̄ habēt mēsas vacuas z noctes laborio
 sas. q̄ nocte z die replent doloribz z iugiter in amaritudi
 ne aīe sunt. q̄bus foris ougne. int^o timores. q̄s nec finis
 ad ictū oculi dēscere. cū z nox hūane deputata quieti. i de
 tudine eis p̄f timores nocturnos p̄uertat. Honor tpa
 lis ab eis tollit. gl̄a mūdi frustrat. despiciabiles iter mul
 ros reddūt. obprobrijs saturant. tradūt in puerbiū
 et in exemplū. sūtq̄ oīm p̄p̄sima vīq̄ adhuc **Q** be
 ne sapiebat q̄ hec eadē senties dicebat Sūt iusti. q̄b m̄
 ta pueniūt q̄si opa egerint impioy z sunt ip̄i q̄ ita secu
 ri sunt q̄si iustoy facta habeāt. amor tu^o videt eē sicut vo
 lumē volās. q̄d gustatū q̄dem in ore est sicut mel dulce.
 comestū aut amaricari facit ventrē p̄pter laborē. amorem
 tuū p̄comitantē. Elementa ac puerilia amoris tui sunt tri
 bulatiōes ac miserie. Primus nāq̄ passus accedētū ad
 re. prima pagina te legentiū primū exentiū ac iocale te di
 ligentiū est istud Fili accedēs ad scripturam dei. sta in ti
 more z prepara aīam tuā ad tēptationē bene dicit ad tē
 rationem vere ad miseriā z tribulationē atavt cūctis die
 bus militie tue sis i p̄sictu z certamie z ve fortuna nbi
 raro aut nūq̄ optata arrideat. Nō de oibz loq̄z Tu fas
 dñe q̄s ad hoc op^o tā strēnuū eleges Si sanitate ac ro
 bore aut elegātia gaudet corpali multiplicat flagellati cō

Bij

Quare diuina sapientia

tinuo incipiunt deficere. et vel ex hostis castigatōibz vel grauissimis infirmitatibz oppressi languescere cogunt Si autem eis est vel argentum. fures veniunt et furantur vel quod difficilius est affectum eius ab ipsis rescindis Si possessiones agrorum et vinea aut oliueta eis sunt. cumque alijs prospera amiserit aura hec grado vel pruina consumit. Residuum cruce comedit locusta. residuum locustae comedit bruchus. et residuum bruchi comedit erugo vel rubigo. **D**ñe dabis eis. quod dabis eis. panem autem et aquam et breue. Hic est cibum ille regius qui sequitur seruos tuos si transierit maria. vetus peritiam si per terram ire disponit. si multis diebus celum terre serenitate possederat. ecce cum his tuum vel sic loquar miser amator ad lucem venierit. et ad vitam se pauperit. et glomerant nubes terram imbribus profundis. vel vel pluuia vel estu nimio aut etiam gelu in repperato seruo ille tuus affligit. **D**ira res et stupenda. ne mures in occulto ipsum non sinunt desecere. nunc milui in celo cum ad lucem perierit. aut etiam corui crocitate in ipsis quasi sub sannatorie impingunt et siua taceat siue rideat displicet. quod si de contra cum etiam tacente et nullum probo aut facto ledente se crederit omnes concurrunt ad maledicendum linguas acunt. et velut rabidi canes lepusculum plebem inualidam et se oibus subternente insequuntur lacerant ac discerpunt. **S**ed ut etiam hec de tua gratia inferat. ecce ipsi dicunt dilige deus odientes se. et odio huius diligentes se. bona istis. mala illis largis. **E**t quod his maius est. tu quoque iudex iustus partem aduersarum sicte fouere ostendis vel simulas. ut oino taceas quasi tibi non sit cure de tuorum subuersione seruorum. sic petit iustus et non est qui cogitet. et quod impius peruallet aduersus iustum propterea egreditur nunc sicut olim iudicium perit et sum. **H**one et hec quasi impatienti animo conquerabatur. ille amabilis re et nois interpretatione propheta domini qui dicebat. quare non respicias super iniqua agentes. et taces deuorare imple iustitiam se

suos charos pmittat tribulari

Ecce bene agit. et maledicta recepit tibi p posse seruire
et vitā eius inuidus despicit. de risonibz a legis trāsgres
sionibus vrges. porro a seipso mille castigationibz tribu
latur. Et quod his adhuc maius est Ecce sathan a facie
tua egredit. et ei in oibus ad quose pterit insidiat. Quis
istos hoim. o immensa dei pietas. quō hec multiformita
mala in tuis dilectis sustinere poter. aut quō hec vides
et filia et nō adiuuas. quapropter tego nūc in tribulatio
ne spūs mei cōfabulor tecū in amaritudine aīe mee sba
hec dolore plena pcesserūt. q̄ gemitibz tātis intercipiūt.
sed et lachryme decurrētes preoccupāt stilū scribēris.

Sapia Delicatus miles es qui aduersa tū
formidas. s̄z necdū quidam vsqz ad
sanguinē restitisti. nec in valle pugilū vsqz ad mortē des
certasti. nōne vir tu es S̄z prochpudor velut rhinoceron
audacissimus es in tpe psp̄ritatis. sed tda araneam fra
gilior aduersitatis tpe bellator inuictus ad exercendū se
et probandū tribulationē et miserā inuenire desiderat.
an nō vere gloriabatur qui dicebat. libēter gloriabor in in
firmitatibz meis Nā nisi pcellerit pugna nō pōt esse vi
ctoria Subernator navis in tēpestare dinoscat. In acie
miles phatur. Delicata iactatio est cū pīculum non est
conflictio in aduersis probatio est veritatis.

Discipulus Nunqd ego solus hanc
stra te moueo q̄rimonia
Ecce q̄ innumeri tribulationibz similis oppressi sunt et
mibi quoqz in hoc consentiūt. ita vt et si te rōne superare
non valeo. copiosa multitudo testiū cōuincā nōne faci
lius esset vna hora capite puniri. q̄ cunctis diebus pro
pter te mortificari Hec mibi opponas aut respondas
q̄ forsitan hec mala ideo patimur. quia peccauimus et

Quare diuina sapientia

bi z mādatis tuis nō obediūimus. nūquid effi nos solt
pctōres. nōne pctōribz abundantiā est. filijs aut tuis des
sertio. atqz iusti puniūtur z impij florēt in mūdo.

Sapientia Sicut dilexit me pater z ego
diligō meos. nō est discipul
lus supra magistrū. Si mūdus vos odit. scitote qz me
priorē vobis habuit. sz z nihīl noui tibi accidit qđ mare
ria debeat effi tristitiarū. p̄suetudinis nostre est electos
quosqz maxime viriles aīos p̄tute robustos tēptationi
bus pbare. Cur igit quasi insolitū tibi aliquid acciderit
p̄ba multiplicas. z q̄rimonas tā ardēter exaggeras. in
uoluens snias sermonibz iperit. Responde qđ inter lecto
rū numerū. horū vīcz d deo singularit̄ placuerūt in hoc
mūdo transuerūt sine pbatione. Sufficientiam inquit
Job audistis z finem domini vidistis.

Discipulus Nūc si dicere licet habeo
qđ volo. Ecce hoc est qđ
desleo. hoc est qđ plozo. z ppter qđ ex itimīs ingemisco
et suspiro. Audi qđo seruū tuū. Ecce ipsi dicunt nō est sa
lus illi in deo et. vāti sunt qđ seruūt deo z quare. respon
dent. qđ ppter hāc causāz p̄fata videlicet iustozū tribu
lationē p̄tinuā. subiūgentes nihilo min⁹. qđ p tāto tam
paucos habeas amicos. eo qđ cū eis huiuscemodi ludo
ludere soleas. Heu me si bilē z infelicem. hoc est qđ me
p̄bdolor z nūc pridē multoties amarissimis lacrimis
flare p̄pulis. z tristitiā mibi sup tristitiā adduxit. damnu
vīcz spūale z frustratio laborū mei. quo frustra p̄ primo
rum salutem deduxit. Cum em̄ plerosqz cum maxi
mo labore ad p̄uersionē ac frugē melioris vite traxissem
et ipos cū dolore p̄curando ac dulcē in humeris portā
do. z lac p̄solatōis. eidē t̄neris sub annis p̄bendo. atqz

suos caros permittit tribulari

me ipm totū in obsequiū ipsiſ tribuēdo multa aduerſa
valde ſuſtinuiſſez. cū dicſ. tui cōſueri tēptationū ſc3 z p
bationū eiſ ſuperueniſſent. vt p aquā z ignē tranſeuntes
educerent in refrigeriū. nōnulli retroſum abiitūt poſt ſa
thanā dicētes. durus ē hic ſermo z qſ poterit eū ſuſtine
re Et illud qđ iuxta vulgare puerbiū d3 difficile eſt diu
eſſe bonū. z ſic te miſeri in damnū ſuū z i miſeriā meā de
relinquētes ſe rursus noxiuſ implicarūt. ¶ **Sapia.**
Hec qſtio illorū ſoleraioſ pmouere. qui parū fidei vel
ſciētie poſſidētes. merita ſcōz q nō in pñti reddūtur. ſz
repoſita ſūt in futu3. arbitrātur in hui⁹ tpalis vite breui
tate reſtitui neſciētes iudicia dei inueſtigabilia. z pfundū
diuinarū ſapie z ſcie dei. z q nō ita videat deus vt hō.
hō em tñ pñtia reſpicit de⁹ aut futura z etna co gnoſcit.
tu aut in nſa ſpūali philoſophia ali⁹ cōſtructuſ pſurge
cūcta viſibilia mēte ſuggerediēdo q ei vident. tpalia ſunt
que aut nō vidētur eterna ſunt Surga igitur de viſcoſa
obſcunitate tpalū delectationū. aperi oculos mētales et
vide quid ſiſ. vbi ſiſ. z quo tēdas. tūc pfecto horū oim
rōnem habere valebis Tu nāq3 eſ ſpeculū diuinitatiſ
eo q in te pncipaliuſ q3 in ceteriſ creatur⁹ reluceat ima
go trinitatiſ. eo q ei⁹ imago in te reſplēdat. exēplar eter
nitatiſ. eo q inuolabili corruptione gaudeaſ Et ſicut
ego in eſſentia mea ſum iſinituſ. ſic deſideriū aie tue eſt
velut interminabilis abyſſuſ ad cuiuſ repletionē oīa ſi
mul gaudia mundi nō ſufficerent. ſicut nec vnica gutta
oceanū ſua exiguitate replere poſſet. Deinde aduertere
debeſ vbi ſiſ. qz i valle miſerie. in exilio. in pegrinatiōe
vbi bona pmixta malis pſtinua frigine inuoluūtur. Ri
ſuſ hic dolore miſceſ. z extrēa gaudiū luct⁹ occupat Hic
nēpe mūdus ſuouſ ab initio ſefellit amatores. dū eiſ p
ſpera pmittit. z aduerſa retribuit. qđ z ſimiliſ nūc quoq3
S itj.

De cruciatibus

facere nō desistit. Sed ad pleniorē omnīū pmissarū per-
turbationū amotionē paululum nobis secedendū est. ⁊
ad deī fidei p̄ncipia latius recurrendum.

De cruciatibus infernalibus

Actū est autē post hec ⁊ ecce discipulus cepit co-
gitare dies antiquos. ⁊ annos eternos in mēte
habere. Cūq; p̄funde se colligeret. ⁊ a sensibilib; p̄o vt
potuit intellectū abstraxisset. apparuit in vīdē fidei ocu-
lis a longe quasi q̄daz regio vmbrosa ignota ⁊ multuz
terribilis. Cūq; t̄mefactus qd̄ uā hoc esset inquireret.
respōsum est ei. Regio hec vt vides distincta. locus ē pe-
narū futuraz. quā diuerse aīe post egressuz a corpore p̄ di-
uersitate culpā in penā sortiunt̄. q̄dā ad ipsarū purga-
tionē. q̄dā vero ad eternā dānationē. p̄t̄ sibi ea tunc de-
monstrata fuerint. His autē ⁊ his silia tā horēda ⁊ ima-
nia fuerūt tormētoꝝ ḡnā. vt nulla sufficeret hec lingua
narrare. aut vllus sensus mortaliū possit ea plene estima-
re. Cū autē ad se redisset. ⁊ quasi de alio mūdo vt sibi vi-
debatur ex motiua visionis p̄ntia venisset. p̄e nimio ter-
rore ⁊ errore velut hō semiuius^o aliq; diu iacens. in seipso
perabuit. Quedā aut ex his solū fidei cōmunibus oculis
cōspexit. Respexit igit. ⁊ ecce de p̄dictis locis feroz intro-
lerabilis exoriebat̄. mallei resonātes audiebātur. tenebre
p̄fundissime densabātur. ⁊ videbantur ibi facies demo-
nū horribiles. Ibi erat plāctus. ⁊ gemitus ⁊ alternātia
mala. Implos sine pietate discrepabāt. ab aquis nimīuz
trāsibant ad calozē nimīū. Considerabat inter hec equi-
tate ⁊ magnitudinē iudicioꝝ dei. ⁊ inter cordis se p̄mē-
tis angustias. ac sudorē guttas. q̄ ipm ex horrore visio-
nis penetrarāt. aduertabat qm̄ p̄ q̄ peccauerat. q̄s. p̄
hec torquebat. Unde ⁊ illi q̄ in vita sua insensare ⁊ in iu-
ste vixit. p̄ hec q̄ coluerāt tormēta recipiebāt. Rapro

Infernalibus

res nāq; rēdones ac eoz plices. z hī d paupes z amī
eos dei dū adhuc viuerēt spoliauerūt. vel p exactiōes in
debite afflixerūt ad patibula qdam infernalīa supra bu
manā ekstimationē penalīa rapti violēter suspēdebant. z
ibidē torq̄bant. nec enī moriebant sed mō indiciabili cru
ciabant. Nōnulli etiā q sub habitu agnino mentē occul
tauerāt leoninā. qui velut canes rabidi seruos dei p ob
probria z maledica aut pba turbatiua molestauerant et
p fratres suos iniqua psecutiōes leserāt. ibidē a canib; in
fernalib; amarissimis morsibus corrodebātur. Ibi sup
bi sepultura asine in ifano despectiue sepeliebātur. z tā
q; cadauera putrida ignita. plecti obprobrio sempiterno
qō nunq; delectis addicebant. Et p glia tēporali z man
tis datōe qua ceteros inflati preire ambiebāt. tāta pena
rū mole ac pondere pmebant. Et tum aliq; pmi posset q
maximā turrim supra se haberet. Bibuli p o z crapulo
si z q ventri suo seruierāt. velut lupi famelici fame incre
debili ac siti intolerabili affligebātur. cupiētes guttā mi
nimā aque frigide p refrigerio lingue sue. flāmax incen
dio aduste recipere. z nemo illis dabat. Sz demones te
terrini cū situlis ardentib; iuxta eos stabāt z potū quē
dam sulphureū plūbo liquesacto similes. nimio calore
estuātem per os eoz in ventrē pēsum fortiter insumē
bāt. Luxuriosi quoq; z q in delicijs carnē suā enutritus
rant. z in obstinatione sua p durauerāt. a serpētib; deu
rabātur. z a bufonib; ignitis aculeis vsq; ad viscera eoz
quebātur. Qui carnali ac terreno amori dediti fuerant
vtriusq; sexus terrā infernalē p dolore mordēbāt. q n
eos demones nimis affligebāt. nā spicula ignea haben
tes z estu vehēmentissimo eos insequētes. vulnerib; eos
seuissimis repleuerūt. Sed z socias in culpa. socias p
buamur in pena. Supramodum aut cupidi z auari ac

De cruciatibus

questuarij male torq̃bant. nā in foueis metallis bulliet
bus plenis balneabatur. z eriliſe cupientes abſq̃ miſeri
cordia reimpingebant. Iudiciū duriffimū his q̃ p̃erant
fiebat. fortioribz aut fortior inſtabat cruciatio. z potētis
ibi tormēta patiebant tormētis. Q̃s dicere queat quā
tum ibi iudices impij. rectores iniqui. clerici turpis lucri
cupidi. monachi laſciui. laici violēti. mulieres procaces.
ſaltatrices z ambicioſe. z diuerſi q̃nq̃ xp̃iani penas va
rias habuere. Hui q̃s miſerabiles rugit̃ z clamores da
bant lamētābiles. ita vt ſola viſionis hui⁹ afflictio oēm
penā mūdi quodāmodo excedere videt̃. Nā z multū
tudo vſorū infernaliū z audaces leones z noui generis
aīalia ira plena. ignoteg baſtie vaporē ignēū ſpirantes.
odorē ſumū p̃ferentes. z horrendas ſcintillas ab oculis
emittētes. morſu amariffimū eos dilaniauerūt. Tandē
multi ex his in puteū abyſſi de quo fumus horribiliſer
fetor intolerabilis eribat p̃ſciebant. aſpectus eoz vel ut
ferrū candēs in modū ſauillaz exardebāt z a demonibz
reimpinbant. manducātes linguas ſuas p̃e dolore. et
blaſphemabāt deū celi p̃e doloribz ſuis. z vulneribz. et
nō egerūt p̃niam ex opibz ſuis. vinculis tenebrarū et
lōge noctis p̃pediti i obſcuro ac tenebroſo obliuiōis ve
lamēto tenebant. Sonitus descendēs z turbabat eos z
p̃ſone triſtes apparētes p̃uorē eis incuriebāt nec ſedē
limpide flāme illuminare poterāt noctē illā horrendā.
vna em̃ cathena tenebraz oēs colligati erāt. Ois orbis
terrarū limpido illūminabatur lumine ſolis. illis aut ſuppo
ſita erat grauis nox imago tenebraz. Ipſi aut ſolī ſibi
erāt grauiorēs tenebre z ſumus tormētoz ipſoz aſcen
ſurus eſt in ſecula ſeculoz. Poſt hec vox q̃dā deſup qua
ſi tonitruū audiebat. q̃ inſultādo z quaſi exprobando
dicebat. Ubi nūc ſunt hī. q̃ ab initio a diebo antiqs mū

Infernalibus

do huic toto seruierunt desiderio. q̄ voluptuose viuentes
 varijs desiderijs se subdiderunt. Eva q̄d p̄sunt illis nunc
 oīa q̄ tanq̄ oīa vmbra velocit̄ p̄transierunt q̄ breuis de
 lectatio tā longā restē post se trahit et ne miseris. **S**til
 ti z vecordes vbi nūc p̄ba illa q̄ cū leticia tāta z cordis
 tripudio dicere solebatis. venite z fruamur bonis q̄ sūt
 et vtamur creatura tanq̄ in iunete celeriter. Quid iunāt
 nūc dulcia vniuersa. q̄bus tā celeriter p̄fructi estis. **S**iq̄
 dem nūc a p̄trario plāgere vobis puenit z plangēdo ex
 clamare ac dicere. ve ve nobis tā nūc z in eternū. ve quia
 nati sum⁹ nec vltra mori voleam⁹. ve qz male torq̄mur
 nec a tormētis vnq̄ liberabimur. **Q**uē est q̄ ista recogi
 ter supplicia. z n̄ra ad cor ponat tormēta. hec em̄ talia sūt
 vt q̄cquid in mūdo horrible exco gitari posset bis cōpa
 rari in crudelitate nō valeret. **Q**uē felix incoinquatus
 q̄ post gaudia hui⁹ mūdi nō abiit. q̄ nō respexit in vani
 tates z insanias falsas nos insensari virā illoz estimaba
 mus insantiā z finē illoz sine honore quō p̄purati sūt in
 ter filios dei. z int̄ electos sors illoz est. Ergo errauim⁹
 a via veritat̄. z iusticie lumē nō luxit nobis. z sol intellē
 gētie nō est ort⁹ nobis lassati sum⁹ in via iniquitatis z p̄
 ditiōis z ābulauim⁹ vias difficiles. viā aut̄ dñi ignora
 uim⁹. Quid nobis p̄fuit supbia. aut q̄d diuitiarū tactan
 tia p̄tulit nobis. trāsierunt oīa illa tāq̄ vmbra. trāsūt q̄d
 t̄pale fuit. s̄ p̄dolor n̄c remāsit q̄d in eternū manebit. **O**
 eternū nūq̄ finē habiturū. p̄petuū mortis suppliciu. **O** fi
 nis sine fine. mors grauiore oī mortē sp̄ mori z tñ mori
 ad posse. **O** mi pater dilecte q̄ me in hūc mūdū genuisti
O dulcē m̄r q̄ matris vberib⁹ me lactasti. **O** vos oēs a
 mīci z socij dilecti valete n̄c viscera mea qz adest hora illa
 separatōis amarissimē. q̄ amarior ē oī morte vale tell⁹ vale
 te socij q̄s tā benigno fauore colui. en ducimur ad portē

De cruciatibus

dum infernale suspendiū. ad supplicii trahimur metus
 dū nunq̃ vos de cetero cū gaudīo visuri **E** lachryme
 cessanter p̃fluente oculi plorare z oīa viscera mea vlulare
 sup̃ hac infelicitissima separatiōe. q̃ est a summo bono a fa-
 cie illa gl̃iosa z iocūda. z a cōsortio angelico. nec nō illo
 felicissimo electoz nūero. ponēdiq̃ ad illā miserā z ma-
 ledictā ac crudelē dānatoz turbā sine fine cruciandam
E manūū p̃plosus sonitus **E** cordiū multoz gemit̃
 inrimī **E** stridor dentū. z fremitus sp̃itūū immensius
E ploratus z vlulatus multus **E** in eternū p̃māsurus
 clamor. q̃ semp durabit z nunq̃ finē habebit. q̃ semp re-
 nouabit z nunq̃ exaudiet. oclī nostri miserī nūq̃ aliud
 videbūt nisi miserā Aures nihil aliud audiet nisi ve ve
 acq̃ tristitia **E** p̃ia corda istō intermiabile z crude ac
 eternū ve respicite lugere z flere **E** montes cadite super
 nos. colles operite nos. qd̃ sustinetis. qd̃ expectatis. ab-
 scondite nos a facie illa terribili furozis dñi. a vultu ire
 gl̃ie dei heu heu **E** cur nō hec maxima mala futura nobis
 puenimus cū robur affuit. cū t̃ps aderat oportūm. vt
 nā de illo tpe toto inutilis exp̃so sup̃esset nobis vt vna
 borula rāte pene in remediū p̃cessa **E** z heu sentētiante
 diuina iusticia. p̃dusa ē nob̃ salut̃ via. negata mia. spes
 oīs ablata **E** dolores z miserie z in eternū p̃māsure an-
 guis in terra hac obliuionis. vbi nullus ordo. s̃ semp
 ternus horror inhabitat. qd̃ plura. nos miseri z mis̃rabi-
 les t̃m affligimur z dolemus de illo ve eterno. vt q̃liscūq̃
 q̃ terminus excogitatus dūmodo finitus ēet nobis so-
 latiofus. **E** nā posito p̃ impossibile q̃ ēet aliq̃ lap̃ mo-
 laris adō magñ q̃ vbicq̃ circūfrentiā celi p̃tingeret. z
 q̃ aliq̃ auicula minime quātitatis post centū milia āno-
 rū veniēs de lapide p̃dicto solūmodo t̃m p̃ rostrū suū
 audleret quantū **E** ps decia milij. z iterū post centū milia

infernallibus

lia annoꝝ curricula sicut p̄us. scz vnā p̄ticulā de decem.
z sic p̄ singulas p̄tes. ita q̄ in decies cētēis milibz ānis
nō plus diminueret q̄ntitas lapidis. nisi quantū habz l
magnitudie granū vnus milij En p̄ch dolor nos mise
ri multū grati essemus q̄ p̄ talē longā z plenā p̄sump
tionē totius lapidis finē haberz snia nostre eterne dāna
tiōis sed heu hec eadē p̄solatio miseris a diuina iusticia
penit^r est negata. hucusqz miserōꝝ p̄ba dānatoꝝ. Talis
iḡt o fili tibi flagellabūt q̄ h a flagellis filioꝝ excipiunt.

Discipulus O iudex tremende ecce
nunciaia mea ex hac quo
qz visione horribili territa z p̄strata est. z genua dissolu
ta. vt vir subsistere possim. O deus meus adiutor me^s
O mi deus eterne auerte obsecro furoꝝ tui a me Tibi sit
a me hec eterne dānatiōis snia formidolosa. Quia si ad
uersa me optet sustinere. fiat volūtas tua hic in me. hu^m
a melicensiā plenissimā habeto. nec q̄rulosum discipus
luz de cetero in me habebis. hoc solum facias vt mea te
in eternum seperari non permittas.

De gaudijs supercelestibus

Exurge gloria mea. exurge psalteriū et cythara
exurgā diluculo feliciter p̄sus. Ecce nūc psal
teriū locundū adducimus. In cythara suauit̄is
bi psallimus. dulcia modulamina damus vt omni tpe
quē poteris p̄strato ac dolore pulso. te ab inferis ad su
perosclū gaudio excitemus Nūc q̄ p̄surge cōsurge. oculos
mētales attolle. alas desiderioꝝ excute. z te ad volan
dū sup pēnas ventroꝝ dispone. L tua oculos tuos ad ori
entē. z respice q̄ tibi demonstrant. Glide terrā p̄missiōis
immortalitatis locū. celestē patriā. paradysum volupta
tis. z regnū eterne felicitatis Nimirū in hoc mūdo adue

supercelestibus

Et videbis diuinorum mirabilium profundissima mysteria. et
 ce super octauam speram que longe plus que ceteris milies maior
 est omni terra est quoddam adhuc altius celum quod vocatur empireum
 reum. ob eximia sui luminositate sic dictum vniuersum. imos-
 bile luminositate perfecte. et capacitatis immense. Hec est illa
 regalis aula. curia celestis spirituum beatorum ubi me sit lau-
 dat astra matutina. et iubilant omnes filii dei ibi sedes cele-
 stis ac throni luminosi positi sunt. de quo ille infelix noster
 spirituum malignorum corruens. electorum numero repandus erit
 Vide nunc illam civitatem gloriosam atque sublimem. ex auro ge-
 misque mirabiliter rutilantem de cuius portus odor nimis re-
 catus atque emanat. platee eius stratae sunt auro purissimo tam
 quam vitro glacio. fundata est in saphiris. iaspidis pugna-
 cula ibi quiescunt ipsa viuis ex lapidibus est strata. fiori-
 bus strata. margaritis lucentibus ornata. Amenitas
 cunctis ammiranda. Sed quod diuini te prebent. tu ipse nunc
 palum aspice. oculis tuis et vide campum latissimum decore ve-
 nustissimum syderearum mansionum. cunctorum gaudiorum omnibus
 adornatum. Eya quis hec finalis amenitas autumnal fecit
 ditas. serentitas astival. iocunditas nuptial huius valli gaudio-
 sa. visio amorosa. huius celestes armonie personarum diuine vige-
 le intonat. voce iubilose decantant. huius letabunda plaudunt
 agmina. ac leti semiscer blanda modulamina chororum. huius cho-
 re regum cursitates per omnes. huius vna vox letantium. et vni ar-
 dor cordium. delectabilium copia. optabilium affluentia huius nul-
 la assunt tristitia. sed leta vniuersa. huius gaudiorum nouitas. et
 eterna securitas. Eya gaudia. nunc eorum dulci gustu totus
 in amore celeste resolutus. circumfer oculos tuos. et contem-
 plare multitudinem hanc innumeram. et aduerte qualiter
 de fontali principio ore sitibundo bibentes inebriantur. qualiter
 speculum illud diuinissimum in quo omnia reuolunt fruendo iocundantur
 mirantur nec deficiunt. fruunt nec fastidium quod frui magis solum.

et videbis
 diuinorum
 mirabilium
 profundissima
 mysteria. et
 ce super octauam
 speram que
 longe plus
 ceteris milies
 maior est
 omni terra
 est quoddam
 adhuc altius
 celum quod
 vocatur
 empireum
 reum. ob
 eximia sui
 luminositate
 sic dictum
 vniuersum.
 imos-
 bile luminositate
 perfecte. et
 capacitatis
 immense.
 Hec est illa
 regalis aula.
 curia celestis
 spirituum
 beatorum
 ubi me sit
 laudat
 astra
 matutina.
 et iubilant
 omnes
 filii dei
 ibi sedes
 celestis
 ac throni
 luminosi
 positi sunt.
 de quo
 ille infelix
 noster
 spirituum
 malignorum
 corruens.
 electorum
 numero
 repandus
 erit
 Vide nunc
 illam
 civitatem
 gloriosam
 atque
 sublimem.
 ex auro
 gemis-
 que
 mirabiliter
 rutilantem
 de cuius
 portus
 odor
 nimis
 recatus
 atque
 emanat.
 platee eius
 stratae
 sunt
 auro
 purissimo
 tam
 quam
 vitro
 glacio.
 fundata
 est
 in
 saphiris.
 iaspidis
 pugna-
 cula
 ibi
 quiescunt
 ipsa
 viuis
 ex
 lapidibus
 est
 strata.
 fiori-
 bus
 strata.
 margaritis
 lucentibus
 ornata.
 Amenitas
 cunctis
 ammiranda.
 Sed
 quod
 diuini
 te
 prebent.
 tu
 ipse
 nunc
 palum
 aspice.
 oculis
 tuis
 et
 vide
 campum
 latissimum
 decore
 venustis-
 simum
 syderearum
 mansionum.
 cunctorum
 gaudiorum
 omnibus
 adornatum.
 Eya
 quis
 hec
 finalis
 amenitas
 autumnal
 fecit
 ditas.
 serentitas
 astival.
 iocunditas
 nuptial
 huius
 valli
 gaudio-
 sa.
 visio
 amorosa.
 huius
 celestes
 armonie
 personarum
 diuine
 vige-
 le
 intonat.
 voce
 iubilose
 decantant.
 huius
 letabunda
 plaudunt
 agmina.
 ac
 leti
 semiscer
 blanda
 modulamina
 chororum.
 huius
 cho-
 re
 regum
 cursitates
 per
 omnes.
 huius
 vna
 vox
 letantium.
 et
 vni
 ar-
 dor
 cordium.
 delectabilium
 copia.
 optabilium
 affluentia
 huius
 nul-
 la
 assunt
 tristitia.
 sed
 leta
 vniuersa.
 huius
 gaudiorum
 nouitas.
 et
 eterna
 securitas.
 Eya
 gaudia.
 nunc
 eorum
 dulci
 gustu
 totus
 in
 amore
 celeste
 resolutus.
 circumfer
 oculos
 tuos.
 et
 contem-
 plare
 multitudinem
 hanc
 innumeram.
 et
 aduerte
 qualiter
 de
 fontali
 principio
 ore
 sitibundo
 bibentes
 inebriantur.
 qualiter
 speculum
 illud
 diuinissimum
 in
 quo
 omnia
 reuolunt
 fruendo
 iocundantur
 mirantur
 nec
 deficiunt.
 fruunt
 nec
 fastidium
 quod
 frui
 magis
 solum.

De gaudijs

naes et peregrin⁹. et tō tāq̃ peregre p̃stituto p̃perandū tibi
est ad carorū numerū. tā copiosum. q̃ te magno cū deside
rio expectāt vt te dulciter recipiētes beat⁹ āplexib⁹ secus
p̃sedere faciāt in eternū. **Q** si scire posses quāto affectus
tibi iugit̃ erop̃tāt. vt in celestib⁹ adhuc ī castrib⁹ p̃stitut⁹
ad p̃cellas et turbines mūdi nulla trepidatiōe mouearis
s³ robustus venator corā dñō existens ac belliger miles
sic strenue ac prudēt̃ in cūctis agas vt nulla temoueāt
p̃sp̃era. nulla frangāt discrimīa. nec p̃terreat aduersa. q̃
ipsi tā fortiter tā felicit̃ supauerūt. et nūc recogitant dies
illos et annos afflictōis sue ī cordis dulcedine et reuera
quāto hīc p̃ noīe saluatoris maiorē sustinueris laborē.
tāto in cōnitate potiorē recipies mercedē. **Q** quāta gl̃ia
sublimabit⁹ et q̃ eximio honore extolles hīc miles. q̃ a res
ge tāto de patiētie triūp̃ ho p̃stātieq̃ p̃conio corā patre
discreto in celesti solio. angelorū vallatus collegto cōmen
dabit⁹ gl̃iose. **C**ū quāta gl̃ia putas fulgebit victorie co
rona cū labore tāto acq̃sita. sole clarius. sydere quoz ce
lesti limpidi⁹ miscabūt vulnera liuores et vulne⁹ stigma
ta p̃ noīe mico hīc recepta. Porro in illa celesti patria tā
ta tibi manet nobilis p̃sapie amico⁹ fidissima turba in
nūcra. vt etiā alienissimus quisq̃ ipso⁹ vera dilectione
ppinquius tibi iūgat atq̃ sincera charitate plus te dili
gat q̃ quis mī hīc suū diligat vnigenitū. **D**iscip
pulus. **P**nceps celest⁹ curie q̃so de hac celesti patria
adhuc plus digneris disscere vt et ip̃ius in me desideri
um augeat. et amplior p̃feratur patiētia ī aduersis. **E**ya
dñe mi q̃liter q̃so est illa regalis aula disposita. v⁹ qui ci
ues ac cōnitat⁹ tāte municipes. aut nouerūt ipsi ea que
circa nos aguntur vt tua sonare verba videntur

Sapiētia Jam nūc eleuare p̃surge et p̃cito gra
du mecū p̃ge. et ducā te ad locū quē desiderat aīa tua. ibi

De gaudijs

Adhuc plus accedēs ausculta q̄liter regis virginis quā
summo veneraris affectu. p̄uilegio singulari honoris et
gl̄ie trāscēdit culmē ordinū inixa p̄ tēneritudie sup̄ dila
tū inf̄ areolas aromatiū. circūdata floribz rosaz et lilij
conuallij. Erne quō eius eximīa pulchritudo iocūditā
tem tribuit et cūctos in ammiratiōe suspēdit. nūc quoq;
occurrat aspect⁹ delitiosus diu ex intimis visceribz des
deratus. **U**ide quō mater clementie et pietatis. Mater
miserationū dñi illos suos misericordes oculos tā de
mēter ad te et cūctos pctōres reuortos h̄z. et q̄ imperiosa
et potēter oībus impat. miseros defendit. et reos recōci
liat. Post hec itelligēte oculos ad angelicā naturā puer
rens. vide qualiter sup̄ m̄i angeli de ordie seraphin et aie
eiusdē chozi diuino amore flagrātes. feruide et indeclina
biliter sursum. velut ardēs flāma in dñi mouent. Quali
ter ordo cherubin plenitudinē diuini lūis suscipiētes co
piose in alios diffundūt. **T**hroni et eoz op̄lices suauit
in deo et d̄s in eis requiescit. Postea q̄liter scōa hierarchia
illūatur a p̄ma. et quō determinātur ad act⁹ p̄ticularēs
Ab respice dilecte q̄ pulcherrime et nobilissime hec tam
innumera multitudo ordinata est et quanta merito et di
ueritate distincta. **M**ira gaudia et aspectus miri deco
ris eximieq; delectatiōis. Adhuc p̄uersus vide q̄liter sc̄i
ap̄li et amici dei p̄cipui cū summo honore i iudiciaria re
sidēt potestate. Et q̄liter martires rutilant roseo colore.
Cōfessores radiāt igneo fulgore. et gineſq; mīcāt niueo
cādoze. **T**otaq; celestis curie frēq̄ntia quō diuina affluat
dulcedie. replet iocūditate. Hec celestia agmina sil̄ iūcta
cū ineffabili dūcētes choreas leticia. corā throno sua de
promūt modulamīa. Egrediēs in fluminis ipectus. mē
tes ipsoz inebriat voluptati. ora replet iocunditate. **E**t
q̄ felix ciuitas vbi iugis solemnitās. et q̄ iocunda cō

Super celestibus

ria que cure prozulus nescia. beati p̄inde ⁊ felices qui ad
tantū p̄m̄iū inuitati sunt qui tali p̄sortio electōne diuī
na interesse meruerūt Sane in hanc celestem patriā glo
riofam regionē fidelis sp̄sa sine fine regnatura feliciter
p̄ducetur. corpe tandē vestienda gloriofo Coronā ha
bebit in capite aureā ⁊ desuper coronam aureolam

Discipulus Dic q̄so p̄ia dulcedo q̄d
sit corona aurea. q̄d ve
aureola **S**apientia. Per coronā auream p̄m̄i
um intellige essentialē Per aureolā vero intellige p̄m̄iū
accidentale Accidentale p̄m̄iū est quoddā gaudium de
opibus a se factis q̄ h̄nt rōnem victoriē excellētis. velut
martirū triūphus gloriosus. doctorū etiā ac virginū de
diabolo seu carne p̄pria excellens triūphus. Premiu
vero eⁿtiāle cōsistit in p̄fecta p̄iūctione aīe cū deo. in q̄
tum eo p̄fecte fruitur. vt viso ⁊ amato p̄fecte Aīe nāq̄
desideriū infinitū. nunq̄ sociabit ad plenum nisi sua it
abyssō diuinitatis absolute imersum. sicq̄ in illius sum
me trinitatis ⁊ simplicissimē vnitatis p̄fecta fruitiōe tā
dem p̄plete beatificabit. ⁊ q̄nto nūc p̄fectius t̄galia cun
cta reliquerit. tāto liberius ad p̄templationē sp̄ualium
consurgit. ⁊ q̄nto plus se actib⁹ sp̄ualibus mācipauerit
tanto illc felicius aborbet in abyssum diuinissime cla
riētiē. ⁊ vnus cū eo sp̄s efficiet. ita vt hoc q̄d deus est
p̄ naturā. hoc ipsa fiet per grām. **Q**uā felix aīa q̄ cetib⁹
angelicis sociata queq̄ summe trinitatis beatīs aplexi
bus dulciter ⁊ inseparabiliter inherēdo fuerit p̄iuncta **Q**
ineffabilis pausatio. amirabilisq̄ redetionis huius sua
uissima dulcedo Tu p̄o eterne sapie discipulus. mētis
iam in excessu positus. velut alter beniamin adolescētus
lus refrigera paulisp̄ cor tribulatus In hac quietissima
pauasatione huius iocundissime societatis quā nūc corā

h

De gaudijs

et cernis ppende q̄ splēdidas h̄nt facies q̄s obprobrijs
orū z derisionū impiorū v̄gebat infātia. z molestia vera
bat Extolle cor iocundū cū voce gratulabūda z hos cis
ues curie huius celestis. z domesticos dei velut a longe
salutādo allegre. z dic in voce cordis vbi nunc oppro
bria exprobrantiū que quondā ceciderūt sup vos. vbi ca
pita inclinata. oculi demissi q̄ gravitatē cordis v̄i oñde
bāt Ubi q̄so interiores cordis angustie mordeātes. vbi
gemitus z lachryme. vbi facies pallida z macie pfecta p
pter mille p̄cula. paupertas z egestas. z oīs defect⁹ q̄ des
uenit. q̄no siluit vox illa miserabilis. q̄ gemēdo dicere so
lebat⁹ **O** mi d̄s q̄nrū parior. q̄ diu crucior examinor z
affligor Ubi nūc oēs q̄ vos despicebāt q̄ tribulāt q̄ la
bores v̄ros tulerūt ad amaritudinē vitā vestrā pduce
bāt **Nō** audis plus vox adhortantiū ad pugnā z dicen
tiū viriliter agite z pugnate cū hoste mūdo z carne **Ite** q̄s
sumite scutū. arripite clipeū polite lanceas. manete in ca
stris. nocte z die armati estote succetti sūbos v̄ros i x̄ita
re **At** audis plus hec vox occulte exhortatōis. q̄nā int
vos m̄t̄p̄os tpe visitatiōis gr̄e habere solebat⁹ dicētes
Nūc ppara aiam tuā ad temptationē. vt cū sp̄nalis le
ricia abscedat. tristitia iordinata nō absorbeat **Nō** audis
tur plus hec vox q̄ndā vobis assueta **O** mi d̄s vt qd
dereliqui me q̄re oblit⁹ es mei. z q̄re p̄ristat⁹ incedo dū
affligit me inimic⁹ **Quā** potius dulcis resonare auditis
en cordib⁹ v̄ris h̄c vocē iocūdati z leticie dicentē **Ve**
nite b̄ndicti p̄ris meis p̄cipite zē. vbi sunt nūc oēs tribu
latiōes z aduersitates. angustie z miserie. z cūtra mala q̄
in mūdo passi estis. **O** d̄s q̄s velocit cūtra illa p̄terierūt
et sic sunt tanq̄ ea q̄ nūq̄ fuerūt. mirū in modū cito cō
paruerūt z cito dispuerūt **O** mi d̄s p̄ssime. q̄ in cōpre
hensibilia z abscondita sūt iudicia tua valde a filijs hominū

super celestibus

Eya vos electi et dilecti filij altissimi **E**cce venit hora ut
 iam non plus fugiat ut abscondamini in angulis induci vili-
 bus tanquam humiles et abiecti omnique honore indigni et ve-
 lut obprobrium hominum et abiectio plebis **T**anta namque ho-
 nore et gloria estis coronati. tanta dignitate et excellentia sub-
 limati in eternum et ultra ut vestrum preconium nullus sensus
 queat estimare. nulla sufficiat lingua enarrare **V**os cele-
 stes principes **O** nobilissimi reges et imperatores **O** filij dei
 excelsi diuine consortes nature quam immensa hilaritate facies
 vestre videntur perfusa **L**orda vestra quam copiose et supereminenter
 cernunt super effluere per exultatione. sarta defert aurea ineffa-
 bilis micantia. facie coruscant. indumento splendidum. cantu iocundum
 disertum redimunt **O** quam dulcis insonant voces vestre dulcisona
 ne cum gratia actione dicentes **E**ya benedictio et claritas et sapi-
 entia et gratia actio. honor virtus et fortitudo in secula seculorum.
 et cum benignitate precepti. cuius misericordia saluati. et cultus
 bonitate in eternum regnaturi sumus. cuius laus et gloria in secula.
Circumspice nunc et vide per quod regnum habet gloriosum delicias
 repletum in quo cum christo gaudet omnis sancti **E**n hec est patria celestis
 mansio requies. locus retributiois et regnum perpetue felicitatis

Discipulus **O** stupor et admiratio immensa de
 tantorum profunditate misteriorum. omnem intellectum transcendenti-
 um et soli deo plene cognitorum. o abyssus incommensabilis
 diuine profunditatis. quanta in te latent mirabilia. o quod audio.
 quod video. quod denique in memetipso expior magnalium dei
 operum. quam nulla sufficeret enarrare lingua. in ciuitate hac gloriosa.
 Multa quidem gloria de qua sunt de te ciuitas dei. sed nihil est
 ad ea quam in te latent insignia **V**ere nunc cognoui. quia verum est ser-
 mo quem sepius audiui. super mirabilibus tuis gloria tua. et non cre-
 debam narratibus de te ipse venit et vidi oculis meis et probaui
 quod media pars mihi nuntiata non fuit. maior est sapientia tua et gloria
 quam rumor quem audiui. **B**eati viri tui et beati filii tui hi qui

Determinatio oblectionum

stant corā te semp. ⁊ audiūt sapiām tuā. ⁊ nūc rex gl'ie li
ceat famulo tuo porrigere petiūculā dñi suo. ⁊ ne con
fundas faciē meā. maneat obsecro famulus tuus hic iū
cta te deiceps. ⁊ nō reuertat in domū suā. siq̄dem valde
bonū ē nos hic eē Audi q̄so suū tuū hūilif corā te pstra
tū ⁊ da nūc locū ad manendū tecū in ciuitate hac gl'iosa

Sapientia Nequaquā necdū p̄plera ē
hūilitas syon. nondū ve
nit hora tua. t̄ps pugnādi tibi adest. necdū venit hora
regnādi. t̄ps instat merendi. non venit t̄ps remunerādi
virilif age. q̄ adhuc mlt̄a tibi debēt. p̄ fide xp̄i certamia

Determinatio quarundā oblectionum
que in precedentibus sunt omisse

Elicē sane hūc locū p̄hennis beatitudinis oculo
purissime p̄replatōis ideo tibi mōstratū noue
ris. nō vt ibidē pro nūc remanere debeas. sed
vt in oī colluctatōe ⁊ aduersitate scias te huc p̄uerrere. et
cūcta tibi aduersa tolerabilius possis sustinere ⁊ vt q̄ru
losis impugnatōibz respondere valeas dicētibz quare
via impioꝝ p̄sperat. ⁊ cur dñs in hoc mūdo soleat suos
castigare dilectos. Itēq̄ vt respōdeam querimonie tue
quā pridē tā flebiliter p̄posuisti p̄tra me dicens. vicē q̄
p̄pter artitudinē vie q̄ ducit ad vitā multi int̄ eos q̄s cū
magno labore ⁊ dolore dñō acq̄siuissē gaudebas. retro
sum abūssent. Nā si diligentius inspicias inuenies pro
culdubio. q̄ res hec nimīū p̄suetā est. nec tibi soli hec ac
cidisse. sed ⁊ sanctissimis q̄busq̄ patribz manifestū ē.
Nūqdā oēs p̄siterūt q̄ p̄ p̄ba mea ⁊ ap̄loꝝ creditērūt
Vt nūquid ex hac causa Paulus vas electionis ⁊ do
ctoꝝ gentiū inuauit se cucurrisse ⁊ laborasse ⁊ querif. q̄nī
mo strenuissē discurrēs. ybiq̄ cū tāto labore ⁊ sollicitu

In precedentibus omisse

dine euangelii latissime gentibus predicauit. epistolas misit et tanquam nutrit filios suos fouit. ac nomen iesu coram gentibus et regibus portauit et filijs israel Sed quid ubi sunt ephesij et galathe atque chorinthij propter quos se tantum laborasse et plagis ac mortibus se frequenter exposuisse gloriabatur. aut numquid Paulus ac ceteri apostoli et doctores ideo a predicatione et aliarum destiterunt salute. cum preceperunt filios suos recalctrasse. et a pseudo apostolis prauos esse. aut numquid propterea segnius egerunt Nequaquam sed ubique christum dei disseminantes. et quod in se est facientes. fructum proinde prouenturum diuine ordinationi ac uoluntati commiserunt Unum habes in actibus apostolorum Et crediderunt inquit omnes quotquot erant prouidinati ad uitam eternam Sic nimirum et natura sagax arborum res frondibus ac floribus ornare consuevit ut interdum florum rursus. nec folium quidem in arbore quousque appareat. sed tota floribus onusta videatur. pulchrisque coloribus ac grati odoribus redolerent sentiat Sed cum ad expectatum fructuum productionem ventum fuerit a plerisque arboribus hoc quod se pulchre ostenderat. defluit et perit ut millesima pars manere vix cognoscatur. sed prudens paterfamilias multas huius in orto arborum res propter casuum unius vel plurium a plantatione non destitit sed ubi arbor una ceciderit aliam surrogare festinabit Ergo noveras quod lignum si percisum fuerit rursus virescat et rami eius pullulent sed et septies in die cadit iustus et resurgit. statim enim eius immobilis quod dicit Flouit omnis quod sunt eius. et quod cognoscit sensum domini. aut quod mortalium poterit seire qui sunt donandi vel qui eternaliter coronandi. maxime ex frequentia mutatione libere voluntatis Videas hunc de reclusorio veluti de christo consortio auersum a summo bono rueri in infernum eternaliter donandum. illum autem exire de prestibulo corde propterea. et angelorum iuncti collegio eternaliter saluandum Proinde de indifferenter omnibus sermo salutis impediendus est. nam quo

Et in

Determinatio abseclionum

minime credis gurgite piscis erit Ideoq; vbiq; tibi p̄
deat hamus Siq̄dē ad mltas lupa tēdit oues. p̄des ve
vnā Gloſe p̄ſumato curſu certamis i gaudia dñi ſui in
trabit. q̄ centū milib; p̄dicās l' vnā aiaz lucrātā dño ſuo
reportauerit. nec tō min⁹ glorioſe ſi nullā dñmō feliciter
p̄ poſſe ſuo faciat qđ faciendū eſt p̄ ſalute Rēpe miles
ſtrēnuus in certamie p̄mendat. ſi p̄ſtāter z legitime certa
uerit. etiā ſi dño ſuo nō obtinuerit triūphum Sic z do
ctor gentiū repositā ſibi habere coronā iuſticie gloriaba
tur. nō minus q̄ ſi oēs hū quos p̄uenterat in vera fide z
vnitate matris ecclie p̄ſtitiffent Nā nullū dubiū hoc qđ
expiētia quoq; in hoc caſu docet. qz nōnunq; doctor
aiūmus plus affligit labore z dolore vbi ſe ianiter putat
laboraſſe q̄ vbi fructuoſe eſtimauerit egiffe In iſto nā
q; gaudēs p̄placet ſibi in dño. in illo aut̄ dolēs aia ſua
ad ſeiſſam p̄turbat. z inſup̄toricatis inuidorū iaculis
vulnerat. Moyses q̄ a dño aſſumptus z electus fuit vt
p̄plm ſuū de terra egypti educeret in terrā p̄miſſionis.
quot putas milia fuerūt hī q̄s eduxit. z ecce de his duo
ſolī p̄uenerūt. ceteri p̄ierūt Gedeon quē ſp̄s dñi indue
rat vt p̄plm ſuū a madianitis liberaret. multos ad ſe ſo
cios elegerat vt p̄tra eos pugnaret. nutuq; dñi ap̄d aq̄s
p̄bati tot milia reſecti atq; reuerſi ſunt. z ſolī trecēti viri
q̄ remanſerāt cū eo certamini ſe dantes hoſtes vicerunt
Iſay multos elegātes habuit filios. ſolus dauid in re
q̄ eligiſ Sic multi reges iudaici p̄pli. inter quos oēs ſo
lī tres excelsa abſtulerūt Sic igiſ p̄ ſingla diſcurrēdo in
uaries te erraſſe. dū ordine vnuerſi pulcherrimū. z non
niſi a diuina ſapia inſtitutū. in gñatione z corruptiōe. z
libertat; arbitriū flexibilitate ad tuā voluntatē retorq̄re
voluiffi Proinde de cetero diligēter caue. ne i futur; ou
ſillo aio ſias. ſicut tūc cū tuos p̄fractos pedes z p̄pter la

in precedentibus omisse

horū vīe īst atos oīm p̄dītozī sursū porrexistī z cur labo
 rē z dolorē tuū nō respiceret īmpatiētī aīo ostēdistī eo q̄
 quodā oīculā p̄ te a fauētīb⁹ īmīscī ereptā rursū recidi
 uarē pmīstī. eo q̄ nō pot⁹ īpaz de h̄ mūdo ī sc̄dō adhuc
 p̄posito existēte migrare fecit. neq; te ac sc̄p̄m de eo q̄
 eidē ruīne occasiōē dederat statim vīdicauit Sz pot⁹
 cogitabīs q̄nī ego laborauī cū gen⁹ hūanū redēmī. z tñ
 ap̄d multos parī p̄fecī Un̄ z tūc quadā illuminatiōē
 cū turbato aīo me argueres. tale diuinū simplicitati tue
 habuīstī respōsuz Sufficit discip̄lo si sit sicut m̄ḡr eius.
 si īquīēs fīmonē māī nō seruauerūt. nec vīm seruabūt.
 recole q̄ ī celestib⁹ castris. lapīdes viuos gl̄ia z hono
 rē p̄cipuos nō nisi tōsionib⁹ z p̄sūris multiplicat expoli
 tos vīdistī Sz fortassis ocella cogitātōē p̄dictā ebuiat⁹
 te p̄tēdis. asserēs alīf fuisse olim. atq; alīf nūc. eo q̄ ī ex
 tramīs t̄p̄ib⁹ caritas pene refrīguīt. z q̄ p̄phete sc̄tī mor
 tui sine miracula q̄q; p̄ magna p̄te cessauerūt. z q̄ multū
 p̄licata sint mala ī fra. fīdeles q̄q; diuersī p̄uerse viuetes
 p̄pter mltos retrahētes difficultiores sint ad p̄uertendū
 p̄diuiores ad recidiuādū. idēq; a tali fructificatiōē cessan
 dū ē At qd̄ ego Quāto appropinquāre iā mūdi termi
 no hoīes piculosi⁹ deficiūt z derelictorū. tāto plus īndi
 gerēt vt seruētī aliq̄ doctrīna z gr̄a renouarēt. q̄to dāna
 bili⁹ p̄phete sc̄tī z amīci dei obierūt fallīq; p̄phete loco
 eoz sūreuerūt. tāto maḡs necariū ēēt z seruīde docere. et
 p̄ veritate iā dormitāte aīaz ponere falsos aut p̄phetas
 appello oēs hos q̄ qd̄ h̄ bo dīcūt. facto p̄tradīcūt sīc hū
 q̄ docēt auaritiā fugiēdā. z īpī pecuniā tot⁹ sūtīt vīserī
 b⁹. q̄ clamāt gl̄iaz mūdi sp̄nēdā z īpī toto conamīe va
 nos q̄nūt honoīs atq; p̄morōes q̄ dogmatīzāt curiosā
 abīcēdā z sīpīcia ec̄ secretāda. īpī h̄o curiositati excessīue
 deficiūt z vt de alijs taceā videas plerosq; rātā q̄rere īve
 H. iij.

Determinatio oblectonum

tribus culturā. q̄s sancti patres ad simplicitatis ⁊ innocentie signū ferre suis posteris mādauerūt. vt nō minus q̄ secularis pompe imaginē p̄ferre videantur. Videas hūc p̄ano p̄ciosissimo stolarū incedere ⁊ rugas p̄ scapulas descendentes habere. ac p̄licas centuplicas circumiacētes portare. vt q̄si thoga philosophica indur⁹ ⁊ velut sī multitudo tēpli circūornatus p̄cedere videat̄. Aliū vero cyrothecas habentē in manib⁹. ⁊ calceos strictos atq̄ rostratos ⁊ q̄si ad saltandū aptos in pedib⁹ Quosdā autē portātes tunicas. nouitate quadā dissoluta. in forma ⁊ in figura mō seculari deformatas. manicas scissas ⁊ adstrictas vt brachia nō nisi cū magno labore possint subintrare Tabulas eburneas dependētes. zonas sericeas fulgētes ⁊ cetera siliā. q̄ leuitatē ⁊ dissolutionē ostendunt. volētes p̄ hoc placere mliericulis. ⁊ displicēt deo ⁊ ecclesiarum p̄latib⁹. oib⁹q̄ sexus honestis Quid putas cogitabūt hū ad q̄s tales p̄phete p̄ instructiōe mittunt cū eos viderint nō venientes in saccis velut antiq̄ p̄phete fecerūt. sed cū scandalis ⁊ offendiculis multis spernēdi vtiq̄ erunt Diciturq̄ eis illud puerbiū **V**edice cura tuāp̄m Cuius em̄ vita despiciat̄. ait q̄dam. p̄sequens est vt ⁊ eius doctrina despiciat̄ **Q**uorū detractiōes ⁊ subsannatiōes ac irrisiōnes habebūt hū ab his q̄ foris sunt **Q**uātiens et q̄nti deridebūt illos. nec imerito p̄fecto nāq̄ res hec digna est risu Erubescet sydon ait mare. Dicitur quoq̄ eis hoc q̄d dixit demon cuiusdā monacho. q̄ tētabat de lōgo pallio portādo. q̄d cū habere nō posset matta p̄ illo induebat ac diabolus sedēs retro supra caudam matre quā post se trahebat. dixit fratri **M**onache si pl⁹ posses vtiq̄ plus faceres. Rōne merito excusationē p̄ferre p̄nt delicti sui hū q̄ p̄ regno tpali p̄tendūt. dū hec ⁊ siliā etiā in paup̄ibus ⁊ abiectis mūdi hui⁹ hoib⁹ tā crebro

In precedentibus omisse

sine omni tergiversatione fieri conspiciunt. Virum non est si le-
tigat illi infelicitate et tristione per impio dum tanta lis est de
paupere regno. quod si hec curiositas abusus in solis subdit
tis. facilius morbo tam contagioso remedium adhiberet. Hunc
autem et multi qui ceteros verbo et exemplo perire deberent. et quorum
vestes et mores per religiositate alios argueri deberent. hoc
idem facere. imo quod danabilius est. hoc ipsum defendere non
verentur. Hoc enim quod arrogantie vel curiositatis est honestas
vel utilitas esse ab ipsis una ratione pretendit. dum hoc vel gra-
tis datur vel diu durare probatur. Sed philosophorum hec est pruden-
tia secularis. sapientia aialis vel diabolica. dum utilitas tem-
poralis bono profertur spirituali. Quid igitur faciet pusillus grex
vascula infirmiora. sexus scilicet femineus. cum viderit viriles
años ad tales nugas deductos utique dum cecus pastorum
per abrupta graditur. necesse est in precipitium grex sequitur. Antiqui
quidem non solum fiebant exhortationes de necessariis ad salutem.
sed toto posse opera supererogationis extollebant. et hec pie-
tatis exercitia fidelibus suadebant tanquam ea que salutem necesse-
ria promodus acqrebant. et acqrepta perservabant. Hunc pro-
pterque talia silentio transiunt timentes ne si lingua aliud quam
vita sonaret notam inhonestatis incurrerent. et quod danabile
us est non solum hec admodum utilia omittunt. sed et ea facientibus
ac suadentibus. molestias quas prout inferre non desistunt.
Sic Hieremias scriptis eversione israel propter peccata populi
in pro futuro predicans. dum catenam ligneam iussu domini eius
obtulisset. ut facilius eos ad penam mouere posset. falsi
prophete obstiterunt et cum multis afficientes iniurias. catenas
liqueas confringerunt dicentes Pax par. et non erat par. Non
ne de hoc optime prophetauit qui dicebat. qui minima negligit
paulatim destruit et hunc stabile defectum inuenies non solum
in his qui velut aquila ceteris in cognoscione altius volasse cog-
noscutur. sed et verissime in vitulo typico qui se specietenus

in precedentibus omisse

men missus ab eo a q̄ z illi qd̄ z nomē z p̄fessio tua atte-
stat. a summo vicario iesu xpi p̄firmata. q̄re formidas. z
si vanis ac dissolutis disolicebis. tñ multis q̄ in leuitate
animi non ambulāt sed fm̄ sc̄o z instituta patrum ho-
neste p̄uersant ac sc̄ipos z mltos alios deo lucrant. plas-
cebis. An q̄ris adhuc hoibz placere Hec dico nō q̄dem
singularitates approbās. sz cōi incedendū via bonū esse
diffinēs et attestās. sz beu ipm̄ qd̄ olīm singulare fuit.
nūc cōe incipit eē z qd̄ nūc singulare ē quondā erat cōe.
Nec debet fidelis z prudēs discipulus idō acceptis desē-
stere qz causaris te audietes non h̄ie Et itē q̄ hic sermo
meus nō capiat in eis. eo q̄ nō p̄tineat q̄stionū subtili-
tates. aut sermonū p se loq̄ntiū vtilitates t̄pales. q̄ sola
iā tanq̄ honoris p̄motiua vel t̄pales cōmodi lucratiua
carius amplectunt. p̄ciosius p̄pant z in visu a mltis ha-
bent. alijs neglectis. P̄ns aut volumē solū cōtineat la-
mētatiōes z carnē z ve. q̄ mētes vicis torpētes excitāt
et sursum corda subleuāt ad diuina En ezechielem dñs
ad p̄lm mittit dure ceruicis. p̄dicēs illi ip̄i nō audiet te
qz nolūt audire me Mittr̄ sanctus p̄pheta. z tñ anteq̄
mittat se nō p̄ficere p̄dicat Ubi z dñi pietas p̄pendit q̄
vult oēs hoies saluos fieri z remedijs salutaribz nō care-
re z iudeoz duricia rep̄hendit. q̄ bñficijs dei ingrati. in
sua obstinatiōe p̄māserūt Attēde nihilomin⁹ hieremiā
p̄pheta q̄ cū libz legis dñi scrip̄sisset. z hic a regi neq̄q̄
acceptat. sz scalpello scribe scissus. z i ignē pietus fuis-
set p̄ rāto nō destitit. sz hūc aliū ad iussū dñi scribēdo
p̄tinuauit. Qd̄ si nec istō q̄dem attēdis. saltē iuxta p̄sili-
um cuiusdā sapiētis tibimetip̄i tuisq̄ canas. si aures sur-
dis s̄is ceteroz Si igit̄ ab iūio mūdi. diuersi hoies sc̄i ex-
amici dī altissimi mlti aduersa sustinētes z patiēter oīa
fēctes. p̄mīa q̄ vidisti meruernt et̄na. mō coronant z ac-

Utile est seruo dei in hoc mundo

cipiunt palmā Patet ergo ex pmissis q̄ bonum seruire deo magis q̄ mundo. z q̄ iocundū amare celestia z duratura q̄ terrestria z peritura.

Discipulus Ad hec oīa p̄tutē meaz multū excedētia. quid re spondeā oīa nō habeo. nisi q̄ digitū ori meo supponoz inspectū meū tue benignissime voluntati z p̄fectissime maiestati p̄mitto. hoc solū subinferēs de tua grā. q̄ stultī sunt z insipienter loquentibz siles. q̄ amorē tuū preciosissimū. z amorē mūdi vanissimū ad inuicē p̄parare tētat. Nā velut ignobiles in sensibz esse p̄ deliciis p̄purāt cū z rō eaz vana sit. eo q̄ ex multitudine tali. eorū trāsio hūc. s. diligentīū amorē ipsius approbare. z ex paucitate tibi amorē p̄fecto iūctoꝝ. amorē tuū improbare n̄citur Prochdolor cecī sunt z duces cecoz. Magis em̄ ex hoc oppositū q̄ p̄positū facilius probat dū p̄stat multitudine nō rē neregī. s. magis affectu duci inordinato Et ille p̄ inde me nūmū cognosco. z cordis cū dolore meipm accuso. eo q̄ minina queq̄ laboris exercitia. p̄ salute p̄rimi facia multū p̄oderavi z q̄ tā impatiens fui in aduersis. Q̄ q̄ misericorditer dicis cū hic aduersa tribuis. z q̄ se uere irasceris cū sp̄ p̄spera elargiris. Amabilis valde ē tua paterna correptio. quē em̄ diligēs corripis z quasi patri in filio cōplacet tibi Nullus cōqueratur q̄ tuoz oblitus sis tribulatoꝝ. quin potius obliuione eterna horū oblitus es q̄b̄ nunc ad modicū parcis. bona quidē modica eoz remunerando. sed eos in eternū dānare vis. eozū mala opa sine fine puniendo Dignū igit valde estimo. vt hic aduersitate p̄inua p̄manetur quos tātis miseris carere z tam immensam gloriā possidere decreuisti

Quā utile sit seruo dei in hoc mundo multas sustinere tribulationes

multas habere tribulationes

Consolamini psolamini popule meus dicit de
us vester. Simus qdē spūalit egrotus mūda
nisq; varietatib; plusq; oportuit subiectus dū
noctē aduersitat; post diē incurrisset p̄speritat; remedio
nī oblitus p̄missor; cepit rursus anxīari z corde mestissī
mo aīaz suā corā deo effundere. z q̄ passus fuerat aduer
sa quodā affectu p̄passiūo tanq; carbones desolatorios
corde ignito ad memoriā reuocare z lachrimas effunde
re vehemētes. Lū autē discipulus sapie non haberet ad
manus vñ spm̄ in aduersis p̄ xp̄o laborantē refoueret.
ecce ei desiderātī z suspirātī. iuuenis quidā pulcherrim⁹
in visioē afficit q̄ sibi instrumentū qdōā musicale quod
psalteriū d; cruce signatū ad manus porrexit. mētēq;
eius iterato sentētīs spūalib; fecūdauit. precipiēs vt io
cunde z sapiēter psalleret. z corda tristitia seu merentia in
dño deo suo letificaret. sz z multi varijs aīe languorib;
ae ceteris incōmodis laborātes. ei p̄pius assūctentes ad
solatiū laboris sui hoc ab eo fieri humiliter supplicabāt.
Qui accepto de manu ei⁹ psalterio ad se rediēs z p̄posi
tum intelligēs. corā suo egroto carmine assumpto a vī
cro p̄phetico sic exorsus est. Consolamini psolamini po
pule meus d; deus vester. Lūq; hec z siliā psolationis
p̄ba ad leniendū dolorē animi merētis depromeret. no
luit psolari sz magis ac magis cepit cōtristari. Verba nā
q; dulcia. dū meror in cursu est. corda tristitia interdū red
dunt tristiora. sicut z armonia vt ferit letū reddit letiorē
ac tristē tristiozem. Sic z aimus deuor⁹ diuino flagrās
amore. quāto suauius diuinā p̄ntiam post p̄bationem
amarā in se expit. tāto plus totus in lachrimas ex im
prouisa leticia resoluit. Eodē mō accidit in p̄posito vt
aīe languētī materia gaudior; in occasionē verteret; tristī
ciarū. Nā qui potius gaudere debuerat flere cepit vltra

Utile est seruo dei in hoc mundo

modū Interrogatus autē cur fletet. vel quidnā haberet
respondit. **D**imitte me vt desiccam dolorē meū. quia ani
ma mea valde in amaritudine est. **Q**ui dixit ei. quid pas
sus es dic mihi **E**t respōdit **E**n ego infelix in annis ad
huc adolenscente constitutus. abū amicā. mihi assumere
vt eius leto perfructus p̄sortio. vitā agerē feliciē. ⁊ cum
multas vidissem ⁊ optionē inter eas habere. vna ceteris
pulchrior vt mihi videbat p̄placuit oculis meis. q̄ blā
dis sermonibz ⁊ amplissimis p̄missionibz se mihi exhib
bēs. ⁊ ceteris omnibz sp̄eris in eam p̄sensi ⁊ in sponsaz
mihi accepi **E**t cū nō diu apud ip̄am mansissem ⁊ me sa
lutem magnā eius ex p̄iunctu habiturū sperare. p̄obdo
lor de amica facta est inimica. agnus in leonē mutat. et
rota vita mea. ipsa mediāte dolore ⁊ miseria replet. dum
eīm in domo mea vt putare secur⁹ residere. ⁊ velut arbor
frondosa necdū matura iuxta salices torrētis ramos ex
p̄pādere incipere ac fructificare. hec quā amicā estimauerā
manū suā extendit p̄tra me. ⁊ flores teneros algore con
strictos arefecit. frondes auulsit. ficū decorticauit. ⁊ dū
adhuc ordire succidit me. hostes p̄tra me crudelissios
ipsa suscitauit. q̄ me nocte ac die affligētes oīno nō p̄ce
bant. **Q**uibo dū cupere resistere eorū frequēt insultu nī
miū afflictus. corpe cepi languere iuuenili. ⁊ almus gau
dens tristitia multa p̄tabescebat. post hec dolorē addēs
dolori. ⁊ vulnus vulnari apponēs parentē dulcissimuz
vnicū cordis mei tp̄ale solatiū. quē velut aiām meā dili
gebā ipsa mihi abstulit. ⁊ me desolatā reliq̄t **S**i vidis
ses in tpe illo q̄ lacrimosis vocibz fletus ⁊ ciulās suspi
xi in celū. petēs vt iram suā misericors deus in m̄a fuetu
dinē p̄uerteret. ⁊ ab afflictione miserī manū suā grauissio
mā paulisp̄ releuaret. p̄mota fuissent viscera tua pia **S**⁹
ecce qd ⁊ cū lacrimis tibi dicere cogoꝝ. furoꝝ suū p̄ me

multas habere tribulationes

hec quā p̄fat^r suz crudelissima sp̄sa exaruit in hūc mū
dū. Nā duas solas oues relictas habui. siml^r de scutella
mea edētes. ⁊ parit^r meū bibētes. ⁊ utilitati mee vtrūq;
subseruētes ⁊ dū minime putarē venerūt lupi vesperini.
ouiculas rapiūt ⁊ diripiūt. oī more corpali infelici^r eas
laniātes. Qui cū si^rns ⁊ ciulās post eas incurrissez. vix
tandē magno cū labore p̄tē aliquā morticinū vī extorzi
quō si pastor duo crura pecudis cruat de ore leōis. Quid
vidēs aduersariū meā manū suā in sanguine quēto mor
tuorū p̄dcōrū tingit. ⁊ me in faciē tangēs atq; sanguine
p̄spergēs obprobriū me insipientib; dedit. Tribulatio
nes morte infeliciores imisit. ⁊ claritatē lucerne micātis
extinxit. vocē iocūditatē abstulit. ac lera ⁊ cara vniuersa
tulit. dolorib; sensissimis ⁊ incredibilib; cor meū a sūmo
vsq; deorsuz p̄uulnerauit. Flebāt tūc multa pia corda q̄
hec videbāt ⁊ alti^r ingemuerē. nōnulli p̄citiētes pecto
ra sua vebemētissime afflictioni p̄patiētes. qdā autē illic
stātes subfannabāt miserū. capita sua mouētes ac ei qd
patiebāz p̄propantes. Quid multz morer. Si tribulatiō
hec senēs tū inualuit vt ego morsq; vno tū vt ira dicā
gradu diuideremur. nec adhuc desistit hic quā maxime
diligebā. s; in istz tātis tribulationib; nouas p̄tinuauit.
Etenim nemus folioz viriditate venustū. cū magno labo
re ⁊ studio a pueritia mea plātauerā cathedre bonez; cō
tentiuū de q̄ gliaz ⁊ honore receptuz me sperabā. Licet
ipsa tā adesset vt meo fruerer labore cathedra subuerit.
⁊ nemus in alterū cuiusdā redigir^r dñm ⁊ labor oīs p̄di
tur. ⁊ finis incertus frustrat. ⁊ sic velut in altum eleuans
altisit me valide. His malis adhuc recēter crastantibus
magā mltitudinē q̄rūdā velut serpētū ⁊ aialū venena
toz p̄citauit aduersū me. q̄ vebemētissio ipetu me inuase
rūt. nūc sūt nūc diuisiz me affligētes. fr̄ nūc erā leonū ⁊ soci

Utile est seruo dei in hoc mundo

us strutionum Canes rabidi aduersum me latrabāt et
scorpiones a secreto vulnerabant Serpentes quodam
vento fetido in me sufflabāt ac sibilabāt. ⁊ faciē meā cō-
spuere nō verebātur. sicq; omni genere penarū me ledēs
res ac illudentes vitā meā ad amaritudinē pducebant
Quid plura. tēpus nō sufficeret si ad singula aduersatri-
cis mee flagella quib; me vsq; ad hāc horā castigauit.
vellē enarrare. s; dicere liber cū ppheta. Secretū meū mihi
hi. secretū meū mihi. Hec autē ex abūdantia cordis ppter
vocē iocūde p̄solatiōis tue de plenitudine cordis simul
cū defluentib; lachrymis violēter eruperūt Hec cū dis-
cipulis audisset intellexit esse misterii de p̄solatiōis eter-
ne sapie q̄ suos amatores t̄pali; p̄suevit tribulationib;
p̄bare. ⁊ p̄bato; sibi in amicitia copulare. ⁊ p̄uersus ad
eam dixit. O diuine sapiētie abyssus imperscrutabilis
O totius pietatis pelagus interminabile quare sic affi-
gis diligentes te ⁊ te modicum curantes. collo permit-
tis incedere erecto An ignoras tu qui es plasmator oīm
infirmittatis humane debilenimii esse fundamentum ⁊
q̄ corpus qđ corrumpitur in eū aggravat animā. vt nō
possit semper ea que ventura sunt inspicere sed cogit ma-
gis ad ea q̄ in p̄spectu sunt inclinacionē habere. O de-
mentissime deus tribulationes nostras clementer p̄silde-
ra. ⁊ virtutē patiendi p̄resta. ac tuis grauissimis cōsola-
tionib; corda inualida ex alto confirma

Sapia Hyndulus recenter genitus mater
num refugii querit. cape ybera pe-
tit. sed cum ad incremēta debita peruenierit. lac deferens
cacumina montium petit. inter lilia pascitur. ⁊ gregi suo
libere sociatur Puerilia tura lacti debita annorum iam
maturitate transcendisti. tempus est vt ablactatus a la-
cte. auulsus ab yberib; numero viroꝝ fortii adiungar;

multas habere tribulationes

Exemplo igitur eorum disce quid agere debeas. et q̄ pa-
tienter aduersa cuncta debeas sustinere. vt pariter ⁊ tu tri-
bulationibus probatus eorum numero cū gaudio sine fi-
ne sociaris. **A**scende ḡ ad cor altū sursum erigere. ⁊ post
tergū respice. ac vide turbā innumerabilem oim scōꝝ q̄ a
seculo sunt. Et aiaduerte qm̄ oēs q̄ mihi singulariter pla-
cuerūt. singulari quoq; intollarātia aduersitatū pbari ex-
citāt. Et vt de ceteris oibus quoꝝ infinitus ē nūerus
sileam. Ecce ad manus est puer cytharista vir fm̄ cor
dei Quātas inq; ostendisti mihi tribulādoes multas ⁊
malas ⁊ cōuersus viuificasti me. ⁊ de abyssis terre itatū
reduxisti me. **I**oseph futurus egipti dñs. a fratrib; suis
venditus. et a muliere mala infamat⁹. carcerali custodia
manipatus fuit. **S**ilencio nūc ptransco abraā benedi-
ctū dñi. **D**oisē electū a dño. et ceteros patriarchas ⁊
pphetas ⁊ amicos dei altissimi. quoꝝ lōganimitas sp̄s
non imerito speculū paciētie tibi ēē deberet. ⁊ te cordatū
reddere in aduersis. **I**nterroga gñationes singulas et ā
nunciabūt tibi. maiores tuos ⁊ dicēt tibi. **E**xternus q̄p-
pe es. ignorans introitū tuū et exitū tuū ⁊ videbis q̄ ri-
diculū est qđ pateris. si qđ pateris debite liberate. ⁊ pa-
tū passionib; volueris pparare. **E**cce ysayas gratiarū
nobilitate insignis terra lignea secatur. **H**ieremias i vte-
ro sanctificatus. q̄ diem hoīs non p̄cipiuit lapidib; ob-
rutus cremat. **E**zechiel crudeliter excubrat. **D**aniel vir
desiderioꝝ in lacū leonū p̄icitur. **T**res pueri in camino
ignis tradunt. **J**ob exemplū paciētie in manus inimici
tradit. **T**hobias excecatur. **N**achabei cruciatib; exq̄nissi-
mis interempti sunt. ⁊ hū qđ an patres bona tgalia i re-
promissione acceptant. **D**ozro ab initio nascentis ecclie.
regnū celoz vim patitur. et violētā rapiūt illud. **N**ōne
vides amicos meos apostolos chatissimos in hoc mē

Titulus est seruo dei in hoc mundo

do de gere. z fame ac siti frigore z nuditate laborare. carceribus ac plagis z mortibus se exponere. z oibus vite pñtis laboribus z angustijs subiacere nec deficere in tribulationibus. nec querulosis insistere vocibus velut tu facis. sed gaudere in pñmelijs z tribulationibus letari Scñs quoq; martires q's audeat aspicere z desidiolus vl' qñrulosus eē qui ludibria s'ba expti vñcula z carceres p'pessit. innumera tormētoꝝ genera passi gloriosissime corꝝo nati sunt. Cōfessores ac vīrgines longū ducētes martyriū corpa sua cū vicijs z p'cupiscētijs crucifixerūt Quid fecit alexius. quid passus eustachius. Quid deniq; adhuc hodierna die p totā fidei spaciōsam latitudinem p amore dei patiūtur iuuenes ac vīrgines. sed z cōiugate ac vidus deuotissime. quorū magnitudo tribulationū si cognata eēt. silentiū ori tuo qñrulo so imponeret Nonne ad memoriā reuocas exemplū memorabile valde defesmina pñigata deo deuotissima. que veniēs in pñfessione tibi aperuit. qualiter. xx. annis cū marito suo vixerat. q non vt homo sed velut leo ferocissimus gladio euagina to ipam multoties impetierat. z innumaris verberibus z pñmelijs mulierē scām atq; pudicā flagellauerat. in tñ vt singulis horis ad pñspectu viri mortē phorresceret improvisam. q oīa deuota femina patientissime ferēs. nec murmurās aut reclamās p salute ipñssimi tibi orā dum tam deuote supplicabat. Nōne tñc sursum respiciebas. atq; pectus tundens corde verecūdo pclamasti. te nihil pati sed ocio se vagari Preterea adhuc restat locus vnde tibi melius pñdudatur. z salubrius pñulat Achille in mediū cordis tui pfero Collatōes vic z vitaspatrū quas quotidie legis z relegis z a qbus nec ad modū cū libenter diuelleris. His diligēter pñspectis satis mirabile est si nō tñ in eo pñfecisti. vt patientiā dīceris in ad

multas habere tribulationes

meritis Tibi est tuus Arsenius Zacharius quo daues
nit oblitus es Anthon Paulū et Hilarionē proiecasti
Cōgrega dispoſiones cordis tui ⁊ reminiscere patrū di
uinissimi orū. qui i thebaide ac egipti p̄tibz ac ceteris he
remi locis degentes. ⁊ recessus montiū p̄rupra patrū an
fractus siluariū perētes. vastitatē horridam desertissimi
heremi q̄sierunt. ibiqz ab humanis aspectibus semoti ⁊
innumera aduersa deuotissime tolerātes cūctis ad mira
bilem duxerūt vitā. Rōne erubescis cū hos p̄spicias ⁊ so
derate eoz annumerari tuo mētis affectu p̄cupiscis. ⁊ q̄
eorū suffrētias vel in modico imitari nō vis **Uis** itee
cor strenuissimos milites desidiosus eē ⁊ somnolentia
torpescere Absit absit **Ep̄s** iā p̄erijt Ecce i virū muta
res abijce āmodo puerilitatē p̄p̄a te ad bella robustiora

Discipulus

Vere tantorū memoria
parp. tanq̄ musica in cō
uiuio vini ⁊ in oī aīa tribulata. suauis melle indulcora
bit. Lū hos viros gloriosos celestis aule milites eximi
os. ⁊ eoz gesta stupenda. paup̄ p̄miculus oculo cordis
itueor. p̄fecto me nihil eē nihilqz me pati cū gemitu cor
dis exdamo **S**z si ⁊ aliqd̄ tristabile me habere putabā.
ad eorū aspectū p̄do. suauiterqz respiro. Sed velle scire
vtrū infortunia casualia. ⁊ tribulatōes inuolūtariē. salu
bres velerā meritorie existant **E**t item **Q**uare amicos
poti⁹ aduersis q̄ p̄sp̄is soleas exercere **S**apia
Una interrogatiōe tria vt videt dubia tibi soluēda po
poscis. viz de casu. de mō. ⁊ de causis tribulationū **D**e
p̄mo fixā hāc sn̄iam teneas q̄ nulla tribulatio. sic nec q̄
cūqz aliū eueni⁹ fortuit⁹ p̄t dici casualis. relat⁹ ad p̄mā
rerū cām. licet p̄ reductionē ad hanc vel illā leges casua
litaris incurrat. **U**nde quis tibi occurrēs aduersitas ei⁹
nucu ⁊ nucu p̄uidentiā geritur. cuius p̄ture cūctes cre

Utile est seruo dei in hoc mundo

accidunt. et in suis esse seruantur Porro de inuoluntarijs tribulationibus scire debes. quod licet inuoluntariū in quantum hominī nō sit meritorium. verūm si prudēs aīmus hoc quod inuoluntarie illatū est. uoluntarie pati uoluerit. et uoluntate bacrenus rebellē ad pergam dei inclinauerit. uirtutē faciens ex necessitate Haud dubitū. quin salubre et meritorium fiet hoc quod ante pecciferū uidebatur. et ad spirituale uirtutū perficeret incrementū Sic raura dei sapia. innumeratos a principio mundi ad se inuitos trahit et rebelles compellit intrare. Sed quare electi ut plurimū hic aduersis deprimantur. hoc in prompto pro ratione habeas. quia cum prouisi sunt sensus hominis ad malū ab adolescentia sua. septēda est uia electorum spiritus tribulationū. ne notitia delectatio materiā prebeat delinquendi. Sed dū electus quisque nimis et priuatis tribulationibus premitur ad supna redere etiam inuit cogit.

Discipulus Tribulationes tempora les utiles quidam ac salubres esse non discedo. si modū et possibilitatē patientie non excedat Sed ecce eorum preterita afflictio tam uehementer angit et mouet. ut interdū quoque uirtutē humanam excedere uideatur.

Sapia Hic mos cunctorum solet esse miserorum ut flagella suis aliorum flagellis estimant preponderare. et sua quisque omnia sentiens magis desolat quam alima Et quod se putat hac specie flagelli super modum pregruari. mutata specie eadem difficultas querimonie remaneret. Unde omni exceptione se mora uoluntati diuine te subijce. et flagella eius accipe cum affectu Fidelis enim deus qui non patietur tentari suos supra modū. sed faciet curā et ratione prouentum ut possint sustinere Quid igitur ad huc trepidas. quid times Difficilis nanque est ut uelit Sapientissimus ut optime nouerit quid expediat pro

multas habere tribulationes

¶ In quoque Et potentissimus ut ubi ex se deficit homo. suppleat manus omnipotentis. Ergo cogitatu tuu iacta in dno pmitte te deo. crede deo. oim sollicitudine tuam in ipm proice. quonia ipsi cura est de te. accede et fiducia aliter dic ad ipsum. Pater mi. non mea sed tua voluntas fiat Cum aut tribulatio aduenit. ex tanto hospitali obuiam benigne eu recipiendo. et dic cor de iocundo Bene ueniat amica mea tribulatio.

Discipulus **¶** Deus q facile est hoc dicere. et q difficile sibi facis compensare. quia tribulationum preuenientium seu vulnera sunt valde afflictiva.

Sapietia Si tribulationes non affligant. tribulationes appellari non valerent Tribulatio duz pns est. mesticia prestac cu aut preterierit et victa fuerit letificat summa. Breuem habet amaritudinem et longa consolationem. frequens tribulatio consuetudine tandem vincit. ut iam qsi non ee tribulatio aut leuis ee videat Qui em et mstris affuetus est mstruosa minus curabit. diuine dulcedis immensa copia inquantu hmoi non eet tibi adeo meritoria nec tanta laude digna quantu ex seruida charitate tribulatio patient pessa En plures inuenimus q prosperis successibus elati deciderunt q qui in aduersis fracti a proposito spuali corruerunt Deniq si in astrologia scia disciplina flozeres. et oim liberaliu artiu secreta penetrares Si admirabilis t oia scia appares. Si cures rethores ac dialeticos facia et argutis preires Hec oia no tmi ad bona tibi vitia conferet. quantu hoc vnu ad salutem necessarium scz ex charitate de corde puro et scia bona et fide non ficta teipm deserere et totu te deo in oia tribulatione pmittere dusc

Utile est seruo del in hoc mundo

voluntari parere patieret. Nam illud bonis et malis cōe
est. Istud autē electis inesse pōt. Tanta est pēnitētia eter
ne gl'ie ad t'pales ac trāsitorias passiōes vt diligēs p'spe
ctor debet potius eligere multis ānis in fornace ignis ar
dentis velle torqueri. q̄s minūto p'mio in futurū sibi res
seruato velle p'iuari. q̄ labor cū fine merces sine fine

Discipulus O summa et ineffabilis
pietas. q̄s suauissime et
optie organa hec resonāt in aure tristiori. O mira circa
nos tue pietatis dignatio. eo q̄ circa hoīes miserū et affli
ctū ac desolatū sic apponis cor tuū et sic dignaris l'mire
dolentes et p'solari tristes ac merētes. Te nāq̄ sic dulcis
resonāre aīmus tristitia p'ssus alleviat et tua celestis mo
dulatio sp'm tristitie mentē exagitatē saltē ad tēpus su
gat v'l leuius qd̄ patif' ferat. Qd̄ si etiā daret optio. mal
lez potius aduersa p'tinere pati et tua p'solatiōe dulcissima
sic fouet q̄ aduersus carere et vnctionē tuā p'ciosissimā
nō habere. Eya agēnū qd̄ cepisti. q̄ se q̄si n'shil pati ex
istimat. cui dulcis eterna sapiā in aduersis cytharizat.

Sapia Audire vis cytharā spiritualis mu
sice pulchre resonantē sursum erigere
et p'ciosum fructū t'paliū aduersitatū diligēter attende.
Sicut em̄ in cythara corde p'portionabiliter p'tense so
nū reddūt suauē. Sic electus q̄s dū aduersitate p'mis
quasi v'l quadā extra se tendit et ad reddendā dulcem ac
celestiā melodiā planius abilitat. Sciendū ē q̄ t'palis
tribulatio. ab hoc quidē mūdo insuauissimo vltioendū
a summo autē iudice deo valde p'ciosa estimat. Ipsa irā
iudicis extinguit. et eius seueritatē in amicitia et benig
tatē p'uertit. Qui aduersa p' deo libet' patif' x'po passio
assimilat. et id eo ab eo tanq̄ a cōsimili nexu dilectionis

multas habere tribulationes

precipuo constringitur Fructus eius balsamiteus in
putribilem prestat vigores Sicut stella matutina solis
vicinum huic mundo prenuñciat ortum. sic tribulatio
hominis similiter facit Nam ipsius super celestis solis
animā tribulatam inuisere volentis iocundam demon
strat. propinquitatem et internam auget consolationem
subsequentem Et sicut nox tenebrosa diem precedit lus
minosam et huius asperitas estiualem antecedit iocun
ditatem. sic bonarum mentium internam eternamque ip
sam preire solet consolationem. Sicut arcus refulgens
inter nebulas glorie signum est diuine pacis ad genus
humanum. Sic tribulatio sentiens signum est diuine p
piciationis ad animā contritā Ipsa gratie pambula. spei
sociā. dilectionis puerpera Ipsa actiua vitā suo munis
mine pregit et cōtemplatiōis oculū subtiliter acuit Hac
est que hominem carnalē facit spirituale. ac mentē tristē mu
tat in celestē. quod sursum tendere cogit quod se iuxta se diffun
dere prohiberetur Vnde huius ipsa generat desertiorē. sed
diuinā parte familiaritatē Amicos p̄suevit dīminuere
sed grāz solet augere Frequēter namque ab hoc mūdo tan
quā vile p̄iicitur hoc quod a summo bono eligit. et quod eius
dilectione singulari decorari meret Ipsa est ardua via. sed
secura et p̄pendiosa ducens ad vitam. Dependat nunc
vnusquisque sensatus. quā stultus hic esset quicūque eius frequēter
pensaret utilitatē. et ipsius veller habere sup̄porta
tionē Quā innūeri somno peccatorū. profundissimo obdor
mierāt et morte pierant spirituali. quos infelix absorbue
rat iniquitas. qui adueniēte diuine correctionis virga. ve
lut de graui somno ac mortis impio excitati. vitā in me
lius p̄mutauerūt et opa tenebrarū abiectēs. armis lucis
inducti sunt. Quot sunt in mūdo captiui quod p̄ manu al
tissimi velut aialia idomita et auicula incaute tribulatiōi

B. uij.

multas habere tribulationes

Ego & cuncta creavi ex nihilo. tribulationes improprias vni-
 cuique super electos meos induco. ne eoꝝ imenso puenit be-
 nificatio. Nam virtus per aduersa probatur. primum edificatur. deo
 glorificatur. Patientia in aduersis est quidam virgula fumus
 et aromatibus mittere et thuris et vniuersi pulueris pigmentum
 tantum. cui odor suauissimus ex igne tribulationis procedens
 ante oculos meos iugiter ascendit. et me sibi placabilem
 reddit. ac tota celestis curiam in admiratione suspendit.
 Non tamen solent homines mundani terreno militi strenue in-
 toxiamento de certandi intendere quantum tota cele-
 stis curia fauere et intendere solet homini spirituali. viriliter
 militanti in via. Et omnes sancti fecerunt homines patienti creden-
 tia quia calice domini mixtum tota vita sua per gustauerunt. Et
 nunc ipsum formidolosum adhuc metibus suadent et nil ma-
 li habere. sed esse potum salutarium omnes unanimiter acclamant.
 Virtus patris suscitationi mortuorum. et ceterorum operatio-
 miraculorum perficitur. Ipsa martiri perfert gloriam et palmam
 post victoriosam vestem purpuream induit. sermo de rosas
 rutilantibus redimitur. aureo sceptro adornatur. regio diades-
 mate insignitur. Carbunculus lucet in auribus monilibus. Sic
 patientia se ostendens in aduersis euentibus gemmula radi-
 ans. Odor suauiter fragrans. et fauus vndique distillans.
 Sic religiosus inter fratres suos patienter ambulans. et de-
 lectus fratrum equanimiter portans. vox eius dulcisona in ce-
 li palatio corde locundo cantum sibi vendicat singularem quem
 cantare nequeunt qui in huius vite aduersis per animi tol-
 lerantiam eum cantare non meruerunt. Quid plura. nec ling-
 ua posset dicere. nec littera exprimere quod putile sit aduer-
 sa patienter sustinere. Veritatem hoc solum de cunctis pro-
 missis. a memoria tua non excidat. quod tribulati vocantur
 ab hoc mundo miseri. sed a me censentur beati. quia me-
 cum sine fine sunt regnaturi.

Utile est sermo dei in hoc mundo

Discipulus Quidē nūc appa-
ret quis es Tenanq; eē
illam pcedarā cūctis mortalib; incompatibilem sapiam
manifestissimū est. z que veritatē agnitā melliflūo qdā
sapore z suauissima quadā eructatione ad lucē pducis.
nec vllū dubitationi locū relinqs Jecirco mirū nō est. si
oīa aduersa libenter patitur qui in eis dē a te tā dulcē cō-
solatur Pater mī dulcissimē. ecce nūc pedib; tuis puolu-
tus. gratias refero cordis affectu deuoto. p omnib; ad-
uersitatib; meis pccib;. Sed z pro trāsactibus flagel-
lationib; grauissimis quib; me vsq; ad hanc horā casti-
gare z erudire dignatus es. que mibi quondā tam gra-
ues eē videbātur. qz ex hostili seueritate prodire putabā-
tur S; mirū in modū cūcta hec terribilia tanq; nubes
maturina velociter transierūt. z sic sunt te opanteaū o-
culos meos qsi nunq; fuerint. cogorq; dicere cū sapiente.
Hodieq; laboraui. sed inueni mibi multā requiē Erei
cū te vniciq; cordis mei thesaurum. velut amoris specu-
lum. oculis amorosi cordis ppono. z te ex intimis viscē-
ribus omnino desideriorum meorū affectuosissime cō-
plector. cunctoz obliuiscor tristitilium. z in obliuionē
cūcta ventūr. quecūq; laborē seu dolorē p̄stare potuerūt

IOX vtile sit passionem christi iugiter
habere in memoria

E rosas ad rosas procedimus z violas relin-
quendo ad lilia perquirenda properamus. oū
de florifero germine passionū quorūdam ho-
minum diuinorum ad rosiferas passiones tuas. o flos
campi. o rosa sine spina eterna sapientia. summo cū desi-
derio rursus cordis oculos rectorq; mus Per tuā nanq;

multas habere tribulationes

fructiferam ac venerabilem passionem. cunctorum nobis
spūalium bonorum materia. copiosissime subministratur
Ubi enim est gloriatio nra. ubi spes et leticia cordis no-
stri. Reuera in te vno summo bono. et verbo bono et p-
ciosissime tue passionis thesauro et ideo tam impreciabi-
lem thesaurū delectat iugiter in corde retine et p-
tinue de
ipso loq ac omni tpe mēte et corpore ipso occupari. Et tu
nā quoq et in cordib nostris nunq marcescat. sed sem-
per rediuua pullulatione nouus existat. Felix p inde tu
o gloriosum lumē oīe ecclīaz. qui velatu pennifero mu-
tabilia cūcta supuolās. et archanū diuinitatis attingēs
abyssum claritatis de me oculis puriorib intuendo in-
troisti ac verba que nō licet homini loq audisti. et tū ad
imā descēdens. affectu quodā mellito. passionis huius
ob pconū. de cordis thesauro in mediū cructasti dicēs.
Nihil arbitratu sum me scire inter vos nisi iesu xpm
et hunc crucifixū. O verbū mellissimū dulcius sup mel et
saurū. deuotis mētib iugiter ruminandū. de quo virtus
tis liquor emanat. q miseris largiter gaudia salutis ppi-
nat. Similr et tu celestis viella. suauitate sermonis dul-
citer pznata. atq p bi eterni diuinissima maiestate illus-
minata Beatissime bernarde cui verbuz incarnatū et in
cruce suspēsum tā dulciter sapiebat. vt hec et his similia
verba suauia dulcissime pznares. fasciculus inq mure
cū sponsa. dilectus meus mibi inter vbēra mea pmoza-
bitur amaritudinē dñice passiōis significās Et hāc vt
ais meditari dixi sapiam. in his iusticiis pfectionē mibi
pstitui. in his plenitudinē scie. in his diuicias salutis. in
his copiam meritor. Et his mibi interdū pot salutaris
amaritudinis. et his rursum suauis vnctio p solatiois. hic
me erigit in aduersis in psp̄is deprimūt. et inter lera tri-
stias. vite pūtis viaregia incedentē tutū pbeet vbis

Utile est passionem xpi

Ducatur Vincinde mala iminentia ppulsando. nō redro
sicut sponsa vbi cubet in meridie que amplector. mea in
ter vbera pmozantē. Ad redro vbi pascat in meridie que
intueor saluatore in cruce pendente. Illō sublimius istō
suauius vd patius patis illud. hoc lac. hic mea interim
sublimior pbia. scire lesū z hūc crucifixū. Nec inq̃ do
ctor venerāde ex ore tuo pmedata suscepi. Eterū ex his
o sapia eterna hanc mihi summā colligo q̃ q̃cuq̃ eret
nā salutē z pmoꝝ magnitudinē desiderat hē arcē quo
q̃ cūctay virtutū optat pscendere sciam quoq̃ ad sapi
entiā obtinere. inter psp̃era z aduersa eq̃nūmter stare. se
curā viā adulare. z amaritudinē tue passionis. tuēq̃ cō
solatiōis potiū suauissimū desiderat p̃gustare dat te ihu
sum. ihesus inq̃ crucifixū iugiter in pectore suo portare.
Monile p̃cio sum. electū sup aurū z lapidē p̃ciosum. i
ter spōse vbera iugiter gestandū. nec vnq̃ obliuiscit tra
dendū. Nunq̃ em formosam puellā adō decorauit mo
nile p̃ciosum in pectore gustatū. q̃ntū ihesus crucifixus
mētī inclusū p̃ornat cor deuoti. Vale aurea in lectis ar
gentis. Iesus xps in corde amātis. vāo auri solidū om
ni lapide p̃cioso ad ornatū. z pectus seruidū huius no
minis cōtentūm.

Sapientia Freq̃ns passiōis hui⁹ me
morā. indoctū quēq̃ red
dit doctissimū z impitōs ac idiotos facit p̃ficere in ma
gistros. m̃grōs inq̃ nō scētie q̃ inflat. sed charitatis q̃
edificat. Ipa est velut q̃dam liber vite in q̃ oīa salutē ne
cessaria inueniunt. Nec liber p̃ oīm p̃boꝝ libris. de oībo
docens mellea quadā dulcedie perunctis sentitur. Ad
ne videt tibi sic eē. nōne tam z os tuū z labia cordis tui
p̃fusa sauiū hūc dulcissimū sentiū vbertū distillare. Ad
ne singule littere diligēt inspecte velut aromātū stille et

Iugiter in memoria habere

hi videbuntur paruisse Felix q̄ eius studio seriose incēdit
q̄ p̄ficiat in p̄temptu mūdi. & in amore dei. cunctariūq̄
virtutū et gratiarum sumet incrementum.

Discipulus O p̄amabilis sapientia
nihil in hac vīta dulcius
cordi meo existeret. vt tuīpe melius nosti q̄ vt passionē
tuā iugiter toto corde desicere possem. S; p̄dolor ari
ditate et duricia quadā p̄strictus. ad eius recordatiōem
p̄ut dignū eēt non cōpungor et ideo doceo benigna pa
tris sapia. qualiter eēt agendā et mihi sit in hac materia
tam p̄ciosa Sapiēcia Memoria passiōis
mē debet fieri non p̄functorie nec festina ac celeratione.
Dixit cū tempus adierit sufficiens et oportunū. sed cū
matura et morosa ac p̄cordiali rememoratiōe. et flebili q̄
dam p̄passione. Nisi em̄ hoc dulcissimū lignū dentib;
affectuose discretōis masticatū fuerit. sapor eius licet im
mensus nequaquā mouebit. Q; et sequidē flere cū flente.
aut dolere cū dolēte nō potes. saltē affectu deuoto de tā
tis h̄ificijs tibi p̄ eā exhibitis. gaudere debes et gratias
agere. Q; et si nec affectu p̄passionis nec gratulatiōis de
siderio moueris. sed dura q̄dam affectione in eius re
cordatiōe deprimi sentis. nihilominus in duricia corā
dis tui ad laudē dei. memoriā huius salutifere passiōis
qualitercūq̄ p̄currere. et q̄b a te habere nō potes ipsius
manib; p̄sistimis p̄mittas Quāti p̄seuera petēdo pul
sando. q̄rendo donec accipias Percute bis scilicet terio
re vic; recordatiōe. et corpali nihilominus labore. tāp̄m
exercēs ad pietatē. et p̄ extensionē manūū seu oculor; ad
crucifixū sublationē. vel pectoris consionē. aut genu
flectiones deuotas vel cetera similia pietatis officia p̄ri
nuādo. donec egrediantur aque lacrymar; largissime vt
et rō bibas de quotionis aquas et corpus aiāle ex ei^p p̄ntia

Utile est passionem xpi

accensu zad gratiā abilitetur. **Q**uod si forsan causaris rean-
crum hunc delectabile et dulciore super mel et fauū raris
expiri nimirū quia forsitan tēptationibus interim exerci-
tariis Multo virilius agis si virtutē ipsam non p dele-
ctatione quā expiariis. sed p virtutibus ipsis et solo be-
neplacito dei tota intentione et si non affectione sectariis.
Affectus enī beatitudinis est exercitium vero virtutis.
Porro passionis mee frequēs meditatio inter alia innu-
mera. ad duo p̄cipue tibi noueris. pdesse solacia viz ad
tristitiā inordinatā repellendā. et penā purgatoriam di-
minuendā. Qualiter autē dolor meus dolorē animi ex-
pellat. exemplo tibi potius q̄ verbo demonstrabo. Erat
nāq̄ quidā discipulus sapiētie cniūs nomē sit in libro
vite. quē circa cōuersionis sue initia quedā tristitia inor-
dinata tam leraliter oppressit vt nec legere vel ozare vel
quicq̄ boni pro tūc facere posset. qui dam die quadam
in cella residens ab hac passionē grauiter viret et incre-
dibili dolore affigere. facta est ad eum desup quasi vox
intellectualis dicens qd hic sedes ociosus et in teipso ta-
bescens. Surge nūc et meā passionē deuote pertracta et
in mea amaritudine tuā deuinces dolorē. Quo audito
frater ille furrexit. et se ad meditandū passionē cōmitit. et
tūc medicina hac salutari sanatus. p eius continuā re-
plicationē nequaquā plus de cetero talem vnq̄ sensit anē
mi passionē. Qualiter autē hoc vilissimā meditatio penā
purgatorij relaxare habeat tibi indicabo. En auroz natu-
re nil inordinatū in sua natura relinqt. Sed nec diuina
iusticia qdq̄ impunitū dimittit qd nō hic aut in futuro
debite subiiciat correctioni. Nō igit putas finē habitus
ra esset pena alicui⁹ pctoris. q multis criminib⁹ obnoxi⁹
p dignā satisfactionē p quolibet mortali pro millelima
p̄te nō expleuisset quā exoluere in locis purgatorij gehē

Ingiter in memoria habere

in alio decedere cogere vsq; ad minimū quadrante. **O** nimis longa misere aie expectatio. o diuturna ac acerbā nō minū cruciatio. dolor pfeuerās z immēsus. pnia grauior omī terrestri cruciatu. Sz vide q; hanc penā leuissima et breuissima satisfactioe p̄pensare possit. q̄cūq; sp̄m de thesauro passionis agni imaculati sciret recipere. Hic nāq; thesaurus p̄ciosissimus ppter charitatē maximā. psonāq; dignissimā. ac dolorē immensissimū sufficiēs et supabūdans extat. z ideo talit̄ possit se hō ad hūc applētare z deici merito z satisfactioe tā deuote ad se trahere vt mille annis deberet purgari in breui de toto liberaret̄

Discipulus

Pero mi dñe vt me miserum peccatorē summe indigentē. hanc doceas artem vtilissimā propter bonitatē tuam. quia heu propria nō sufficiunt merita vt necessarium valde sit mihi respicere ad altēna.

Sapia

Si vis penā purgatorij longam z acerbā in egale q̄ leuis z breuis est pmutare. hec facere studeas. Primo oīz debes corde cōpuncto. z spū cōtribulato cū gemitu cordis enormitatē peccatorū tuorū grauissimē pōderare. p̄fitendo aduersus te iniusticiā tuā dño. amarissimē recogitādo quid feceris quē offenderis. qd̄ ve merueris Peccauit iniquis dñe. peccauit sup nūerū arene maris Deinde debes teipm coram oculis eterni iudicis hūiliter despiciere. z vilē estimare. ita vt cū publicano oculos imundos nec audeas. nec pollus nomē illd̄ gloriofū noīare. sz neq; teipm hoīem sz vermē immūdū estimare. z ops tua satisfactoria quasi nullū sit momēti anihilarē. z sic dicere cū gemitu pfundo cordis tui Pater mi peccauit celū z corā te. z nō sum dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹. fac mihi sic vni de mercenarijs tuis.

Utile est passionē xp̄i iugiter in mēoria h̄re

Postea m̄ritū passionis mee debes summo cuius affectu
et tollere et magnificare. cogitādo qm̄ apud me copiosis
sima est redemptio. et q̄ minima gutta preciosissimi san
guinis qui per oēs ptes corporis mei vulneribz repleri
largiter effluxit. pro redemptiōe et satisfactiōe totius mū
di sufficisset Sed copiose ip̄m effundere volui in argu
mentū magni amoris et sup̄ effluentissime pietatis. in so
lamē oīm miseroꝝ Tandē debes humilē q̄dem. sed fer
uido affectu manum auxilioris querere et misericordis
simi redēptoris m̄ritū infiniitū in subsidii postulare. n̄
hil h̄sitans. qz prorsus est fons ille pietatis misericordiā
iugiter scaturiens ad miserendū q̄ tu ad petendum.

Discipulus O verbum gratiosum
et precipiū mihi m̄isqz
silibz miseris pctōribz. summa cū exultatiōe suscipi
endū. eo q̄ in tua passionē sicut in prompto inuenimus
vnde pctā possumus abluerē. penas delere. gratiā inue
nire. et gloriā pmereri sempiternā O q̄s mihi det vel
minimā guttā adinstat puncti modicā. huius tā p̄ciosi
liquoris rubicūdi sanguinis agnī imaculati in lauariū
vulnerū meoꝝ Age nūc tota virtus mea si quo mō pos
sim hoc salutare medicamentū i remediū optinere pctō
rum meoꝝ. O gutta rozida de minima pedica dñi mei
egressa O stillicidiū rosarū d̄ aula regali foramiē. s. pecto
rali effluxū. vel saltē de minima pūctura corpis delicati
egressum. sana et reintegra pctōꝝ meoꝝ vulnera O crux
que spes vnica. sanguine delicato pfusa auge p̄is iustici
am. reitqz dona veniā O misericordissima sapia. his te
p̄bis p̄solatorijs ore melliflūo p̄sequente. q̄stio nō modi
ca aīm meū pulsar quā vt soluas affcūs p̄is deuote ex
postulat Dixisti em̄ q̄ per tuā passionē satisfactio suffi
ciens et sugabundās humano gen̄ri collata est Quod

Vetus xpi discipulus

si ita est. quare igitur pena satisfactoria iniungitur. et frater
qualitatem culpe exigitur qualitas pene.

Sapientia Ad hoc quod homo sequitur
effectum passionis huius.
oportet ipsum ei figurari. configuratur autem ei per baptismum.
Unde illi ex toto liberantur qui sic occedunt. sed oportet quod
illi qui post baptismum peccant figurantur christo patienti per
aliquid penalaris vel passionis quam in sapientibus sustineant.
que tamen multo minor sufficit quam esset condigna
peccato. coopante satisfactione predicta.

Discipulus. Redeamus igitur ad hanc materiam
utilitatem precipuam. de qua tantum digressionem fecimus.
occasionem tantorum misteriorum eius ex ubertate sumens

**Quomodo verus christi discipulus debet
se configurare passionibus ipsius.**

Sicut cum me filii tenebrarum crudelis paribulo
affrinxerunt. non sufficit eis horrendum supplicium
mihi illatum sed crudelius seuentes coram
dolente et moriente stabant et me deridebant et blasphemaban-
do subfannabant mouentes capita sua. et obprobriis im-
pissime miserum affligebant. Ego autem his non motus. sed
patienter sustinens aiebam. Pater ignosce eis quia nesciunt
quid faciunt. Inter duos latrones tamquam supplicium reum me
dei filium suspenderunt. et vultum quidem ex his me deridebat ali-
us autem patrociniū implozabat. quem continuo ad gratiam res-
cepi. et peccatorum veniam tribuendo paradysum ei cedere promisi.
Circūspexi et non erat auxiliator. omnes me derelinquebant.
Noti quoque mei quasi alieni recesserant a me. Stabant. qui-
dem ex his a longe. et que circa me fiebant considerabant. fra-
tres quoque mei in angustiis mortis dispersi a me diffu-
gebant. vestimenta mihi torquentes strabentes nudum redigebant.

R.

Uerus xpi discipulus

runt Summa dei virtus et potentia xps dñs tñc miserabiliter stetit qñ omni virtute puatus. Nā absq misericordia me cruciatus acerrimis vexauerūt. Ego autē tñc qñ agnus māsuētus qñ portas ad vīctimā obmutui et nō aperui os meum angustie mibi vñdīqz erant. misericordie me vbiqz premebant et quocūqz me vertebā dolorem inueniebant. Stabat tñc iuxta crucē filij pendēris mater meissima. cūcta vulnerū meorū in pectore suo dolorifera maternis visceribus pferens tormēta ac sustinens vulnera. audiens igit vocē eius flebilem et luctū miserabilē eiusqz dolorē sciens vehementē et passione motus pie ipsam consolabat. et dilectā matrē discipulo dilectō recōmēdans. discipulū pro me ei in filiū delegauit. Qualiter tñc gladius doloris viscera penetrauerit dulcissime matris qualiter etiā meroris gladius interiora oīa filij pendēntis replerit nullus perfecte estimare poterit.

Discipulus O dolor sensissimus et cōpassione p̄cipua dignissimus. O seuitia ac duritia imensa enormiter te torquentiū qualiter o quēte bestie leonibz fortiores. lupis rapacibz seniores. agnū illū mansuetissimū. speciosumqz formā p̄ filijs hoīm. nobilem ac delicatū. piū ac māsuētū sic crudeliter torq̄re potuistis. O deus meus vtiā fuisset tñc famulus tuus pñs. dum hec agebātur vt pietas et p̄passio que eis defuit p me suppleta fuisset. Profecto si possibilis fuisset. salua hūanī generis redemptione ego viam meā p vita tua expōsuisset. vel cū dilecto p̄iter ocubuiſſem. vel certe si h̄ fuisset negatū. salte p̄ dolore pstratus pedē crucis i qua dilectus moriebat brachijs affectuosissime. cōpassionis strinxissem. et sic flans et cūlans p durassem. quousqz forsitan cū terra tremuit et petre scindebātur. cor quoqz amantis p̄iter scissum fuisset.

Uerus xpi discipulus
 O dolor sensissimus et cōpassione p̄cipua dignissimus.
 O seuitia ac duritia imensa enormiter te torquentiū
 qualiter o quēte bestie leonibz fortiores. lupis rapacibz
 seniores. agnū illū mansuetissimū. speciosumqz formā
 p̄ filijs hoīm. nobilem ac delicatū. piū ac māsuētū
 sic crudeliter torq̄re potuistis. O deus meus vtiā fuisset
 tñc famulus tuus pñs. dum hec agebātur vt pietas et
 p̄passio que eis defuit p me suppleta fuisset. Profecto
 si possibilis fuisset. salua hūanī generis redemptione
 ego viam meā p vita tua expōsuisset. vel cū dilecto
 p̄iter ocubuiſſem. vel certe si h̄ fuisset negatū. salte
 p̄ dolore pstratus pedē crucis i qua dilectus moriebat
 brachijs affectuosissime. cōpassionis strinxissem. et sic
 flans et cūlans p durassem. quousqz forsitan cū terra
 tremuit et petre scindebātur. cor quoqz amantis p̄iter
 scissum fuisset.

debet se figurare passionibus ipsius

O felicitas migrassem si moriente dilecto ego quod
secum pater mortuus fuisset an non meministi quod fecit ar-
miger saulis quod in morte gelboe dominum suum inimicis vallas-
tum improbe occubuisse. videns fidelitatem ei et societatem fa-
cere cupiens. super gladium suum stulte irruit et pater mortuus
est cum illo. **O** si tuus videns dominum suum infideliter
mori et moriebatur. dilectus videns dilectum pro dilecto si-
deliter mori non et moreretur. Qualiter etiam vivere posset.
et non potest eligere fortiter mori quam infelicitas vivere. pro-
pterea utique elegit et suspendium animae meae. et mortem ossa mea.

Sapia Hanc horam moriendi ab eterno mi-
hi precelegi. ut solus tunc calicem mee
bibere passionis. et mortem pro omnibus sustinere. Nunc
autem tempus adest ut omnes qui vult venire post me. abne-
get semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me. et sciat per-
to hanc imitationem et mortem tam acceptabilem mihi fore
quantum fuisset pro tunc si mecum perstisset. et mortuus per-
ter cum moriente fuisset. Et ecce haec erit crux tua quam por-
tare debes si vis meus esse amator. Quandoque ex-
tatio virtutis et divinatorum expletioni mandatorum studiose
intentus es pro posse tuo et tamen ex emulis ex hoc des-
persiones seu detractiones recipis. insuper et in oculis eo-
rum in tantum vilescis et despicabilis appares. ut hoc non
virtuti patientie ascribant. nec gratie quae est in te. sed im-
potentie et ignaviae. et quod te vindicare volens non audeas
vel scias Tu autem hoc non solum patienter et libenter
pro deo sufferas. verum etiam ex superabundanti patrem
qui in celis est serius pro eis exorare studueris. et eos
deuote apud me excusaueris. ipsos mihi recommendan-
do. Quicumque in hac contrarietate lesiva ad gloriam et
imitationem ihesu crucifixi seipsum superauerit. scire de-
bet quotienscunque hoc fecerit quod mortem domini nostri

K ü

Vernus xpi discipulus

Ihesu christi recentem reviviscere facit. et imaginem crucis
sibi in se portabit.

E Item exemplū matris mee: tū piissime tū fidelissime
et discipulū dilectū semp tibi memoria passionis assistit in
corde per memoriā in oratione p ruminatiōē deuotā.
et in opatione p imitatiōē affectuosā Quicūq; hoc
fecerit verus ihesu xpi imitator existit. et delicias ei apud
se copiosas ministrabit Signū ergo tue dilectiōis sic ex
hibitiō opis Hari exhortaberis te velle mori p me cor
poralis. nūc venit hora tua. accurre. festina. et recipe mor
tem p me spūaliter. **Q**uantiū de tali filio q; crucē hanc
recipit pater celestis gloriabit. **Q**uantiū de tali fidelissi
mo discipulo magr magistroz iocundabit dilectū p dile
cto quoq; morientē. eiusq; passioni respōdentē. vt vic
hoc sentiat in se qd est in xpo ihesu Cū quāta gloria pu
ras sublimabit in celis. z qnto honore dignus habebit
socius nāq; magne tribulationis erit et socius immens
se consolationis.

Discipulus

Scio dñe qd nō ē hoīs
via et nec viri est vt am
bulet z dirigat gressus suos Quāobrem oculos ac ma
nus ad te sursum eleuo piissime redēptor. deuote suppli
cando. quatinus venerāde passionis tue imago z silicu
do mihi famulo tuo efficaciter imprimat z suū in me ef
fectū salubz iugiter operetur ad laudem z gloriā noīs tui
benedicti. Ceterū vt vides aīa meā tota in excessu men
tis posita. adhuc stat suspēsa. tibi patiēti intēdens z au
diri cupiens famen tā miserande passionis Scire insu
per cupiens vtrū caro passa ex diuinitatis influxu aliq;
tunc senserit alleviationem tanti doloris.

Sapia

Nota valde de hac interrogatiōe
qd merito ex iūmis te mouere debe

Debet se figurare passionibus suis

et ad passionem In illa hora cum mortis supplicium pre-
li horrendum. anima verbo perfecte fruebatur. et tunc diuinitas p-
misit carni agere et pati. que sua erant propria. et quia vires in-
feriores sub ipsis relinquebant. passibiles valde redde-
bantur. Attende nunc gloriam totius orbis in cruce suspen-
sam. et miseris ultra modum angustiatam. pendebat in pati-
bulo crucis. ligno immobiliter confixus. desolatus et om-
ni adiutorio humano priuatus Sed et pater meus cele-
stis me quodammodo reliquisse videbat. cum non inuenerat
quem inuare poterat. magnalia opera ostendendo. Vulne-
ra cruenta sanguine fundebat. Oculi mei a fletu caliga-
bant et omnia viscera mea pre nimio cruciatu contabescebat.
Rugiebam a gemitu cordis mei. et non erat qui respiceret.
flebam amare. et non erat qui lacrimas abstergeret. Dolo-
res et luctus meos proferat. et non erat qui foueret. Ora-
tem maledicebat Tacente deridebat Pacieter sustinen-
tem blasphemabant Et cum sic vadit me dolores mor-
tis circūdedissent. clamauit ad patrem dicens Deus meus.
deus meus ut quid dereliquisti me. et tunc volūtas pendens
filius semper fuit pro formis patris voluntati. Sicut enim
non erat qui calicem aque frigide anime sitienti porrigeret. sed
aceto mixto cum felle sitim meam potabant. Atque licet anima
mea pre sitis angustia multum affligeretur. magis tamen seruile
salutem humanam sitiebat. et cum omnia que scripta erant de me
consummarentur factus obediens usque ad mortem. inclina-
to capite tradidi spiritum. Nec sufficit eis viuente me do-
loribus affligere. sed et mortui penis afficere tentabant
Nam latus meum mucrone dire lancea perforabant. ex quo
sanguis et aqua exibat. que corpus mortuum perfundebat
Sicque vita mundi pro mundo extincta fuit et sanguine suo
precioso genus humanum redemit atque veterum peccata
peccatorum pro quoque detrahit.

debet se figurare passionibus ipsius.

Discipulus O vere magna et inestimabilis dilecto caritatis o maximus et immensus dolor tue sanctissime passionis qua nos miseros orbis conditor redemisti. vtiā nūc dignas laudes tibi exoluere possim. vtiā oīm hoīm qui sunt super terram. vel futuri sunt vel preterierunt pro gatiuis flozerem. vt eas in tuo famulatu expendere. Quis mihi det sapiam salomonis. fortitudinē samsonis. absolonis pulchritudinem. omniūq; principum huius mundi diuitias et gloriam atq; virtutē. Quatenus hec omnia et multa maiora his libere offerrem in obsequiū mei saluatoris in odorē suauitatis Sz heu qd pōt facere cantis mortui. aut quā grāz p̄stare pōt surdus et mutus.

Sapientia Si linguis hoīm loquereris et angelorū si amctorū hoīm bonis operibus predictus esses. si omniū sacram virginū puritate claresceres. si confessorum atq; doctorum precursor. martirūq; vexillifer exeres. sicq; omnium creaturarum virtutem haberes. rependere vicem tanto redemptori ex condigno nō posses. nec pro minima gutta eius sanguinis pro te et amore effusa.

Discipulus Quid igitur retribuam dño pro oībus que retribuit mihi O mi deus doce queso famulum tuum. qua liter saltem ex gratia placere possit. qui ex infirmitate et paruitate operum suorum deficit

Sapia Memoriam passionis mee semper debes in corde tuo habere. et oēs tribulationes et aduersitates quas pater ad ipm referre. ipsiusq; similitudinē qntū possibile est induere debes. Preter o cuncta dispensatione cū tibi consolationē internā subtra

Uerus xpi discipulus

ho. 2 te desolatū relinq. debes adinstar veri crucifixi nō aliūde consolationē q̄rere. s; patiēter expectare. 7 sursum ad p̄res q̄ in celis est respectū h̄ie. t̄p̄suz deserēdo. 7 oēs cogitatū tuū i ip̄m iactādo Tūc absq; dubio q̄nto fuerit maior hoīs exterior; p̄ssura 7 desertio hoīs interior; cū volūtate deo vnita tāto filioz cris crucifixi 7 accepti or p̄i p̄amādo. q; reuera hoc ē punctū aduasiat; .p. qd milites pbatissimi in acie xpi p̄stituti stricctissime examīnātur Post p̄cupiscētiās tuas nō abeas. s; eas viriliter frāgas. tūc felle amaritudinis cū dilecto tuo potaberis oīm hoīm salutē sitias. supiorib; tuis obedientiā deuotā exhibeas oīa opa tua ad p̄tutū p̄fectiōem. 7 debitā p̄ducere p̄tēdas p̄summatiōez Itē oīa infortunīa 7 cūcta trīstabilia clemētie dei debes cōmittere. 7 sic te libere in omni facto tenere. quasi hō q̄ in puncto migraturus est de hoc mūdo Refugiū quoq; p̄tinuū in vulnere lateris mei debes q̄rere. tāq; colūba in foraminib; petre. q; in hoc loco s; iuenies copiosissimā p̄ctōz remissionē. grā rū plenitudinē 7 a cūctis malis iminētib; securā p̄tectōez

Discipulus Unā adhuc petiūculaz de hac masā dulcissime passiōis tue porrigo de hoc vīz q̄ tā breuif t̄gēs p̄trā sūti Qualit s; se habuerit m̄ illa venerāda genitrix tua fidelissima qn̄ iuxta crucē stetit 7 filiū suū dilectū coram oculis suis suspensum conspexit.

Sapientia. De hoc licētiatus ip̄am adeas. et eius ab ore hoc quod vīs diligentius inquiras

Commendatio singularis beate virgīs erde dolore eius inestimabili quē habuit in passiōe filij

Tabat iuxta crucem Jesu mater eius. tpe vernali cū ad alta celi sol incipit ascendere. 7 terris infundere radiorū suozū fecūdā luminositatē

Ece vegetabilia cūcta hiemali glacie constricta incipi

Comendatio singularis

aut reuifcere animantia quocq; z volatilia in antris &
 specub; ac diuerfis quibusq; latitib; abscondita ad tan-
 te lucis nouitate respirare incipiunt. et vires refumant ac
 cordis leticiā oñdere carib; vel plausib; laetib; ho-
 minū quocq; genus. senes cū iuniorib; eius in aduentu
 exhilarātur. z tota superficies terre de ore induit z applau-
 dat ac gratulatur. *E*ya corda vniuerfa puramēte oñm
 amātia. perpēdite nūc. qñ similiter nobis accidit cū so-
 le amicta virgo secunda. cel; regina. plectra vt sol. finis
 cordis nostri ingredit. et memoria mētib; nostris rutilā
 tibus infundit absq; nube Continuo nāq; duritia oīs
 ad tante lucis imensitatem resoluit. arida cūcta rose cede-
 rit gratie irrigātur. fugant tenebre. nouū lumē exorit.
 et gaudior nobis materia immēsa cumulat Tibi ergo
 o spes nostra gaudiū z leticia cordis nostri. pēdēs mē-
 scri in vocē saluatiōis prōpimus Teq; ex intimo cor-
 dis cū gemitu z lachrymis z deuota cordis genuflexiōe
 affectuosissime matre gratia salutam⁹ gaudent pueri ad
 fontē origanē. et ad letos riuos corda exhilarantur
 vniuerfa Sic ad tua quocq; suauissimā memoriā totus
 estus diuini amoris incendio. Te laudare cupiens quā
 laudat orbis tere z plenitudo eius. cel; celoz z oīs vir-
 tus eorū. Omnis quippe creature bonitas ad tuā ppar-
 rata dignitatem. sic est qñ nocti luce splendor exigu⁹ ad
 solis claritatē immēsam. Te nāq; diuina sapia ram ex-
 cellenter sua grā decorauit. z bonitate tā multiplici in-
 uestiuit vt sua incōprehensibilis in te relucēs sapia velli-
 derabilior nobis ex tua refulgētia reddat Cū mente per-
 tractor viros illustres qui te laudauerūt ab initio. pze tua
 pze deficio. z ultra spētū nō habeo. Sed cū a me ip-
 sum redeo. hec intra me reuoluo dicēs. O pia rgo salue
 decus virginā quicqd; vñ de tuo pzeconio lingua di-

beati
 vultu reuerentia
 ois illis summi co
 lores vultu conde
 pueri. corda vni
 robur ac mēte
 corda te vultu
 lum fides mē
 dolum vultu
 magnitudine
 clamor o mēte
 antri. plectra
 caput amictu
 cordis. O vultu
 O gaudere
 cūctis dōna
 tam modeste
 fides mēte
 mēte pzeconio
 nobis pzeconio
 manū quicqd;
 illis quoniam
 tui in corpore
 tus vultu
 vultu pzeconio
 et aq; vultu
 gaudere vultu
 te pzeconio
 dū pzeconio
 pzeconio
 tui in corpore
 tui in corpore

beate Dñe virginis

ore potuit. ealamus scribere valuit. cor potuit cogitare
 oibus illis simul collectis et scriptis et in vnū manipu-
 lum violariū congestis. centuplicata et infinites multi-
 plicata. corde deuoto. aureo cū decore. mellifluis saporibus
 et odore aromatico tibi porrigo. ad laudandū et glorifi-
 candū te virgo beata nūc et eternū Cum te intueor ce-
 lum sydereis micās splendore mihi videor intueri. para-
 disum voluptatis me puto inhabitare. inmemor mei ex
 magnitudine tui. stupens ex immensitate glorie tue et
 clamans cū virtute. **O** altitudo diuinitatis sapientie et sci-
 entie dei. **Q**uā letabundo corde exultasti. cū hanc nobilem
 creaturam tam perfecti decoris hunc mūdo in gaudium
 condidisti. **O** oculi virginales nimis fulgore micātes.
O gene rubentes. o cines aureo splendore nitentes. felici-
 cissima labia tua crebris osculis filij deificata. et licet ro-
 tum quod in te est circino diuine sapientie prudentissime
 sit formatū et decentissime pognatum. singulariter tamē
 miseris vbera tua que lactauerunt regem dñm dulcius
 nobis sapiunt. quoniam ex eis vita procedit. et dulcedo
 emanat. que cūctos languidos sanat. Felix proinde mu-
 lier illa que tam veram et locundā de hac protulit sentē-
 tiam. in turba exclamās et dicens ad saluatorem. **Bea-**
tus venter qui te portauit. et vbera que luxisti **O** beata
 vbera que lactauerūt xpm dñm. vestra namq ab vbera
 te atq vberissima fecunditate cōtigne lerantur atq carri-
 gene. ac dulcibus vestris recreātur ex fructibus **Hic ve-**
lur hinnuli capree gemeli qui pascuntur in lilij donec
aspirer dñes et inclinatur vmbre **En cōditōr orbis cor-**
pore celestia ornavit sideribus. corpa elementaria animā-
tibus ac volatilibus. nana et solus virētibz prae flō-
ribz ridētibz. Sed super hec oia virgo beata corpus
tuum sanctissimis decorauit vberibz **Hae sunt dua ois**

R v

Commendatio singularis

u: speciose z vberime. liquorem gratie lactis ac mellis
 superis ac inferis ppinates pomella nunci candoris. que
 a spu sancto fecunda. z in ligno qd est in medio padisi
 collocata. fructu immortalitatis cōferunt degustata Nec
 sunt malogranata aurea. sperule ac lilia templū adornā
 tia viri salomonis **M**andragore odorifere in orto deli
 ciarū plantate Botri vinearū engaddi. cordibz misero
 rū leticiā conferētes z tristitiā depellētes **M**eliora qmpe
 sunt vbera tua vino fragrantia vngentis optimis **I**n
 vino nāq; ē luxuria z delectatio terrena **I**n his autē vio
 lis auris cupiscētie noxie plenissima extictio z celestis
 qdam z supernalis delectatio **N**onit q gustauit q; citissi
 me z pfectissimē ois volupras carnalis euaniuit cū de la
 cte gratiaz tuarū gustatū fuerit. ad fragrantiam quippe
 vngento z supno z virulenti serpentis terribis fugabant
 et sustinere nō poterāt p̄sentiam tante puritatis **I**mplē
 ta tūc gaudebāt viscera munere insolito satiata. lingua
 qdem obmutuit. spūs vero in dño exultauit **O**culi illes
 bant z dulces lachrimas deducebant **O**s autē hunc sua
 missimū sapore z diuinissimū liquorem diutius tenere z
 frequētius ruminare p̄to conamine p̄tendebat. **C**lamar
 bātq; oia interiora pariter dicētia qm meliora sunt vbe
 ra tua vino. fragrantia vngentis optimis. qui intelligit
 intelligat **M**ater venerāda. salua geniture tue vitz eter
 ne sapientie bonitate imensa. cū hoc totuz qd habes ab
 eo sit a quo omne bonū pcedit. nihilominus tñ aliqd ē
 qd dulcius ac suauius inuenire sibi videt aia misera cū
 ad vbera tua pfugit. dulcedine z gratia plena q; auz ad
 vinū spūale accedit qd ppinat eterna sapia. **I**bi nanq;
 plecte sentitur suauitas **H**ic autē mixta qdam acerbitas
 p̄cipitur **S**iquidem illa sapia eterna. baculo p̄solatōis
 virgam subiungit discrete correctiōis **E**x mater beata

beate marie virginis

advertere potuisti quotiens me suauitate verborū suorum
quasi lactea quadā liniuit dulcedine et rursus dominati
one sua. quasi austeritate vini super infundēdo mihi timo
rem incussit. Hinc verba consolatiōis. illinc verbera exhi
bens discrete correptiōis. Et cum ipsum iam habere ve
sponsū charissimū gauderem. subito diuinitatis eius
recordatione stupefactus. vt iudicē meū deprecabar. Et
cum interdū lac peterem. reppulit et quasi ablactādo su
per matre sua. acetosam exhibuit austeritatē. Tu autē dē
Uere a planta pedis vsq; ad verticem nō est in te quicquid
amaritudinis vel austeritatis. sed totū qd in te est. est pu
rissima dulcedo. incōpabilez hīs suauitatē oīm aroma
tū. et vngentorū supans fragrantia et p̄ciositatē tota for
mosa es et suauis. nil habens duritiē vel austeritatis. fa
cie benigna. vultu sereno. p̄bis mellita. suauis et decora.
bonitate fecūda. gratia plena. in te nanq; omnis. gratie
via et veritatis. in te omnis spes vite et virtutis. vinum
cum lacte fugitur a sapientia eterna. sed fauus cū melle a
te suscipit dulcedo purissima. Que sunt autē hec vbera
tua dulcissima. Propterea sunt hec. q; oēs peccatores si
mi recipis benignissimo. et receptos tuo fideliter reconci
lias filio. Thesaurus p̄ciosus miserorū. En cū summū
regem peccādo p̄didimus. cū offendimus angelos. cū
etiā nobismetipsis graues sumus. et omnino nescimus
qd agere debeamus. hoc soluz restat miseris vt oculos
cordis et corporis ad te leuamus. p̄siliū q̄rentes. auxiliū pe
tentes. Exultatiō cordis mei vnica. spes et gaudiū vis
te mee. tu scis q̄tiens amaro animo. corde turbato. facie
lacrimosa. cū deū offenderam et me filiū gehennę futurū
estimabā. cū inimicis vndiq; vallatus fueram. oculos
ad te p̄missa virgo leuaui. et tuo adiutorio virgo bea
ta quasi p̄cula cuncta. Gaudeant aliq; de sua innocentia.

Comendatio singularis

Aliū letantur de meritozū suoz copia Aliū de dei missio
 cordia immolare exultant Tu mater mea tu spes z so
 laciū vnicū vite mee. cū totus de deo z de mēso despe
 ro. te cogitādo. te p memorādo. quasi de pfundissimis
 tenebris reuulsit spūs meus. Tu es gloriatio mea sa
 lus honoz z vita mea. sed vñd mibi hoc o spes mea. n
 minū qz multos habes dilectos filios quos saluare po
 teris sua innocētia. qbus p̄ria suppetit bona opa. q vī
 cerz p̄fit cū viro iusto meqz vñq̄ rēphendit me cor meū
 in omni vita mea O maroz z lucus cordis mei immen
 sus. mater dulcissima mater n̄ra. mat inq̄ nostra singu
 lariter quī miserī peccatores sumus. tu scis qz tota vita
 mea est rēphensio para En respice sup infirmū tuū. non
 sum dignus vocari filius tuus. fac mibi sicut vñ ex mi
 seris egrotis tuis Recordare pia mater. qz matres suos
 fouere solēt sollicitius egrotos. etqz p̄pati magis. z vili
 gantiorē adhibere curā Tibi deditur ē pauper. orpha
 no tu eris adiutor. Tibi nota sunt vulnera mater pia. in
 firmos tu vīstra. mortuos resuscita. et da mellis solacia.
 Accedant ad sapie lumē. q iuste z scē vigerūt. Heu ma
 ter ego aut miser peccator lacrimis totus pfusus sub tuā
 p̄tectionem pfugio. nō audeo ad p̄ntiam tātelucis nui
 dus z egenus apparere. sz ad te matrē cōfugio Tu spes
 mea. turris mea. in qua finem totius salutis mee p̄stitul
 Si qd oblitus iudex iratus seruū suū peccatū reū damna
 re voluerit. p manus tuas p̄ssimas hoc faciat Si autē
 ex gratia saluare decreuerit. te mediantē salutē mibi mī
 gere dignet. ego ate neqz vīuus neqz mortuus necī pro
 sports nec in aduersis vñq̄ volo sequari. qnimo qd oblit
 si dā mei iustus ac reprobo factus oblitus ē volut. se
 est nūq̄ oblitus car. se nūq̄ dimiserā. memoria tua sup
 erua z favi in ore meo dulcorat. facies in te cōplarat. cor

beate Marie virginis

loci datur et tota virtus mea perita cunctas Nec imme-
 rito quies ab vberibus solatiis tue satiatus sum. tu
 pia nosti. qui misero pateri remedia salutis talia contulisti
 Eya ergo advocata nostra. surge pia. surge propicia. puer
 te illos tuos misericordes oculos ad nos. et placa tuus
 vniuersum totius a vobis offensum Tu namque eorum
 es advocata. ideo accede propius. et pete pro nobis quies. ne
 hil enim filius tibi negare poterit gratiosum tibi dilectus
 O eterna patris sapia ecce nunc in parvulum coram te ad-
 duco illam tuam matrem dulcissimam tibi et mihi presentans me
 post tergum suum abscondens oculos non audens laiare ad
 faciem glorie tue per ipsam cupiens exaudiri Ipse enim quod
 honora. ipsam venerare. qualiter cum puerientia tale ma-
 trem poteris repellere. quod si etiam mulieres in die accesseris
 repulsum non habebit Exaudi exaudi me domine propter tuas
 bonitatem. et matris tue dilecte singularem honorem Nam si
 aut te celesti patri ac genitori tuo advocatum exhibeo. sic
 tibi dilectam matrem ut meam exhibeo auxiliatricem ut imper-
 cun meum eius suppleat gratie et accebrabilis presentie ma-
 gnitudo Nunc ergo o preciosa sapia. attende matrem gloriosam
 Respice oculos huius dulcissime matris coram te pro nobis
 interpellantis. quibus maternum in gremio gestans tam
 placite intuebat. genas eius roseo colore perfusas. quibus faciem
 tuam delicatam materno affectu sibi sociavit. Tibi quod fe-
 licia labia eius quibus os tuum benedictionis oculos perfulg-
 dos. ac singulos quosque nobilissimos artus creberrime
 perosculata fuit. blanda miscens interdum oscula verbis
 Lene manus has que tibi ministraverunt. vbera dulcis-
 sima ac sanctissima que te lactaverunt O pulcherrima dulcedo.
 ecce fas non est ut hic inspiciens et remanens tante ma-
 tris a te quicquam negetur. que te domini celi genuit. lactavit.
 fovit et ad incrementa usque perduxit. Raviscare quod

Commendatio singularis

omnium seruicioꝝ et exhibitionuꝝ que tuis infantilibꝝ annis ab ea recepisti. Cum te in gremio infantē delicatū tenēs ocellos ridentes ad blandientē tibi matrem reuertisti. et brachijs delicatissimis tibi arridēte amplexat⁹ fuisti. cūqꝫ p̄ cunctis tenerrē dilexisti. om̄qꝫ dolorꝫ recordare. q̄s sub cruce stās in pectore suo maximo tulit pioꝝ passionis affcū

Tabat nāqꝫ iuxta crucē ihesu mater eius. O verbū totiꝝ passionis q̄ puls ei o viscera mea ex intimis mouere vos debeāt dolores et afflictiones tā p̄ saluatoris in cruce pendētis. Iure tñ singulari nobis q̄ aliqui peccatoꝝ tenebris obuoluti. nunc aut adiutorio genitricis dei ad lucē reducti sumus. p̄uenit tante matris iuxta crucē stantis. et immēsum dolorē patientis filij in corde suo plenissime sustinētis. speciali us quodāmo ac peculiariꝝ cōpati ex medullis cordiū nostroz. per quā eñ miseri p̄tinue solamur. iustum est valde. vt ei quoqꝫ patiēti p̄patiamur. Et licet vt dignū esset sibi p̄pati non possimus saltē eius dolorē ad memoriā reuocando. deuotionē cordis nostri put possimus fideliter excitamus. Magnitudinē luctus pie m̄ris nobis ignorā et manifestis nobis doloribꝫ. velut a longe p̄lecturādo ingramus. Interroget igit se vnusqꝫqꝫ amator. si illud amabile qd̄ intense amat ignominiose morti traditū videret. q̄ntū ex hoc dolore p̄tingeret et q̄ vberē mētē p̄passione moueret. licet tale qd̄ nō amās in se minime p̄ciperet. Nec pius animus reuoluat. et ex his credibile nimis erit q̄cquid de eius dolore dici poterit cū dilectū morte turpissima p̄demnatū vidit. O maria qd̄ cordis erat tibi cū iuxta crucem stabas et ihesum benedictū fructū ventris tui suspensum videbas. Utis ratio hoc dicat. experientia p̄bat. vis amoris approbat. q̄ multū dolebas. quia multuz diligebas. Si eñ sola manoria

beate marie virginis

passionis filij tui nonnullos deuotos ob magnā passio-
nem quasi exanimēs reddidit. qd fecit crudelissima passio-
nis pñtia in ea q̄ ip̄m mundi saluatozē patientem gene-
rauit. si hec memoria tm̄ seruet in corde peccatoris. o q̄n-
tum estuabat in mente sanctissime matris Virgo bea-
ta veraciter scimus quāto q̄s exptus amoris dilectū su-
um seruētius diligit. et q̄nto dilecti pñtia honorabilior
et delectabilior ac vtilior sibi existit. tanto eius pñuatio
maiozē tristitiā adducit Sed vere et absq̄ omni dubi-
tatione credo. q̄ dilecti tui gratia pñtia in omni gratia
cūtoz mortaliū presentia incōpabiliter excedebat Re-
serat ergo nobis mater. si filiū in tanta dilectione habue-
rit. vt ex eo lerari potuerit vel etiā tristari. Procedat nūc
in mediū. et taliter nobis respondeat viua voce. corpe q̄
dem absens. spū vtro presens et dicat. Qui me humilem
ancillā ex gratia dignatus est in matrem eligere. ipse cor-
meū ardentissimo amore sibi cōstrinxerat. vt nūq̄ nisi
de ipso et in ipso spūs meus suum mā leticiā et tristitiā
posset recipere Nam in ipso cūcta possederam. eiusq̄ dila-
ctio erat mihi totius orbis plena possessio Anima mea
sibi erat vbi ihesus erat. magisq̄ in eo q̄ in me ip̄a viue-
bā Speciosum forma pze filijs hoīm inspicere erat cor-
bis mei iocūditas. diuinitatē eius preimplari dulcē sua-
uitas Cogitare de eo mihi p̄stabat gaudiū. de eo loqui
dulcissimū fuit solatiū. verba ex eius ore audire suauissi-
mū mihi erat organū Ipse cordis erat speculū. oculorū
meorū spectaculū celestia simul et terrestria queq̄ bona
sua mihi pñtia optata p̄beat. Hunc ergo filiū vni genē-
tali cordis mei thesaurū p̄ciosum cū oculis eleuatis vidi-
sti sic p̄tēbiliter in cruce cū latronibz suspensum. et do-
loribz mortis angustiatū. ab quasi intollerabilis mihi
aspectus erat. Q̄ tamētabilis et penosa hec mihi visio

Comendatlo singularis

fuit. Anima mea pro dolore cruciabat. viscera matris
sauciabant. et moriebantur omnia ossa mea. virtus omnis eu-
nit. sensus autem recessit. et calamitas me oppressit immen-
sa. Oculos lacrimosos sursum leuavi. dilectum meum sus-
spensum vidi. nec sibi in alio solatium ferre potui. Resperi-
deo sursum. et cum immenso dolore vidi eos qui meum thesaurum
rapuerant. et tam crudeliter veritates torquedant. Quantum
aia mea in me angustiabatur. Quam magno cruciabat do-
lore Corde puata erat quia ipse mihi cor abstulerat et filium
crucifixum tenebat vocem pro clamore et eiulatu multo am-
plius. quam ut loqui poteram. defeci pro dolore. corruam me-
rore. Resumpto autem ut cumque spiritum. in hec et similia ver-
ba prozumpere. Gaudium et exultatio spiritus mei. lu-
men oculorum meorum. quando vidi te cordis mei cum leticia
et exultatione. nunc autem cum immensa tristitia et merore.
heu heu quam miserabiliter te nunc pendente intueor. O vi-
midium aie mee. O solatio unica vite mee tolle tecum que-
so matrem mestissimam. quam mori valde cupio. vivere sine te
amplius non potero. non me fili dulcissime derelinque.
sed me pariter tecum accipias. O quis mihi det ut ego mo-
riar pro te. O dolores incomparabiles matris orbare. desti-
tutio genitricis desolate. Mori etiam video in quo vita
mea et tota salus mea consistit. Quis hic et his similia ver-
ba tristitia mater mestissima persequeretur. filii doloris super-
flui quodammodo oblitus. matrem dulcissime consolabatur. mo-
riens se recedens me licentiauit. et discipulo quem singulari-
ter diligebat recomendauit. Quis vocem filii loquentis
cor maternum percepit. dolore vehemensissimo estuare ce-
pit. et gladius meroris penetravit aiam fidelissime misis.
leuavi manus sursum pro cordis desiderio. tangere cupis-
ens dilectum meum. ut vel sic dolori vel amori melius con-
sulerem potuissim. Quis aliud solatium non habeam. san-

Beate marie vîrginis.

guinem fluentem. et ex vulneribus filij ad terrâ vsq; stil-
lantem. nimia cū aviditate deosculabar i tantū vt facies
matris de cruore filij occisi sanguinolenta redderet. **¶** Si
vidisses in illa hora lamentabili miseriam matris filio cō-
patientis. dolore filij matri cōdolentis. matrem p[ro] filio
morituro merentē. filiū matrem desolatā dulciter conso-
lantē. sine interno p[ro] passionis vulnere hec audire z vide-
re non potuisses. Tandē igit post expirationē filij cū de
cruce deponeret. o q̄ affectuosissime brachia eius depē-
dencia suscipiebā z mortuū filiū gremio materno collis-
gebā affectu materno ip[su]m amplexabar rigauī faciē mor-
tui lachrimis. z recentia vulnera frēquentib[us] osculis linies-
bam. Res miserranda. vitā cordis mei intuebar. et ecce
mortuus erat. Respexi iterū atq; iterū z non erat vox ne-
q; sensus. loq[ua]bar ei. et nō rēdit mibi. Rugiebā a gemis-
tu cordis mei. Astabāt nāq; qui mibi mortuū meū. the-
saurū meū auferre z sepelire volebāt. tunc flebā z gemit-
bā. z voces lamentales dabā. Cor p[ro] dolore p[er]cutieba-
tur cū dilectū filiū brachijs maternis p[ro]strictū auellere co-
nabant. faciem meā lachrimo sam ip[su]s vultui applica-
bam faciē suā sepius inf[er] manus accipiens crebrius inspi-
ciebā z genebā qm̄ amaritudine repleta erā. Hec erat q̄
hec intueret. z matri patienti nō p[ro]pateret. Deniq; post se-
pulturā filij cum magno valde dolore reducta fui sed in
eius resurrectione cū ipsum tā glorio sum vidi plenā cō-
solationē recepi. z sic materia dolorū in materiā transiit
spūalium gaudiorū. Hucusq; p[ro] genis p[ro]ba. Porro qui
hec sine gemitu z fletu audire nō potuimus. Interrūpere
sermonē tuū virgo mater cogit p[ro] passionis nostra vehe-
mentia z exuberantia tantaz lachrimarū. quib[us] tibi o p[ro]
go pia cōparimur ex intimis visceribus cordiū nostroz.
¶ Q̄ indurātū est cor. qd̄ tibi ex intimis non cōparit.

Lōmendatio singularis

Quod male execerasti oculi. qui te sic flente videntes. neque
Quam lachrymari quod frigidum pectus quod ex his non ge
 mit. o utinam promoziantur tecum simul etiam oia ossa nra.
Benedicta brachia tua inter que dilectum iam reclinatum vis
 deo Bene quoque rosifere matris felices. sanguineo colo
 re vernantes. Pectus tuum matrem super benedictum tanti
 doloris prementum super quod iam oculis cordis video regem
 meum reclinatum. **R**eclinatorium aureum precuncctis thronis
 eburneis sedibusque deauratis. plectum. ad hanc horam
 servatum. ut aurorem vite supportaret vitam peritiam. Sed
 quid dicam. **E**n coram te mater piissima mente lachrymosa
 iam positus te obsecro et adiuro in domino. ut mihi tuum
 charissimum thesaurum et omnem meum per me passus et mor
 tuum. sub hac forma quod ipse iam in gremio tuo sub crucis
 ligno pallidum et luore plenum meditationis oculo intueor
 prebeas ut hoc ipsum quod est passionis et doloris. quod tibi
 corporaliter et partialiter tunc concessum fuit tanquam matri.
 mihi saltem spiritualiter et memorialiter per contemplationem misero
 pergrati cedatur. **D**ona mihi salvatorem meum. prebe quem dili
 go. quod expectare amplius non valeo. Suscipe nunc aia me
 a dilecto de dilecta. et dilectionis atque passionis affectu
 osissima ei prebe indicia. **D**e dilecte mi. salutare matris. et li
 berator meus. amor meus. et gloriatio anime mee. **E**cce
 nunc affectu servidissimo totus ab oibus abstractus. oibus
 viribus aie mee simul in unum collectis. ad te conver
 tor. te attente intueor cum omni visu et conamine quantum
 visum possibile fuit dilectum a dilecto amato sospicari.
En dilecte mi cordis mei tridinium amori soli reservatum. et
 huic mundo clausum ad hanc vocem referat. te suscipe cupis
 ens per illapsum Sinus oim desideriorum meorum sic iam se
 ad te expandens dilatat veluti cum rosa ad gelu noctis clau
 sa. ad solis radiorum splendorem se aperire festinat. **A**nima

Beate marie virginis

mea tota in amore calens. brachia desideriorū suorum
 amplissime expandit ⁊ tibi grataver occurrit. ac inter cas
 dentes lachrimas in amplexus tuis spūales. Eya tota
 salus mea ⁊ fictali ignito vehementer desiderio affectu
 feruidissimo te nūc inter brachia aīe mee suscipio. te cō
 plector. tibi vnio. cū reuerentia ⁊ laude ⁊ grāz actiōe te
 obsecrans per tua misericordie viscera. vt hāc mortē p̄ci
 osam frustrari in me nō p̄mittas sed me nunc ad gratiā
 receptū tibi vnias tam efficaciter vt neq; p̄pera nec ad
 uersa mea te vnq; valeāt separe Ecce oculi mei pallidā
 faciem tuā fixe intuent. tota aīa mea amore tuo resoluta.
 vulnera sanguine tuo cruentata crebrius perosculatur.
 Omnesq; vires potentie mee fructu passionis huius las
 chrinose pascitur. Sub vmbra hāc illius quē dudū
 desiderabā nūc sedī. sed ⁊ fruct⁹ eius dulcis gutteri mco
 Nec immerito Sunt em̄ nōnulli q̄ de vite sue gaudent
 puritate. alij de meritoꝝ suozū p̄sumunt multitudine.
 aut exercitioꝝ spūalium immensitate letant Ego autē q̄
 dem vere tota spes ⁊ solatiū meū ex tua dependet passio
 ne. ex meritoꝝ tuozū magnitudie ⁊ p̄caositate ⁊ misis
 tue benignissima pietate vt tu solus nosti q̄ paupertatē
 meā p̄sidasti. Et ideo hec dominice passionis recorda
 tio mihi est cordis in domicilio affectuose recōmodan
 da. ⁊ verbis ac opibus opitulāte gratia p̄sequenda. ⁊ om
 ni honore ⁊ reuerentia magnificanda O rex regū dñs
 dñantium. quem sic mortificatū ⁊ miserijs afflictū oculis
 fidei pleno affectu aīa mea iā p̄plectit. concede mihi
 vt ⁊ te gloriosum atq; sublimē ⁊ sup̄ astra celī ad dexte
 rā p̄is sedentē p̄henniter videre merear. Sed ⁊ tu x̄go
 beata mater p̄sissima iuxta crucē filij tui stetit ⁊ doloris
 eius vulnera in aīa tua efficaciter p̄sensisti. ac sanguinis
 eius aspergine rubricata fuisti. Etq; sola fidelitatem

L ij

Tabula secūdi libri de diuersitate.

perfectam vsq; in finem seruasti. z magno cuꝝ dolore a
tumulo filij tui segata fuisti. tibi hec omnia cōpassionis
vulnera pro singulari gratia ad memoriā reuoco virgo
pia Et sicut nūc quoq; affectu deuoto inter cordis mei
brachia o mater veneranda te excipio z ppassionis tela
chrīmas assortians. per portā ciuitatis quondā hierusa
lem ad domum reduco. pteritorū gestozum sub exem
plo Sic o mater gratie. in extreme hore examine anima
mea. et cunctozum eterne sapientie discipulorū de corpo
ris ergastulo exeuntū. a te suscipiantur. et ad illam cele
stem hierusalem cū gaudio pducantur. Amen

Explicit liber primus.

Incipit tabula huius secundi libri.

E diuersitate admirāda doctrinaz atq; disci
puloꝝ **D**escientia vtilissima homini mortali
que effscire mozi Formula cōpendiosa vite spiritualis.

Qualiter chꝛistus in sacramento eucharistie sit deu
te recipiendus.

Quomodo eterna sapientia sit ex toto corde et ex
ta anima iugiter omni tempore laudanda.

Informatio qualiter premissa sint trahenda ad ser
mones et collationes.

Qualiter multi fideles possunt sapientiā diuinam
desponsare. et quomodo per quotidiana quedam exer
cicia debeant se continue in eiusdem amore renouare.

Fructus multiplex diuine benedictionis quē disci
puli sapiētie pmerentur accipere ex eius desponsatione.

Explicit tabula.

Incipit liber secundus. atq; discipuloꝝ
De diuersitate admiranda doctrinarū.

Admiranda doctrinarum

Apientiā omnium

antiquorum exquirebat quidā audus sapiētie discipulus. et narrationem viro-
rum nominatoꝝ inuestigabat. versutias pabolarum scire cu-
piebat. et occulta pꝛouerbioꝝ exquirebat. Eoꝝ suū tradi-
dit ad vigilandū diluculo ad dñm qui fecit illū. supplē-
cans vti p̄m de hac vita migrare non sineret. anteq̃ ad
cognitionem vere et summe philosophie pueniret. Inte-
rim vero dum de studio ad studiū pgeret. et vndiq̃ hoc
quod scirebat auide querebat. nec vsq̃ idip̄m qđ quere-
bat sed eius imaginē inueniret. Quadā vice videre sibi
videbatur quasi quandā speram aurea mira amplitudinē
ne diffusam. et pulchritudine genimarū per ornatū. vbi
cunctaꝝ artium et scientiarū magistri et scolares innumeri
degebāt. In spera autē pꝛedicta due māssiones distincte
fabricate erant. et quelibet harum suos doctores et disci-
pulos habebat. Prima q̃ est inferior. videlicet liberalium
artium et mechanicarū ac philosophoꝝ diuersoꝝ innume-
rā multitudinē p̄tinebat. Ibi astrologi in astrolabio
suo ludebāt. Physici naturas rerū subtiliter p̄siderabāt.
Geometrici cū dimansionibus suis se occupabāt. Dui-
lici certas vocum pꝛoportiones dabant. et quelibet fas-
cultas ea que ad se p̄tinebant tractabant. Quod me-
dicoꝝ erat medici tractabant fabrilia fabri. Uerū hī
omnes quasi velamen super faciem habere videbantur.
et cum estu vehementissimo laborent. dulci quodā po-
culo recreabantur. quod tamen sitim ad plenum non ex-
tinguebat. sed ariditatem generans sitire magis ac ma-
gis faciebat. In quibus scolis dum pꝛedictus discipu-
lus paululum substitisset. gustato huiusmodi poculo
nauseam habere cepit. quam ob causam has resignans

De diuersitate

ad secundam mansionem accessit. Erat aut̃ mansio illa
pulchra valde. ⁊ mira varietate picturarum decorata.
Stans igitur ante ostium talem repperit ibidem super
scriptum Hec est schola theologicę veritatis. vbi ma
gistra eterna sapientia. doctrina veritas. finis eterna fel
licitas. Quibus perlectis festinanter accurrit. ⁊ scholas
intrauit. cupiēs totis visceribus huius scole discipulus
esse. per quam sperabat se ad finem desideratū peruenire
Fuerūt in hac scola tres studētium ordines atq; docto
rum Quidam in terra prope ianuam sedebāt gustu cas
rentes. ⁊ vultū ad exteriora versus habentes. In ore
eorum mellea quoq; verba ab ore sapientie procedentia
in liquorem felleū quertebant. ex quo potu inebriati. spī
ritu quodā instatorio descendi videbātur. ita vt statim
in supbiam se ingerent. regum animos induerēt platu
ras ⁊ gradus diuersos ambirent. ac p̃moriōes quererēt
⁊ in magnis ⁊ in mirabilib; sup se ambularent Specu
lationi scibiliū solum intendebāt. affectu vero frigidissi
mi remanebāt. Ex ore eorū quasi farina subtilissima p̃
cedebat ⁊ subtilia recebāt Glor eorū quasi es sonās. aut
cymbalum tynniens. aures hoīm p̃berabat. sed ad cor
minime puenit. Coram oculis eorū velut nigri eriopes
demonēs ludentes saltabant. ⁊ eis cathedras honoris
crebrius pponabant Quibusdā aurū ⁊ argentū ⁊ latas
possessiones ostendebāt Quibusdā vero longa ⁊ colo
rifera pallia induebant. ⁊ almucia delicata capiti eorū su
pponētes. p̃cedere eos gradu ambitioso faciebāt Qui
obducto supcilio attonitos hñtes oculos. caput mouē
tes. ac d̃gitos extendētes. sapiam suā cunctis transeun
tibus. buccis crepantib; ostentare ambiebāt Sicq; sa
pientiam studentes. ⁊ insipienter viuentes. ab inimicis
callide deludebantur Eratq; oīm istozum vnus labor

Admiranda doctrinarum

et intentio ascendere et apparere. Nam ob hanc causam
solummodo in studio laborabāt. ut postmodū maiores
libertates ad pagendum corporis curā in desiderijs asse-
qui possent. et facultatem faciendī que vellent sine tra-
dictione haberent. Leonem quippe rugientē quis aude-
at puocare. Rem mirandā discipulus in hac mansione
aduerit et risu dignā. Nā celitus delapsa quasi pila ar-
gentea inter eos currebat. q̄ ex sua pulchritudine et p̄cio-
sitate oīm in se aspectū puocabat. que ab oīmibz amaba-
tur et desiderabat q̄a ipsa se habentibz gloriā et honores
prestabat. Hanc dum q̄dam inter ceteros et sup ceteros
doctor egregius in manu haberet et ex hoc p totum mū-
dum sonaret. eiusqz doctrina singulariter sicut rosa sine
spina. et sic sol absqz nube pclarissime rutilaret. Multi
ergo videntes et inuidentes. sibi pilam de manu auferre
modis quibz poterāt attentabāt. et nūc sagittas acutas
nunc lapides duros facientes nihil pficiebant. Sed mi-
rum in modū in seipsis affligebantur. et proprijs sagit-
tis percutiebantur. Hec pila dum inter eos currebat. stude-
bant hī qui aderant nō tam ipam pprehendere q̄ pro-
posseam de manu alterius percutere et rape et ostendere
q̄ alius ipsam nō haberet. canes nō tam explicabāt q̄
quibusdā implicatiōibus inuoluebāt. Fueruntqz inter
eos p̄pudor mirabiles p̄tentōes. clamores. et p̄trarie-
rates de hac pila. Hoc autē reditū magnū ac displicentiā
in animo multozū audientū generabat. Nā per hoc nō
tam pficiebāt q̄ gymnasio vlt̄ spectaculo vano itereffe
sedolebant. Quidam autē inter eos sic circa pugnas ver-
bozum languentes. et se mutuo inuadētes. actanqz gal-
los p̄pugnātes deridebant. Cumqz discipulus a circū-
stanti quereretur. quid nā hoc mirabile esset. Responsum
est a quodam q̄ hec pila argentea signaret veritatem sa-

De diuersitate

re scripture lucidam sonora z incorruptibilem Sub
ditur hec veritas a modanoribus quibuscumque non tam studi
ose querit quam impugnatur. cum quilibet pro ipsa adipiscen
da non laborare videtur. sed totis viribus probare pten
dit quod quis alius ipsam veritatem nequaquam habeat. et ex his
seipsum preferre. z alium suppressum intendit. et proinde
sunt improbationes replicationes ac opinionum novita
tes mirabiles. que magis in admirationem ducunt. quam
utilitati proficiant audientium. Namque veritatem quam refe
rare auditoribus debuerant. quibusdam intentionibus z vo
cabulorum novitatibus ignotis velant. z propter ostentatio
nem vanam ipsam plerumque reddunt veritatem obscuram fue
runt preterea ex ipsis nonnulli qui repente docere volebant. quod
non opere sed meditatione didicerant eorumque doctrina non
ex vita atque exercitiorum frequentia sed ex affirmatione pro
cessit sola Nam libros sanctorum patrum qui olim viget
te religione. z florente devotione. in visu erant sicut col
lationes patrum z similia devotionis germina. ubi devo
tionis fundamenta z spiritualis scientia z totius perfection
is continetur summa. que hominem ad compunctionem
et suipsius recognitionem. z devotionis perditionem restau
rationem. ad dominum trahunt. fervorem. sperantes ad ea
scripta que ambitioni deserviunt vel questionum cunctas
bant. Quod z si promissa inspiciebant non propter novam devo
tionis gratiam acquirendam. sed propter meliorem persecutionem
finis ab ipsis intenti hoc faciebant Seipsum namque inani
ter exaltare vel pascere principaliter cupientes. humanam in
tendebant retributionem. z sic per chidolorum de seipsum despan
tes. vel primos plus quam seipsum diligentes. aut certe superio
res se patribus estimantes devotiois studia non curabant Li
bros namque hominum purissimam devotionem continentem promissis
nunc ex negligentia vetustate consummi. sola sermonum volumina

Admiranda doctrinarum.

na. et si qua sunt talia q̄ ppria implent. mar subia studio
se reuoluentes ⁊ sibi p̄ciōse p̄pantes sub specie pietatis.
miseri se ipsos neglexerūt. Et tñ velut ficus fatua. que so
lus q̄dem abundat. fructu aut̄ caret. modicū in populo
fructū dederūt. quippe hoies verborū folijs abundātes
fructu deuotiōis steriles remanserūt. Quidam aut̄ ex eo
dem p̄mo discipulorū numero cū p̄elationes intentas
consequēbant. exinde honestatem q̄ndam vite ac morū
condignā aū oculos hominū. quasi quoddā sanctū se
culare apocryfando induebāt. virtutem aut̄ eius abnega
bant. Nam pacem ppriā querentes. patem aut̄ salutis
animarū dissimilantes. nimis remisse ⁊ negligenter ege
rūt. Amicos sibi consentientes attrahēbāt. ⁊ plus iusto
foueāt. per quorū fauorā regnū stabilire p̄sumēbāt
in cui. qui amore pprio excecati nō videbāt vermē qui
interiora vite spūalis corrodit. Sed solūmodo solliciti
erant q̄liter de foris sibi pariter ac subditis suis q̄ndam
honestam vitā ad salutem p̄cise sufficientē. vniūficatio
aut̄ spūitu deintus carentem p̄pingere possent. Hī qui
dam idola in via posita destruxerūt. verūtamē excelsa
non abstulerūt. Nam et si q̄d forte corrigendū erat ex q̄
sibi piculū q̄d cuiq̄ euenire vel etiā displicentiā incurre
re timebāt. nec tñ dissimilando p̄uenienter transire pote
rant. in p̄sona hec ppria facere recusantes. vicarios dere
liquerūt. ⁊ ea que ipse velut gygantes sub dīgito destru
ere poterāt q̄busdā pigmeis faciēda p̄miserūt. Vidē
tes aut̄ hī negociū supra virtutē sibi īpositū p̄transie
rūt ⁊ aut nō aut minus q̄ oportuit fecerūt. Sane recto
res p̄dicti cū lapsum tam notabilem in subditis vide
runt. hec emendare sine labore pprio cupientes. p̄cepta
multiplicabāt. ordinatiōes p̄geminabāt. ⁊ magna eis
onera ⁊ importabilia imponebant. ipsi aut̄ dīgito suo

De scientia vtilissima homini mortali

modi sunt studendi atq; docendi sacram scripturā Pri-
mus modus est carnalis. quē habent hī in quibus ab-
undat littera sine spū. qui q̄nto plus litterati. tāto plus
supbia inflati. atq; nocui sibi & alijs esse noscunt. q̄ nō
de laudem. vel suā & aliorū edificatiōem. sed suā pmo-
tionē querūt. Secundus modus est aialis. q̄ est in hīs q̄
simplici quidē oculo in actu scolastico ea q̄ ad salutē ne-
cessaria sunt querūt. verūtamen opa superogatiōis facere
& carismata emulari meliora vsqueq; negligūt. Terc-
tius p̄o q̄ & spūalis. est eoz q̄ in toto cordis affectu ad
ea q̄ pfectiōis sunt se virib; oibus extendūt. studiose op-
am dantes. vt sic intellectus eoz scia. & sic affectus eoz
diuina sapiā repleat. Et sicut p̄ficiūt in cognitiōe veri.
sic & in amore summi boni qm gustāt & vidēt q̄ suauis
est dñs. q̄ se & alios per sacra scripturā ad debitū finē dī-
rigūt. & nihilominus interius spū dei agunt. Igit̄ disci-
pulus alijs obmissis cupiebat cū hīs mansionē habere.
et se totū p̄ferre ad studiū illius vere & summe p̄bie.

De scientia vtilissima homini mortali que est scire mori.

Um omnes homines natura scite desiderante
o summa & eterna sapiētia. & in te vniuersali p̄n-
cipe nature auctore ad quē nobis sermōes the-
sauri sapie & scientie sunt absconditi. sisq; oim artifex. om-
nē habens sciam. oīa p̄spiciens. Tūc auidō cordis de-
siderio peto. vt thesaurū sapientie tue mihi aperias. scien-
tiamq; scōz & de reb; magnis instruas vt & materias
quosq; subtilissimas ac p̄fundissimas nūc p̄tractādas.

Sapientia

(in mediū proponas
Respōdet. Fili mi noli ab-
tū sapere. sed tūc audi me & docebo vtilia. tribuā tibi o-

Homini mortali

miserationū dñi non obstitisset. Tulaūt nunc vacua va
cuis relinquo. et doctrine mee intēdas. que tibi magis
proderit q̄ aurū electis ⁊ p̄ libris oīm phozum. Et vt
ardentius te mea hec doctrina moneat. ⁊ in corde tuo se
fixa p̄maneat. idō sub exemplo sensibili doctrine huius
tibi tradā misterii. qđ tibi valde proderit ad salutis in
itū. ⁊ ad cūctaz virtutū p̄ficiet stabile fundamentū. Et i
de ḡ nūc similitudinē hoīs morietis. ⁊ tecū parit loq̄ntis.

Discipulus Hec audiēs. cepit se oīs
no ab exterioribz oibz col
ligere ⁊ in seipso similitudinē p̄positā diligentissime cō
siderare. Erat autē ante cū similitudo iuuenis pulcherri
mi. q̄ morte p̄uentus. in p̄ximo migraturus erat ⁊ de sa
lute aiē sue nihil disposuerat. q̄ h̄mōi voce miserabili cla
mabat. Circūdiderūt me gemitus mortis. dolores in
ferni circūdiderūt me. **Huius** me deus eterne ad qđ in hūc
mundū nascebar. Nā ex vtero natus cur nō statim perij
En principiū vite mee fuit cū fletu et dolore. nūc autē fi
nis ⁊ exitus meus extant cū miserabili planctu ⁊ merore.
O mors q̄ amara est memoria tua cordi locundo ⁊ in
delicijs nutrito. horribilis potentia tua ei q̄ ⁊ etate iuue
nis ⁊ robore fortis. ⁊ q̄ potitur successibz p̄speris. O q̄
parū credidissē q̄ tā cito mori debuissē. Sed nūc o
mors misera. repente q̄si ex insidijs erūpens. irrūsti sup
me. p̄prehendisti atq̄ mille fumbz ligasti. ⁊ in vinculis
ferreis tecū trahis. sicut trahi solet damnatus ad suppli
ciū mortis. nūc p̄ dolore p̄p̄olis manibz rugitū emic
to. cupiens mortē effugere. ⁊ nō est locus diffugiendi. ⁊
circūspicio ad oēm plagā. ⁊ defecit cōsolator ⁊ adiutor.
Fixū est. mutari nō potest. vocē mortis horribilem aus
dio inronātem atq̄ dicentē. fili⁹ mortis es tu. nec e pes
nec ratio. nec cognati. nec amici valebūt te liberat de ma

De scientia vtilissima

nu mea finis venit. venit finis. decretū est. oportet impleri. **O** mi deus oportet me iā mori. **N**ō potest hec sententia mutari. debeo iā cito de hoc mūdo recedere. **O** mortis immensa crudelitas. o impietas et indignatio miseranda. parce queso. parce iuuēturī. parce nondū mature etati. nō sic crudeliter agas. nec me subtrahas ab hac luce tam improuise.

Discipulus hec audiens. conuersus ad eū dixit. Amice verba tua non mihi videntur sapere disciplinā. Rescis qz equū est iudiciū mortis. psonā nō accipit nec alicui pcat sed se eq̃liter oībus p̃diuidit. nec iuuenis aut senis miseretur. Ignorat nobiles. potētes nō veretur. diuitem vt pauperē sūliter p̃dit q̃nimo plures ante p̃fectā p̃pletionē annoꝝ suozū de medio sublati sunt. An putabas q̃ tibi soli mors p̃cere deberet. et tabernaculū tuū sicile ingradi nō auderet. et p̃phete mortui sunt. R̃ndens q̃ similitudo mortis dixit. Elere p̃solator onerosus es tu. nec s̃ba mea sonāt imprudentiā. S; hī potius insipientib; siles censendi sunt. q̃ impie vsq; ad mortē vixerūt et q̃ digna sunt morte egerūt. nec tū mortē timentē vicinā. Leci sumi et iuuenis insipientib; siles. nouissima sua. et q̃ post mortem ventura sunt non p̃uidentes. Non desio iudiciū mortis. sed s̃eo dāna indisposite mortis. non ploro q̃ hinc exiturus sum. sed plango et lugeo dāna dicū q̃ inuuliter et sine omī fructu p̃transierūt q̃liter vixi. Erravi a via veritatis et iusticie lūmē non luxit mihi. et sol intelligenētiē nō est ortus mihi. lassatus sum in via iniquitatis et p̃ditionis. et ambulavi vias difficiles. viā aut̃ omī ignoravi. Hec q̃d mihi p̃fuit sup̃bia. aut q̃d diuitiaz iactantia p̃tulit mihi. transierūt oīa illa tanq̃ vmbra p̃teritis. et tanq̃ nūcius cito p̃currens. et tanq̃ navis q̃ p̃trans

Homini mortali

fit fluctuantē aquā. cuius cū p̄terit nō est vestigiū inue-
nire neq; semitā carine illius in fluctib; Aut avis q̄ trās
volat. z post hoc nullū signum inuenit in aere. aut argu-
mentū itineris illius. sed t̄m sonus alay verberās leuē
ventū. z scindens p̄ vim itineris aerē p̄motis alis trans-
volabit. z post hec nullū signū inuenit itineris illi⁹ aut
tanq̄ sagitta amissa in locū destinatū diuisus aer in se re-
dusus est p̄tinuo vt ignoret transitū illius Sic z ego
nat⁹ p̄tinuo desini esse. z p̄tutis q̄dem signū nullū valui
ostendere In malignitate autē p̄pria consumptus sum.
Spes mea tanq̄ lanugo que a vento rapit z tanq̄ spu-
ma gracilis que a p̄cella dissipat. z tanq̄ fumus q̄ a vē-
to diffusus est z tanq̄ memoria hospitis vnus diei p̄-
teruatis. Et ideo sermo meus nūc in amaritudine est z
verba mea plena sunt dolore. p̄tereafactū est mestū cor
meū ido contenebrati sunt oculi mei. Quis mihi det vt
sim iuxta dies antiq̄s. quando stola fortitudinis z deco-
ris indutus erā. z annos plurimos ante me habebā vt
p̄gnosceere possem mala que irruerūt sup me hac hora
Non curabā t̄pis p̄ciositatem immēsam. sed datis flari-
bus nauī z freno p̄cipiscētie laxato. dies in vanitate de-
ducebā. p̄ciositatem p̄o eius nō attendebā Sed me q̄si
onagrū liberū natum putabā. nūc autē sicut p̄sces ca-
piunt hamo. z sicut aues p̄phendunt laqueo. sic captus
sum in t̄pe malo. qd̄ mihi extēplo superuenit. Tempus
p̄terit. dilapsum est. reuocari a nullo hoīm pōt Nō fuit
hora tam breuis in q̄ non spūalia lucra suo valore incor-
paliter oīa terrena excedētia p̄pare potuisset. heu me mi-
serū. Ideo nūc stillat p̄ dolore oculus meus z palpebre
fluūt aquis qz reuocare qd̄ p̄terit nō possum Q̄ mi d̄s
q̄re negligi q̄re tardauī q̄obrem dissimilaui. cur tot gra-
tiosos dies longissimis z vanissimis locutionib; expen-

De scientia vtilissima

di. et meipm intm neglecti. **D**e cordis mei gemitus inenarrabilis. qre studui vanitati z qre non tota vita mea didici mori. **E**ya vos oēs qui adestis qui meā miserā videtis. q flore iuuentutis adhuc gaudetis. et q adhuc tempus aptū habetis me miserū respicite. me asq miserias p̄siderate. z in meo p̄culo damnum vestrū declinare. florem iuuentutis vestre cū deo expendite. tps sacris actionibz occupate. ne similia faciētes silia patiamini. **H**eu grata iuuetus. qliter te pdidi. **D**eus eterne tibi p̄queor miserā quā patior. verba increpationis iuuentus lasciuens odiuit. docētibz me nolui acq̄escere. p̄e admonēribz inclinare aurē neglecti. derelictus sum disciplināz increpationibus nō acq̄euit cor meū. **A**h mi deus in fo ueā pfundā cecidi laqueū mortis incurri. **D**elius mihi erat si natus nō fuisset. vel in vtero matris perisset. **Q**s q tps mihi ad p̄niam concessum tam inutiliter expēdi. z ipso in supbia abusus fui. Respondens autem.

Discipulus dixit. Ecce oēs morimur et quasi aqua dilabimur in terram. que nō reuertetur. nec vult deus perire aniam sed retractat cogitans ne penitus pereat qui abiectus ē. Audi ergo vocē meam. z age penitentiā de transactis z conuertere ad dñm deum tuū. qz benignus z misericors est. z si finis erit bonis sufficit ad salutem. Ad hec similitudo predicta respondit. Quis est hic sermo quem loq̄ris. debeo penitere. debeo me cōuertere. nonne vides angustias mortis me prementes. Ecce timore z horrore mortis alligatus sum. et anxietatibus nūm̄s mēs me premitur vt quid agendum sit penitus non videam. Sed quemadmodū perdidit cū sub vnguibz accipitris mor discerpenda p̄p̄imitur. pre angustia mortis quosdam modo exanimis reddidit. Sic ois sensus a me recessit.

Homini mortali.

sic. nil cogitans nisi hoc. si quo mō euadere possam mor-
 tis discrimen qđ tñ euadere nequeo Mortis imperiū
 me pmit. z separatio amara me ledit. hecine separat me
 amara mors **O** felix pñia z pñcio matura. qz secūra. qđ
 aut tarde penitētie se pmitit. dubius z incertus erit. qz
 nescit vñū vere an fice peniteat. **Ue** mihi qđ tam diu vi-
 tam meā corrigere distuli. qđ tam diu salutem meā retar-
 davi. **O** lōga nimis pñctio emēdationis mee. qualis
 me neglexisti ppositum boni sine inchoatione. volun-
 tas sine operatione. pmissa bona sine executione pēdida
 runt me **O** cras cras quā longā restem fecisti. z in bara-
 trum mortis me procrastinando pñctisti decepisti me
 et deceptus sum. Nonne hec miseria superat oēm misē-
 riā huius mūdi. nōne sup his merito affligitur cor me-
 um. z sauciabit aia mea. **En** oēs dies mei pñctientē
 triginta anni etatis mee dilapsi z pēditi sunt z miserabi-
 liter pñcti. transierūt tam negligenter qđ nescio si vnqđ
 diem ex oibus his expendi in voluntate dēi. in exercitio
 cunctarū virtutū tam laudabiliter z pfecte. sicut forte po-
 tuissim z debuissim **Uel** si vnqđ placitū famulatū exbi-
 bui pñctori meo tam gratū z acceptū. sicut status meus
 req̄rebat. **Heu** me pro ch dolor. hoc est ergo vñ vulnerā-
 tur oia interiora mea. **Ab** deus eterne qđ verecūde coraz-
 re z scis oibus ad iudiciū stabo. cū reddere rationē de
 transactis pmissis z omissis cogor **Et** qđ adhuc dicā.
 in primo est tribulatio mea vt de hoc mūdo recedā **Re-**
 tendite ad me queso nūc dilgēter **Ecce** in hac hora ma-
 gis gauderem de breui oratiuncula pura salutatione an-
 gelica deuote per me dicta. qđ sup milia auri et argenti.
O mi deus quanta bona neglexi qđ male accidit mihi
 qđ hec non prouidi. quando bene prouidere potui **Quot**
 horas nūqđ redituras pēdidi. qđ modica sacrarū negotiū

De scientia stultissima

inutilia transiens. tam multa et preciosa neglexi. Rego-
cis non necessarijs me implicavi. et necessaria dimisi. ad
iutorio aliorum plus quam necesse fuit vel mihi expediebat inter-
debam. et meipsum negligebam. eorum manibus me commisi. et
meipsum perfecte iuvare neglexi. Utere nunc cognovi quod ad
magnitudinem primorum celestium plus mihi contulisset sol-
licita custodia cordis mei et omnium sensuum meorum cum animi
puritate. quam hac neglecta. vel per affectum inordinatum
infecta triginta anni quibus quis alius per perstrationes
suas apud deum mihi premia obtinere niteretur. Audite audite
te omnes meis qui interestis miseris. quia tempus ut videris mihi
hic deficit. accessiones ad amicos regis sui singulos de quibus
mihi spes erat. petens elemosinam sterilem et tenuem mihi
hic dari de abundantia spiritualium divitiarum et bonorum ope-
rum suorum in suppletionem egestatis mee et in emendam delictorum
meorum et frustratus sum. Repulerunt me dicentes. ne
forte sufficiat nobis et vobis. Ab deus piissime. miserum
cordiarum pater mitissime hec respice et propatere patienti.
heu contra bona in tanto tempore sano corpe potuissim fecisse
et non feci. quam immensas divitias spirituales et thesauros cele-
stes potuissim congregasse et neglexi. Deus meus et quam
nunc minima opera satisfactoria mihi grata et accepta erant
cupientes recreari de micis que cadunt de mensa dominorum meo-
rum. et nemo mihi dabat. Vos omnes propatimini mihi. et
miseremini mei. et quam diu vires suppetunt et tempus iuvat. con-
gregate in horrea celestia thesauros celestes ut cum defecer-
itis recipiant vos in eterna tabernacula. et non relinqua-
mini vacui in tali hora vobis superventura. sic me vacu-
um in bonis operibus privatum videtis. Discipulus autem
dixit ad eum Amice dilecte video dolorem tuum vehementem
esse nimis. et ideo ex corde tibi propatior. adiuvans te per omnia
potentem deum ut mihi des consilium ne periculum simile mortis

Homini mortali.

indisposite tam subitanee incurrā Ad hec imago predicta respondit Optimū filiū summa prudentia z maximā puidentiā in hoc consistit. vt per verā p̄tritionē z puram ac integrālē cōfessionē te disponas adhuc sanus et fortis. z per satisfactōem condignā cuncta quocq; noxia a salute eterna retrahentia ac impediētia pūcias z te iugiter in omni tpe sic teneas. ac si hodie in hui⁹ diei spacio vl' cras. ad longius in hac septimana decessurus sis de hoc mūdo. pone in corde tuo. ac si ania tua iam sit in purgatorio. z decē annis fornacē ignis ardētis in penā pro delictis suis recipet. z solus iste p̄ns annus in adiutoriū tuū p̄sius sit concessus. Sic igit ip̄am crebrius in tuere. inter flammeos globos ardentem z attende vocem eius miserabilem. ad te clamantem z dicentem O amicorum meorū omnīū dulcissime succurre misere anis mee. memēto incarcerationi miserere mibi. et prebe auxilium desolato. ne diutius p̄mittas me affigi in hoc carcere caliginoso. quia derelictus sum ab hoc mūdo. non est qui fidelitatem ostendat non est qui manū porrigat egenti Singuli que sua sunt querunt et me vlticibus flammis desolatū derelinquunt. Ad hec discipulus respondit. Utilissima prozsus doctrina hec esset. si quis per experientiam eam haberet sicut tu. Sed licet verba tua motiua valde z acuta videantur parum tamen ap̄d multos proficiunt Avertūt faciem suam ne videant in finem. Oculos habent et non vident. aures habent et non audiunt. diu se viuere arbitrantur. et quia mortem indispositam non metuunt. ideo miseri p̄euidere damna ipsius cōtemnunt Cum nuncius mortis infirmitas grauis adest. conueniunt amici et socij ad egrotum gratia visitandi. omnes que bona sunt prophetando promittunt et nequaquā mortem adesse. sed neq; oīno sibi t

De scientia viliissima

inendū esse vltimū periculū imminere attestant. sed fugim transeuntē vel quālibet humoꝝ deordinationē aut mēbroꝝ aut nervoꝝ opilutionē in breui transiturā Sic amici corpōis inimici aīe fiūt. et miserū negligūt quā dum singulis momētis infirmitas ingrauefcit et egrotū semp de pualescentia sua sperat tandē exhaustus improuise deficit sine fructu salutis spūm infelicē exultat Sic et hī auditoꝝ tui. qui vīz prudētie hūane innitunt. perba tua post doꝝus pūciūt. et nequaquā p̄silio tuo salubri acquiescūt Ad hec mortis imago rūdet Yecro cū laqo mortis capti fuerit. cū irruerit repentina calamitas. et in terius q̄si tempestas ingruerit. q̄si venerit sup eos tribulatio et angustia. clamabūt et nō exaudient. eo q̄ exosam habuerint sapiam. et p̄siliū meū audire p̄tulerint. et sic nūc pauci inueniunt valde q̄ et verbis meis p̄puncti vitam suā in melius corrigāt. sic reuera p̄pter maliciā t̄pis et defectū seruoꝝ spūalis. ac mūdi senescentis malignitatem. paucissimi reperīūtur tam p̄fecte ad mortē dispositi. qui in tāta abstractione et cordis deuotione existant vt p̄e desiderio vite eterne mori cupiāt. et cū xp̄o esse totis viscerib; cōcupiscant. Sed morte amara p̄uenti in dispositi inueniūtur sicut et ego p̄uentus sum. et ideo non tam hinc exant. q̄ violēter quodammodo rapiunt. ita vt bene sibi tā reputent accidisse. qui velut pecora sine omī ratione moriūtur. Et si vis scire causam tanti et tam cōsumis peccati et periculi. Ecce honoꝝ appetitus inordinatus. corpōis cura superflua. amor terrenus. et sollicitudo nimia. questus rei familiaris excecantur multitudine diuis corda diuersa. et ad hec pducunt discrimina. Tu vero si cum paucis ab hoc periculo mortis indisposire saluari desideras. audi consiliū meū et hanc meam quā vides tristem p̄sonā frequēter oculis tuis obijcias. et ad

Domini mortali

memoriā iugiter reducas & statim senties doctrinā meā
tibi fore vtilissimā. Ex ea nāq; p̄ficies vt non solū mortē
non timeas verū etiā mortē cunctis viuentib; terribilē.
tanq; laboris terminū & eternē felicitatis initiū expecta-
bis & excipies cū desiderio cordis tui. Hoc tū facias vt
me quotidie pfunderere cogires. verba mea diligenter ad-
uertas & ea in corde tuo p̄scribas. Ex visis in me dolori-
bus & angustijs considera & pensa ea que tibi in p̄ximo
fuguentura sunt. Vemento iudiciū meū sic em̄ erit & tuū
mibi heri. tibi hodie. Respice in me & memento noctis
huius quo ad vixeris. **O** q̄ beatus es arseni qui semp
hanc horā ante oculos habuisti. Beatus quē cū vene-
rit dñs & pulsauerit ianuā. inuenerit vigilantē. Felix quē
bene paratū hec hora inuenerit q; felicit̄ migrabit si etiā
amaritudine mortis immensa afflictus fuerit. Quacūq;
em̄ morte preoccupatus fuerit i refrigerio erit. purga-
bitur & ad visionē glorię dei disponet. & a sanctis ange-
lis custodiet a sup̄nis ciuib; deducetur. et a celesti curia
suscipietur. Exitus sui spūs erit eternę patrie felix introi-
tus. Sed heu me miser vbi putas in hac nocte degebit
spūs meus. quis suscipiet miserā aiām meā. vbi hospī-
tabit vlt̄ p̄noctabit vel q̄ erunt qui suscipiēt eā in illa res-
gione ignota. **O** q̄ desolata erit aiā mea. o q̄ derelicta
et abiecta sup̄ anias vniuersas. vel q̄s est qui fideliter ef-
fuit. & qui iuuare eā efficaciter velit. Ideo mihi p̄t̄ p̄pa-
tendo ins̄p̄ba mea amara lachrimas q̄si torrentē effun-
do. Sed quid valet me ammodo flere & verba amarissi-
ma exaggerare. clusum est. mutari non pōt. Concluse
vlas meas inimicus. insidiator factus est. mihi sicut leo
in abscondito. repleuit & inebriauit me amaritudine. do-
duxit in latū mortis vitā meā. **O** mī deus nūc finem p̄-
bis meis impono. vlt̄ius plangere nō valeo. Ecce vo-

De scientia vtilissima:

nunc hora quae me auferet de terra. Heu me nunc video nunc
ergior quia viuere amplius non valeo. et quia mors est in p
pinquo En manus inualide incipiunt frigesce. facies
palescere. visus obumbrari. oculi profunda ac transuerbi.
Ah me miserum. puncture mortis amarissime circumdant
me. et cor debile suffocare nitunt. O cordis angustiae et
pressurae mortiferae. En pulsus incipit capissare. halitus
deficere. et quasi ex profundo se colligere. lucem huius mundi
non video amplius et ecce iam statum alterius mundi pro
culis mentalibus quasi praemeditando prospicere incipio O
mi deus quoniam miserabilis aspectus En cruenta bestie. larua
les demonum facies. nigri ethiopes innumerabiles circum
dant me insidiantes et expectantes miseram animam in pro
mo exitura Si forte torquenda eis in sortem tradatur.
O districtissime iudex quoniam severissima sunt iudicia tua. quoniam
multum ponderas in iudicando me miserum. ea quae pro suis
modicitate pauci etiam curare presumunt En sudor mor
tis adest. membra penetras et victam naturam esse et iam suc
cubuisse attestas. O terribilis aspectus iusti iudicis mi
hi iam patris per timorem. subito venturus per exhibitionem
Nunc valere socii et amici charissimi. quia hinc tam exitus
rus. oculum mentis ad purgatorium quo iam deducendus
sumuerto Inde non exiturus usque dum reddam minimam
quod drantem Illinc oculo cordis intueor miseriam et dolorem
et penam et afflictionem multiplicem. Heu me miserum. ibi
inter alias penas illi loco debitas exurgere video flam
mas ignium et inuoluere et repingere quasdam animas mis
ferorum. quae velut scintille flammivome in medio ignis dis
currunt. sicut cum magna villa tota in incendio ponitur. et in
igne et fumo scintille pariter sursum ac deorsum feruntur.
vlulantes et pro dolore cruciatum clamantes singule ac di
centes Dilectissimi mei miseremini mei saltez vos amici

Homini mortali

ā mei. Hanc vbi est amicorū meorum adiutorium. vbi
sunt pmissiones bone consanguineorū z aliorum per q̄
rum inordinatū affectū nos ipsos neglexerimus. z hanc pe
nā nobis metipsis adauximus. Heu cur hoc fecimus la
borauimus placere eis volentes. z male remunerati su
mus. Ardemus z estuamus. nec ab eis adiutorū recipi
mus. Heu cur de salute nostra nobis metipsis nō puidi
mus En minor afflictio purgatorū huius q̄d patimur
supat supplicii q̄d cunq; illius mūdi t̄p̄alis. vnice bo
re istius quā expimur p̄nalitatis acerbitas. centū ānos
putatur in se habere seculi transeūtis miseras Sed su
per oīa cetera tormentoꝝ generalēdit nūmū illius dīni
ne faciei felicissime absentia. Hec in vltimo agone p̄stis
tutus tibi p̄ memorali relinquo z his dīctis agonizan
do expiro. Ad hanc visionē discipulus valde ingemuit
et p̄re timore tremuerūt oīa ossa eius. cōuersusq; cū la
chrimis ad dñm dixit Vbi est eterna sapientia etiā nūc
nunq̄d dereliquisti me dñe famulū tuū. docere me sapiē
tiam voluisti. z nūc vsq; ad mortem deductus sum O
mī deus quantū me terret mortis vīse p̄ntia. Sic me to
tum imago mortis rapuit. vt pene ignorez vtrū hoc q̄d
vidi fuit in re vī in similitudine O dñator dñe terribilis
et misicors. tibi gratias r̄fero z emendā p̄mitto. Vāg
no namq; nimis p̄teritus sum timore Neq; em̄ in tota
vita mea sic eundēter aduerti inādispositē mortis p̄ricu
la sicut in hachora. Ego p̄ certo credo. q̄ hec horrendo
visio semp̄ valēbit aīe mee Certissime nūc cognosco qz
nō habemus hic manentē ciuitatē. z ideo ad futurū aīe
immutabilem statū me toto nīsu extēdere cupio Discet
mori p̄pono diff̄ere p̄ntiam nolo. plangere z uersionem
nullatenus volo emēdare vitā meā absq; retractione dis
pono. in tū q̄ppe detaritus sum de sola memoria. q̄d 3

Descientia vtilissima:

flaret de pñtia Tolle tolle nūc a me lectisterniorū molli-
ciem. veltiū preciositatem. torporē summi me impediē-
tem En tñ ledor. tñ affligor. tñ crucior de minimis
quid fieret de maximis. difficulter possum sustinere mo-
dicas lesiones. heu me z q̄liter possem tam immēsos pa-
ri dolores ¶ si sic mortuus fuissē. vel si iā decederem
quantā in me ignis ille materiā inuenisset ppter pctōz
multitudinē z incōpletā satisfactiōē Scio nūc qd faci-
am. qz dilectā aiām meā non sic p̄ire pmittā. sed ei in-
transitorio z breuissimo hoc tpe per tolerantia laboruz.
z exercitiū virtutū prouidebo. vt in hora tali extrema nō
penā sed quietē inueniat ¶ sancte z misericors saluator
tam amare mortī ne tradas me En corā te prouolutus
cū lachrymis peto. vt me hic ad libitū puntas neqz in fi-
nem tratus reserves mala mea In illo em loco horren-
do tanta est miseria z afflictio vt nullus dicere sufficiat.
¶ q̄ inspicies huc usqz fui. eo q̄ mortē indispōitam et
penā purgatorū immēsam tam parū curauī. z q̄ mag-
na sapientia est sepius p̄ oculis habere ista. Sed nunc
paterne admonstus oculos ap̄rio. et ipsam vehemens
ter pertrimesco. Respondens autem

Sapientia dicit. Hec fili mi dum adhuc
iunuenis es z san⁹ ac robustus
et emendare vītam tuā poteris omni tpe memorare. sed
cum in veritate ad horā hanc queneris. z iuuare te aliter
non potes. nihil restat nisi vt te misericordie dei solus cō-
mittas. et passiōē meā inter te z iudiciū mai interpo-
nas. ne iusticiā meā vltra q̄ necesse est p̄timescas. exci-
das a spe tua Iā vero timore nimio p̄teritis aie quior
esto. sciens qz timor dñi initii est sapiētie Scrutare sc̄p̄
turas z iuuenies q̄ multa bona cōferat hōi mortis me-
morā Si annis inquis sapiens multis vixit homo.

Domini mortali

et in omnibus his letus fuerit. meminisse debet tenebrorum
temporis. et dierum multorum qui cum venerint vanitatis arguen-
tur propter ita. Memento ergo creatoris tui in diebus iuven-
tutis tue antequam veniat tempus afflictionis tue. et appropin-
quant anni de quibus dicas. non mihi placet antequam reuer-
tatur pulvis in terram suam unde erat. et spiritus redeat ad
dominum qui dedit illum. Tu autem benedic deum celi ex toto corde
de tuo. et gratus esto. quia paucorum valde est. sic aure percipe
re cordis huius temporis instabilitas est. mortis omni tempore insi-
diantis volositatem. et future patris permansuram felicitatem
Leva oculos tuos. circumspice diligenter et vide quod multi
sunt qui mente excecati claudunt oculos ne videant in finem
nem. aggravant aurem ne audiant et pervertant et sanentur.
quorum perditio non tardabit. illorum quoque turbam innumera-
bilem quod discrimen mortis indispositum iam perdidit. considera
dinumera si potes multitudinem eorum copiosam. Attende
quod multi sunt qui temporibus tuis propter te cum immoderate ob-
erunt et sublati sunt de terra. quanta fratrum sociorum aut cetero-
rum tibi notorum multitudo in tam paucis annis te adhuc
vivente precesserunt. qui ad modicum tempus post se relin-
quentes dormierunt hos intueri ipsos alloquere et veteri-
ram hominem cum ipsis reputa transisse. interroga omnes. quare a
singulis. et docebunt te. cum stetur gemitu respondebunt tibi et
dicent. O quam felix qui hec novissima pueri. qui sibi a peccatis
caverit. qui periculum suum non negligit. qui se omni tempore ad hanc horam
disponit. Ergo postpositis retrahentibus cunctis dispone
domum tue. prepara te ad viam universae carnis ad horam
mortis. quia per certo nescis qua hora veniet. et quam prope est.
Ecce in sanis est. et ideo sicut viator in portu navem vel
lociter pertransientem. longinquas partes petentem. statim
prospectat ne se negligat. Sic omnis vita et actio tua ad hoc
dirigatur. ut obitum beatum obtineas et pervenias ad lo-

Formula compendiosa

cum immortalitatis et felicitatis eterne.

Formula compendiosa vite spūalis.

Emini me in diebꝫ vanitatis mee. quibus frustra laboravi sub sole legisse in doctrina sapientum huius mūdi. qui coiter phi appellant. q̄ finis habeat se in opabilibꝫ velut p̄ncipia in speculabilibus. **L**uz igitur tu summa sapia cordis mei desiderata sophia tuā mihi tradideris pro p̄ncipio artem bene moriendi. **C**ongruū est bonitati tue vt subinferas nūc doctrinā bñ viuendi. et hoc p̄pēdioso et sub breuitate. **S**audent nāqꝫ breuitate moderni. facienti quippe plures libꝫ nullus est finis. deniqꝫ iā a seculi initio pertransiunt plurimi. et multiplex fuit scientia. **M**undus diuersitate doctrinarū repletus est. **N**ulle sunt modi viuendi. vnus q̄dem sic. alius p̄o sic. **T**ot sunt codices de vicij et virtutibꝫ magistraliter tractātes. tot sunt q̄terni q̄stiones subtilissimas et p̄positiones diuersas p̄tractātes vt prius vita breuis deficiat q̄ oīa studere. sed nec dū lege re p̄tingat. **Q**uis dinumerare possit oīa rationalia. naturalia. hīstoricalia. moralia. ac diuina sc̄pta oīa. cūtra cōmenta noua et vetera. elemētationes. copulatōes. singulosqꝫ tractatus. ac summas. quibꝫ vniuersa sup̄ficies terre tanq̄ flumio inundāte irrigata est. hec oīa tedioso et infirmo discipulo reuoluere dispendiosum eet. **E**t ideo ex his oībus breuissimā p̄fectiōis formulā q̄tuor verbis expressam. prout rudimentis militie spūalis congruit peto mihi tradi.

Sapientia

Ridit In choro illo sanctorū q̄ velut astra matutina in nocte mūdi istius resulgebāt. et velut lumina magna claritate sciētie choruscabāt. inuenies quosdā q̄ vobis benēficijs non solū in actuali. parū etiā theozica virtute

Vite spiritualis

flagrabāt. quoz traditione et exemplo recíptes vite spí-
ritualis pfectíssima documenta. Verū inerpientie z in-
eruditione tue pdescendere cupiens. quedā tibi vite spí-
ritualis pncípia breuissíme q̄si p memorali tradā. q̄ sp
ad manū hñs dírígí poteris in agendis. **I**git si oprabi-
lam cūbtis vite spūalis pfectionē habere desideras si vi-
rlíter íp̄m aggredi affectas. debes reíp̄m abstrahē a so-
cietatibz z familiaritatibz nocívis. z ab oibz hoibus ppo-
síñ tuū impediētibz. z breuít aq̄cūctis mortalibz q̄ntuz
possibile est. ex voto tue pfectionis salua semp obediē-
tia humili z p̄mpta supioz. sp captās oportunitatem.
vbi z qñ locū possis repíre q̄etis z p̄tēplatiōis carge se-
creta silētia. pñtisqz seculi vitare naufragia. z p̄turbatio-
nes mūdi fugere p̄strepentis. **O**mī tpe puritati cordis
debes pncípālít studere. vt vícz p̄tinue velut clausis car-
nalibz sensibz in temeríp̄m p̄uertaris. z cordis ostia a for-
mis sensibíliū z imaginatiōibz terrenoz. quantū possi-
bile est habeas diligēter serata. Puritas nāqz cordis úni-
ter oía exercítia spūalia quodāmodo tanq̄ q̄dam finas
lis intentio. ac laborū oím retributio. q̄ in hac vita mī-
les xp̄i emerítus recipē cōsuevit. sibi vendícat p̄ncípas-
tū. Affectū tuū cum omī diligētia absoluas ab hīs oī-
bus q̄ libertatē ípsius impedire possent. z ab oī re possi-
bilitatē habente alligandí z tenendí íp̄m affectuz ad in-
herendū. **I**uxta illud legis moysayce **D**aneat vnusqzsqz
apud semetíp̄sum nullus egrediatur ostíuz domus sue
die sabbati. et sabbatisabit populus. **I**n semetíp̄o nāqz
esse est dispersiones cordis sui z affectiones ad vnū v-
rum z simpliciissimū bonum recolligere. z collectas ser-
uare. Sabbatisare est cor ab affectione carnali animam
impediēte aut insicēte. et a curis mundanis ípsam
distrahente absolutam esse. z in pace cordis sui tanq̄ in

Formula compendiosa

portu silentij in amore: et fructione cōditoris suauit̃ deſ-
cere. Sup̃ om̃ia aut̃ alia dic̃ tibi ſit principalis ſemp̃ co-
natus. vt̃ animū tuū iugiter ſurſum in p̃ceptatione diu-
norū eleuatū habeas vt̃ diuinis rebus ac deo mens ſem-
per inhercat. et derelicta fragilitate terrena ad ſup̃na iug-
giter transferatur. q̃quid aut̃ ab his diuerſum eſt. q̃uis
magnum videatur. ſicut corp̃is caſtigatio. ſeiunij. vel vi-
gilie et ſimilia virtutū exercitia. quali ſecundaria et infe-
riora iudicanda ſunt. et tantū expediētia quantū ad cor-
dis p̃ficiunt puritatez. Inde eſt q̃ iam pauciſſimū ad ve-
ram p̃fectionem perueniūt. quia in medijs nō multum
p̃ficiunt tempus et vires expendūt. debita remedia negli-
gunt et poſtponūt. Tu vero ſi recto tramite ad finem in-
tentū puenire deſideras debes ſumope ad perpetuā cor-
dis puritatem et mentis trāquillitate ambulare et cor ſur-
ſum iugiter ad dominū eleuatū habere.

Discipulus Quis in hoc fragili cor-
pore poteſt huic ſpiritu-
ali theorie ſemper affixus eſſe.

Sapientia Nullus mortalium p̃r hui-
us contemplationi iugiter inhe-
rere. Sed ideo dictū eſt vt̃ ſcias vbi mentis tue intentio-
nem debeas habere fixam. et ad quā deſtinationem ſem-
per aīe tue renoces intuitū. quē cū potueris obtineſ mēs
gaudeat. et alibi diſtractā doleat. atq̃ ſuſpiret q̃tentiſcūq̃
ſe ab illo intuitu deſcenderit ſeparatam. Qz ſi forſitā qu-
loſa voce mihi obuiare volueris dicēs te diu in vno eo-
dēq̃ ſtatu p̃manere nō poſſe. Noſte dēs q̃ diuina p̃rus
plus p̃t facere q̃ hō poſſit cogitare. et q̃ frequentia actus
ſimilem ſibi habitum generare conſuevit. Unde ſepius
contingit q̃ illud ad quod fortaſſe homo in principio
ſe aſtringit. cum violentia quadam et difficultate poſtea

Elte spiritualis.

faciliter operabitur. tandem cum magna delectatione
hummodo a ceptis non desistat. Audi fili mi discipuli
nam patris tui. attende diligenter verba mea. et ea in
corde tuo q̄si in libro scribe. Noli emulari multitudinē
illoz qui iā retro cōuersi sunt post desideria cordis sui.
in quibz deuotio tepuit. c̄aritas refriguit. et fecit. humi
lis obedientia prostrata est. qui placere hoibz cupiūt.
honores querūt ventri deseruiūt. q̄ supra modū diligūt
munera. sequūtur retributōnes q̄ in hoc mūdo ipm q̄
querūt p mercede opis sui recipiūt. et in futuro vacui re
manebūt. sed illos egregios flores sanctissimos patres
qui incōpabili flagrabant studio sanctitatis attende. et
eorū festines ppositū simili studio et p̄uersatione susci
pare. quemadmodū tibi iā ppositū est Siue igit come
das siue bibas siue aliqd aliud facias. semp hec vox et
patris resonet in auribz tuis admonētis et dicentis. fili
mi ad cor redeas. ab omnibus quantū possibile est reip
sum abstrahendo. mentis oculū semp in puritate et tran
quillitate custodias. intellectū a formis rerū infimaz p
seruando volūtatē affectū a curis terrenoz penitus ab
soluas summo bono amore seruido sp̄ inherendo De
moriā quoqz iugiter sursum eleuatā habeas. p̄p̄templa
tionē diuinorū ad supna tendendo. ita vt tota aīa tua cū
oibz potentis suis et viribz in deū collecta. vnus fiat
spūs cū eo in quo summa p̄fectio vie cognoscat p̄sistere
Hec igit breuis doctrina p vite tue formula tibi sit tra
dita in qua summa summarum totius p̄fectionis consi
stit. in qua si diligēt studueris et fideliter effectū man
pare curaueris. brōs eris et quodāmodo eternā felicita
tem in hoc fragili corpore inchoabis Hec ē fili mi salutis
via. quā tuus arsentius ab angelo edoctus fuauit. et fua
li suis discipulis mādaui Fuge facite et desce. hec in quā

Formula compendiosa

ens sunt principia salutis. Hanc quoque doctrinam clarissimam divina sapientia cuiusdam discipulo suo quem nos tibi reuelavit. cum eum de statu suo euidenter informauit. Presdictus namque discipulus cum scientiis humanis inuentis adhuc spectetenus insistere proponeret. ceperunt pluri mevanitates quasi post tergum suum succrescere. et cepit ad honores ac promotiones plus quam oportuit aspirare temporales. Cumque tempus eius pro quo dominus laborauerat adesset et subleuari ad honores desideratos debuisset. cepit congitare intra se quid nam magis ei expediret. vel quod deo placeret. Quadam igitur vice post matutinas in oratione se prostravit. deuotissime petens a domino ut quid sibi faciendum esset reuelare dignaretur. Tandem ab oratione surgens et superasserem seredinas. vidit in visione quendam iuuenem decorum ad se venientem. qui ipsum per manum accipiens duxit ad quandam ecclesiam in qua erat constructa quedam parua cellula quam inhabitabat solitarius quidam anachoriticam ducens vitam. et hic erat graderuus et canus plerumque barbam. et lucebat in eo gratia diuina. Apparuit autem iuxta cellam eiusdem senis scala sursum erecta. in qua iuuenis presdictus quasi ascendendo et descendendo ludebat. Vocatus igitur iuuenis ille fratrem. dixit ei. Veni et audi lectionem quam tibi volo legere. cui frater letus accurrebat. cupiens primo videre librum de quo lectionem auditorurus erat. Et ecce in manu eius liber antiquissimus parue quantitat. quod quasi nullius reputationis secundum faciem putabat. et quasi abolitus non curabat. Incipiens igitur iuuenis hec legebat. Fons enim et origo. omnium honorum homini spirituali est in cella sua iugiter commorari. que verba ex ore iuuenis procedentia. de libro antiquo lecta tam dulciter in auribus fratris resonabant et in corde dulcescebant. quod totus sibi in amore celestem re solui videbat. Ita ut ex efficacia verborum celestium eundem

Vite spiritualis.

tissime demonstraret quisnā esset q̄ p̄dicta legisset. Tūc
 aut̄ frater iuueni instaret. vt sibi p̄dicta p̄ba iterato repe-
 teret. statim petitionē impleuit. et sicut prius eadē p̄ba
 relegerat. dicens Fons z origo zc. Tūc frater p̄ exulta-
 tione spūs sui dixit. Q̄ p̄ciosalr vtilis est hec sana do-
 ctina Et subiunxit querēdo q̄snā esset de nūro sapien-
 tū q̄ sententiosum hoc dictum p̄tulisset Iuuenis r̄ndit.
 Sūmus ille p̄hs arsenius. Qui frater instabat. vt sibi
 plus de p̄dicto libro legeret. At ille iterū inchoauit le-
 gere in hec p̄ba econuerso. Fons z origo oīm maloz sunt
 discursus inutiles euāgelizantiū. qd̄ verbū p̄dictus frat̄
 cū aliq̄li cordis turbatiōe recipiēs. nitebat arguere in cō-
 trariū adducens in mediū discursus sc̄toz ap̄loz q̄ per
 vniuersū mundū sola euāgelizandi gr̄a discurrerāt nō
 attendes tūc q̄ hoc simile q̄ntū ad hanc partē locū in p̄-
 posito nō habebat. Et q̄ ista p̄ba ex intentiōe nō plus
 tangerent euāgelizantes. q̄ vniuersaliter oēs deo place-
 re cupiētes. Manifestū ē q̄ppe est. q̄ vnicuiq̄z initūz oīm
 maloz erit. si discursibz inutilibus frenū laxare voluerit.
 Ad hec aut̄ p̄dictus iuuenis nihil r̄ndit sz cū oī mansue-
 tudine dixit. Scias frater q̄ inutiles discursus p̄dictus
 p̄hs multūz detestat̄. His dictis visio disparuit. Sepe
 dictus aut̄ frater p̄solatiōē celicam sibi sentiēs infusam
 intra semetip̄m resumere cepit q̄ viderat z audierat. z cū
 admiratiōe multa cogitare q̄s nā esset ille arsenius p̄hs
 Si q̄dem illo tpe mundane phie studiose adhuc intent⁹
 erat z eiusdem scientie philosophis oculū dabat. de sp̄i-
 rituali v̄ro philosophia z ipsius tractatoribus nondū
 tantum curabat. dicebat igit̄ intra se. Ecce quot libros
 diuersorum philosophozū legisti. et quot philosophos
 allegari audisti. et de hoc arsenio in nulla phia vnq̄ mē-
 tionem fieri audisti Tandem in se reuersus incepit cogi-

Christus in sacramento eucharistie.

rare dicens. Fortassis iste est arsius famosissimus doctrinæ xpiane philosophus anachorita p̄cipuus. quē ante multos annos allegari audisti licet tibi n̄rica memoria exiderit. et fortassis in argumentū huius est q̄ vidisti predictū senem cellam modicā inhabitantē. z iuuenē illū librū antiquū in manu tenentē z predicta legentem per que dant intelligi vite sc̄tōz patrū. z eoz collatides qui liber plerisq̄ tam antiquis z abolicis parū curat. licet nucleis rotius p̄fectiois. z vera scia xpiane phie in ipso esse certissima exp̄ientia cognoscat. Surgens igit̄ predictus frater diluculo perijt a liberario vitalparum volēs scire in veritate vtrū nam sic esset. z vtrū predictū arseniū vsq̄ in ipso p̄tentū inuenirer. de cuius dictis si bi pro tūc nihil oīno p̄sciū erat. Cū aut̄ librū aperuiss̄ subito predictus arsenius occurrit et eandē sententiā in dictis suis qualem inuenis in libro antiquo legerat dare inuenit Et hīs ergo sufficiēter informatus. se ad mandū p̄tulit. z scolas quas ab alijs salubrius regi esset mabat deferens. ipse tanq̄ aīo infirmus resignauit et se dictis p̄fati philosophi conformare optat.

Discipulus Verba tua tanq̄ de celesti scrinio assumpta. sic me totū mouit. vt eoz suauissima dulcedie seruo de uotiois augeatur. z via planissima vite p̄fectioris audienti prebeat̄. omni difficultate remota.

Qualiter christus in sacramento eucharistie sit deuote recipiendus.

Uolū ad virtutū scolas o summa z eterna sapientia feruenti desiderio proptare z verboz n̄m tuoz gustata suauitas me prouocauit. vbi dum orō inuenio qualiter mori ac viuere debeo. fateor m

Deuote est suscipiendus:

In horum actuali exercitio propria ex voluntate succum
bere. atq; id eo ad omnipotentiam tuam confugiens pe-
to. vt a quer media in aduersis recurrere debeam. ostē
dere tua pietate digneris.

Sapientia Sept. in ecclesie sacramen-
ta septem media sūt q̄ que
homo quodāmodo in spūalem creaturam regeneratur.
souetur ⁊ nutritur. ⁊ gratia mediante ad summū gradū
perfectionis promouetur. Inter que tamē quodam ex-
cellētiori modo diuini amoris radijs ac celestis gratie
quidam fluminis deuotas animas feliciter incendēs ac
suauiter inebriās. de sacramento eucharistie noscitur pe-
culiarius emanare. Nam sicut arida ligna mariaz ido-
gram præstant igni martirii. ⁊ flammam eius faciūt in
altum succrescere ⁊ se diffundere circūquaq;. Sic et uera
hoc sacramentum caloris spūalis incentiuū igni diuini
amoris immensum præstat fomentum ⁊ ipsum fouet
deuote susceptum. Nam inter amoris indicia nihil est
q̄ adeo totum sibi rapit animum diligentis. sicut dile-
cti desiderata præsentia. que ceteris omnibus antefatur
Proinde in vltima cena dilectis discipulis in ipsum sa-
cramentaliter obtruli. Ipseq; ac omnibus huius sacrifi-
cij ministris. in virtute verborū meorū potestatem hanc
immensam del. gaudi. vt me corporaliter pñtam habere
possint. qui per diuinitatis pñtam censeor esse vbiq;

Discipulus Pro dñe mi loquar
uis verbū in aurib; tuis
et ne irascaris tamulo tuo. Tu es enī dñs meus ⁊ ego
seruus tuus. Si bene aduertā dixisti te in hoc sacra-
mento esse non figuratē. ⁊ sed realit. non intentionalit. ⁊
corpalit. ⁊ quod an ita sit p̄cor humiliter edocui. quia

Christus in sacramento eucharistie

hoc magnā prestaret materiam te feruere diligendi.

Sapientia Certissime et veraciter et absq; omni dubitatione in hoc sacramento cōtineor deus et homo cū corpore et aīa carne et sanguine. sicut cum prodi ex utero matris. et in cruce pendendi. ac sedeo ad dexteram patris

Discipulus Ne queso indigneris domine mi si loquar. nō em̃ ex radice infidelitatis sed ex admiratione immensa hec mea sententia procedit. Valde nanq; mirabile videtur si fas est dicere. qualiter corpus domini mei formosum cum suis debitis dīensionibus. et oīmoda perfectione contineri possit sub formis minutis specierum sacramentalium sibi impopozcionabiliter cōmensuratarum

Sapientia Qualiter corpus meum in sacramento p̃tineatur nulla lingua valet explicare. necq; aliq; percipere nec ratio humana valet hoc apprehendere. sed sola fide conuenit hoc scire. hoc em̃ solius diuine virtutis operatio est immensa et ideo fideliter hoc tibi credendū est. et cauendum a presumptuosa perscrutatione. Verū tamen deuote simplicitati tue prodesse cupians. ad explicandum seruiorem tuum magis q̃ ad rei soli deo cognite manifestationem verbis tuis simplicibus respondēdo. viam sumens ex notis s̃m se tibi autem ignoris. ad ea que noticia omnium mortalium excedunt. Dic igitur mihi tu qui perspicue scientie ignarus es qualiter modica pupilla totum emisperiū celi in se claudere possit. Vel quo nā modo speculū fractum in qualibet presui imaginē p̃fectam recipere possit. cum hec sint iniqua līa et impopoztionata Et licet in hoc exemplo simplici maior sit dissimilitudo q̃ similitudo. sicut et quelibet

Denote est susciplendus.

res naturalis maiorem importat in proposito dissimilitudinem q̃ similitudinem. nihilominus tamen ex his non incōgrue potest accipi. hoc videlicet q̃ si natura potest tot miranda in sua operatōne quare virtus auctoris nature non se extendat ad longe maiora in sua operatione Item si possibile videtur q̃ conditor orbis dixit facta sunt vniuersa ex nihilo. quare tam impossibilis videtur hec transmutatio. et siue maior actus sit iste transsubstantiationis creatione. siue minor siue equalis non inconsonum tamen rationi est credere. q̃ hic qui mūdus ex nihilo producere potuit. virtutem suam nequaquā ad hunc solum actum limitauerit Sed sicut omnia quecūq̃ voluit fecit. sic non erit impossibile apud deum omne verbum. sed ei subest cum voluerit posse. Et nō ergo miraris vnum. reliquum vero non miraris. Preterea credis q̃ diuina sapientia de quinq̃ panibz quinq̃ milia hominū paut. quero qualis fuerit materia que omnipotentie sue tunc subseruiebat.

Discipulus Ad hoc respondere ex simplicitate mea nescio. nisi q̃ mirabilia opera dei esse exclamo.

Sapientia Sed et hāc uoq̃q̃ interrogationē simplicitati tue cōgruentem subinferam Dic mihi si credis te animam habere. vel aliqua entia inuisibilia esse

Discipulus Ego nō credo me animam habere. sed scio cum huius rei cognitionem ex motu z sensu habeam et ceteris. scōm traditionem sapientia huius mūdi de anima diffinitiuam. Item ratio dicat multa entia in rerum natura existere que nullo sensui subesse poterunt et fortassis plura operum dei sunt inuisa q̃ ea que sensus

¶ iiij

Devote est suscipiendus.

habentur ea que in celis sunt. et que videri non possunt
sed omnem naturam excedunt. quis investigabit Si terna
dixi vobis ait dei sapientia. et non creditis. quomodo si dixer
ro vobis celestia credetis. Tales dubitationes et pcep
tiones erronee de his que sunt fidei interdum surgunt
ex hoc quod homo imaginatur et indicat de divinis esse sic
de humanis. et de super naturalibus similiter sicut de nat
ura presentibus Sic autem non est faciendum maximeq
in proposito cavendum Corpus namque dominicum non est
eo modo in sacramento sicut corpus in loco quod suis di
mensionibus loco p mensuratur. sed est ibi quodam spe
ciali modo. Et si queris. qualis sit iste modus Dico quod est
talis qui est proprius huic sacramento. ad quod sciendum ima
ginatio tua perungere non potest Unde et intellectus
tuus tanquam se cuties redigendus est captivitate. in obsei
quium christi et pro oculis habendum. quantum virtus infinita
potest cui omnis materia obedit ad nutum. Sed et notat ea
que non sunt tanquam ea que sunt. licet homo hec videre non
possit. ex defectu potentie visive oculi intellectualis Ex
emplum commune de hoc satis habes de puero in carcere
nato et diu nutrito. qui pro mirabili habere se quod ei de
cursu siderum et dispositione orbis multa narrare vellet
Proinde necessario valde divina sapientia ignorantie
humane p descendens. predicta tanquam facultatem huma
nam excedentia hominibus tradidit credenda. cui tant
quam veritati infallibili ad horrentes. solido fideles innitun
tur fundamento. maiorem inde certitudinem habentes
quam si intellectus cuicumque siue proprio alieno in rescita et
proportionata inniterentur.

Discipulus Evidentissimis utique p
positionibus. fidem mihi

Deuote est suscipiendus.

si possem gaudere. et interdū de tribulationibus meis
consolationē recipere. Sed nunc inspirata mihi salus
oziri visa est. et vox meroris mutata est in vocē iocundi-
tatis. et affectus querentis in affectus transit gratulan-
tis. Nam quē plangebam abesse nunc pperi abesse et
quē longe esse credidi. nunc iuxta me esse inueni. et ideo
congratulamini mihi omnes qui diligitis deū. quia inue-
ni dilectū meum. non solū p^m diuinitatem o quibus pre-
sidentem. sed et scōm humanitatē sacramentaliter pre-
sentem. Inueni non quo aberat. sed vbi prius mihi non
tam clarescere parebat. Inueni. nō vbi prius non fuit. sed
quia me de presentia. nouo quodā doctrine radio illu-
stravit occulta reuelauit. absconsa in lucem produxit. et
que prius sciebam tradente littera. nūc instruit spiritua-
li quadā et viuifica gratia. Dñi est q^d de cetero ab eccle-
sia auelli potero. z q^d non diu nocturno remaneo. vbi do-
minum meum presentem habeo. non solum spirituali-
ter. sed et corporaliter. non solum vt deum sed vt fratrē
et amicum meum dilectum. **Q**uā gratus quandoq^{ue} fu-
issem. si vel vnicam guttam tam preciosi sanguinis de
dilecti mei apertis vulneribus in os meum recipere me-
ruiissem. felicem me reputaui. si de pectore eius tam p-
ciosissimi liquoris stillidū sumere potuissem. Nūc
autem diligentissima consideratione incipio advertere
q^d non solum vnā guttam vel duas de manibus vel
pedibus seu de pectore profluentibus recepi quinimo
totum sanguinē ipsius mei dilecti sumpsi. z corpus eius
corpore meo sociatum est. **Q**uid gaudium gloriosissimum
et exultatio cordis mei immensa de tam ineffabili gra-
tia mihi prestita a dilecto. Nonne istud est maximum z
precipuum donum. et etiam dignis laudibus extollens

Christus in sacramento eucharistie

Dum ad quod neq[ue] ang[eli]ca natura audeat aspirare atq[ue]
 q[ui]s id eo vti n[on] o[mn]es art[us] mea[rum] et tota virtus mea et om[ni]a
 mea interiora mea in laudem tuam r[esol]u[n]tur. vt amo-
 ri tuo pro posse meo respondere possim Tu es p[ri]ma
 m[u]m v[er]u[m] m[un]d[us] n[ost]er accendit amorem. sed maiestas in-
 cit timorem. ratio p[ro]sulit t[ame]n hospitem reuereri. amor co-
 git tam dilectum sponsum affectuose amplecti Tu qui
 dem es deus meus et d[omi]n[us] meus sed et frater meus et si de-
 ere audeo dilectus sponsus meus. En quanta bona in
 te vno bono simplicissimo. solo bono possideo non em
 in te habeo vel illud particulare bonum sed summum bo-
 num. in quo omnia bona tanq[ua]m in suo fontali p[ri]ncipi-
 o p[ro]curantur **Q**uod igitur digne p[re]sentia huius boni affectum de-
 bet mouere **E**licet manifest[ur] prout in patria hic vides
 et in sacramento n[on] possit feruidus t[ame]n affectus fidei sua
 dam meo innititur in deo t[ame]n solidatus esse debet. vt bu-
 ius sacram[en]ti p[re]sentia in corde suo omnem terrenum esse
 ctum superet. Bene itaq[ue] appellatur sacramentus hoc
 sacram[en]ti amoris. q[uod] em magis est amoris q[uam] dilecti-
 onis q[uod] co[m]municatio dilecti cum dilecto familiaris Hunc
 g[ra]tia mea p[ro]solat. q[uod] q[uod] quesisti inuenisti Suscipe ip[su]m
 p[re]sentia[rum] et veraciter. quomodo s[ym]eon ille iustus et
 timoratus ip[su]m p[re]sentia[rum] suscepit Nam diu in oratio[n]e
 hoc optasti et vltra votu[m] nunc quod voluisti obtinuisti
Si em s[ym]eon ip[su]m visibiliter suscepit. tu aut[em] inuisibi-
 liter. non tam minus veraciter ip[su]m suscepisti. Denique
 sicut oculus meus corporatus nunc in sacramento non
 potest videre tuam humanitatem p[re]sentem. sic nec p[re]di-
 ctus s[ym]eon. te in vlnis portans videre poterat tuam
 diuinitate[m] nisi oculis fidei. sicut et ego nunc te p[re]s[en]tes
 vides. Sed quid mihi de visu corporeo. cum beati

Deuote est suscipiendus

dicantur oculi non qui vident scdm carnem. sicut scribe
et pharisei. sed spiritualiter sicut dilecti discipuli. Quid ergo
vis o sima scire amplius de tuo dilecto. quid cupis
quis requiris. quid desideras. Certissime et abieci omni du
bitatione ipsum in sacramento habes presentialiter licet
inuisibiliter Sed attende diuinam ordinationem. non
nem rito conuenientius sub ali na specie q̄ sub ppria
forma hoc agitur mysterium Quis em̄ tante potest esse
f roctatis vt ipsum presumeret sub forma carnis et san
guinis masticare Unde diuina sapientia optime dispo
nens oia prouidit vt carne et sanguine remanente sub spe
cie panis et vini. que cōiter humane refectioni deserviret
hoc sacramentum sumatur. Quid aptius. quid leuius.
quid decentius poterat inueniri. quod et nobis cōgrues
ret et vritatem non diceret. cū hec et similia opera tua
magnalia et mirabilia tam p̄ optime disposita p̄sidere
eterna fatientia. p̄re stupore deficio. exdamās in me
merito **Q**ualitudo diuitiarum sapientie et sciētie docet q̄
lis es in ip̄a tua essentia. qui talis es ac tantus in rerum
creaturarum effluencia tam virtuosa Annūciatur rex me
us et deus meus. qui me non meis meritis ad officium
sacerdotale dignatus es eligere et ministrum facere tan
torum misteriorum. vt possim te quotidie agnū imacu
latum sumere et offerre. Peto vt doceas qualiter digne
valeam suscipere te ita vt sit ad gloriā tuam. et ad salutem
anime mee **H**oc sciens p̄ certo. q̄ nullus vnq̄ rer tam
magnus vel gloriosus tam honorifice et reuerenter fuit
ab aliqua susceptus ciuitate. nec aliquis charissimus
amicus de via longinqua veniens. tam letanter et affe
ctuose saluatus. nec sponsus dilectus a fidei sponsa tā
gratanter et amorose receptus et reuerenter tractatus.

R

Exultus in sacramento eucharistie

sicut anima mea te meum gratissimum imperatorem
dulcissimum amicum et hospitem. dilectissimum spons
sum et amatorem hodie desiderat recipere. et introduci
re in domum suam. in cubiculum cordis mei secretissi
mum. ibique omnem tibi exhibere reuerentiam et impens
dere amorem ac deferre honorem a pura creatura creato
ri possibilem.

Sapientia Cum ad reuerendus alta
re ascendis. sacrum dei tui
corpus et sanguinem fidei oculis respice sic. videlicet ve
certissime et sine omni hesitatione toto corde credas et
ore confitearis. q. illa hostia consecrata sit verus dei filius
us ex virgine natus. qui mortuus est. et resurrexit. iude
vivozum et mortuorum. ut sis de numero illorum qui
sunt veri iudei. non littera sed spiritu. non scdm carnem
sed scdm promissionem. Inductus confessionem cor
dis et oris sicut vestimento ut omnia interiora tua euz
esse deum confiteantur. et omnia ossa tua id ipsum pro
clamant. Deinde cum reuerentia debita et honore pre
cipuo occurrens deo tuo. deuotione quadam humili
mirari. q. tantus dominus ad tantillum seruum et tan
ta nobilitas ad miserum vermiculum. et maiestas tan
ta ad vilem leprosum dignatur venire. et dic cum metu
et reuerentia. Domine non sum dignus ut intres sub
tectum meum. Sed confusus de tua pietate et clemen
tia. accedo infirmus ad medicum vice. sitiens ad font
em misericordie. egenus ad dominum edis et tere. ouis
ad pastorem. figmentum ad suum creatorem. desolatus ad
meum piuum consolatorem ac liberatorem Postea ardenti
ssimo desiderio manu cordis. haustu interiori tam pre
clarum suscipe sponsum. eius presentia dulcissima delecta

Deuote est suscipiendus

tus. et hoc est quod super oīa deberet mouere animā ad
morosum. cum scz cogitat se presentem habere ipsum su-
um dilectū et amicū pro cuius amore huic mundo que-
tidie moritur et oīem terrenū amorē execratur. En huius
mundi stulti amatores quacūq; die solūmodo viderint
dñm vbi dilectus esse meminerint tota die illa amplius
gaudent et letiores redduntur. Perpende ergo ex hoc qd
digne gaudebit et vehementer exultabit. qui non creatu-
ram velim sed oīm creatorem. non steruis inuolutū. sed
diu sapientiā humanatā recipit sub hac visibili forma.
Diriū est qd animus amorosus die illa qua dilectū crea-
torem suū sumptis pro aliqua re tpali poterit cristari
quia absq; dubio tam immensam pro tūc apd se materi-
am habet gaudiorū. qd merito oīm euentū tristabilem
absorbere et annihilare deberet. sicut oceanus guttā in-
se receptā aceti. Demum si sacramenti huius sapioē tibi
inexpertū experiri desideras. cura aīam prius tuā abstra-
here a vicis et negociis secularibus et carnalibus. vt ei
sumptionem precedat profunda contritio et pura con-
fessio. Itemq; actualis deuotio te potius trahat qd in-
dulta consuetudo. ardentissimis affectionibus et sanctis-
simis meditationibus tanq; rosas rubescentibus. et lis-
lis albescensibus. hospitium cordis tui et adorna et
thalamum tanto sponso per veram pacem cordis pra-
para. et cum presentem senseris inter cordis brachia ip-
sum redire. per exclusionem omnis terreni amoris et in-
clusionem sponsi celestis. Deinde deuota anima
me audire faciat vocem suam. cantando mihi de cantis-
cis syon. cuius melodia ex triplici proportionē compo-
sita suauissimum reddit sonum videlicet ex perfecta ob-
litione terrenorum. seruido affectu eternorum. et laudis

Christus in sacramento eucharistie

quadam inchoatione spirituum beatorum. Felix qui be-
gustu interno percipere meruit. qui hec per veram expe-
rientiam magis q̄ per verba vel scripta cognouit. In
hac felici vnione si concessa fuerit desup ineffabilis pau-
satio. raptica quedam contemplatio ⁊ inusitata fructio
illius summi ⁊ veri presentis boni que animam sursum
trahat ⁊ ad puram contemplationem dilecti paulisper
transmigrare faciat. gratias referat bonorum oim largi-
tori. nec se verbis effundat sed cecretum teneat sciens q̄
animalis homo non percipit ea que sunt spūs sed stule-
tia illi videtur. neq̄ alienus vescitur ex eo. sed cum pro-
fundo cordis gemitu in hanc vocem erumpat ⁊ dicat.
Vere tu es deus absconditus et q̄ oculus non vidit.
nec auris audiuit. nec in cor hoīs terrestris ascendit. nō
solum que deus electis suis in futuro reservauit. sed nec
ea que in hac vita suis amatoribus dare consuevit.

Discipulus O mira et stupenda cor-
dis mei cecitas et duricia
ingemiscenda nam ⁊ maxima spiritualium diuitiarum
tam longo tempore pauperimus extiti. in copia tanta-
rum deliciarum miser fui. in redundancia gratiarum ari-
dus remansi. Miser ego. cātalus alter ego rubescens
rosas delectabiles de rosario tui. nec earum suauem per-
cepi odorem. flores vernantes manu gestabam. ⁊ pul-
chritudinem eorum non aduertebam. Oculos apert-
os habui. et ex ignauia ad tot mirabilia non respexi.
Stillicidia celestia recepi nec sensi. ad mensam delicio-
sissimam quotidie inuitatus fui. et vacuus et macie con-
fectus inderexi. O mi deus tibi conqueror. cum
intimo gemitu cordis mei. q̄ tam diu longe a te aberam
et tu mihi tam prope fuisti. Tu mecu eras et ego tecum

Deuote est suscipiendus

non eram. quia me curis mundanis et vanitatibus suis
suis inuoluentes te modicum curabam. O dulcis hos-
pes anime qualiter ab incunte matura etate cum primo
ad me venisti. usque ad horam te recepi. qualiter petras
eraui te summa pulchritudo. heu me miserum quod frequen-
ter te summa maiestas irreuerenter suscepi. quod repide pa-
nem angelorum summe delectabilem sumpsi. O insens-
sibilitas anime mee. liquorem balsamiticum. mellitum
deliciosum ac suauissimum in ore habui. nec fragrantiam
ipsius sensi. O tu iocundissimum speculum cunctorum
beatorum. gaudiosum spectaculum omnium angelorum
et felicissima leticia hominum bonorum. sic vitam me-
am miseram expendi. quod raro vel nunquam suauitatem tan-
tam ex presentia tua expertus sum. neque spirituales ali-
quando consolationem. de tua dulcissima presentia has-
bui. quantum possibile fuisset si me cum debita reueren-
tia et deuotione ad tuum sacrosanctum corpus et sangui-
nem disposuissem. Heu procho dolor me miserum. sic
me terrenis actionibus et affectionibus mundanis im-
plicauit. sic eis per desiderium inheferam. ut palato
meo non sano magis saperent corporalia quam spiritualia
et terrena plus mouerent quam eterna. Unde et si in cra-
stino amici alicuius dilecti aduentum presciscissem. pre
gaudio noctem illam in somnem duxissem. et studiose
totis viribus precogitassissem qualiter sibi in omnibus
placere potuissem. O mi deus sed e regione te summe re-
uerendum summe dilectum. quem celi concentus hono-
rat. quem terra pontus ethera colunt. ad eorum. predi-
cant. cuius faciem abyssus tremiscit et cui omnis creatu-
ra obedit. nunquam cum tanto affectu et desiderio recepi.
nec honoraui ut potui et debui. Ah me miserum et stulti-

Christus in sacramento eucharistie

tum quantū in hoc deliquisti. **Q**uā cito mea te ad alia
conuerſi. Querti faciem meam ne vidē in finem. **Q**uā
to te expuli nec tibi in me locū ad manendū pmisi. Sic
me ſepius tedioſe ad te habui. ac ſi tu deus meus pñs
non fuiſſes. Sic diſſimulaui ac ſi te preſentem minime
aduertere vellem. Nunc autem omni diſſimilatione pro
ſecta. quaſi de ſomno ad vigilandū expreſſus oculi
aperit. tuam preſentiam affectuoſiſſime amplectēs.
cum deſiderio cordis ⁊ anime mee. Nam quotienscūq;
preſentiam tuam recogito. exultare incipit ſpiritus me-
us pre iūbilo. quaſi qui bonum nuncium recipit venien-
tem de longinquo. Tacio de domini mei preſentia ves-
neranda. certe quod minus eſt ſola angelorum tuorum
felix preſentia. in quocunq; loco etiam multum diſtanti
inuenta mihi fuerat affectu precipuo amplectēda. quos
et ſi oculus corporeus non viſiſſet. ſaltem per fidei ex-
primēta affectu interiori edoctus eorum preſentia ho-
noraviſſem. Nunc autem certifiſſime cognoſce quia non
ſolum angelorum delectabilis exercitus. ſed ⁊ angelorū
dominus locum hunc honorabilem reddit. **V**tere etem
dominus eſt in loco iſto. et ego nesciebam ⁊ ideo vehe-
mēter doleo q; huic loco magnā reuerentiā non exhibui
verbo ⁊ facto. Nam vbi dominum meum preſentem
ſcivi humiliter inclinare debui. cum aliud ſignum reue-
rentie ſibi exhibere non poni. quod fecit daniel vir deſe-
deriorum. qui in terra aliena conſtitutus veſto vultu. cō-
tra ciuitatem vbi templum domini eſſe ſciebat. deus ſu-
um adorabat. et ecce templo maior hic eſt. **H**eu quoties
in choro in preſentia ſacramenti ſteti tam in deuote. ⁊ di-
ſtracto corde per oculorum euagationem. cordis mei
oſtendebam in deuotionem. **Q**uotiens locum hunc

ſacramento hoc
quā cito mea te
conuerſi. Querti
faciem meam ne
vidē in finem.
Quā to te expuli
nec tibi in me
locū ad manendū
pmisi. Sic me
ſepius tedioſe
ad te habui. ac
ſi tu deus meus
pñs non fuiſſes.
Sic diſſimulaui
ac ſi te preſentem
minime aduertere
vellem. Nunc
autem omni diſſi-
milatione proſecta.
quaſi de ſomno
ad vigilandū
expreſſus oculi
aperit. tuam
preſentiam
affectuoſiſſime
amplectēs. cum
deſiderio cordis
⁊ anime mee.
Nam quotienscūq;
preſentiam tuam
recogito. exultare
incipit ſpiritus
meus pre iūbilo.
quaſi qui bonum
nuncium recipit
venientem de
longinquo. Tacio
de domini mei
preſentia veneranda.
certe quod minus
eſt ſola angelorum
tuorum felix
preſentia. in
quocunq; loco
etiam multum
diſtanti inuenta
mihi fuerat
affectu precipuo
amplectēda. quos
et ſi oculus
corporeus non
viſiſſet. ſaltem
per fidei
exprimēta
affectu interiori
edoctus eorum
preſentia
honoraviſſem.
Nunc autem
certifiſſime
cognoſce quia
non ſolum
angelorum
delectabilis
exercitus. ſed
⁊ angelorū
dominus locum
hunc honorabilem
reddit. **V**tere
etiam dominus
eſt in loco
iſto. et ego
nesciebam ⁊
ideo vehementer
doleo q; huic
loco magnā
reuerentiā non
exhibui verbo
⁊ facto. Nam
vbi dominum
meum preſentem
ſcivi humiliter
inclinare debui.
cum aliud
ſignum reueren-
tie ſibi exhibere
non poni. quod
fecit daniel
vir deſideriorum.
qui in terra
aliena conſtitutus
veſto vultu.
contra ciuitatem
vbi templum
domini eſſe
ſciebat. deus
ſuum adorabat.
et ecce templo
maior hic eſt.
Heu quoties
in choro in
preſentia
ſacramenti
ſteti tam in
deuote. ⁊ diſ-
tracto corde
per oculorum
euagationem.
cordis mei
oſtendebam
in deuotionem.
Quotiens
locum hunc

Deuote est redplendus

in quo sub sacramento hospes dulcissimus presens fuit
 isti negligenter et festinanter preterit. q. neq. voem quis
 dem deuote salutationis cor meū tibi meo amabili cum
 affectuosa inclinatio exhibuit Propterea nempe quia
 tu deus meus et Dominus meus. amor meus es. cor dis
 q. mei thesaurus preciosissimus. ideo p. sentie tue debuit
 cor meum ad gaudere. animus applaudere. oculi letan
 ter aridere. os iubilare. labia te benedicere et glorificare
 et singula queq. membra et artus tui ostendere signa a
 moris Quis em̄ ignem in sinu suo potest tenere vt non
 cōburatur. et amorem ignitū presente amabili absconde
 re vt non pcedatur. velit. nolit. p. dicitur lumine illo suo.
 Vide ergo q. diligens amator es tu. atq. ideo nō ama
 tor q. negligens Intensus nāq. amator negligens esse
 non pōt opatur em̄ magna si est. si em̄ non opatur ama
 tor non est. quid fecit ille tuus symphonides. homo p.
 cor tui q. nudatus velut vn^o de scutis cū organis arin
 gatis totis virib. saltauit corā archa In qua solum fue
 runt res corporales. ymbra futurozū habentes que nunc
 veritate detecta ad lucē prodierunt. Nam hoc sacra
 mēti continet māna. non q. dam hoc q. māducauerūt hī
 qui in deserto mortui sunt. sed panē celestē. quē q. mādu
 cauerit viuet in eternū. et ideo nemo mihi de cetero mo
 lestus sit si hec magnalia opera mirifice extollo. quia si
 cuncta corporis mei membra innumerofitate arenā ma
 ris excedentia essent organa dulcisona. et omnes potentia
 mee essent voces iubilos. hīs om̄ibus te laudare cupere
 totis viribus meis conditor orbis. flens insuper ac do
 lens q. hucusq. ad hoc celeste misterium intellectum ha
 bui tam excecatum. et affectum induratum. eo q. nimis
 superficialiter transiui. Nec ponderanda ponderaui

Deuote est suscipiendus:

cantes pliades. aut lucifer radiosus caliginose nocti. At
certe quid doloris affert vernalis serenitas terre hiema:
li glacie constrictae. **D**iscipulus. Vultum vti
q; fructu et nigranti decori singula hec secum afferre du
bium non est. **S**apientia Magna quidem hec
tibi videntur atq; gloriosa. q; nota sunt et p; pensat
lia. sed reuera dona spūalia in sacramēto collata. suo mo
do sunt multum maiora. Nā minima grā gratū faciēs
quā in sacramento deuote sumēs meret recipere. magis
aiam in futuro spūali irradiatiōe clarificabit q; aliq; so
laris radius aerem purū possit illustrare. cum spūalia in
compatibiliter excedant corpalia. Tacitis nihilominus
diuinis et occultis qbusdam illuminationib; quib; aia
interdū etiā in hac vita crūnosa meret p;fundi. intm̄ vt
sibi putet abyssum claritatis apiri. q; tñ a nullo sensu cō
prehendi pñt. sed a solis recipientib; pgnosunt. Itē ta
lis grā maioris illuminationis i futuro seminariū existit
q; si oīa sidera celestia in vicino terre posita essent. et hūc
mundū tota p;ture sua illuminarēt. Item talis grā fidei
liter reservata. maiore p;stabit aie in futuro vcnustatē
et pulchritudinem spūalem q; aliqua estas. cūctis terre
geminantib; corpalem p;stare potuerit vnq; decorē.
Etiā vis hec oīa certius nosse. diligētē ppende p;ditio
nes diuini sacramēti. Nonne diuinitatis radius in h; sa
cramento velatus. in patria autē clarus et manifestus p;
stantior est ad clarificandū aiam sibi h; p; grām sibi vni
tā in futuro autē p; glām. q; sol iste visibilis ad illuminā
dū totū aeris emisperiū. Nā ipse solus ē q; illabit eēntie
et spūs brōs seipso replēt. vt vnus iā cū eo spūs fiant.
Q;nta eris glia q; immēsa claritas cū aia tota extra se
posita. tota in deū trāsfornabit. Itē corpus meū glori:

Christus in sacramento eucharistie

ficatum hic fideliter eū gratia sacramenti sumptū. nōne
votam celestem curiā z quālibet electam aīam maiori ve
nustate valet decorare q̄ cursus syderū varietas tempo
rum. terrā hanc corpuliter possunt adornare. Item aīa
mea nobilissima z verbo vicissime vnita in hoc sacramē
to prenta. nonne maioris est luminositatis suo mō for
maliter z effectiue. q̄ sint om̄ia astra matutina. z sydera
vespertina. et hec oīa fideli aīe ex sacramēti huius debita
perceptione in futuro largient. exceptis alijs gratijs et
vtilitatibus quotidianis magnis z innumeris q̄ sepi
us replicatis. **D**iscipulus. Stupeo cū audio
tot insignia de h̄ glōso sacramento mirabili Sed p̄cor
nos spernas quā ppono dubitationē Et quo tu omnis
potens deus hoc venerabile sacramentū tam innūris
et glōsis affectibz spūalibus dignatus es decorare. nō
solum in futuro s; z in p̄nti. queso q̄re hoc totū sic est oc
cultū z absconditū. vt pene a nullo percipias. nec eius vir
t^{us} si audeo dicere credentibz satis apparere videas Quid
circa alios agas nescio nō sim explorator p̄scie aliene. h̄
vnū in me aliquotiens exp̄tus sum. cū ad sacrosctm̄ cor
pus z sanguinē dñicum accedere volui. a quo tanta bo
na pcedere audiui. in tanta cordis duricia z mētis qua
dam ebitudine me inueni accedentē z recedentē q̄ omni
um spūalium illuminationū z diuinorum carismatū de
hoc sacramento pcedentium prout aduertere potui tā
expers remansi. q̄ nec in aliquo suauem eius gustum in
me sentire potui. sed sic sine fructu remansi. ac si penitus
nullum effectum ipsum sacramentum in se haberet **O**
magnum consilium altissimi. o si audiret famulus insi
piens z stultus reprehendat dominū sapientissimū z
irreprehensibilem oīa p̄optime disponentem Quare

Deuote est suscipiendus.

quæso tanta et tam immensa bona occultasti. Non me-
lius esset ut evidentioribus indicijs et manifestioribus
expemineris fidem tantorum instaurasses misteriorum
Sapientia. An ignoras quod per fidem abulas. et non
per spem. sed quod sensus indicat experientia docet. et probat
fides qualiter potest recipere. quoniam necesse est fidem deficere ubi
demonstratio cognoscit locum habere per primum meritum fidei
perbit per datum. Si ergo vis sacramenti huius misterium ex-
perire committere necesse erit fidem et fidei meritum de medio
tollere. Et quod si dectus aliquis cogitationes timidas per-
teruolantes sentit. nec tamen persentit. utique coronabit si legiti-
time contemnerit. Apertis quoque librum cordis tui et vide quæ aut
uentissima cognitione huius sacramenti misterium dat cog-
noscit quorundam cordibus. Eodem et si non semper. quicquid ta-
men et gratia et privilegio speciali dat quodammodo ineffabiliter
percipit. Veritas huius sacramenti. ita ut si possibile sit esse ali-
qua sciam maiorem et certior sciam fidei. per hanc dat cognos-
ci et sciri huius inestimabilis sacramenti verissima experientia
ut pro tunc fides quodammodo actualiter cessare videat. et res
puretur transisse in veram perfectamque cognitionem hec quidem
dicimus. non secundum communem cursum. cuius omnium sciarum
elementa et principia hec excedat cognitio. Nec ipsis quibus
deum charissimis hec gratia semper aderit. deo melius
eis per fidei principia providente. sed solum interdum
cum videlicet anima ad superna rapiatur. ad celestia mi-
steria cognoscenda eleuatur. prout tunc diuina gratia hec
vel his familia dignatur manifestare. que reuelat occultum
et de tenebris. et enigmáticas ac sensibiles inordinat dat
super gradum manifestationes. et ad inuisibilia et archana
secretorum dei extollit. a quibus tamen cum auulsus fu-
erit rursus redibit ad consuetam fidei doctrinam priorum

Christus in sacramento eucharistie

pneignaris. **I**gitur ex his patet colligi qd hoc sacra-
mentū non ideo minus vtz est qd spūalis eius affectus
inuisibilis. vñ sensibiliter inceptibilis est. **N**ā pñtia di-
uina ibidem rñsēns lux est. non qdē talis q ab oculo
corporeo videri possit vel q se ad rñtiora diffundit. sñ
que a solo intellectu diuino vel saltē ab ipso bñtificato
videri possit. et q in sup̄ius essentia lux essentialiter ex-
istit. **N**ā z substantie spūales q̄to fu rñt nobiliores tā
rō simplices. **S**imilia nōpē q̄ntitate sunt maria vir-
tutū. **D**iscipulus. **Q**uā pauci sunt in hoc mū-
do q diligenti sollicitudine curant ponderare sacramē-
tus preciosissimā virtutē z veritatē. accedūt quidē
ariā mente qdam ducti consuetudinē amorē p̄munitatis
secrantes. sed inantes nō vt accedāt sed vt recedāt. sēd
nātes nō ex affectu deuotionis. sed ex defectu diuini fer-
moris. et iō sicut vacui accendūt. sic z inanēs ac sine gra-
tia recedunt. z hī sunt sicut aīalia non ruminātia q in le-
gem q̄ imunda reyeiebant. **N**ā em studiosē cogitāt
nōq̄ retractāt vel q̄ ita bona seu mala hinc inde sequūt
bent vel male recipiētes. sed z si superficialit̄ foras illis et
quasi p̄functorie hoc eoz in morte occurrīt. statim vñ
lux quā scintilla in frigido pectore extinguit. et sic vltra
quidē non p̄parat. **S**apientia. **T**ria sunt genes-
ra hoīm sacramentaliter mercediendū. Quidā sunt om-
nino indispositi. sicut illi q sunt criminalit̄ inuoluti. qdā
bñ dispositi. sic p̄fecti. quidā medio mō se hñt sicut inde
vici. **S**imili m̄rtur et amā mortē z rpalē maledictionē
Sōvītā eternā z spūalē bñdictionē. **T**ercū panem
arū z cibū insipidū comedētes. tñs nō p̄cipiunt suau-
tatē. **D**iscipulus. **Q**uid si homo fragilis perā ali-
qua occulta foras illis cōmisit. sed in p̄ncipū accedēdi de

Devote est suscipiendus.

peccatis cōtritur ⁊ facit sūm statuta ecclesie hoc qđ pōr
nūquid audebit de tua gratia homo hic pētor accedere.

Sapientia Si vult pētor ⁊ pñlio sꝫ saluum
vritur in medioꝝ. iam pñlio loqñdo pētor non est. Ma
ria magdal. na dum corde pꝫpuncta ad pedes dñi acces
sit. et lachrimis eos rigavit. nomē qđ in peccatis ba
buit. peccatrix tñ amplius non fuit. qz ei xꝫs pēta dñm
sit.

Discipulus Unusquisqꝫ in sensu suo abū
det Ego autē in pposito vere existimo qđ huius sacramē
ti oīa mīa mīa oīa virtutem transcendā. et oīa mīa
rabilia opa dei in hoc mūdo sup excellant. Quis em̄ vī
nitia hoc mūdo tam pure vñ innocent. qđ sit idoneus
ministr vñ huius sacramēti vñ qđ presumere
audeat de s. m. t. p. o. quē petrus apłōꝝ pñceps inditus
expulit a se dicens Eri a me qđ homo pētor sum domie.
Sic ⁊ ille cuius fidē singularis in israd dei sapia lauda
bat. dixit Non sum dignus vt intres sub lectū meum.
Quis igitur natus de muliere. sꝫ p digne ad tāta mīa
ria poterit preparare.

Sapientia Inter natos
mulierū non surrexit qđ ex ea sola virtute ⁊ iusticia opēū
suorū tanqꝫ ex p digne se sufficienter pparare possit. et
si vnus homo haberet naturalē oīm angloꝝ puritatē.
et oīm pꝫbēsoꝝ mūdiciā ⁊ claritatē. oīmꝫ viatorum
merita pꝫite austeritatē. ex his oībus circūscripta oīa
gratia nō fieret satis idone⁹ ad papienda tanta mīa.

Discipulus O deus eterne qđ terribile est mī
bī meis similito pētoribus hoc audire. ha. u. beu. oīe dē
et si celi nō sunt mūdi in cōspectu tuo. ⁊ in angelis tuis
repperisti prauitatē. hoīes quoqꝫ magnoꝝ opēū te non
merent ex iusticia tua recte. vt mibi qđ erit de nobis qđ
in luto pētoꝝ pñue volucramur. Sꝫ ⁊ vñ dandis in

Deuote est recipiendus

uit vocare iustos sed peccatores in hunc mundū. **¶** Videtur non inconuenienter dici potest. q̄ sicut aduentus eius in carne fuit in saluationem peccatorum. sic et hec salutaris hostia sic fidei collata in remissionem peccatorum. Nam et dei sapientia in vltima cena. in institutione huius sacramenti salutiferi sic dicebat. Hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur. et hic est calix qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Quapropter cum feceris quod in te est. accede secure absq̄ trepidatione in fide et charitate. nihil hesitans de ipsius pietate.

¶ Discipulus Verbum gratiosum et amabile verum ego miser peccator propter peccata prauioratis. ande am accedet read omni maiestatis. Sed nunc quoque obsecro ut dicas mihi vtrum melius sit frequenter accedere vel rarius ad hoc celeste sacramentum **¶ Sapiens** Super hac re communem et notam egregiam doctoris Augustini accipe sententiam. qui vtrumque pro loco et tempore dicit esse commendabile ut et pro reuerentia interdum abstineat. et ex deuotione nihilominus accedatur Quibus propter frequentiam accessu reuerentia sacramenti propter et deuotio accrescit. his frequentatio utilis erit **¶ Discipulus** Sed quid erit de his qui quasi semper in eodem videntur permanere affectionis consummationis. et percipientes se ex hoc non multum proficere. sed neque deficere notabiliter Adhuc quoque frequenter sentiunt se duritia quadam oppressos. ita ut eis celum desuper erant et terra videtur esse firmata. et ariditate spirituali et cordis duritia Et licet solinum numerum expleant psalmorum et orationum et sepe confessionis lauantium expurgent. corde tamen duro et affectum remanet frigidus. nec gratia spiritualis gustum aliquem percipiunt Sed et illud subinfertur. quod satis quidem stabile et affirmatum est bonarum mentium. quod crebrius habere conueniunt quod.

Devote est suscipiendus

ex timore inordinato se quis notabilius subtraheret tan-
to de die in diem diffrendo maiore indispotionem in-
currit. **S**ecius est ceteris paribus accedere ex amore q̃
abstinere ex timore. **S**ecius est singulis hebdomadis
vel etiā diebus accedere cū vera humilitate. et p̃fectiōis
p̃prie recognitione. q̃ semel in anno p̃prie iusticie ex p̃e
sumptione. **D**iscipulus. Sic q̃so que sit hora
quā p̃ncipalissime debet accedens attēder. et se totū col-
ligere. atq̃ ad eius gratiā p̃parare. **S**apientia
Ipsum nūc illius sanctissime suscep̃tiōis et spūalis ma-
sticationis q̃ nūc celū q̃dammodo agit et filius dilect^o aie
disposite corp̃aliter et spūaliter mittit et vnit p̃pter q̃d et
mīsa amissione paterna appellatur. **D**iscipulus
Quid de his qui maximo cū desiderio te in sacramēto
recipere concupiscunt. et tamen hoc q̃d desiderāt habere
non possunt. Vident ante se huius sacramenti minis-
trū stantē et te sumētē respiciūt. et p̃e desiderio cordis
brachia ad se extendūt. os aie agiunt. te recipere cupi-
tes nec est qui exaudiat. q̃ te porrigat. et aiām esurientē
impleat tua p̃ntia desiderata. Tu scis q̃ videre et non
gustare multum est afflictivum amanti anīme.
Sapientia. Sunt qui me in hac mensa sacramen-
taliter recipiūt. et tū ieiuni recedunt. et sunt qui hac mensa
frāndantur et tū de plenitudine eius copiosissime ine-
briantur. Nā illi q̃dem solum sacramentū. isti autē sacra-
mentū et eius virtutē percipiunt. **D**iscipulus
Adduc duo mihi in hac materia dubia restāt. vitz vtz
aliquis plus habet qui te corp̃aliter et spūaliter man-
ducet. vlt hic qui solum spūaliter. id est quantum ad
effectum sacramenti et ratio dubij. quia nosti eum qui
dicit credet et manducasti. Item q̃d iū remanet illud

Oratio ad sacramentum

reuerenduz sacramentū postq̃ fuit ab hoīe sumptū.

Sapientia Reuera ampliozem materiam deuotionis ⁊ gratie habet qui vtrūq; suscipit. q̃ qui altissimū tū quia simul habz donantem cum dono. causam cum effectu. Desco satis habes manifeste paruz sententias. q̃ verum corpus dominicum tam diu manet. q̃ diu manent species sacramentales

Oratio ad sacramentum

Ut sanctissimū corpus dominicū in hoc sacramento p̃sentū. te plures labijs. te toto corde diligo. te totis visceribz cupisco **D**ignare queso hodie infirmā aīam. te salutarē victimā ⁊ fontem omnium gratiarū recipere cupientē. tam clemēter ⁊ gratiose inserere vt medelā in corpore ⁊ in aīa. tua cū p̃ntia gaudēz inuenissener. sp̃cias dñe ad iniquitates ⁊ negligētiās meas plurimas. sed ad miseratiōes tuas infinitas Tu nā q̃ es per quē orbis terre est creatus ⁊ sanatus. per quē omnes herbe ⁊ cuncteres virtuose suas sortūtur p̃tutes. Tu es agnus ille immaculatus. q̃ hodie p̃ totius mundi redemptione patri eterno victimaris **M**āna dulciū. o nectar suauissimū. cōfer orī meo tue salutaris p̃ntie malissimū gustum. accēde in me charitatem tuam. exstingue vicia. virtutes infunde. grātiās ad auge salutis mentis ⁊ corpis tribue. Inclina queso celos tuos ⁊ descende ad me. vt tibi p̃iunctus ⁊ vnitus tecū p̃ter vnus efficias spūs **O** venerabile sacramentū p̃ te queso oēs inimici mei repellant. p̃ctā dimittantur ⁊ omnia mala p̃ tuā p̃ntiam excludant bonum p̃positum tribue. mores corrippe. ⁊ oēs actus meos in tua voluntate dispone **I**ncollatus per te iesu dulcissime hīc nouo lumine illustrer effectus inlammī. spēs robozet. vt vita mea emendes

Qualiter eterna sapientia sit laudanda

ta semper proficiat in melius et tandem conferatur eius
tus beatus. Amen.

Qualiter eterna sapia sit ex toto corde et ex tota aia iugiter omni tempe laudanda

Baudite me diuini fructus aq̃rum. ⁊ qua
si rose plantate sup riuos aquarū fructifica
re quasi libanus odorē suauitatis habere.

Florete flores q̃si liliū date odorē ⁊ frōdete in gratiaz
actione. ⁊ collaudate canticū ⁊ bñdicate dñm in opibz
suis. date nomini eius magnificentiā ⁊ pficemini illi in
vocalibz vestroz in canticis labioz ac cytharis. ⁊ sic
dicetis in pfessione Opera dñi vniuersa bona valde.
Benedicētes dñm. exaltate illū quantū potestis maior
est enī omni laude. **D**iscipulus. O dilecte mi
quis mihi det vt cor languidum in tuo amore. ⁊ pre de
sidario te laudandi sitibundū cōceptum laudis huius
ante mortem vicinam ad effectum perducere valeat. vt
ignis ille in interioribz effluans fortis erumpat. ⁊ larici
dinem totius orbis p̃transuando vniuersa corda in lau
de tua sursum erigat ⁊ in amore tuo vehementer accen
dat. **O** vrinā cuncta suauia instrumenta musicalia. cele
stes quoq; armonie. ac terrestres melodie de corde meo
sursum p̃cederent. et p̃dignas laudes tam dulciter per
sonarent vt oculis diuine maiestatis tue grate fierent ac
totam celestem curiam nouo quodam ⁊ ineffabili gau
dio letificarent. Sed quid dicam. Venerit ipsum do
mine tua laude indignum esse cognosco. quamobrem
precor vt saltem ceterę creature. nobilitate preclare im
perfectum meum dignentur supplere. Ig̃itur opto et
ex toto corde desidero vt orbis planetarū ac celum syde
rum. limpidū lūme lumine radiosum florifera quoq;

Qualiter eterna sapientia.

gemia v. mali decoꝛe p̄spiciat. pulcresq; coloribus ad
ornata non eni et oia ignite caritatis desideria. o: coꝛ
dibus te vobem natiſſimo amore diligentiū pcedētia. re
laudat et b̄diciunt in ſecula. Ad laudis tue ſolam me
morā oſe mi cor in uis liquet. ſenſus ſtupet. miratur
rō. q̄ba deficiunt: et in memoriam ouerſus altius ſuſpi
ro. Hā qōdam ineffabile deſiderium qō oēm nature ſu
per. diſ ſaculratez. te ſummū bonū laudā. et in me inu
nio. qō tū in forme relin. ſua et impoſſibil. rate deploro

Nam si te intelligentius seu intellectualibus creaturis
 parare uoluero. in infinitum te supgredi cunctas creatu-
 ras etissime inuenio Si bona ac dulcia speciosa vel
 gratiosa pſidero. te super hec oia ineffabiliter gratiosum
 esse imo qđ plus est. hec oia spūalit̃ et cōtētalit̃ pſissime
 esse cognosco Unū est qđ dicar uolo qđ ex eiusmodi oc-
 cūsiōe in me accitari sērio cū inter dū pulchre species
 et ad uidentū delectabiles abileſq; ad amandum. oculis
 mētis uel etiam corpis nōnūq; ultro se off. rūt. sub-
 ito hec p̃ba cordi meo dara uoce s; mētalit̃ subiungūt
 Eya respice et aia uerte qđ formosus est ille qui me for-
 mosam creauit Quis ille inq; . Ecce pulcherrimus ip-
 se. deniq; meditatione curiosi celus p̃abulo. arcūes ter-
 rā polū articiū intueor. p̃scuor maris abyſsum. mūdū
 hūc cū suis oblectōib; pſidero. n. moza foliozū uir-
 ditati p̃spicua admīro; p̃rata uirētia ac florib; multico-
 loribus p̃ornata delector. trāſeo cānos. mōtes ascēdo
 tranſileo colles. ualles p̃curro. et cū oia pſidero et singu-
 la intueor. uelut dulci quādā armonia hec omia centu-
 parit̃ cor meum accendūt in laudem creatoris Cui autē
 p̃speculatiōe q̃da diligēt et pſidero qđ pulcherrime et op-
 time et tu diuina sapia cūcta creata. et bona p̃cur et mala

Ex corde est laudanda

iusta et iniusta ordinas. ita ut in tuo universo nihil ino-
dinatum relinquant. qui facturam tuam in sua operatio-
ne taliter disponis. ut eius ex sagacitate opus nature censetur quod
tammodo opus intelligentie. quod certis legibus circumval-
latis et terminis singulis imposuisti. qui cum magna reue-
rentia deprecans nos vehementer exultare incipio. et voce
gratulabunda prostrare cogor in hec verba. Opa domini in
universa bona valde. Porro cum hec omnia suppedire incipis
et te summum bonum increata et eternam sapientiam pre cunctis
electam cordis mei unicam esse sponsam et amicum recogito
pre stupore et extasi ultra spiritum non habeo. sed totus in
me deficiens. in te vehementer exulto. Eya ergo domine mihi re-
spice nunc preceptum cordis mei affectum. et doce me lauda-
re te et glorificare nomen tuum gloriosum quod hoc est quod cum
tunc mundi buis gaudiis appeto et requiro. ¶ **Sapi-**
entia Numquid ne amorosus sapientie discipulus laudare
cuius amicum suam eternam sapientiam. ¶ **Discipulus**
O deus et me ut quod affligis gratis animam te diligens.
quod queris de cognitis ut quod pertrahis animam angustians
Domine tu omnia nosti. tu scis quod hoc ex intimo corde a pueri-
tia mea semper desideravi et votis omnibus exoptavi. ¶ **Sapientia.**
An ignoras dictum prophetarum. quoniam vix rectos decet colo-
laudatio. et quod non est speciosa laus in ore peccatoris.
¶ **Discipulus** Utique domine. et ideo veni mihi quod quid dicam
non habeo. aut quid respondebit mihi cum ipse fecerim Si
iustificare me volueris os meum condemnabit me. Sed nunc
quid ideo te non laudabo. quod immundum me esse cognosco
Nonne et vermes et rane immunde ex putridie genere
corrantes in plaudibus. te suum creatorem laudare cupiunt
pro ut sciunt et possunt Nam et si velut alauda et pho-
lomana dulciter canere nesciunt. sed neque velut homo

Qualiter eterna sapientia

rationalis te cognoscere p̄nt. saltē hoc faciunt q̄ te cog-
noſcentibus materiā tribuūt tue laudis. ¶ para miſeri-
cordiā ū ſcio ⁊ vere cognosco. q̄ me miſerū pctōrez ma-
gis decet coraz te p̄ſtratum iacere ⁊ aīz fletu ⁊ gemitu
p̄crōzū veniā flagitare. q̄ te polluto ore laudare. Sed
tū de tua p̄ſſima bonitate ac ingēnita dulcedine omni-
bus mortalibus promulgata virtute p̄ſuſ. te laudas
re cupio ⁊ intus precordijs. obſecrans viſcera miſe-
ricordiā tuarum vt me vermē immundū. canē mor-
tū ⁊ cadau. ⁊ putridum. non deſpicias deus meus. Ne
pe virtutes celozū te condigne laudare nequeunt. quā-
to minus hō fragilis putredo ⁊ vermis. bonozum quid-
am meozum nō indiges. ſed tuā ſup̄excellētē bonitas
tem tantomagis nobis manifeſtam facis. quanto inſir-
mitatibus noſtris magis miſerando condeſcendis ⁊
gratiā gratis ⁊ ſola liberalitate largiris.

Sapientia Timbram nititur apprehendere et se
quitur ventū. q̄ se ex condigno laudare me estimat Im
possibilia attentat qui me ad plenum laudare laborat
Acc tamen ideo a laude cessandum est Sed tibi par
iterq̄ omnibus creaturis laudare conuenit suum creato
rū in q̄ nulla creatura est que opificem suum non laud
et vel saltem laudabilem reddat Pensandum quoq̄ est
q̄ in auribus diuine maiestatis dulcius sonat meditatio
sancta. q̄ verba sonora sine sentū plura et gemitus
cordis. q̄ clamor solus oris. et humilitas sincera q̄
vor fracta Et ut melius q̄ dici viuis intelligas suber
emplo attende in me et vide. q̄ licet tota vita mea in ter
ris fuerit ad gloriā summi patris. excellentius tū quo
dammodo in me clarificatus fuit cū ipm in cruce p̄fixo
do et genus hūanū redimēdo dolores mortis et obedia

Journal de l'Inde

Inglter est laudanda.

Austinus. Sunt nonnulli qui verbis declamatoris se ma-
laudant. factis vero displicilibus irritant. labris me ho-
norant. cor aut eorum longe est a me. et sunt nonnulli qui in
prosperis successibus deum laudant. in aduersis aut euentibus
impatientia exagitant quorum laus deo grata non
est. quia pura non est. Gratissima autem et acceptabilis apud
deum laus est eorum qui in aduersis sicut in prosperis. et toto
corde suo omni tempore deum confitentur. et multipliciter flagellati
et afflicti gratias agunt. **D**iscipulus. Loquar
queso seruis tuis ad cor domini sui verbum. Vere fateor
me in predictis hucusque minus habuisse. magisque con-
fessionem tue laudis in prosperis quam in aduersis extulisse.
Sed nunc me totum in holocaustum voluntati tue offero
animum habens promptum ad hoc. ut si quis mala et
aduersa mihi auerirent. te ex hoc vellem non minus lau-
dare. quin potius in omnibus gratias agere. atque vniuersa
hec patienter propter te sustinere. Item si pro gloria tua
esset magis mors mea quam vita. vix vitam inuenturi ad
huc gratiam morti libens vellem exponere. et reliqua annos
quibus viuere poteram si morte preuentus non fuisset
taliter domino meo cupere offerre. Optarem namque
ex intimis precordis meis. ut si inuentus celerius con-
summata annositate matusalem caequassetur quod vnusquisque
annus tam longevi temporis predicti. et vnusquisque mensis
annorum eorundem et vnaqueque hebdomada horum mensium
et quilibet dies hebdomadarum et quilibet hora dierum illorum
et quilibet minutum horarum predicti temporis te ex persona mea
collaudarent tam deuote et affectuose quantum vnusquisque aliis de-
numero fratrum spirituum in splendoribus sanctorum te laudare in
tanta duratione potuisset. ac si hic omnia in persona pro-
pria compluisset et quod huius laudis frequens innovatio

Iugiter est laudanda.

Sane q̄ diu sum in hoc corpis ergastulo. pero adhuc
informari qualiter ad hec perueniam. vt ex toto corde et
ex tota aia. et ex oibus viribus meis omni tpe quadam
incessabili iugitate te valeam laudare. Istius nāq̄ rei
premario desiderio sepius intra me corde feruido vices
bam. O primi mobilis motus felicissimus quid festis
nas cur tam velociter ptansis q̄borem sic properas.
Obsecro te hoc quod est impossibile fac possibile et sta
pauilisper morosus age. sol cōtra occasum donec in hoc
puncto. et in pñi ictu oculi huius horule ofim meū dile
ctum meum. et vnicū cordis mei gaudium centies mi
les collaudem ⁊ glorificem ex intimis visceribus pre
cordiorum meorum. Hoc quoq̄ sepius mihi fateor ac
cidisse. cum me p tempore animus ad diuersa abstrax
isset ad me reuersus ⁊ in me puerus subito aiebam. O
dilecte mille annorū pertransierūt spacia. ex quo te dilec
tum meū non habui in actuali memoria. Exa ergo pre
cordialis amor agi thesaurum tuum mihi ⁊ doce ques
so q̄ diu adhuc viuo ⁊ subsisto. qualiter te absq̄ vlliūs
interuentionis ipedimēto q̄ntū possibile ē valeā laudare.

Sapientia Quicūq̄ in oibus actibz suis
deum intendit ⁊ sibi a peccatis cauet. ⁊ exercitia virtutū nō
deserit. dā iugiter laudare non deserit. Quā vt sincere
intentioni tue satisfaciā. nosse debes scōm notas tibi pa
trum snias. q̄ cū mens hūana a terrenis vicijz expurga
ta. cunctisq̄ emūdata fecibus passionū fuerit. et q̄tum
humane fragilitati pceditur. ad immobilem mentis trans
quillitatem ac pfectā puritatē puenit. hic ad indurip
tam laudis mee pseuerantiā. que finis et consummatio
totius perfectionis spūalis hoīs esse dinoscitur puenit.
Cumq̄ mens tali fuerit tranquillitate fundata vel ab

Qualiter eterna sapientia

in carnalium passionum noxiis absoluta. et illi vno
summoq; bono tenacissima adhaerent mentis intentio-
ne. sine intermissione deus laudabit. Hanc em punitore
dici potest. sensu mentis absorpto. ac de terreno situ ad
spiritalem atq; angelicam similitudinem reformato. quies-
cunt in se receperit. quicquid tractauerit. quicquid ege-
rit. purissima ac sincerissima laus dei et oratio erit.

Et discipulus. Hunc quoque suscepit o amantissi-
ma sapientia vt post hec verba tua dulcissima de propo-
sitio diuine sapientie allata de quibusdā dubijs me infor-
mare digneris. Et primū est vbi maximū incentiuū ē p-
cipuam materiam tuæ laudis valeam inuenire.

Sapientia In contemplatione illius summe ac
diuinissime ⁊ superexcellensissime maiestatis. in qua sicut
in suo fonti principio oīa bona simplicissime ac vni
formiter ab eterno proueniunt. Deinde in riuulis bono
rum particulariū ab illo summo bono pfluentiū. que di
uersimode a creaturis percipiuntur fin plus ⁊ minus.
prout ea causa causarum dignatur singulis cōficere.

Discipulus Ad contemplationem mil-
luis diuine maiestatis al-
titudinis. egrotus nequaquam assurgere valeo Sed h' cre-
dis libani vici fortioribus relinquo sed cum carduo loci
mibi proportionatum in imo requiro Et crumam a lau-
de tua ea propter non tacebo. si quo modo fortassis ex
impotentia mea saltem pot' tuis occasionem videar
ministrasse Sic nimirum videmus q' pleriq' inter vultas
sumas nemoris auiculas. et tymenantes philemmas
corui quoq' crocittantes assunt in hoc eodem modico
quod acceperunt creatori suo subservientes. Sic et
ego quoq' peccator cum sim. tantum ad manus has

Iugiter est laudanda.

heo peccatorum et prout possum deum meum per ipsum
 laudo et glorifico in eternum. En quidem aliud de deo
 dulcius canere nescio. nisi hoc videlicet quoniam suavis est do-
 minus vniuersis. et quoniam misericordia eius super omnia opera
 eius. Deus meus misericordia mea. in hoc letabitur
 anima. exhilaratur conscientia et gaudio immenso irriga-
 tur omnia ossa mea. Hoc suauis canticum anima mea vsque
 in seculum inter spiritale genus animarum cum leto dulci car-
 nit carmine. Quotienscumque etenim mente reuoluo. quas
 his aliquando fui. qualia discrimina euasi. et quantis pe-
 riculis me protexisti et a quibus malis me eripuisti. di-
 puiisti vincula mea. sanasti vulnera putrida et laqueos
 periculosos conseruasti. et me dulciter ac paterne libera-
 sti. Cum hec inquit et similia bona mihi a te exhibita per-
 tracto. mirum est quod in horum omnium affectuosa recordatione
 meipsum pro amore possum portare. ardentissimis siquidem
 amoris ignibus incandesco. Deus meus quod diu
 peccatorem tibi recalcitrantem expectasti patienter. quo-
 tiens et quod paterne nunc quidem dulciter. nunc pro dore me
 admonuisti. nescientem in benedictionibus peruenisti dulcedi-
 nis. filio prodigo et peccatis pregravato. ac gratias nunc
 dato in occursum veniens paterne occurreris. ab iterare
 prauas vias misericordie faciem non auertisti. sed semper
 vbiq; pius et misericors fuisti. et quod his omnibus maior est
 quod in his omnibus bonis tam multipliciter ingratus semper
 extiteri. nec tu summa bonitas propter hoc destitisti. donec tam-
 dem me ad te dulcis transisti. Ab summa et ineffabilis pi-
 eras. nunquid quidem in his omnibus meipsum a laude tua pri-
 nere potero. Nequaquam deus meus misericordia mea. per his om-
 nibus et alijs innumeris beneficijs opto et desidero. ut ras-
 his tamque iocunda laudatio tibi sit ex me qualis fuit beatus

Qualiter eterna sapientia

[illegible]

Fugiter est laudanda.

fieri supernaturales et meritoze. Quotienscūq; vero sensis malignorum spirituum blasphemias suggestiones in-
troitus incipe sibilare. Et tunc exurge et dic **O** deus altissi-
me. ut anima mea huius maligni spūs locum vel offici-
um quo te imperpetuis eternitatibus laudare debuerat
si potuisset subripere valeat in tantillo. opto et desidero
ut quotienscūq; hic malignus spūs has abhominan-
das cogitationes contra voluntatē menti immiserit. totis
meis ex voto oīm desideriorum meorum ineffabilis laus
et grarum actio inmarabilis tibi sit in perpetuas eterni-
tates. Et quotienscūq; hec nephanda susurris immissa
sustineo. totiens laudis sacrificia gratissima tibi offero
cum effectū. Sic igitur ut vides diligentib; deum oīa
coopātur in bonū. Et etiam talis suggestio pestifera eis
cedere possit in utilitatem. Porro de ultimo quod que-
sisti sic faciendum est. Quando cūq; videris vel pēpe-
ris quomodocūq; rerū aliquarū pēminentia singula-
rem puta nemus frondosum. pratum florib; gratiosum.
campum onustū seminibus. arbore repletā fructibus et
in oībus similibus ceteris. sursum corde deuato. et oculis
ac manibus in celum intēris. Dic ex intimis cordis
affectibus. **O** generosa et pulcherrima sapientia scdm
speciosissimas et excellentes huius rei prerogatiuas et
gratias milia milium celestium agminū tibi ministran-
tium. te ex me saluent. et decies milies centena milia tri-
bi assistentium glorificent. et vniuersalis melodia oīm
creaturarum te ex me collaudent nunc et in eternum.

Discipulus **O** deus eterne si tam io-
cūda est laus vīc. qualis
erit laus patrie **O** si tantū delectat eius memoria quid
erit de presentia. Sed prope dolor per hanc ruelaudie

Qualiter eterna sapientia

infram et ineffabilem dulcedinem o diuina sapientia eorum
meum pariter locundatur. et tam in introitus quasi do-
lore graui sauciatur. Cum enim in hac valle miserie ef-
se cogito. et a perfecta laude beatorum me adhuc tam lon-
ge distare prospicio. inter vocem laudis erumpunt pa-
riter et lacrimae meroris. O quoniam veniet dies illa deside-
rata quae me liberabit de corpore mortis huius. quis enim non
cupiat et vehementer desiderat dissolui et cum christo esse et
transire de statu miserie. de loco pugnae. in libertatem glo-
rie filiorum dei. Tempus est diei sufficit mihi tolle an-
mam meam. neque melior sum quam patres mei. Ecce quam peri-
culosus huius mundi status incipit esse. ecce quot mala
incipiunt ex omni parte succrescere. ve ve parturienti-
bus et nutriendis in istis diebus. felix qui bene paratus
mortem expectat propinquam sed ego felicior dixerim quam
iam de loco mortalitatis transiit et ad etherei thalami
felicitatem peruenit Ego autem qui neutrum habeo. quomodo
consolari poterero O deus meus. quid debet interitum in-
tor laboribus et angustiis presentibus reficere aniam
meam. **S**apientia. Ecce habes vnde incrimin-
bis aliquantulum sulcare possis. vix hanc paginam locun-
de laudis diuinae quam frequenter replicando consolari pote-
ris in aduersis. Namque leticia spiritualis. et alacritas lau-
dis diuinae est quasi quoddam preludium celestium gaudi-
orum ubi ore pleno et corde iocundo omnes electi me-
laudabunt et glorificabunt in eternum. Nec laus diuina
mentem in aduersis reficit. animam sursum trahit. et triste-
tiam inordinatam depellit. Ipsa quoque inimicos spiri-
tuales fugat. deum omnipotentem placat. angelos leti-
ficat. animas a purgatorio liberat. et totam celesti curie gau-
dia noua propinat.

Jugiter est laudanda.

Discipulus Surge surge nunc an-
ma mea. et loquere cantibus
cum Canticum vtriusque laudis in voce exultationis. cym-
bala percipiant. corda con-
bilent. Tellus omnis resu-
bet in laudem et gloriam. O amantissima sapientia. boni-
tas eterna. te precor ut omni mane diluculo scis ad te
surrexero et oculos aperuero. simul quoque cor meum in
laudem tuam apertatur. et quodam lucis splendore et flā-
mine ardore laudis tue facula mentis. ex eo simul exur-
gat in se continens tui amoris ineffabilem gradum
cordi humano vnde de sursum concessum. Similitudi-
nem quoque ardoris in se gerens spiritus illius qui inter
supremi ordinis celestia agmina in te et te et ardentia
maxime tuo caleris amore Ad exemplar nihilominus
illius supersubstantialis et superessentialis ac ineffabi-
lis charitatis. in qua tu o pater celestis fruentissime di-
ligis tuum unigenitum in spiritu sancto. et peto ut hec
laus tam suaviter ac blande resonet in corde tuo patris
no. sicut sonare consuevit suo modo omnium cytharedo-
rum ac musicalium instrumentorum suavis modulatio
in corde iocundo statim iuventutis florido. et in hac lau-
dis facula simul ascendat tue laudis tam odorifera fum-
mi virgula. tam gratiosa ac si esset composita ex omni-
bus aromatis mirre et cibus et universi pulchris pi-
gmentis. tam speciosa sicut cum vernali tempore flo-
res herbarum pullulant in campis pulchris coloribus
et arbores stant frondibus ornatis gratis odoribus.
Sicque laudis huius facula tam amorosa ac
deliciosa ut in eam oculi tui delectabiliter ferantur. co-
tas celstis aula resulet et hoc iugiter sine intermissi-
one. frigidissimo estu. et rapidissimo calore tui

Informatio premissorum.

amoris sursum erurgat ex corde per deuotā meditationem. ex labijs per feruidā locutionem. et ex oibus operibus meis per sanctam conuersationem. et hec laudis facula sua virtute omnes inimicos repellat. gratiam augeat. finem beatum obtineat. et gloriam eterne beatitudinis acquirat vt finis huius laudis temporalis sit initium eterne laudis patrie celestis. Amen.

¶ Informatio qualiter premissa sine trabenda ad sermones et collationes.

Hesaurus desiderabilis in ore sapientis erit hec tua preclarissima prorsus doctrina. Quamantissima sapientia si fuerit taliter ordinata. vt nō solū facilis sit ad intelligendū. vel delectabilis ad audiendum. sed et generalis p̄ cuiuslibet statu se ad dilatandū. Nam et hoc ip̄m eius p̄fecta requirit integritas ad verū quippe amorem. tuēq; laudis. condignam frequentationem zelus p̄tinet aiarum. Siquidem fidei seruus et prudens apostolici ordinis imitator exis. nō solū. sibi sed salutē aiarum et proximorū vtilitati intendit. et fraternae charitatis obligatione tenetur. Et iō post p̄missa huius sapientie salutaris documenta peto informari qualiter et ad proximorū vtilitatem hanc eandē doctrinam facilliter conuerrere et copiose valeam dilatare. Insuper et formulaz artanq; tribue discipulo simplici commendiosam et vtilem hoc idem faciendū in quacūq; alia simili materia indistincta et informi vt sic de obitu sis fauorū cellulis mel producere et panē parulis frangere ac in turbas distribuere valeam facunditate gratiosa. ¶ Sapientia Dulce et commendiosum huius quod a me petis eruditionem habere poteris. si dū

Quomodo trahenda sunt ad sermones

etiam illud perutile quod quondam in sententijs humanitus
inuentis legisti. non velis pueres sed effectui curaueris
studiose mandare. Queris quod sit hoc. Ecce illud cuius
dam famosi qui sic dicit. Sapientis est ordinare. quid
huic melius. quid utilius. quid nobilius. nam ea que a deo
sunt ordinata sunt. Quod enim ordinem retinet. durable
erit. Ut ergo sis in hoc sicut in premissis oibus exempto
magis quam verbo te instrua de quesito. modus et ordo hic
monstratus tibi erit vniuersaliter obseruandus. Nota et
go circa premissa quod quicunque sapienter aut feruenter non so-
lus seipsum sed et primum ex hac sapientie doctrina edificare de-
siderat studiose perquirendo inueniet ibi quod proficiat vtrique.
Quodam namque materie taliter sunt posite. ut de se quodam
modo sint applicabiles ad eiusmodi. si quis tamen aliqualem
diligentiam voluerit adhibere. sicut sunt omnes ille qui de
christi sunt passionibus. ubi solum aduertendus est numerus
eorum que et qualia passus est. Materia illa superius po-
sita est ubi diuina sapientia inchoat discipulo pro ipsius
feruore excitando suam passionem. explicare. taliter est ad
populum ordinanda. Primum siquidem christus dei filius im-
minente sibi passione horrenda. cum pre angustiis superue-
ture in primo mortis guttas sanguineas sudando sum-
deret in terram. nihilominus tamen libere suam voluntatem preteritis
voluntati premissit et quod cepit deuote perfecit. Sic quisque
habet deuotus in omni aduersitatis preteritura et tribulationis
angustia licet forte naturam habeat reluctantem se parare
voluntati premitrat. et deuote hoc suscipiat quod occurrit.
Secundum. Et sicut christus fuit captiuatus et vinculatus ne
quo vellet posset abire. sic se homo debet captiuare ne
sequatur concupiscentias carnis ac sensualitatis appeti-
tum ad nociva trahentem. Tercium. Item eadem nocte.

Informatio premissorum.

omnes sibi illusiones factas ac verecundias illatas ab iniquis patienter sustinuit. Sic homo omnia verba contumeliosa et turbativa atque obprobria et cuncta mala interrogata a malis et importunis hominibus patienter ferat a more sui redemptoris. similia vel potius multum maiora propter ipsum patientis. Quartum. Deinde in mortis discrimine ad caypham adductus veritatem non deseruit sed maledicentiam et condemnationem se dei filium cum omni modestia passus fuit. Sic verus ipse sequi poterat nullum tale periculum debet veritatem defendere sed visum mortem vitans perdurare. Quintum. Dulcissima mater eius filio sic angustiato viso. valde doluit et ei et intimis visceribus compassa fuit. ac amarissime fleuit. Sic fidelis amicus suo amico dilecto mala patienti condolere et compariatur. Sextum. Deinde cum ante presidem statum ret et iniquis accusationibus false virgeretur. omnem mansuetudinem et patientiam ostendit. Sic verus christi imitator non murmure aut reclamare. nec contradicere cum indebitis ab emulis ledit vel inuoluntat. Septimum. Divina sapientia veste alba induit et tamen fatuus spernitur ac irridetur. Sic omnes irrationes que solent a vanis huius mundi hominibus deus pre oculis non habentibus homini spirituali interrogari suffragari patienter. Octavum. Spinea corona regie glorie coronatur. sceptro ac purpura subsannatorie deluditur. Sic etiam cum servus christi in hoc mundo vilis existit et velut omni honore indignus abiecitur. atque a presumptuosus despiciatur. et illusionibus molestatur. cogitet quod servus non est maior domino suo. nec pro malo habeat si pro summo regesimilia patitur. Nonum. Post hec nudatus perberatur. et flagellis nodosis caro illa sanctissima et membra delicatissima accurate dilacerantur corpus eius for-

Quomodo trahenda sunt ad sermones

mosum plagis liuet. et sanguine undiq; rubat. Sic miles strenuus debet corpus suum per asperitates et duricias obitas castigare. ne inobedienter incipiat recalcitrare. Decimū. Tandem sententia mortis super autorem vite data crucem sibi baiulans. cōfestim ad locum supplicij foras educitur tanq; malefactor qui huius mundi vita indignus estimatur. Sic verus ihesu christi imitator seipsum abneget. crucem suam tollendo et extra castra secum eruat impromptu eius portando tanq; purgamentum huius mundi factus. semperq; mortificationem ihesu in corpore suo circūferat. vt et vita ihesu tandem in corpore suo manifesta fiat. Itaq; simili mō his decem articulis faciendum ē in omnibus psequentibus materiis que sunt de xpī passione. Eodem quoq; modo fiat in materia preterata de utilitate videlicet temporalium tribulationum. de quibus similiter poterit cōbinare et applicare prout placuerit. Sic ergo fideliter faciat i omnibus talib; que sunt hīs similia motiva multa que ordinare componendo et connumerando auditoribus pponat. et diffusius pertractando ad libitum collationē faciat moriuam. Quedam autem diligentiori indigent persequatōne. verbi gratia. In prima materia superius posita de tractu diuino diligens lector inueniet inter alia desponsationis diuine has utilitates. Ex hoc namq; habebunt conscientie puritatem mentis securitatem. fame claritatem. nominis immortalitatem. solitudo delectatōis ac gaudiorum diuinorum affluentissimā vbertatē. somnum quietum et securum precorē. gloriā et bonē. ac pbenē felicitatē. q̄ eā sibi inamictā assumit decoze vite decorabilē. stola glie vestiet. et corona gra

Informatio premissorum

tulationis coronabitur. pro modico labore magna re-
quie perfuerit. et vera atq; perfecta beatitudine que in
contemplatiōe summi veriq; boni consistit beatificabitur.
Item erit honorabilis atq; graciosus. pacificus et
fortunatus. sapiens atq; expius. spūalis ac diuinus. q̃
mabilis et oīm bonorum possessor securus. Item circa
materiam de se quida pnia nota ibidem. q̃ hec mala inf
alia pcr̃m psequuntur. viz seua penitentia. gemitus et
fletus. meror et tristitia. et cordis clamor atq; miseria. de
us perditur. anima misera a summo bono sepatur. gra-
tias nudatur donis celestibus spoliatur. cōfusione induit
et ignominia repletur. decipitur. derelinquitur. et quos
dammodo bonis oīmbo priuatur. remorsu cōscie quicq;
uiuens moris. ac sanus existens languidus efficitur no-
men sponse amittit. deum offēdit. seipsum perdit. in ho-
norat saluatore. inimicos letificat. sanctos aut angelos
contristat. replebitur verecundia pauore et angustia pec-
catum astute hominem circūuenit. aufert sensum. cor transfi-
git. et suauit toxico hominem p̃dit. oculos spūales eruit. spi-
ritum sc̃m fugat. et robur om̃e tollit. Peccator gladijs
inimicorum inermis obijcitur. in se marcescit. et libimet
ipsi grauis efficitur. aliorum bona videns amplius de
suis confunditur et conturbatur. Peccatum plūbo et leo-
ni. tonitruo et absinthio p̃patur priuare quiete interiori.
et horrore quoq; dormientes conturbare consuevit. In-
terdum suadet homini diem natiuitatis sue maledicere
et in foueam corrūe despationis infelicitis. Circa mate-
riam de malis religiosis in quibus extinctus est seruos
deuotionis nota. q̃ religiosus tepidus et vanus est la-
mentabilis quia miserabilior quodammodo oibus cre-
aturis. scz carnis deo et mundo. cōpatur ciuitati ruino

Quomodo trabenda sunt ad sermones.

seque vel subitanie corrumpit vel paulatim deficit. donec tandem ex toto perit. Item monstro marino ppter deformitatem exteriorē & interiorē. Nam varius & pfect^{us} religiosus debet habere has conditiones. Scilicet mundana spernere. in solo conditoris amore flagrare sanctasq; meditationes & bonas orationes semp habere. seipsum et proximū edificare. neminē autē circumūstare aut ledere. sed in simplicitate et sinceritate vitam ducere beatam. Item carnem suam cum vicijs & concupiscentijs crucifigere. & reitavirtutum quoq; magna & consuetudines devotione plenas habere. ac fortissime ac strenuissime contra nequitias inimici bellare. & semetipsum pro defensione veritatis. & iusticie in mortem usq; tradere. Conditio nes vero mali religiosi sunt hec scilicet. protervia contra suos superiores. Item querulositas. Est autē querulosus qui nihil sustinere vult. sed sue vult voluntati vivere. Cupiditas rerum temporalium inordinata. et laxatio nimis libera ad circumstantias peccati carnalis. Itē defectus divine charitatis. invidias fraterne prosperitatis. honoris ambitus inordinatus & negligentia sanctorum consuetudinum. In servicio dei sunt prius pro qua rerum temporalium solliciti. et in omni tempore circa curam corporis nimis intenti. et item proni sunt imitari potius mala exempla q̃ bona. & suam negligentiam defendere per alioꝝ repiditatem. ois cursus faciunt inutiles. et per colloquia mala corrumpunt bonos mores. verba q̃dem habent interdū ad bonam spūalia. sed facta q̃nq; subintrant carnalia timētes q̃dem solum oculos hominū magis q̃ dei. eoz habēt mundanis desiderijs repletumz que hñt bona pua multis malis sunt permixta. Hoc igitur mō consequenter in oibz alijs capitulis huius libri

Qualiter fideles possunt.

Sapientiam diuinam desponsare

alibus gaudijs. vic regalibus ac spūalibus nuptijs. ipse rex summus ac imperator diuinus suā mihi vnicā ac dilectā eternā. s. sapiē in sponsam copulauit. sponsa lia praxit. et me quodāmodo suū genitū fecit. Quis ego. qui sum gener regis Quis ad tantā dignitatē aus deat aspirare Quis magnū est hoc q̄ tam paup̄ et modicus tam vilis et indignus. nullis meritis precedentibz ad tantā dignitatē debuī sublimari. Quis estimare queat hec dona carissima omnibz gratiarū actione dignissima. sed neqz hīs cōtentus rex magnificus ad auxilia munera. cumulat b̄ neficia. ampliat bona. et grām copiose dilatauit. Nam humilis ille huius sapiē discipulus in ea visionis gratia. quodā noue et mystico nomīe ab ipsa vocatus frater amandus. dum in cordis cubiculo nuptiali thalamo cū diuinissima sponsa sua secreta silentia petisset. et inter ipsius amoris brachia dulciter soporatus obdormisset. cordis euz seruido affectu ad modum perfecte vigilaret. atqz de aliorū pariter salute secū tractaret. predicta sponsa huiusmodi x̄ba nimīū dulcia intellectualiter ac spūaliter et supernaturaliter oīmqz mortalīū vorū p̄dicationibz dissimilis de se rem̄bat dicens. Et tēnāqz egrediet in quo oēs gentes b̄dicentur. Ex quo vobis verbis celitus planis nimīū delectatus pariter et admiratus gratitudie precipua ad eā p̄uersus dicebam. O lumē oculorū meorū o desiderīū aīe mee et gaudium mentis mee qd̄ voce exprimi nō p̄t. Vnica dulcissima nimīū formosa et pre cunctis incorpallyter generosa. o b̄ gratiū decentissime p̄ornata. Ecce tu noli h̄ ac esse p̄dicationē ac p̄rietatē amoris intēti. vt h̄ quod de intēse amari. hoc alius et placere cupiat. et a ceteris omnibus id amari ac laudari. sine sui tamen p̄iudicio concupiscat.

Qualiter fideles possunt sapientiam

¶ amorosi iam presens mei peditio cordis. tot miscens
interim ignita suspiria verbis. sed ecce tu vnica z sola es
illa cunctis optabilibus bonis supereffluenter cumula
ta. talisq; te ipsa tradente est tua singularis prerogatiua
vt quanto quiuis amator te pluribus sine inuidia com
municauerit. tanto perfectius te in semetipso possidebit
Quapropter o benigna de salute cunctorum sollicita.
da modū aliquem. excogita viam congruentem per qua
hec tuus amor ac spūalis desponsatio multiplicetur. vñ
etiam sicut iam in nonnullis desidiolis antiquata est. ali
qualiter renouetur. Nam et natura a te optime instituta
quibusdam prouidit de necessarijs remedijs. per que co
rum continua defectio quam vniuersa temporis legito
subiecta incurrit certū est p̄tinuerē restauratur. sic aiera et
gratie dona ne pdantur vñ diminuantur frequenti egēt
renouatione ¶ mi deus si multi scirent per experientiam
desponsationem tuam esse adeo iocundam ¶ si nosce
rent tam modicum ipsius esse laborem. et remunerationi
nis tam immensam esse mercedem Totus estus auz co
gito. q̄ tanta bona de prope posito a multis negligunt
tur. et q̄ missis tam multa. et oparij tam pauci inueniū
tur. Quantū huius rei pre desiderio flagrabat doctor il
le egregius apostolus Paulus. qui fraterna charitate p̄
motus cupiebat ipse anathema esse pro fratribus suis.
vt spūalia hec p̄ciliaret cōnubia qđ deniq; ait Despon
di inquit vos vni viro. Sed et ille diuinus dñicus pa
ter noster inclitus desponsatiōis huius quasi celestis qđ
dem paranymphus cupiebat seipm vendere vt totus
possit impendi z superimpēdi p̄ aiarum salute. huiusq;
diuini amoris instauratiōe Sic z socius ipsius indiu
diuus euangelicus ille franciscus om̄ia arbitratu est vt

Sapient

¶ et in deo
desponsatiō
modū māt
mā p̄o dñi
liberāte

Sapientiam desponsare

Actoza. vt ad amorem hunc p̄ciosum omnes traheret
multosq; amatores christo lucrificaret. Silir & alij mul-
ti deo dilecti ab initio mūdi fecerūt. q̄ se huius rei causa
tormentis et p̄culis innumeris exposuerūt. tāto felicio-
res huius desponsationis p̄cipales se fieri arbitātes q̄n-
to plures potuissent sibi attraxisse consortes et consoda-
les. Nunc ergo Domine mi patenis deuote inherendo
vestigij ego quoq; huius amoris iaculo vulneratus.
et zelo fraterne charitatis medullitus tactus genua cor-
dis mei ad te flecto. et ex totis p̄cordijs cum singultu et
lachrymis te si agito. vt hanc spūalem desponsationem
in diebus nostris non sic perire permittas. sed gratiā re-
nouationis ipsius aliqualem cordibus diuersorū infun-
das. Fac nobiscū Domine non s̄m meritorum nostrorū
paruitatem. sed s̄m q̄ decet tuam amabilem atq; p̄ssimā
bonitatem. in tua namq; clementia dependet tota
salus nostra. Ex eo quippe miseris es tam ineffabiliter
amabilis q̄ ip̄is indignis es tam pius atq; placabilis
Sed ne diutius te p̄traham. En ego miser peccator: p̄-
p̄is delictis pregrauatus. sed de tua immensa pietate
confisus coram te prostratus iaceo. de terra nō surrectu-
rus donec ex labijs tuis verbum egrediatur gratiosum:
donec surgas & p̄cipius fias. p̄sensum prebeas. ac te nūc
quoq; sicut olim desponsari permittas.

Sapientia Ego quidem patris essem
omni tpe qd̄ petisti adimis-
plere. et in hec spūalia cōnubia p̄sentire. si tñ essent q̄ hu-
ic desponsationi vellēt legitime opam dare. Sed mirū
in modū multi sunt qui hāc desiderant amā habere. verū
num tñ pro eius adeptione nolunt laborare. variū quidē
si sine labore hec mea felicissima desponsatio obtineri

Sapientiam desponsare

mereantur benedictionis ipsius esse consortes. nec vn̄s
uersalia vt soles de hac re documenta proponas. sed ad
singularia ac particularia et quedam leuia et cōmunia
descendas. tanq̃ si nutrix paruulis suis lac prebeat. nō
solidum cibum. hec nanq̃ impotentibus quibusq̃ ac
simplicibus sapiunt suauius et facilius adimplent.

Sapientia Quoniam ex euangelico
statui promisso. me cum fi
delibus esse vsq̃ ad consumationē seculi. nanculam pe
tri licet multipliciter quassatam nequaquā deserre velle
vsqueuq̃. Idco fm̄ diuersa tempora ad colendam
vineam meam operarios destinavi. eisq̃ salutis eterne
remedia contuli. ac sepius collata renouare non omisi.
sed ab initio per nationes sanctas in animas sanctas me
transfundo. amicos dei ac prophetas cōstituo. q̃ obre
et in presenti. nunc quoq̃ pietatis quedam opera. ac di
lectionis consueta satis exercitia quibus a multis diuer
sorum graduum ac statuum hominibus desponsationis
huius eterna salus diuersimode comprecipari possit ti
bi indicabo. Simulq̃ qualiter amor meus iugiter re
nouari valeat demonstrabo. Adijciens hoc nihilomis
nus q̃ hi qui eiusdem sapientie doctrine super firmam
petram catholice et apostolice veritatis fundate extite
rint deuote imitatores. benedictionis quoq̃ ipsius que
per semē fidelis abrahe repromissa est in christo iesu. erūt
in sempiternum heredes.

Sicut quicumq̃ desiderat eterne sapientie ama
bilis fieri discipulus cuiuscumq̃ conditionis sit
vel status aut sexus seu ordinis aut religionis de
bet diligenter ea seruare que sequuntur. que sic sunt répet

B ij

Qualiter fideles possint diuinam

rata, ut nihil difficultatis importent, et quilibet possit ea facere sine omni p̄iudicio sue p̄fessionis et status. Si quidem diuina sapientia nō intendit p̄ ista statuere aliam quam obligationē vlt̄ p̄fessionē, aut etiam abstinentiam qualēcūq̄, sed solum quandā nouam dormitantis deuotionis spontaneā excitationē. In qua qui se excitare voluerit, bene facit et laudabiliter. Qui autē hoc nō facit pro tanto nan̄ peccat nec delinquit. Ante omnia igitur quilibet sapiētie discipulus debet amorem carnalem si habet relinquere, et ipsam p̄cederē eternāq̄ sapientiam diuinam in sponsam sibi assumere et amicam. Quod si fortassis quispiam adeo ligatus esset per amorē aliquē priuatum q̄ sibi ipsi tam subito vim inferre asperum iudicaret esse ac nimis durū, saltem habeat bonum p̄positum, ut q̄ hoc amorē nociuo se velit abstrahere, cum adiutorium diuinū occasione aliqua inuenta sibi senserit efficaciter arripere. Hi autem qui terrene amorē ligati nō sunt, sed alias desides huiusq̄ atq̄ tepidi atq̄ negligētes eius in amorē fuerunt, debent hanc spirituales sponsam quasi de nouo desponsare et se in eius amorē recensere innouare p̄io quodam deuotionis affectu. Hoc autem sic dicimus esse faciendum, ut eidem cui prius seruire solebant tanq̄ domino per timorem, sibi nunc pariter studeant placere et adherere tanq̄ dulcissime sponse per spirituales et intensum amorē semper cogitantes excellentiam et pietatem huius diuinissime sponse, et q̄ beati sunt illi qui eius amicitia in hac vitam querūt decorari. Et hec desponsatio vel desponsationis antiquæ innouatio propter seruentiorem deuotionis excitationem debet fieri non solum ab intra in anima, sed exterius licet occulte per aliqua signa puta per tres prostrationes

sapientiam desponsare

nes. seipsum in eisdem tante sponse dando. offerendo et exhibendo et aram desponsationis ab ea petendo scilicet aliquam novam gratiam in signum mutue dilectionis et fidelitatis: quam neque mors neque vita neque quies neque creatura in perpetuum debeat violare. Et quia plenius facta plus mouent quam verba. factum quoddam notabile ac rarum. multumque motum spectans ad propositum tibi reuelabo. Erat quidam iuuenis seruus amator qui amorem terreno relicto sponsam hanc celestem diuinam scilicet sapientiam sibi in amicam elegit. cupiensque vehementer dilectam hanc intimis visceribus cordis sui plenius incorporare. secretum locum petijt. et pro amoris stupenda vehementia surgens et vestimenta sua a parte superiori corporis extrahens arrepto ferro acuto super nudam precordia pericoris sui in ea parte ubi cordis vitalis pulsus percipitur videtur vigare. predictum ferrum carni sue infixit tam valide ut singulis ictibus cruor sanguineus erumpens sequere tur ictus ferientis. et sanguinis. unde desuper precordijs deorsum decurrerent. defluentes minutatim Sicque tot acutas puncturas. seuasque fixuras hinc inde fecit donec tandem hoc modo nomen predictum sue sponse. quod est iesus. magnis et capitalibus litteris super latitudinem cordis sui creauit. Cum autem hec amoris vulnera recentia et sanguinolenta sibi numerum dulcia in carne liuida aliquandiu cum multo amoris incendio porrasset. tandem post multos dies. sanatus dare et perfecte predictum nomen caro illa in eodem loco integraliter conseruauit. Postmodum igitur cum hic diuinus amator quemlibet terrenum amatorem sue sponse vanum nomen in veste seculari ut a nonnullis fieri solet deferri videbat ex intimis precordijs ad diuinam sponsam suam conuersus cuiusque amor

Qualiter fideles possunt diutius

His super excellentissimas prerogatiuas pmemorans.
 ipsius nomē nō in tabulis lapideis. aut in vestimētis
 picturis rubrica v'l atramento pscriptis. sed in tabulis
 carnalibus cordis. atq; lris sanguineis. rosea vernantibus
 floratura consignatis. se gestare indebiliter in suis
 p'cordijs gaudebat. fructū p'o salutiferū diuini amoris
 inde sibi crescere notabiliter sentiens ex p'ntia tanti nois
 memoriā iū giter admonētis. cupiensq; quoslibet deuot
 ro s' diuino in amore pficere. suauit eis pinde huius nois
 minis maioram curā habere. nō qdē vt idipm facerent
 z se piculo incōsulte pmitterent. neq; illud vllō modo
 imitare debere. qd sibi ex singulari dono datum fuit vit
 tute diuina supare sed q' illud nomen salutiferū qualiter
 cuiq; formatum vel pscriptum secrete qdem et latenter.
 aut in veste aliqua vel alis ad libitum p diuini amoris
 excitatione semp deferrent. Sane predictus adolescens
 amādus memoratium opus amoris ideo fecit. vt quoz
 riuenscūq; ptingeret nomē p'dictum sibi soli ac deo ibidē
 cognitū a se videri. tocies cōtingeret pristinā amicitia
 rememorando quasi recēter in corde suo renouari. Si
 mille huius q'ntum ad iurēctionem facti legimus de simōe
 summo sacerdote. q' amicitiam quā Judas machabeus
 frater eius dudū cū romanis statuerat. quasi tā inueterā
 tā cū renouare vellet dipeit aureum in signū illuc misit z
 antiquā amicitia inuolauit Sed z ipse dñs in signum
 fedēis hominibus arcū in nubibz dedit. Sic z filij isra
 el inuito federe cū domino aquam effuderunt. z aras edī
 ficientes aut lapides ponentes res aliquas corporales
 statuerūt vt p exteriora signa interior fragilis humana
 inuaretur memoria. Multi quoq; sancti nomī testamen
 ti in transactis autē nos temporibus pro incitamento

sapientiam desponsare

sue deuotionis picturas diuersas sibi fecerunt quidam
imagines vel cruces iuxta se habuerunt nonnulli etiā re-
liqas vel cetera similia apud se vt legiunt huius rei causa
derulerunt. Hoc ergo vt p̄dictum ē faciat scz de nomine
iesu q̄ graciā habuerit. Animus quippe humanus cito
ac facillime a ceptis labitur. nisi frequenter in ceptis reno-
uetur. Item eterne sapie deuoti cultores ac discipuli
possunt q̄ volunt quotidie horas de eterna sapia legere.
Hi autē q̄ legere nesciunt vel legitime occupati sunt. scilicet
etiam q̄ eas p̄mutare cupiunt dicāt loco eaz vii par no-
ster p̄ septem p̄suetis horis p̄ qualibet hora vñū. Nec
autē debet esse eorum intētio in his horis. vt diuina sapi-
entia custodiāt eozū corda et corpora ne ab hoc mundo
stultissimo z modernis tēporibus vanitatibus z malig-
nitatibus pleno irretiat̄ur sz caute z sapiēter ābulādo a
cunctis mal̄ z piculis p̄seruetur. Item in mensa post be-
nedictionē atq̄ incipiāt comedere dicāt vñū pater n̄r
p̄ elemosina spūali his aiabz que marie sunt indigētes
in purgatorio attēdentes q̄ piculosum sit gratis elemo-
synā comedere. z p̄ p̄tinua suffragia fidditer eā non des-
seruire. et q̄ p̄iū sit in nullo se iunare valentes. iunare et
cum quanta nihilominus gratitudine gaudeant se tāta
miseria vel nimiam guttam. aut micam vnā que ca-
dit de mensa dominorū suorum p̄cipere pro refrigerio
qualicūq̄. Et vt hoc q̄q̄ exercitiū pietatis magis gra-
tum ac persuasibile deuotis mentibus fiat. Sciendum
q̄ dum deuota q̄dā approbate religionis p̄sona sil cū ce-
teris q̄busdā has orōes faciendas de nouo suscepisset.
p̄cipue cū magna deuotōe erga p̄missuz de pfundis p̄-
aiabz. desolatis dicēdū flagraret apparuerit ei in quadā
visione aīme multe. locis purgabilibz deputate. que ei

B iij

Qualiter fideles possunt diuinam

vili habitu z gestu miserabili quem preserebant. suffragio: nō se beneficio indigere desebāt. inter quas tamē singulariter vna ad ipam accessit z flebiliter ab ea petiit vt se pmitteret esse hunc mendiciū cui quotidie in mensa de profundis predictū p elemosyna erat largitura. Et qua visione postmodum feruentius erga hāc egebat elemosynam ipsāalem. Item vñū pater noster dulcissimo et salutifero nomini eterne sapientie qđ est iesus vt dñs et saluator noster omēs hos eterne sapie discipulos. sanctamq; matrem ecclesiā saluet et custodiat a cunctis aduersis. et ab oīm teneatur hostiū insidijs. Sane ob reuerentiam tanti nois eidem pmittendo vel etiam subinfereundo dicant hec verba. Benedictū sit nomen dñi nostri iesu christi dei. et glie virginis marie matris eius in eternum et vltra. Amen. Et de hoc exant indulgentie. Ratio huius orationis de hoc noie est. vt ille dulcis iesus qui pphdolo: his vltimis tēpibz de cordibus multorū qđcum ad diuotionis feruorem delectur et extinguit. z tā damnabiliter iam piectus est. eo qđ tam innumeri sunt qui que sua querūt. et nō qđ iesu christi. vt inqđ hoc mellissimum nomen aliquo modo reuiscat. et cordibus infidelium inculcet ac renouet. predictū fiat pietatis exercitium. Hanc nimirū pfectionē iesu asuū quondā exercētis ipsamāe diuina sapientia nōnullis in visione apparens inquesta est voce qñulosa. Item prima die ab ecclesia instituta pro historia sapientie cantanda viddicet prima dominica mensis augusti. z ante vigiliā natiuitatis qñ inchoatur ad vespas antiphona O sapientia. et sequētibz diebus vsq; ad noctem illam gloriosam. cuius tēp hunc mundiū patris genitura eterna sapia dignata est introire. fiat aliquā specialis memoria de ea in orationi

Sapientiam desponsare

bus prefatis per antiphonam vel per collectam vel orationem dominicā. Si esset aliquis temporibus illis cum vacaret. missam prefatam de eterne sapientia celebraret gratum haberet. Item discipulis et amatoribus sapientie tres adhuc dies in anno debent esse precipue observabiles. ita ut qualibet ultarū trium dierum aliqđ obsequiū speciale faciant huic sponse spūali. Prima est dies circumcissionis domini. in hac enī die incipit annus. et fm consuetudinem quindam terrarum inueteratam hac die hi qui sibinuicem in amicitia singulariter sunt iuncti. consueverunt sibi mutuo strenas dare et bonum annum optare. Sic igitur similiter per exhortationem dormitantis anime ad amorem diuinum. quilibet deuotus sapientie discipulus et amator in hac die suam vnicam ac dilectam sponsam diuinam accedat. et bonum annum pro strenis sibipsi et omnibus ipsius condiscipulis. et sancte matri ecclesie fideliter deposcat aliquam orationem specialem faciēdo vel etiam cui hoc congruit cereum accēsum in honorem illius qui eternaliter est ad altare. vel ante crucifixum offerendo vel procurando in signum quod omnem salutem suam fidelis discipulus in hoc instabili tempore recognoscat et vult se a sola sponsa diuina haberi. et quod amor eius solius in corde suo debeat ardere et lucere et petat ut si hic amor fortassis aliqua occasione extinctus est tam misericorditer reaccendatur. ut de cetero nunquam extinguatur. Secunda dies est dominica in quinquagesima. que dies a plerisque appellatur carnispruium. et hec ab huius mundi stultis amatoribus celebris habetur. et cum vanitatibus superuacuis expenditur. Tunc enī amici et sodales conuenire consueverunt. et solatia munda ac peritura sibinuicem facere. Tu signum ergo quod il

Qualiter fideles possunt vincere

la diuinitissima sponsa suo discipulo debet esse hoc totum quod est gaudij ac solacij et amoris in hoc mundo et futuro. ideo pro exercitatione deuotionis tepidi cordis sufficiat sicut prius. Tercia vero est primus dies mensis Maii. cum vernalis serenitas omnibus grata et desiderabilis incipit in terre germinantibus pulcre apparere. Nam tunc consuetum est et maxime in paribus suenire terre almanie. q. adolescentes de nocte siluas perunt. et arbores viriditate foliorum venustas precipit et floribus ornatas preforibus locant vbi putant se habere amicas in signum amicitie et fidelitatis. Sic ergo et iniquo principio constituitur sancta deuotio. sicut et de prima die mensis augusti noscitur ab ecclesia factum esse qd ab illis supuacis fit homini mortali. ab istis deuote fiat omnium conditor. et tanto sollicitius quanto beo diuinitissima amica omnes mortales in gratijs precellere dubium non est. Unde illa die sue charissime sponse diuinitate ad incitationem sue deuotionis lumen corporale offerant vel aliquam aliam orationem deuote dicant seipso eidem affectuosius recommendando. Discipulus quoque sapientie summo cordis affectu honoranda est illa mater summi regis eterne sapientie que eodem tanquam filio proprio spirituales in speciales sibi vult assumere filios. et eorum curam gerere materno cum affectu. Unde quilibet deuotus sapientie discipulus debet eam quotidie honorare cum salutatione angelica. ix. v. cibis dicta vnum aue maria dicat cum genuflectione summo mane cum primo surgit de lecto. omnia bona opera sua die illo facienda regine edit ad manus deuote porrigendo vt eam tam reuerenda mater et dilecta mater ea presentauerit suo filio regi summo grata et ac

sapientiam desponsare

cepta fiant ob reuerentiam sancte et tante mediatrixis. que fortassis modica ac vilia minusq; grata fierent im- mediate presentata per manus peccatoris. Similit in sero faciat post omnes orationes. cum iam immediate ad lectum est tendendum et ut eo securius dormiat ab ea petat. ut quicqd illa die minus pfectum est per ipsam supplea- tur qd malefactu est. p ipsam pie redatur. et qd benefa- ctum est p ea pseruetur et gratificet. Item. vii. aue maria dicant cordi genitricis dulcissimo. oimq; peccatoz refu- gio pssimo ac singularissimo. ut ipsa illud suauissimu eterne sapientie trichinu cunctaruq; miserationu dñi de- positorio supefluentissimu. misericorditer aperiat et in- ducat ad huius sapientie filij sui discipulos in vltimo exi- tu spiritus sui ut eos tunc pie defendere et ad celi palatia perducere dignetur. Postremo vero omni anno pxi- ma feria immediate sequente diem aniarum pro eis den- vicz harum orationu copibus defunctis et p ipsorum charis amicis. missam dicant q sunt sacerdotes vl offe- rant. aut centu paternoster dicat q sacerdotes non sunt. Subiungentes deuoti pmissis oronibz hac supplicatio- ne. vt deus et dñs noster per sua eterna sapiam miserce- ditur ecclesie sue dudum tribulare subueniat. et ea ad pa- cem ponat et tranquillitate. Copendiosius aut predica- recapitulantes sciendū. q amatores seu cultores eterne sapientie sm premissa debent carnalem seu terrenū amo- rem qui occasio est multozū malozum deserere. et eterna sapientiam in sponsam spiritualem assumere. vl despon- sationem hanc dudum contractam nouo deuotionis af- fectu renouare. et ad maiorem deuotionis incitationem tres prostrationes in loco orationis secreto facere. cum se in principio ad hoc offerunt. Item pnt facere ea que

sapientiam disponere

sum pater noster dicere. fm q̄ tunc congruit statui vnus
cuiusq̄. Si vero essent aliqui adeo debiles vel infirmi.
vel occupationibus licitis dediti. vt pro tempore a pre
dictis impedirentur. vel si essent tam duri cordis et secu
laris animi. q̄ propter eorum ignauiam nescirent singu
la prout est dictum applicare. dicant. ix. pater noster cum
eodem aue maria. et faciunt suffragium predictum. et
hoc faciant illa intentione implicite qua et ceteri explicite.
et sufficit. Si etiam aliqui essent qui predicta aue ma
ria vellent comutare in eandem Salue regina. et illud
pater noster quod in mensa ante cibum pro animabus
dicitur in psalmum De profundis. bene facerent ad bo
nozem sapientie eterne que est benedicta in secula. Porro
vt ad propositum nunc paululum redeamus. consi
derare libet q̄ hec mea inquit diuina sapientia per uilis
doctrina simplicitate quidem sermonis inculta. sed reue
ra omni fructu spiritali operose secunda. tibi erit deuot
ione precipua suscipienda. Nam vt ipse cernis et expe
riri potes per eam sequor deuotionis accenditur. cultus
diuinus ampliatur. et primus utiliter edificatur. Sed
et animabus in locis purgabilibus de gentibus plurim
inde adiutorium confertur. nullis nisi forte inuido dei
tractori vel impio derogatori habentibus intellectus et
cecatum et affectum induratum. poterunt hic iusto cra
mine probata displicere. ordine charitatis debito hic ser
uato. Exinde primo deuotionem tibi haurias. deinde de
primorum prouideas animarum saluti.

Fructus multiplex diuine bñdictionis
quem discipuli sapientie merentur acce
pere ex eius dispensatione

Quem meretur ex eius responsatione

ro cum gaudio aggregentur. Inuocetur queso nomē tuum amabile et gloriosum super eos. ut sit eis in protectione salutis in cunctis mundi huius varijs vite periculis. Tua eterna sapia eos in agendis dirigat angelus pacis ipso custodiat. et prosperitas anime et corporis eis amideat salutaris. Da eis domine locū penitentie. ut per verā contritionem et puram confessionem atque satisfactionē perfectam animam mortem suam ad te suū creatorem cōuertant. tibi que perfecte reconcilientur. necnō et sacrosancti corporis tui preceptis one pro viatico in extremis laborantes muniantur. Ita ut nequaquā subitanea et improvisa ac indispōsita morte preoccupentur. Fac eis domine propter nomē tuum grām hanc ut sicut nūc per hæc deuota seruitia tibi famulant. sic in hora extrema sue expirationis a te benedicant. et a tua dulcissima matre. matre in quā misericordie ad regna glorioſa pducant. ubi in celesti patria sancta illa agmina beatorū spiritūū post pñtis incolatū misericordie ab ybertate domus dei feliciter deebzientur te regē glie dñi in quibus futurum in decoze suo cōspicientes iesum christū dominū nostrum. Qui cum patre et spiritu sancto uiuit et regnat Per omnia secula secula seculorum Amen.

ExPLICIT horologium eterne sapientie Colosnie apud predicatoros impressum atque diligenter correctum. Anno domini. M. cccc. ix. Mensis Septembris Ipso die Marcelli.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

Emm
Populo
sacra regie p
sorum
sanctis iniquis



